ARBEIDSMARKEDET.

UTGIT AV

DET STATISTISKE CENTRALBUREAU.

(BULLETIN DU TRAVAIL DU BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DU ROYAUME DE NORVÈGE).

SJETTE AARGANG.

(SIXIÈME ANNÉE.)

1908.

KRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1909.

Pris kr. 1.00.

ARBEIDSMARKEDET.

UTGIT AV

DET STATISTISKE CENTRALBUREAU.

(BULLETIN DU TRAVAIL DU BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DU ROYAUME DE NORVÈGE).

SJETTE AARGANG.

(SIXIÈME ANNÉE.)

1908.

KRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1909.

STEEN'SKE BOGTRYKKERI.

Alfabetisk indholdsfortegnelse.

Nr. 1—4: Side.

Arbeidsgivere, opgave fra 42, 88
Arbeidskonflikter sommeren 1908..... 58
Arbeidskontorer, cirkulærskrivelser til de nye..... 46
— meddelelser fra ... 2 flg., 40, 50 flg.
Arbeidsledighet, aarsaker til..... 36
— oversigt over 1, 49
— sammendrag av opgaver fra fagforeninger av arbeidere vedkommende..... 28, 78
— — (vigtigere foreninger)... 25, 75

Tillægshefte.

Arbeidsmarkedet i Norge i aaret 1907:

Almindelig oversigt..... 1
Arbeidsformidling, den kommunale... 15
Arbeidsgivere, opgaver fra..... 31
Arbeidskonflikter..... 34
Arbeidsledighet blandt fagforeningsmedlemmer..... 3
Arbeidsmarkedet i utlandet..... 50
Sygdom, militærtjeneste m. m , opgaver vedkommende..... 45

Grafiske fremstillinger.

Table Alphabétique des Matières.

Nos 1—4: Pages.

Chômage. Causes..... 36
— Données mensuelles d'unions ouvrières en Norvège..... 28, 78
— — (les principales unions) 25, 75
— Revue générale..... 1, 49
Grèves et lockouts (l'été 1908)..... 58
Offices de Placement.... 2 etc., 40, 50 etc.
— Lettres circulaires aux nouveaux 46
Patrons syndiqués, données de... 42, 88

Supplément.

Marché du travail en Norvège dans l'année 1907:

Chômage chez des ouvriers syndiqués 3
Grèves et lockouts..... 34
Maladies, service militaire etc. 45
Offices municipaux de Placement..... 15
Patrons syndiqués, données de..... 31
Pays étrangers. Marché du travail... 50
Revue générale..... 1

Représentations graphiques.

ARBEIDSMARKEDET.

UTGIT AV

DET STATISTISKE CENTRALBUREAU.

Sjette aargang.	1ste og 2det kvartal.	1908.

Indhold.

	Side.
1. Oversigt over arbeidsledigheten i januar—juni 1908, sammenlignet med de tilsvarende maaneder i 1907	1
2. Sammendrag av opgaver fra fagforeninger av arbeidere vedkommende arbeidsledighet i januar—juni 1908	28, 38
3. Aarsaker til arbeidsledighet	36
4. Meddelelser fra arbeidskontorer	40
5. Opgaver fra arbeidsgivere	42
6. Cirkulærskrivelser m. m. til de nye arbeidskontorer fra det Statistiske Centralbureau	46

I. Oversigt over arbeidsledigheten i januar—juni 1908, sammenlignet med de tilsvarende maaneder i 1907.

Av de i det følgende meddelte maanedsoversigter samt den side 25—27 anførte tabellariske oversigt over arbeidsledigheten i endel vigtigere fagforeninger fremgaar, at arbeidsledighetsforholdene i første og andet kvartal av 1908 i det hele tat stillet sig litt ugunstigere end i det tilsvarende tidsrum av 1907. Forskjellen er dog ikke betydelig og forholdene stillet sig i første halvaar av 1908 fremdeles gunstigere end i samme halvaar av aarene 1905 og 1906; jfr. grafiske fremstillinger nr. 2 og 3 i Statistisk Aarbok 1908 (vil ogsaa bli indtat i nærværende aargang av «Arbeidsmarkedet»).

De i avsnit 5 meddelte opgaver fra et større antal arbeidsgivere viser, at disse i maanederne januar—april beskjæftiget litt flere arbeidere i 1908 end i 1907; i mai og juni derimot færre, naar man bortser fra træstof- og papirindustrien, hvor der sommeren 1907, paa grund av arbeidskonflikt, beskjæftigedes ca. 3 000 færre end sedvanlig.

Saavel arbeidskontorernes som fagforeningernes opgaver viser som sedvanlig en stadig avtagende arbeidsledighet i løpet av maanederne februar til juni, hvad der navnlig skriver sig fra sæsonfagene, hvor der — ifølge det side 38—39 meddelte sammendrag av fagforeningsopgaver — ved utgangen av januar gik 21.4 pct. ledige og ved utgangen av hver av maanederne februar—juni henholdsvis 16.9, 10.7, 7.5, 4.5 og 2.7 pct. Ved utgangen av juni var der imidlertid desuten et betydelig antal bygningsarbeidere, som var uten beskjæftigelse paa grund av arbeidskonflikt.

Hos 273 arbeidsgivere beskjæftigedes der i hver av maanederne januar—april 1908 omtrent 34 000 arbeidere, men i mai og juni noget færre, nemlig henholdsvis 33 600 og 33 400. Nedgangen skyldes hovedsagelig dels en betydelig indskrænkning av driften ved et større bergverk, dels indskrænket drift ved enkelte sagbruk paa grund av lensearbeiderkonflikt i Glommenvasdraget og dels nogen indskrænkning i skibsbygningsindustrien.

Januar 1908.

1. De offentlige (og kommunale) arbeidskontorer.

Fra samtlige offentlige arbeidskontorer — iberegnet Trondhjem og Stavanger, der i januar endnu var blot kommunale, men noget senere gik over til at bli offentlige — har Bureauet mottat maanedsberetninger for januar 1908.

Paa grundlag av disse hitsættes en oversigt over arbeidsmarkedets tilstand paa de steder, hvor saadanne kontorer er i virksomhet. Til sammenligning anføres endel tilsvarende data for den foregaaende maaned og for januar 1907. I januar 1907 fandtes arbeidskontorer (dengang kommunale) kun i rikets fire største byer, for december 1907 var der desuten arbeidskontorer i Elverum og Bodø.

Arbeidskontorernes virksomhet i januar 1908.

Steder.	Januar 1908: Ved den mandlige avdeling.			Januar 1908: Ved den kvindelige avdeling.			Arbeidssøkende mænd pr. 100 led. pladser.		
	Arbeids-søk. [1])	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeids-søk. [1])	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Januar 1908.	Januar 1907.	Decbr. 1907.
Kristiania	1 254	[2]) 642	[2]) 515	825	978	664	195	264	176
Bergen	314	161	129	141	125	88	195	[3]) 215	[3]) 161
Trondhjem	49	22	16	2	1	-	223	[4]) 283	184
Stavanger	389	156	101	34	39	10	249	[3]),[5])151	[3]) 198
Kristiansund	8	5	1	5	2	-	(160)	-	-
Hamar	18	17	14	10	28	3	(106)	-	-
Gjøvik	44	25	13	6	13	-	176	-	-
Stenkjær	15	8	3	1	8	-	(188)	-	-
Bodø	5	4	4	1	-	-	(125)	-	[6]) -
Elverum	3	7	2	1	5	1	(43)	-	[7]) (80)
Tilsammen	2 099	1 047	798	1 026	1 199	766	200	-	-
Herav de fire største byer	2 006	981	761	1 002	1 143	762	204	229	177

Der var altsaa i januar 1908 for mændenes vedkommende omtrent dobbelt saa mange arbeidssøkende som ledige pladser, mens der for kvindernes vedkommende var noget flere pladser end arbeidssøkende. Av mændene fik, i gjennemsnit for alle kontorer, 38.0 pct. arbeide, av kvinderne 74.7 pct.

En betydelig del av de arbeidssøkende mænd var ledige sæsonarbeidere, navnlig murere, malere, tømrere og lignende bygningsarbeidere samt i Kristiania fjeldarbeidere. Fraregnes overalt bygningsindustrien (iberegnet vei-, vand- og jernbanebygning) samt hermetikarbeidere i Stavanger, for hvilke ogsaa sæsonen spiller en væsentlig rolle, blir der tilbake

---

[1]) Antallet av tilfælde av ledighet; i Stavanger samt for mændenes vedk. ogsaa i Bergen regnedes tidligere hver arbeidssøkende kun 1 gang i hver maaned, selv om han gjentagende er blit ledig; dette er forandret fra 1 januar 1908. [2]) Desuten nødsarbeide 10 pladser. [3]) Approksimativt beregnet, se note 3 til tabellen for februar 1908 (nedenfor). [4]) Hvis nødsarbeide medregnes: 195. [5]) Likesaa 130. [6]) 1 arbeidssøkende, ingen ledig plads. [7]) 4 arbeidssøkende mænd, 5 ledige pladser for saadanne.

1 619 arbeidssøkende mænd og 977 ledige pladser, altsaa 166 ledige mænd pr. 100 ledige pladser; i sæsonfagene var der 480 ledige mænd og kun 70 pladser, eller hvis vand, vei- og jernbanebygning utenfor Kristiania ikke medregnes, 447 ledige mænd og kun 40 ledige pladser, altsaa 11 ledige mænd om hver ledig plads.

Det maa imidlertid bemerkes, at mange sæsonarbeidere, især i Kristiania, anvises arbeide utenfor sit fag, navnlig ved ulært arbeide. Av 318 arbeidssøkende bygningsarbeidere i Kristiania (inklusive fjeldarbeidere og lign.) fik nemlig ialt 117 arbeide, uagtet der kun besattes 18 pladser i bygningsfagene. Omvendt blev der ved ulært arbeide i samme by besat 330 pladser, men kun 191 ulærte arbeidere fik arbeide, altsaa er mindst 139 pladser ved ulært arbeide besat med arbeidere i andre erhvervsgrupper og da vistnok for en væsentlig del ved sæsonarbeidere. For de enkelte fag er derfor forholdet mellem arbeidssøkende og ledige pladser en meget usikker maalestok for den absolute ledighet blandt fagets arbeidere; av 63 malere fik saaledes 21 arbeide ved Kristiania arbeidskontors hjælp, uagtet der kun anmeldtes 2 ledige pladser i faget, likesaa av 71 murere 24, uagtet der kun var 3 pladser; men av 387 ulærte arbeidere fik kun 191 arbeide, uagtet der var 348 ledige pladser ved saadant arbeide. For alle erhvervsgrupper tilsammentat maa derimot altid antallet av besatte pladser falde nøiagtig sammen med antallet av ansatte arbeidere [1]). Utenfor Kristiania synes forøvrig pladsene i det hele tat væsentlig at besættes med arbeidere, der tilhører vedkommende faggruppe; dog sees ogsaa i Bergen, Stavanger og Trondhjem endel bygningsarbeidere at ha faat arbeide utenfor sit fag.

Sammenlignet med den tilsvarende maaned ifjor viser opgaverne for januar 1908 i gjennemsnit for Kristiania, Bergen, Trondhjem og Stavanger en bedring fra 229 til 204 arbeidsledige mænd pr. 100 ledige pladser.

Sammenlignet med den nærmest foregaaende maaned viser derimot januar 1908 for de samme kontorer nogen forværring, hvilket ogsaa, om end i mindre grad, var tilfældet i januar 1907 i forhold til december 1906.

Det kan være av interesse at nævne, at arbeidsmarkedet i Kristiania i januar 1908 synes at stille sig litt gunstigere end gjennemsnitlig for de øvrige byer med arbeidskontorer, mens januar i en række tidligere aar har stillet sig betydelig ugunstigere i Kristiania. Forholdene stiller sig nu i det hele merkelig jevnt paa de forskjellige steder.

For de enkelte steders vedkommende hitsættes følgende utdrag av arbeidskontorernes beretninger for januar 1908:

Kristiania: Det beregnede overskud av mandlig arbeidskraft i byen var i januar 1 062 personer mot 868 i december og 1 545 i januar 1907.

Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av gifte og ugifte landarbeidere, av tømmerhuggere og visergutter, men overflod av smedgutter, fyrbøtere, malere, murere, sjøfolk, fjeldarbeidere og dagarbeidere. Den kvindelige avdeling har hat mangel paa sættersker, børstebindersker og alle slags tjenestepiker.

Av de arbeidssøkende mænd var i januar 1908 9 pct. hjemmehørende utenbys (i december 1907 10 pct., i januar 1907 kun 5 pct.).

---

[1]) Medmindre der ansættes arbeidere eller besættes pladser ved samarbeide med andre kontorer, jfr. side 46.

Bergen: Værst stiller forholdene sig i bygningsindustrien, hvor de arbeidssøkendes antal var 58 mot kun 14 ledige pladser. Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av løpergutter og haandverkslærlinger, og den kvindelige avdeling av tjenestepiker, mens der i de fleste øvrige fag tildels har været overskud av arbeidskraft.

Av de arbeidssøkende mænd var 8 pct. utenbysfra.

Trondhjem: Til nødsarbeide meldte sig i januar ifjor 18; iaar ingen.

Stavanger: Av det store overskud av mandlig arbeidskraft er der en hel del unge gutter, der melder sig for at søke hyre tilsjøs.

Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat overflod av metalarbeidere, malere og murere, hermetikarbeidere, fyrbøtere, matroser og dagarbeidere. Den kvindelige avdeling har hat mangel paa tjenestepiker samt vask- og rengjøringskvinder.

Av de i tabellen anførte 389 arbeidssøkende mænd var 107 matroser og letmatroser, 45 stuerter og kokke, 23 styrmænd og 61 fyrbøtere, maskinister og lign., tilsammen 236; av ledige pladser for disse fag var der ialt 95. Av de arbeidssøkende mænd var 24½ pct. utenbysfra eller utlændinger.

Kristiansund: Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat overflødig tilgang av stenarbeidere, 2—3; likesaa antages endel sæsonarbeidere (malere og bryggearbeidere) nu at være ledige. Utpaa vaaren vil dette forhold imidlertid forandres, da forespørslen efter saadanne arbeidere da er sterk. Den kvindelige avdeling har hat mangel paa husholdersker og tjenestepiker, men derimot overflod av saakaldte maaneds- og leiepiker, der ingen fast tjeneste ønsker.

Hamar: Hverken tilbudene eller efterspørslen paa arbeidsmarkedet har været synderlig stor enten fra byen eller omliggende distrikter, hvilket vel kommer av, at institutionen endnu er for ny og derfor mindre kjendt. Av hvad man imidlertid hittil har erfaret, synes det at fremgaa, at arbeidskontorerne vil komme til at virke godt, saavel for dem som trænger til arbeidshjælp som for de arbeidssøkende selv.

Hvad der er mest efterspørsel efter ogsaa her paa stedet og i landdistrikterne heromkring, er kvindelig tjenerhjælp saagodt som av alle slags; mest er dog over landsbygderne mangelen paa dygtig fjøshjælp følelig. Der er ikke nogen videre ledig arbeidskraft for tiden; den væsentlige ledighet er blandt yngre ulærte arbeidere, som sjelden har arbeide til stadighet, — blandt fagfolk omtrent ingen. — Antallet av arbeidsledige mænd i byen ved maanedsskiftet ansættes skjønsmæssig til 15 (alle ulærte).

Gjøvik: Der synes at være mangel paa tømmerhuggere og alt kvindelig tyende, mens der i de øvrige fag ialmindelighet er overflod av ledige arbeidere eller ogsaa balanse. — Skjønsmæssig antal arbeidsledige mænd: 10 à 20.

Stenkjær: Arbeidskontoret har været svært litet benyttet af publikum i denne dets første virkemaaned. Aarsaken til den ringe søkning formenes særlig at være den, at kontoret endnu er nyt, ukjendt og uprøvet. Her er — saavidt man vet — ingen nævneværdig arbeidsløshet, — likesom ogsaa arbeidsgiverne har let for at faa sit behov for arbeidskraft dækket. Tilstanden paa arbeidsmarkedet her maa i det hele betegnes som tilfredsstillende.

Bodø: Ved maanedens slutning var der i byen endel ledige veiarbeidere, murarbeidere, ulærte arbeidere og sjøfolk av forskjellig slags. Tilgangen av tjenestepiker er utilstrækkelig. — Skjønsmæssig antal arbeidsledige mænd: ca. 15.

Elverum: Tilstanden paa arbeidsmarkedet kan fremdeles betegnes som tilfredsstillende. Det synes dog ikke at være det fornødne tilbud av budeier, samt gutter og mænd til gaardsarbeide.

2. Arbeidsledighet blandt fagforeningsmedlemmer.

Efter de for fagforeningsmedlemmer mottagne opgaver for januar 1908 synes forholdene at stille sig nogenlunde uforandret saavel sammenlignet med den foregaaende maaned som med januar ifjor, idet der fremdeles i det hele tat synes at være liten ledighet utenfor sæsonfagene og i disse omtrent som vanlig, jfr. tabel 2 a.

For endel vigtigere foreninger (i og utenfor sæsonfag) med tilsammen 8 368 medlemmer i januar 1907 og 8 746 i januar 1908 var ledighetsprocenten ved maanedens utgang i januar 1907: 6.1, i december 1907: 6.9, i januar 1908: 6.1. Forholdet stillet sig altsaa i januar 1908 lidt gunstigere end en maaned tidligere og uforandret sammenlignet med et aar tidligere. — Blandt sæsonarbeidere (murere, malere, tømrere og lign.) var ledighetsprocenten ved utgangen av januar 1908 29.1 mot 31.0 en maaned tidligere og 30.9 et aar tidligere, se nærmere tabellen side 25, blandt de øvrige arbeidere (jern- og metalarbeidere, boktrykkere, møbelsnekkere, bakere m. v.) kun 1.7 pct. (mot henholdsvis 2.2 og 1.9 pct.).

Blandt de nævnte vigtigere foreninger er ikke medregnet sagbruks- og høvleriarbeidere, blandt hvilke der efter de foreliggende opgaver skulde være henved 30 pct. ledige ved utgangen av januar 1908 eller noget flere end et aar tidligere.

Februar 1908.

1. Almindelig oversigt.

Efter de foreliggende opgaver synes de forholdsvis gunstige forhold, som har været paa arbeidsmarkedet siden sommeren 1906, i det hele at vedvare. Det bør dog merkes, at forholdet mellem antallet av arbeidsledige mænd og ledige pladser i Kristiania og især i Stavanger i februar 1908 stillet sig ugunstigere end i februar 1907, likesom ogsaa fagforeningerne gjennemsnitlig hadde flere arbeidsledige medlemmer ved utgangen av februar 1908 end ved samme tidspunkt ifjor. For Bergen og særlig for Trondhjem tyder forøvrig arbeidskontorernes opgaver paa mindre arbeidsledighet i februar 1908 end i februar 1907. I gjennemsnit for januar og februar var ogsaa i Kristiania forholdet mellem antallet av arbeidssøkende mænd og ledige pladser bedre iaar end ifjor, men i Stavanger betydelig værre.

Sammenlignet med januar viser februar iaar gjennemsnitlig nogen bedring, dog i mindre grad end februar ifjor sammenlignet med januar ifjor. Utenfor Kristiania er forøvrig bedringen fra januar til februar 1908 betydelig, ikke mindst i Stavanger, mens der i Kristiania snarere synes at være litt forværring end bedring. De noget mindre gunstige forhold her skyldes dog, ialfald for en del, tilfældige aarsaker.

2. De offentlige arbeidskontorer*).

Efter de fra arbeidskontorerne mottagne maanedsberetninger hitsættes en oversigt over arbeidsmarkedets tilstand paa de steder, hvor saadanne kontorer er i virksomhet. Til sammenligning anføres endel tilsvarende data for den foregaaende maaned, samt for februar 1907, da der forøvrig kun fandtes arbeidskontorer (dengang kommunale) i rikets fire største byer.

Arbeidskontorernes virksomhet i februar 1908.

Steder.	Februar 1908:						Arbeidssøkende mænd pr. 100 led. pladser.		
	Ved den mandlige avdeling.			Ved den kvindelige avdeling.					
	Arbeids-søk.[1])	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeids-søk.[1])	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Februar 1908.	Februar 1907.	Januar 1908.
Kristiania	1 010	[2]) 507	[2]) 366	743	900	569	199	[2]) 187	195
Bergen	270	168	131	98	65	53	161	[3]) 193	195
Trondhjem	86	48	36	6	1	1	179	[2]) 272	223
Stavanger	376	242	150	28	56	8	155	[2]),[3])100	249
Kristiansund	9	5	1	8	4	2	(180)	-	(160)
Hamar	17	13	4	11	27	8	(131)	-	(106)
Gjøvik	56	52	30	12	34	2	108	-	176
Stenkjær	3	13	-	-	6	-	(23)	-	(188)
Bodø	1	-	-	1	-	-	—	-	(125)
Elverum	5	9	1	2	6	-	(56)	-	(43)
Tilsammen	1 833	1 057	719	909	1 099	643	173	-	200
Herav de fire største byer	1 742	965	683	875	1 022	631	181	166	204

Der var altsaa i februar 1908 i gjennemsnit for samtlige kontorer for mændenes vedkommende 173 arbeidssøkende pr. 100 ledige pladser, mens der i januar var 200 arbeidssøkende pr. 100 pladser. I Kristiania var der i januar 195 og i februar 199 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser, mens det tilsvarende forholdstal for de øvrige byer, beregnet underett, viser en bedring fra 209 til 150.

Sammenlignet med februar ifjor viser der sig i gjennemsnit for arbeidskontorerne i Kristiania, Bergen, Trondhjem og Stavanger nogen forværring, nemlig fra 166 til 181 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser. Selve antallet av arbeidssøkende mænd var imidlertid gaat litt ned, nemlig fra ca. 1 818 til 1 742, men antallet av ledige pladser var gaat mere ned, fra 1 093 til 965. Denne nedgang skriver sig hovedsagelig derfra, at antallet av ledige pladser ved ulært arbeide i Kristiania gik ned fra 371 til 257. Antallet av arbeidssøkende ulærte arbeidere i denne by gik kun ned fra 351 til 319, mens de ledige bygningsarbeidere (inkl. fjeldarbeidere) avtok fra 312 til 204

*) Iberegnet Trondhjem og Stavanger, der i februar endnu var blot kommunale.

[1]) Antal tilfælde av ledighet. [2]) Det i vedkommende beretninger anførte nødsarbeide er her fraregnet. [3]) Approksimative tal; i vedkommende beretninger for 1907 var hver arbeidssøkende mand kun regnet 1 gang pr. maaned, selv om han gjentagende var blit ledig; her er gjort et tillæg av 15.0 pct. for Bergen og 10.0 pct. for Stavanger; jfr. aarsoversigten for 1907 i det side 48 nævnte tillægshefte.

(for disse avtok de ledige pladser fra 47 til 12). I Stavanger var der iaar mange flere ledige sjøfolk end ifjor, men av ledige pladser var der færre. For Bergen og Trondhjem viser foranstaaende tabel gunstigere forhold iaar end ifjor.

Av det samlede antal mænd, der i februar 1908 søkte arbeide ved kontorerne, fik 39.2 pct. arbeide, mot 38.0 pct. i januar. — I Kristiania fik i januar 41.1 pct. arbeide, i februar kun 36.4 pct.; av bygningsarbeiderne — iberegnet fjeldarbeidere — fik i januar 36.8 pct. arbeide, i februar 27.5 pct., av de ulærte arbeidere henholdsvis 49.4 og 42.6 pct., av de øvrige arbeidssøkende 37.7 og 36.1 pct. — I de øvrige byer, regnet underett, fik i januar 33.5 pct., i februar 42.6 pct. arbeide; derav i Stavanger henholdsvis 26.0 og 39.9 pct., i Gjøvik henholdsvis 29.5 og 50.0 pct.*)

I februar ifjor fik i Kristiania og Stavanger en betydelig større del av de arbeidssøkende mænd arbeide end i samme maaned iaar (ifjor i Kristiania 50.2 og i Stavanger ca. 50 pct.), mens ansættelsesprocenten i Bergen steg fra ca. 43 i februar ifjor til 48.5 i februar iaar og i Trondhjem likesaa fra 31.9 til 41.9.

Av samtlige 1 833 arbeidssøkende mænd i februar 1908 var 351 sæsonarbeidere (ved alm. bygningsindustri, veibygning o. l., hermetikarbeidere), 1 027 andre fagarbeidere m. v. og 455 ulærte arbeidere. Av sæsonarbeiderne fik 32.8 pct. arbeide (væsentlig utenfor sæsonfagene, antagelig mest ved ulært arbeide), av de øvrige fagarbeidere 38.5 pct. og av de ulærte arbeidere 45.9 pct.

Av de arbeidssøkende kvinder fik i februar 1907 70.7 pct. arbeide (i januar 74.7 pct.). Der var for alle byer underett for kvindernes vedkommende 190 flere ledige pladser end arbeidssøkende, og der klages de fleste steder sterkt over mangel paa tjenestepiker.

For de enkelte steders vedkommende hitsættes følgende utdrag av arbeidskontorernes beretninger for februar 1908:

Kristiania: Det beregnede overskud av mandlig arbeidskraft i byen var i februar 1 166 personer mot 1062 i januar og 1 528 i februar 1907[1]). Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av landarbeidere, møbelsnekkere, bødkere og visergutter, men overflod av smedarbeidere, blikslagere, fyrbøtere, snekkere, malere, murere, kjørere, sjøfolk, fjeldarbeidere og dagarbeidere. Den kvindelige avdeling har hat mangel paa sættersker, børstebindersker og alle slags tjenestepiker. — Av de arbeidssøkende mænd var i februar 1908 10 pct. hjemmehørende utenbys (i januar 1908: 9 pct., i februar 1907: 7 pct.).

Bergen: Forholdene stiller sig ogsaa i februar ugunstigst for arbeidere i bygningsindustrien, idet tilfælde av arbeidsledighet var 48 mot kun 7 ledige pladser. Efterspørslen efter løpergutter har ikke kunnet tilfredsstilles, likesom der for kvindernes vedkommende har været utilstrækkelig tilgang av tjenestepiker. — Av de mandlige arbeidssøkende var 13 pct. hjemmehørende utenbys (i januar: 8 pct.).

*) Fraregnet 2 pladser besat i Gjøvik med arbeidssøkende fra Kristiania.

[1]) Disse tal er beregnet ved at ta det gjennemsnitlige antal arbeidssøkende i den anførte og den foregaaende maaned og derfra at trække det gjennemsnitlige antal ledige pladser i de to maaneder, samt ved videre at gaa ut fra, at det derved fundne overskud utgjør 47 pct. av samtlige arbeidsledige mænd. Hvis man beregner dette forhold likefrem efter tallene for den enkelte maaned, faar man for februar 1908 1 051, for januar 1908 1 281, for februar 1907 1 117. (Det i teksten anførte tal for februar 1908 (1 166) er altsaa = gjennemsnitstallet for januar og februar efter den direkte beregning.)

Trondhjem: Arbeidsledigheten var ogsaa denne maaned betydelig mindre, end den har været i den tilsvarende tid paa flere aar. De fleste jord- og stenarbeidere, som ellers paa denne aarstid pleier enten at gaa ledige eller at være beskjæftiget med nødsarbeide, har iaar hat stadig sysselsættelse. Ved maanedens utgang tok byggearbeiderne til fiskeriutstillingen sin begyndelse, hvorved alle ledige træarbeidere i bygningsindustrien fik arbeide. Mindre gunstige var forholdene for murere og murarbeidere, hvorav der var flere ledige end i januar, men vistnok færre end i februar ifjor. Malerfaget var vel det fag, som hadde det forholdsvis største antal arbeidsledige, om end forholdene for dette fags vedkommende antagelig heller ikke var værre end i den tilsvarende tid ifjor. I de forskjellige haandverksfag forøvrig samt i jern- og metalindustrien var forholdene, saavidt vites, tilfredsstillende: ingen nævneværdig arbeidsledighet og ingen følelig mangel paa arbeidskraft.

Stavanger: Ved den mandlige avdeling var der den første del av maaneden mangel paa fiskere til vaarsildfisket. Sjøfolk og fyrbøtere var her overflod av i begyndelsen av maaneden; men i det sidste har det været vanskelig nok at tilfredsstille behovet. Paa tjenere til landet er her mangel. — Den kvindelige avdeling har vedvarende stor mangel paa tjenestepiker, saavel til byen som til landdistrikterne. — Av de arbeidssøkende mænd var 27 pct. hjemmehørende utenbys.

Kristiansund: Ved arbeidskontoret har i februar maaned efterspørsler og arbeidssøkende været i tiltagende, og naar kontoret blir bedre kjendt, vil dette forhold yderligere forbedres. Naar klipfiskeksporten tar sin begyndelse i de første dage av april, vil der bli sterk efterspørsel efter bryggearbeidere samt i det hele tat efter arbeidskraft vedkommende denne eksportgren, der er byens fornemste. Tilstanden paa arbeidsmarkedet er for tiden normal. For tiden er der endel ledig arbeidskraft i byen, særlig blandt ovennævnte klasse.

Hamar: Saa bra som det har været denne maaned med hensyn til at erholde beskjæftigelse for ledige hænder, er det sjelden tilfælde paa denne aarstid; der har været usedvanlig meget at gjøre bare med at kjøre, sage og hugge al veden, der er kommet til byen, og det fortsættes der med fremdeles. Flere mand har i nogen tid været beskjæftiget med dampskibssjau, isskjæring etc. Faglig arbeide av enhver art har der været fuldt op av, og ledige fagarbeidere fra andre steder har man ikke set noget til. Tilbud og ledighet staar gjerne altid i det bedste forhold til hinanden. Hvad der imidlertid sjelden eller aldrig staar i noget rimeligt forhold til behovet, er kvindelig tjenerhjælp, specielt budeier og rutinerte kokke- og enepiker, av hvilke der er altfor faa. Naar der i almindelighet ellers er tale om ledige folk her, saavel mandlige som kvindelige, er det gjerne saa, at de har pladser, men ønsker sig andre.

Gjøvik: Nogen arbeidsledighet av betydning kan ikke siges at ha fundet sted. Mangelen paa alt kvindelig tyende, herunder indbefattet budeier, gjør sig i høi grad gjældende.

Stenkjær: Saavidt man vet, er her ingen væsentlig arbeidsløshet, hvilket ogsaa fremgaar av den ringe tilgang av arbeidssøkende til kontoret. Derimot synes der at være følelig mangel paa gaardsgutter og kvindelig tyende (især budeier) til landet.

Bodø: Da der i februar maaned kun har meldt sig en enkelt ledig arbeider, kan man formentlig gaa ut fra, at der her paa stedet ingen nævneværdig arbeidsledighet for tiden er. I maanederne februar—april søker vel som regel alle arbeidsledige mænd erhverv ved det paa den tid paagaaende

Lofotfiske. Først efter dets slutning antages der at ville bli efterspørsel efter arbeide. Av ledige pladser er ikke meldt nogen for kontoret, men der vites fremdeles at være følelig mangel paa kvindelig tjenerhjælp av alle slags.

3. Arbeidsledighet blandt fagforeningsmedlemmer.

For endel vigtigere fagforeninger med tilsammen 8 788 medlemmer i februar 1907 og 8 928 i februar 1908 var ledighetsprocenten ved maanedens utgang i februar 1907 4.2, i januar 1908 6.1 og i februar 1908 5.6. Se nærmere tabellen side 25—27.

Blandt ca. 800 sag- og høvleriarbeidere (ikke medtat i nævnte tabel) var i februar 1907 18.3 pct., i januar 1908 28.4 pct., i februar 1908 16.3 pct. anført som ledige.

Mars 1908.

1. Almindelig oversigt.

Efter de foreliggende opgaver synes de forholdsvis gunstige forhold, som hadde været paa arbeidsmarkedet siden sommeren 1906, i det hele tat at ha vedvaret. Det bør dog merkes, at fagforeningernes opgaver for tømrere og mureres vedkommende viser betydelig flere arbeidsledige i februar og mars 1908 end i de tilsvarende maaneder 1907, om end mars som sedvanlig viser bedring i forhold til februar, jfr. nærmere tabellen side 25—27.

Arbeidskontorernes opgaver viser gjennemsnitlig litt ugunstigere forhold for februar—mars 1908 end for februar—mars 1907, men som sedvanlig litt bedring fra januar—februar til februar—mars.

2. De offentlige arbeidskontorer.

Efter de fra arbeidskontorerne mottagne maanedsberetninger meddeles følgende oversigt over arbeidsmarkedets tilstand paa de steder, hvor saadanne kontorer i mars 1908 var i virksomhet, nemlig foruten paa de 10 steder, der hadde arbeidskontorer i februar, ogsaa i Tryssil og Horten. Til sammenligning anføres endel tilsvarende data for den foregaaende maaned, samt for mars 1907, da der forøvrig kun fandtes arbeidskontorer (dengang kommunale) i rikets fire største byer.

(Se tabellen øverst paa næste side).

Av denne tabel fremgaar, at antallet av arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser i mars 1908 gjennemsnitlig var saagodtsom nøiagtig det samme som i den foregaaende maaned. Tallene tyder for Kristiania paa litt bedring, for Trondhjem paa en betydelig bedring, men for Bergen, Stavanger og Gjøvik paa litt forværring.

Sammenlignet med mars 1907 er forholdet i gjennemsnit for de fire største byer ogsaa omtrent uforandret (litt gunstigere), idet nogen forværring i Bergen og Stavanger opveies ved en væsentlig bedring i Trondhjem.

Da imidlertid tallene for den enkelte maaned delvis kan bero paa tilfældige omstændigheter, faar man et sikrere grundlag for sammenligning ved

Arbeidskontorernes virksomhet i mars 1908.

Steder.	Mars 1908[2]): Ved den mandiige avdeling. Arbeidssøk.[1])	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Ved den kvindelige avdeling. Arbeidssøk.[1])	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeidssøkende mænd pr. 100 led. pladser[2]). Mars 1908.	Mars 1907.	Februar 1908.
1. Kristiania	1 159	615	524	770	1 103	677	188	186	199
2. Bergen	231	135	92	131	104	82	171	[3]) 158	161
3. Trondhjem	53	65	31	-	3	-	82	276	179
4. Stavanger	387	213	133	41	96	14	182	[3]) 178	155
Nr. 1—4 tilsammen	1 830	1 028	780	942	1 306	773	178	184	181
5. Elverum	11	9	3	11	16	4	(122)	-	(56)
6. Hamar	15	15	4	15	21	2	(100)	-	(131)
7. Gjøvik	50	42	12	22	54	4	119	-	108
8. Kristiansund	10	-	-	2	3	-	—	-	(180)
9. Stenkjær	3	12	-	-	7	-	(25)	-	(23)
10. Bodø	1	-	-	1	-	-	—	-	—
Nr. 1—10 tilsammen	1 920	1 106	799	993	1 407	783	174	-	173
11. Trysil	1	10	1	-	-	-	(10)	-	-
12. Horten	25	16	4	11	16	4	(156)	-	-
Nr. 1—12 tilsammen	1 946	1 132	804	1 004	1 423	787	172	-	-

— saaledes som Kristiania arbeidskontor gjør i disse forholdsberegninger — altid at medregne tallene for den foregaaende maaned og saaledes sammenligne tidsrum paa to maaneder, f. eks. tidsrummet 1 februar til 31 mars 1908 med tidsrummet 1 januar til 28 februar s. a. og med tidsrummet 1 februar til 31 mars 1907. Det viser sig, at man derved faar jevnere forholdstal, og det maa antages, at disse i regelen gir et paalideligere uttryk for arbeidsmarkedets virkelige stilling. Et eksempel herpaa har man i opgaverne for ulært arbeide i Kristiania i februar og mars 1908 sammenlignet med de samme maaneder ifjor. Som i forrige maanedsberetning nævnt, gik antallet av ledige pladser ved saadant arbeide ned fra 371 i februar 1907 til 257 i februar 1908, mens de arbeidssøkende ulærte arbeidere kun avtok fra 351 til 319. Opgaverne for mars viser derimot en stigning i antallet av ledige pladser ved nævnte arbeide fra 261 i 1907 til 358 i 1908 (de arbeidssøkende tiltok fra 319 til 360). For februar og mars tilsammenlagt faar man altsaa for ulært arbeide i Kristiania:

	arbeidssøk. mænd	ledige pladser
i 1907	670	632
- 1908	679	615

altsaa et væsentlig uforandret forhold, saavel hvad arbeidssøkende som hvad ledige pladser angaar.

Naar man paa denne maate sammenligner februar—mars 1907 med februar—mars 1908, viser der sig for Kristiania en liten forværring, nemlig

[1]) Antal tilfælde av ledighet. [2]) Hvor nødsarbeide forekommer, er dette overalt fraregnet. [3]) Approksimative tal, jfr. tabellen for februar, note 3.

fra 187 til 193 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser; i Bergen var forholdet temmelig uforandret (i 1907 ca. 173, i 1908 165); i Trondhjem var der en meget væsentlig bedring (fra 274 til 123 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser), idet antallet av de arbeidssøkende avtok fra 271 til 139 (derav bygningsindustriarbeidere fra 91 til 43), mens antallet av ledige pladser tiltok fra 99 til 113. I Stavanger forværredes forholdstallet fra 132 til 168, idet antallet av arbeidsledige sjøfolk saavel i februar som i mars var adskillig større i 1908 end i 1907, mens antallet av ledige pladser i februar 1908 var mindre og i mars 1908 omtrent av samme antal som i tilsvarende maaned 1907. — I gjennemsnit for de 4 byer var der i februar—mars 1907 174 og i februar—mars 1908 179 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser, altsaa litt forværring. Av de arbeidssøkende mænd ansattes i februar—mars 1907 46 pct., i februar—mars 1908 41 pct.; ansættelsesprocenten var gaat noget tilbake i Kristiania, Bergen og Stavanger, men betydelig frem i Trondhjem.

Sammenligner man februar—mars 1908 med januar—februar s. a., viser der sig gjennemgaaende nogen bedring i forholdet mellem tilbud og efterspørsel, i gjennemsnit for 10 kontorer fra 187 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser i januar—februar til 174 i februar—mars. Særskilt for Kristiania var der en bedring fra 197 til 193, i Bergen fra 178 til 165, i Trondhjem fra 193 til 123, i Stavanger fra 192 til 168 og i gjennemsnit for de 6 nye kontorer fra 116 til 106. Ansættelsesprocenten (for mænd) var dog for de sidstnævnte 6 kontorers vedkommende gaat tilbake fra 38.6 til 29.3[1]), mens den i Kristiania var steget fra 39.0 til 41.1, i Trondhjem fra 38.5 til 48.2 og i Stavanger fra 32.8 til 37.0. I Bergen var den henholdsvis 44.5 og 44.7, for de 10 kontorer underett steget fra 38.6 til 40.4.

Bedringen i forholdet mellem tilbud og efterspørsel var i Kristiania og Bergen i 1908 mindre end den tilsvarende bedring fra januar—februar til februar—mars 1907; i Trondhjem var der i 1907 kun ubetydelig bedring, og i Stavanger forværring.

Av samtlige 1 946 arbeidssøkende mænd i mars 1908 var 342 sæsonarbeidere (jfr. forrige beretning), 464 ulærte arbeidere og 1 140 andre (inkl. endel uten livsstilling m. v.); av sæsonarbeiderne ansattes 42.4 pct. (væsentlig utenfor sit fag), av de ulærte arbeidere 46.8 pct., av de øvrige 38.8 pct.

Av de 1 004 arbeidssøkende kvinder ansattes 787. Der var 1 423 ledige pladser for kvinder.

For de enkelte steders vedkommende hitsættes følgende utdrag av arbeidskontorernes beretninger for mars 1908:

Kristiania: Det beregnede overskud av mandlig arbeidskraft i byen var i mars 1 104 personer mot 1 166 i februar 1908 og 1 009 i mars 1907. Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av landarbeidere, smeder, vognsmeder, bødkere, barberere, møbelsnekkere og visergutter, men overflod av malere, murere, kjørere, sjøfolk, fjeldarbeidere og dagarbeidere. Den kvindelige avdeling har hat mangel paa budeier, sættersker, børstebindersker, syersker og alle slags tjenestepiker. Nu til paaske og flyttetid er der mangel paa vask- og rengjøringsarbeidere. — Av de arbeidssøkende mænd i mars 1908 var 9 pct. utenbysfra (i februar 1908 10 pct., i mars 1907 8 pct.).

---

[1]) Dette skyldes muligvis, at endel pladser kan være besat utenfor kontoret; jfr. nedenfor under Gjøvik (og Horten).

Bergen: Uagtet forholdene i bygningsindustrien, særlig i maanedens sidste del, har været i betydelig bedring, viser dog mars iaar et ugunstigere resultat end februar 1908 og mars 1907, hvilket for en væsentlig del maa tilskrives det iaar kortvarige vaarsildfiske, hvori iaar kun et begrænset antal arbeidere deltok, sammenlignet med ifjor. Av ulærte arbeidere, saavel kvindelige som mandlige, har her til enhver tid været overflod, men derimot mangel paa saavel kvindelige som mandlige tjenere til landdistrikterne.

Trondhjem: Ved kontorets mandlige avdeling var efterspørslen denne maaned større end tilbudet. Dette er noget ganske usedvanlig, baade naar hensees til aarstiden og til at forholdet, som skyldes sterk efterspørsel efter ulærte fabrikarbeidere, udelukkende gjælder selve byen. Nogen arbeidsledighet blandt konkurransedygtige arbeidere har der da heller ikke været, ialfald ikke i maanedens sidste halvdel, med undtagelse maaske av enkelte fagarbeidere som malere og murere og andre, som ikke søker arbeide utenfor sit fag.

Stavanger: Ved den mandlige avdeling har her været mangel paa tjenere til landet (gaardsgutter), mens her har været overflod av sjøfolk (fyrbøtere, styrmænd, matroser, letmatroser og jungmænd). Den kvindelige avdeling har fremdeles stor mangel paa tjenestepiker saavel til byen som til landet. — Av de arbeidssøkende mænd var 27.9 pct. utenbys og utlændinger.

Kristiansund: I den forløpne maaned har skreifisket foregaat under gunstige veirforhold, hvorved mange hænder har været optat. Derhos er man nu ifærd med at vaske og tørre nyfisken, og som følge herav er mange arbeidsfolk sysselsat. Dette er formentlig grunden til, at kontoret har været mindre benyttet, da den slags arbeidere pleier at tinge sig arbeide fra aar til andet hos arbeidsgiverne. For tiden antages meget faa arbeidere at være ledige her i byen. Naar fisket slutter om kort tid, vil der muligens bli endel ledige fiskere og lignende, der intet andet har lært.

Hamar: Ogsaa i mars maaned har det jevnt over været bra med arbeide av forskjellig slags. Vistnok har der paa grund av litet eller saagodtsom intet bygningsarbeide inden byen været litet at gjøre i faget for murere og tømmermænd, men av disse er der ikke mange fastboende inden selve byen. Mangel paa arbeide har der saaledes ikke været hverken i byen eller i landdistrikterne. Tvertimot. Det er vanskelig nok, især for gaardbrukerne, at faa den nødvendige hjælp saavel av mandlig som av kvindelig arbeidskraft.

Gjøvik: En hel del pladser for kvindelig tyende er nu besat utenfor kontoret — formentlig gjennem de herværende fæstekoner og ved bekjendtskaper — og tilbakekaldt. Mangelen paa tjenestegutter og især budeier (baade mænd og kvinder) er fremdeles følelig. — Skjønsmæssig antal arbeidsledige mænd: ingen.

Horten: Trods overskuddet av mandlig arbeidskraft er her dog ikke nogen merkbar ledighet, idet flere av dem, som forgjæves har søkt arbeide, er reist til Sandefjord eller Tønsberg og har tat sjøhyre, uten arbeidskontorets formidling. Hvad kvindelige arbeidere angaar, saa er her mangel, særlig for landdistrikternes vedkommende. Kvægrøgtere — mandlige saavel som kvindelige — er ikke at opdrive. — Skjønsmæssig antal arbeidsledige mænd: ca. 10.

Trysil: Kontoret har — i den ene maaned det har været i virksomhet — været litet brugt. Grunden hertil maa først og fremst søkes deri, at al arbeidskraft paa denne tid av aaret, især efter kommunens store skogkjøp, er optat med at faa frem det utblinkede tømmer til ret tid. Men det har kanske ogsaa for en del sin grund deri, at kontoret er nyt og ukjendt.

Tilgangen av tømmerhuggere synes at være vel snau; men ellers maa tilstanden paa arbeidsmarkedet betegnes som bra. Nogen arbeidsledighet antages ikke at findes for tiden.

Stenkjær: Benyttelsen av arbeidskontoret er fremdeles meget ringe. Uagtet kun tre arbeidssøkende har meldt sig i mars maaned, er man bekjendt med, at her nu er endel arbeidsledige, væsentlig ulærte arbeidere; men dette forhold vil antagelig rettes henimot vaaren. Mangelen paa mandlig og kvindelig tjenerhjælp til landet er sterkt følelig.

Bodø: Heller ikke i mars har der været nogen nævneværdig søkning til arbeidskontoret. Forholdene her antages saaledes i det væsentlige uforandret siden forrige maaned.

April 1908.

1. Almindelig oversigt.

Ogsaa i april synes, efter de foreliggende opgaver, de forholdsvis gunstige forhold, som hadde været paa arbeidsmarkedet siden sommeren 1906, i det hele tat at vedvare, idet forholdene gjennemsnitlig stiller sig omtrent som ved den tilsvarende tid ifjor. Dog var der betydelig arbeidsledighet blandt murerne i Kristiania.

Arbeidskontorernes opgaver viser gjennemsnitlig omtrent samme forhold for mars—april 1908 som for mars—april 1907, og som sedvanlig nogen bedring fra februar—mars til mars—april. — Der klages tildels over mangel paa arbeidere.

2. De offentlige arbeidskontorer.

Efter de fra arbeidskontorerne mottagne maanedsberetninger meddeles følgende oversigt over arbeidsmarkedets tilstand i april 1908 paa de samme 12 steder, som er omhandlet i forrige maanedsberetning. Til sammenligning anføres endel tilsvarende data for den foregaaende maaned, samt for april 1907, da der forøvrig kun fandtes arbeidskontorer (dengang kommunale) i rikets fire største byer.

(Se tabellen øverst paa næste side.)

Av denne tabel fremgaar, at antallet av arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser i april 1908 gjennemsnitlig, som sedvanlig om vaaren, var endel mindre end i den foregaaende maaned. Baade for Kristiania, Stavanger og især for Bergen tyder tallene paa bedring fra mars til april, men i Trondhjem — hvor forholdene forøvrig i mars 1908 var usedvanlig gunstige — viser der sig nogen forværring, jfr. nedenfor under utdragene av maanedsberetningerne. For Hamar, Gjøvik og Horten tyder tallene paa en betydelig øket efterspørsel efter mandlige arbeidere i sammenligning med tilbudet av arbeidskraft. Det samme gjælder Elverum, hvor dog tallene er smaa. Ved de øvrige kontorer er søkningen endnu altfor liten, til at tallene kan sammenlignes; det fremgaar imidlertid av de nedenfor anførte utdrag av beretningerne, at der har været nogen arbeidsledighet i Stenkjær og Bodø, mens forholdene i Trysil og Kristiansund har været gunstige.

Sammenlignet med april ifjor er forholdet for Kristiania og Bergen saagodtsom ganske uforandret. For Trondhjem (hvor dog tallene er smaa)

Arbeidskontorernes virksomhet i april 1908.

Steder.	April 1908[1]: Ved den mandlige avdeling.			April 1908[1]: Ved den kvindelige avdeling.			Arbeidssøkende mænd pr. 100 led. pladser[1].		
	Arbeids-søk.[2])	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeids-søk.[2])	Ledige pladser.	Besatte pladser.	April 1908.	April 1907.	Mars 1908.
1. Kristiania	1 180	716	581	975	1 472	895	165	167	188
2. Bergen	268	219	152	150	161	120	122	[3]) 124	171
3. Trondhjem	42	38	21	-	2	-	111	219	82
4. Stavanger	321	196	156	44	95	25	164	[3]),[4])117	182
Nr. 1—4 tilsammen	1 811	1 169	910	1 169	1 730	1 040	155	148	178
5. Trysil	1	8	-	-	-	-	(13)	-	(10)
6. Elverum	9	13	2	13	18	7	(69)	-	(122)
7. Hamar	19	31	7	12	18	6	61	-	(100)
8. Gjøvik	28	47	6	13	42	7	60	-	119
9. Horten	17	23	5	11	24	3	74	-	(156)
10. Kristiansund	1	1	1	5	2	-	—	-	—
11. Stenkjær	1	3	-	-	2	-	(33)	-	(25)
12. Bodø	2	-	-	-	-	-	—	-	—
Nr. 5—12 tilsammen	78	126	21	54	106	23	62	-	112
Nr. 1—12 tilsammen	1 889	1 295	931	1 223	1 836	1 063	146	-	172

er der en meget betydelig bedring — navnlig ved bygningsindustri og ulært arbeide —, i Stavanger en forværring i forholdet mellem arbeidssøkende mænd og ledige pladser, men litt forbedring, naar man ser hen til de besatte pladser.

Naar man — for at faa et bredere og sikrere grundlag for sammenligninger, jfr. forrige beretning — sammenligner mars—april 1908 med mars—april 1907, var der i dette tidsrum ifjor i gjennemsnit for rikets fire største byer 162 arbeidssøkende mænd[5]) pr. 100 ledige pladser og i samme tidsrum iaar 166, altsaa en ganske ubetydelig forværring. For Kristiania var forholdet næsten ganske uforandret: ifjor 174, iaar 176, Bergen viser en forværring fra 135 til 141, Stavanger fra 142 til 173, men Trondhjem en bedring fra 247 til 92. — Av de arbeidssøkende mænd ansattes i mars—april 1907 49 pct., i mars—april 1908 46 pct. (i Kristiania henholdsvis 52 og 47, i Bergen 57 og 49, i Trondhjem 31 og 55, i Stavanger 38 og 41 — i den sidstnævnte by altsaa en større ansættelsesprocent, uagtet der var forholdsvis færre ledige pladser).

Sammenligner man mars—april 1908 med februar—mars s. a., viser der sig i gjennemsnit for 10 kontorer[6]) en bedring fra 174 til 160 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser (for Kristiania fra 193 til 176, for Bergen fra 165

[1]) Hvor nødsarbeide forekommer, er dette overalt fraregnet. [2]) Antal tilfælde av ledighet. [3]) Approksimative tal, se tabellen for februar 1908, note 3. [4]) Av de arbeidssøkende mænd ansattes i april 1907 kun ca. 44.4 pct. (i april 1908: 48.6 pct.). [5]) Antal tilfælde av ledighet (for Bergen og Stavanger beregnet, jfr. note 3). [6]) Trysil og Horten kan her ikke medtages.

til 141, for Trondhjem fra 123 til 92, for seks nye kontorer fra 106 til 87; i Stavanger var der en liten forværring, fra 168 til 173). — Ansættelsesprocenten var gjennemsnitlig for de 10 kontorer gaat frem fra 40.4 til 45.5 (i Kristiania fra 41 til 47, i Bergen fra 45 til 49, i Trondhjem fra 48 til 55, i Stavanger fra 37 til 41; ved de seks nye kontorer var den derimot gjennemsnitlig gaat tilbake fra 29.3 til 23.3; jfr. forrige beretning).

Bedringen fra februar—mars til mars—april var i gjennemsnit for de fire største byer omtrent som ifjor (ifjor fra 174 til 162, iaar fra 179 til 166 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser).

Av samtlige 1 889 arbeidssøkende mænd i april 1908 var 284 sæsonarbeidere (jfr. beretningen for februar), 533 ulærte arbeidere og 1 072 andre (inkl. endel uten livsstilling m. v.). Av sæsonarbeiderne ansattes 139 (derav mindst halvparten utenfor sit fag), av de ulærte arbeidere 291 (mens ialt 530 mænd fik beskjæftigelse ved ulært arbeide), av de øvrige 507 — altsaa henholdsvis 48.9, 54.6 og 47.3 pct. For Stavangers vedkommende kan merkes, at 217 av de i tabellen anførte 321 arbeidssøkende mænd var sjøfolk (iberegnet maskinister og fyrbøtere); herav fik 109 arbeide. (Disse er ovenfor medregnet under de 1 072 «andre»).

Av de 1 223 arbeidssøkende kvinder ansattes 1 063. Der var 1 836 ledige pladser for kvinder.

For de enkelte steders vedkommende hitsættes følgende utdrag av arbeidskontorernes beretninger for april 1908:

Kristiania: Det beregnede overskud av mandlig arbeidskraft i byen var i april iaar 1 070 personer mot 1 104 i den foregaaende maaned og 995 i april ifjor. Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av landarbeidere, instrumentmakere, bøssemakere, blikslagere, vognsmeder, skibssnekkere, møbelsnekkere og visergutter, men overflod av fyrbøtere, malere, murere, kjørere, sjøfolk, fjeldarbeidere og dagarbeidere. Den kvindelige avdeling har hat mangel paa budeier, sættersker, syersker, børstebindersker og alle slags tjenestepiker til hoteller, restauranter og private hus Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er gaat ned fra 9 pct. i mars til 8 pct. i april; i april 1907 var den likeledes 8 pct.

Bergen: Arbeidsforholdene viser i april maaned en avgjort bedring. De fleste arbeidere i bygningsindustrien har været i stadig beskjæftigelse, likesom den almindelige flyttetid har bidrat til, at dagarbeiderne har hat sysselsættelse i kortere eller længere tid. Den mandlige avdeling har hat utilstrækkelig tilgang av hustømmermænd, visergutter og gaardsgutter til landet, og den kvindelige avdeling av alle slags tjenere og trikotagearbeidere, mens efterspørslen i de øvrige fag omtrent har kunnet tilfredsstilles. Av de mandlige arbeidssøkende var 17 pct. hjemmehørende utenbys. Samtlige kvindelige arbeidssøkende var hjemmehørende i Bergen.

Trondhjem: Paa grund av konflikter i nogen fag i bygningsindustrien m. v. indtraadte pludselig i sidste halvdel av maaneden stagnation paa arbeidsmarkedet. Derved antages 200—300 arbeidere at være blit arbeidsledige, samtidig som arbeidet med opførelsen av flere større bygverk enten er helt indstillet eller kun fortsættes med en ubetydelig arbeidsstyrke. For de erhvervsgruppers vedkommende, som ikke i særlig grad berøres av vanskeligheterne i bygningsindustrien, er forholdene derimot upaaklagelige. Der er fremdeles mangel paa arbeidskraft til landbruket.

Stavanger: Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av tjenestegutter til landet, fiskere til Islandsfisket, 2den maskinister, 2den styrmænd, matroser, letmatroser og jungmænd til mindre seilfartøier, men overflod av bødkere, hermetikarbeidere, dagarbeidere og endel unge gutter, som søker hyre tilsjøs. Den kvindelige avdeling har hat mangel paa budeier, kjøkken- og stuepiker til hoteller, samt alle slags tjenestepiker til private hus. Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er gaat ned fra 27.9 pct. i mars til 23.0 pct. i april.

Trysil: Søkningen ved kontoret har nu som i forrige maaned været svært liten, og det kan ikke ventes nogen større søkning, før tømmerfløtningerne er over. Arbeidsforholdene ansees for tiden for jevne og gode. Nogen arbeidsledighet antages ikke at findes.

Hamar: I denne maaned har der været mest efterspørsel efter dagarbeidere til landet, men der har ikke været nok arbeidskraft for behovet. Dette skyldes for en del statens planteskole her, dels ogsaa gartnerierne, som har hat bruk for mange voksne og mindreaarige baade av kvinder og mænd. For gaardbrukerne er det noksaa vanskelig under disse omstændigheter, naar de ikke kan faa begyndt sit første vaaraannarbeide med tilstrækkelig arbeidshjælp. Især blir det mer og mer almindelig, at bondeungdommen, ialfald den mandlige, ikke vil fæste sig paa halv- eller helaaret, men helst vil arbeide for dagen.

Gjøvik: Der er mangel paa arbeidskraft i omtrent alle fag. Værst stiller forholdet sig med kvægrøgtere, mænd og kvinder. — Skjønsmæssig antal arbeidsledige mænd ved maanedens utgang: ingen.

Horten: Efterspørslen har i april været betydelig større end tilbudet av arbeidere. Der raader fremdeles følelig mangel paa brukbar arbeidskraft til landet. — Skjønsmæssig antal arbeidsledige mænd ved maanedens utgang: ingen.

Kristiansund: I den forløpne maaned er flere store byggeforetagender paabegyndt hersteds, hvorved en mængde haandverkere, særlig murere og snekkere, er skaffet arbeide. Byens haandverkere samt stenarbeidere har ikke kunnet tilfredsstille behovet, hvorfor flere har maattet forskrives fra andre byer. Derhos er en hel del landsungdom strømmet til byen, saa der nu er mer end tilstrækkelig arbeidskraft. Kontoret har i april ikke været søkt av saa mange, som man kunde vente; derimot har arbeidsgivere nu sin opmerksomhet henvendt paa kontoret og benytter sig mere av dets hjælp.

Stenkjær: Benyttelsen av arbeidskontoret er saa ringe, at man derav intet kan dømme om arbeidsmarkedets stilling. Man vet, at her er en del arbeidsledige i forskjellige fag, mest ulært arbeide, væsentlig familieforsørgere, som har vanskelig for at søke ut. Her paa stedet foregaar for tiden ingen væsentlig arbeidsdrift. Fra landdistrikterne klages sterkt over mangel paa tjenerhjælp.

Bodø: Den arbeidsledighet, som for nærværende er i byen, antages at være ganske midlertidig. Som regel er det vel enten hjemvendte fiskere eller mindre øvede folk, som er helt uten beskjæftigelse. Arbeidsføre mænd, der kan og vil arbeide, vil formentlig paa denne aarstid ikke ha særdeles vanskelig for at faa arbeide. For faglærte arbeidere maa arbeidsforholdene i det hele betegnes som tilfredsstillende. — Skjønsmæssig antal arbeidsledige mænd ved maanedens utgang: ca. 10.

Mai 1908.

1. Almindelig oversigt.

Som sedvanlig tyder de foreliggende opgaver for mai maaned ogsaa iaar i det hele tat paa liten arbeidsledighet. Der er endog i adskillig utstrækning mangel paa dygtig arbeidskraft.

Saavel opgaverne fra arbeidskontorerne som fra endel vigtigere fagforeninger viser dog litt stigning i arbeidsledigheten sammenlignet med ifjor. Fra april til mai viser arbeidskontorernes opgaver som sedvanlig nogen bedring; de nævnte fagforeninger hadde gjennemsnitlig 2.3 pct. ledige ved utgangen av mai 1908 mot 2.8 pct. ved utgangen av april s. a. (mai 1907: 2.1 pct.).

2. De offentlige arbeidskontorer.

Efter de fra arbeidskontorerne mottagne maanedsberetninger meddeles følgende oversigt over arbeidsmarkedets tilstand i mai 1908 paa de samme 12 steder, som er omhandlet i forrige maanedsberetning. Til sammenligning anføres endel tilsvarende data for den foregaaende maaned, samt for mai 1907, da der forøvrig kun fandtes arbeidskontorer (dengang kommunale) i rikets fire største byer.

Arbeidskontorernes virksomhet i mai 1908.

Steder.	Mai 1908[1]): Ved den mandlige avdeling. Arbeidssøk.[2])	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Ved den kvindelige avdeling. Arbeidssøk.[2])	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeidssøkende mænd pr. 100 led. pladser[1]). Mai 1908.	Mai 1907.	April 1908.
1. Kristiania	1 186	826	570	1 008	1 312	880	144	140	165
2. Bergen	261	206	151	145	125	91	127	[3]) 105	122
3. Trondhjem	59	50	24	-	-	-	118	114	111
4. Stavanger	297	185	124	31	48	13	161	[3]),[4])106	164
Nr. 1—4 tilsammen	1 803	1 267	869	1 184	1 485	984	142	124	155
5. Trysil	1	4	1	-	-	-	(25)	-	(13)
6. Elverum	4	14	3	6	14	1	(29)	-	(69)
7. Hamar	14	13	3	10	11	2	(108)	-	61
8. Gjøvik	35	55	20	7	40	3	64	-	60
9. Horten	19	64	4	15	16	4	30	-	74
10. Kristiansund	6	1	-	3	2	-	—	-	—
11. Stenkjær	1	-	-	-	-	-	—	-	(33)
12. Bodø	-	-	-	-	-	-	-	-	—
Nr. 5—12 tilsammen	80	151	31	41	83	10	53	-	62
Nr. 1—12 tilsammen	1 883	[5]) 1 383	900	1 225	1 568	994	136	-	146
Nr. 1—12 i april 1908	1 889	1 295	931	1 223	1 836	1 063	-	-	146
—«— mars —	1 946	1 132	804	1 004	1 423	787	-	-	mars 172

[1]) Hvor nødsarbeide forekommer er dette overalt fraregnet. [2]) Antal tilfælde av ledighet. [3]) Approksimative tal, se tabellen for februar 1908, note 3. I Bergen var antallet av enkelte arbeidssøkende mænd i mai 1907 238 og i mai 1908 230 (led. pladser henholdsvis 262 og 206). [4]) Av de arbeidssøkende mænd ansattes i mai 1907 kun ca. 44 pct. (i mai 1908: 41.8 pct.). [5]) Fraregnet 35 pladser for veiarbeidere, der var anmeldt baade i Kristiania og Horten.

Av denne tabel fremgaar, at antallet av arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser i mai 1908 gjennemsnitlig, som sedvanlig om vaaren, var noget mindre end i den foregaaende maaned. Bedringen gjælder dog hovedsagelig kun Kristiania, idet Stavanger kun viser en ganske ubetydelig nedgang i arbeidsledigheten, og Bergen og Trondhjem — hvor der forøvrig allerede i april var næsten likesaa stor efterspørsel efter som tilbud av arbeidskraft — har litt flere arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser i mai end i april. I Hamar er antallet av anmeldte ledige pladser sterkt avtat, Gjøvik viser stigende søkning ved den mandlige avdeling saavel fra arbeidsgivernes som fra arbeidernes side, i Horten var der i mai et usedvanlig stort antal ledige pladser (væsentlig av den side 20 anførte grund), men faa besatte pladser. Ved de øvrige kontorer er søkningen endnu meget liten, for Bodø endog (i mai maaned) absolut ingen.

Sammenlignet med mai ifjor er antallet av arbeidssøkende mænd (tilfælde av ledighet) ved de 4 største kontorer steget fra ca. 1 731 til 1 803, mens antallet av ledige pladser er gaat ned fra 1 392 til 1 267; der var altsaa i mai 1907 124 og i mai 1908 142 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser, jfr. tabellen.

Naar man — for at faa et bredere og sikrere grundlag for sammenligninger, jfr. beretningen for mars — sammenligner april—mai 1908 med april—mai 1907, var der i dette tidsrum ifjor i gjennemsnit for rikets fire største byer 136 arbeidssøkende mænd[1]) pr. 100 ledige pladser og i samme tidsrum iaar 148, altsaa litt forværring. For Kristiania var forholdet ganske uforandret: ifjor 153, iaar 153, Bergen viser en forværring fra 115 til 124, Stavanger fra 111 til 162, men Trondhjem en bedring fra 157 til 115. — Av de arbeidssøkende mænd ansattes i april—mai 1907 57 pct., i april—mai 1908 49 pct. (i Kristiania henholdsvis 60 og 49, i Bergen 66 og 57, i Trondhjem 28 og 45, i Stavanger 44 og 45 — i den sidstnævnte by altsaa omtrent samme ansættelsesprocent, uagtet der var meget færre ledige pladser).

I Kristiania tiltok antallet av arbeidssøkende mænd fra 2 246 i april—mai 1907 til 2 366 i april—mai 1908, av ledige pladser samtidig fra 1 465 til 1 542. I Bergen avtok de arbeidssøkende mænd fra 656 til 529, de ledige pladser fra 571 til 425. I Stavanger avtok de arbeidssøkende mænd fra 710 til 618, men de ledige pladser fra 637 til 381 (derav for sjøfarende fra 276 til 191), i Trondhjem avtok de arbeidssøkende mænd fra 182 til 101, de ledige pladser fra 116 til 88.

Sammenligner man april—mai 1908 med mars—april s. a., viser der sig i gjennemsnit for samtlige 12 kontorer en bedring fra 158 til 141 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser (for Kristiania fra 176 til 153, for Bergen fra 141 til 124, for Stavanger fra 173 til 162, i Trondhjem var der litt forværring, fra 92 til 115). — Ansættelsesprocenten var gjennemsnitlig for de 12 kontorer gaat frem fra 45.2 til 48.5 (i Kristiania fra 47 til 49, i Bergen fra 49 til 57, i Stavanger fra 41 til 45), ved de nye kontorer gjennemsnitlig fra 23.2 til 32.3; i Trondhjem gik den tilbake fra 55 til 45.

Bedringen fra mars—april til april—mai var i gjennemsnit for de fire største byer noget svakere end ifjor (ifjor fra 162 til 136, iaar fra 166 til 148 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser).

---

[1]) Antal tilfælde av ledighet (for Bergen og Stavanger approksimativt beregnet, jfr. side 17, note 3).

Av samtlige 1 883 arbeidssøkende mænd i mai 1908 var 319 sæsonarbeidere (jfr. beretningen for februar), 510 ulærte arbeidere og 1 054 andre (derav 162 sjøfolk i Stavanger). Av sæsonarbeiderne ansattes 167, av de ulærte arbeidere 283, av de øvrige 450. — Av de besatte pladser var 93 ved sæsonarbeide, 349 ved ulært arbeide og 458 ved andet arbeide.

Av de 1 225 arbeidssøkende kvinder ansattes 994. Der var 1 568 ledige pladser for kvinder.

For de enkelte steders vedkommende hitsættes følgende utdrag av arbeidskontorernes beretninger for mai 1908:

Kristiania: Det beregnede overskud av mandlig arbeidskraft i byen var i mai 920 personer mot 1 070 i april og 830 i mai 1907. — Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av landarbeidere, instrumentmakere, bøssemakere, filere, møbelsnekkere og visergutter, men overflod av smedarbeidere, fyrbøtere, murere, kjørere, sjøfolk, dagarbeidere og fjeldarbeidere. Naar der av 95 ledige pladser i gruppen vand-, vei- og jernbanebygning kun er besat 6, da er det, fordi vilkaarene for arbeidere — veianlæg i forskjellige amter — har været for daarlige. — [Det fremgaar av den tabellariske oversigt, at der i gruppen jordbruk og skogdrift besattes 140 pladser (væsentlig av arbeidere fra Kristiania til havedrift i byens omegn); i mai 1907 besattes i denne gruppe 105 pladser]. — Den kvindelige avdeling har manglet sættersker, børstebindersker og alle slags tjenestepiker til hoteller, restauranter og private hus. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er steget fra 8 procent i april til 9 procent i mai; i mai ifjor var den 10 procent.

Bergen: Arbeidsforholdene maa vedvarende betegnes som tilfredsstillende. Blandt skofabrikarbeiderne paagaar der streik, der tok sin begyndelse 9de mai og berører ca. 100 mand. Den mandlige avdeling har hat mangel paa gaardsgutter til landet, malere, løpergutter og haandverkslærlinger og den kvindelige avdeling mangel paa tjenestepiker og kvinder i tekstilindustrien. Av de mandlige arbeidssøkende var 20 pct. hjemmehørende utenbys.

Trondhjem: Den i forrige beretning nævnte stagnation paa arbeidsmarkedet som følge av arbeidsstansninger i nogen fag i bygningsindustrien vedvarte til utgangen av mai, da konflikterne blev løst og arbeidet gjenoptat. Der indtraadte da ogsaa straks saa nogenlunde normale forhold paa arbeidsmarkedet, idet efterspørslen antages omtrent tilfredsstillet ved det forhaandenværende tilbud. Kontorets mandlige avdeling har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av jordbruksarbeidere, havearbeidere, smeder, bygningssnekkere, gaardsgutter og visergutter, men overflod av fjeldarbeidere, murarbeidere, graastensmurere, kjørere og dagarbeidere.

Stavanger: Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av tjenestegutter til landet, fiskere til Islands-fiske, 2den maskinister, styrmænd til mindre seilfartøier, vognsmeder og smedlærlinger; men overflod av fyrbøtere, sjøfolk, hermetikarbeidere, dagarbeidere og yngre gutter, som søker tilsjøs. Den kvindelige avdeling har hat mangel paa tjenestepiker til landet (budeier) og alle slags tjenestepiker til private hus. Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er gaat op fra 23 pct. i april til 28.6 pct. i mai.

Trysil: Paa grund af de for tiden jevnt gode arbeidsforhold har søkningen ved kontoret nu som i forrige maaned været liten. Et større veianlæg er sat igang, hvor en større arbeidsstyrke vil faa sikkert arbeide utover sommeren. Nogen arbeidsledighet antages ikke at findes.

Hamar: I denne maaned har der ikke været synderlig efterspørsel hverken efter arbeide eller arbeidshjælp, idet tjenesteansættelserne gjerne er avsluttet i april, og al arbeidshjælp, der kan opdrives til alslags jordbruksarbeide, er erhvervet til de første dage av mai, likesom da ogsaa eventuelt ledige fagarbeidere, specielt murere og malere, er fuldt optat. Murere er der fra begyndelsen av juni endog mangel paa, ikke paa grund av nogen egentlig nybygning i byen eller omegn for nærværende, men fordi der er adskillig reparationsarbeide at utføre ogsaa i enkelte av de omliggende distrikter.

Gjøvik: Der er fremdeles mangel paa arbeidskraft, mænd og kvinder.

Horten: Siden arbeidskontorets oprettelse 1ste mars har man staat opraadd i retning av at kunne tilfredsstille behovet av mandlig og kvindelig arbeidskraft til landet. Mai danner ingen undtagelse i saa henseende. Hertil kommer, at amtsingeniøren m. fl. har rekvirert et stort antal veiarbeidere, som det heller ikke har lykkes kontoret at skaffe. Til forskjellige bygningsarbeider, som just nu paagaar her i byen, har det ogsaa været litt snaut med hensyn til stedlig arbeidskraft. Nogen hyresøkende gutter, som ønsker at gaa tilsjøs, har det derimot ikke lykkes at skaffe plads. Vedkommende gutter er imidlertid beskjæftiget paa anden maate, saa nogen arbeidsledighet er her for tiden ikke.

Kristiansund N.: Siden sidste maanedsberetning er ingen nævneværdig forandring i arbeidsforholdene her paa stedet indtraadt. De i forrige indberetning nævnte byggeforetagender paagaar endnu og vil formentlig komme til at vare i længere tid. Endel av de fremmede arbeidere er frareist byen, da denslags arbeide, hvortil ulærte arbeidere og haandlangere tiltrænges, paa det nærmeste er tilendebragt. Der opholder sig nu kun omtrent udelukkende fagfolk av haandverksstanden hersteds. Anlægget av byens gasverk kræver adskillig stor arbeidsstyrke.

Stenkjær: Stillingen paa arbeidsmarkedet her ansees for tiden at være nogenlunde tilfredsstillende.

Bodø: For faglærte arbeidere maa arbeidsforholdene i det hele betegnes som ganske gode, idet baade skibsverftet og Norges bank for tiden beskjæftiger mange arbeidere.

Der antages i Trysil, Hamar, Gjøvik og Horten ingen arbeidsledige mænd at ha været ved utgangen av mai 1908.

Juni 1908.

1. Almindelig oversigt.

Som sedvanlig tyder de foreliggende opgaver for juni maaned ogsaa iaar i det hele tat paa liten arbeidsledighet. Der er endog i adskillig utstrækning mangel paa dygtig arbeidskraft.

Saavel opgaverne fra arbeidskontorerne som hovedtabellerne for fagforeningerne viser dog litt stigning i arbeidsledigheten sammenlignet med ifjor. Fra mai til juni viser arbeidskontorernes opgaver som sedvanlig nogen bedring; ogsaa opgaverne fra fagforeningerne peker i samme retning, idet de ved utgangen av juni 1908 gjennemsnitlig hadde 1.3 pct. ledige mot 2.0 pct. ved utgangen av mai s. a. (juni 1907: 0.8 pct.). Hvis man bortser fra sag- og høvleriarbeidere, for hvis vedkommende lensearbeiderkonflikten i Glommenvasdraget indirekte foranlediget adskillig arbeidsledighet, var ledighetsprocenten

i juni 1908 kun 0.8 (mot 0.9 i juni 1907); jfr. ogsaa tabellen side 25. Her maa dog paa den anden side tages i betragtning, at der i juni 1908 rimeligvis vilde være anført endel murere og tømrere i Kristiania som ledige, hvis ikke bygningskonflikten hadde bevirket, at disse ikke er regnet som arbeidsledige, men som deltagere i konflikt.

2. De offentlige arbeidskontorer.

Efter de fra arbeidskontorerne mottagne maanedsberetninger meddeles følgende oversigt over arbeidsmarkedets tilstand i juni 1908 paa de samme 12 steder, som er omhandlet i forrige maanedsberetning. Til sammenligning anføres endel tilsvarende data for den foregaaende maaned, samt for juni 1907, da der forøvrig kun fandtes arbeidskontorer (dengang kommunale) i rikets fire største byer.

Arbeidskontorernes virksomhet i juni 1908.

Steder.	Juni 1908[1]: Ved den mandlige avdeling.			Juni 1908[1]: Ved den kvindelige avdeling.			Arbeidssøkende mænd pr. 100 led. pladser[1].		
	Arbeidssøk.[2]	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeidssøk.[2]	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Juni 1908.	Juni 1907.	Mai 1908.
1. Kristiania	1 057	725	501	977	1 083	819	146	157	144
2. Bergen	256	228	177	133	124	88	112	[3] 95	127
3. Trondhjem	55	31	15	1	1	-	177	89	118
4. Stavanger	298	228	150	22	39	11	131	[3] 114	161
Nr. 1—4 tilsammen	1 666	1 212	843	1 133	1 247	918	137	129	142
5. Trysil	-	8	-	-	2	-	-	-	(25)
6. Elverum	5	10	3	3	10	-	(50)	-	(29)
7. Hamar	17	11	4	9	22	1	(155)	-	(108)
8. Gjøvik	27	47	7	5	43	2	57	-	64
9. Horten	20	48	4	7	*) 25	4	42	-	30
10. Kristiansund	3	2	2	4	3	1	—	-	—
11. Stenkjær	2	1	-	-	-	-	—	-	—
12. Bodø	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nr. 5—12 tilsammen	74	127	20	28	105	8	58	-	53
Nr. 1—12 tilsammen	1 740	[4] 1 309	863	1 161	1 352	926	133	-	136
Nr. 1—12 i mai 1908	1 883	[4] 1 383	900	1 225	1 568	994	-	-	136

Av denne tabel fremgaar, at antallet av arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser i juni 1908 gjennemsnitlig var litt mindre end i den foregaaende maaned. Bedringen gjælder dog kun Bergen, Stavanger og Gjøvik, mens Trondhjem har adskillig flere arbeidssøkende

[1]) Hvor nødsarbeide forekommer, er dette overalt fraregnet. [2]) Antal tilfælde av ledighet. [3]) Approksimative tal, se tabellen for februar 1908, note 3. [4]) Fraregnet: i juni ca. 30, i mai 35 pladser for veiarbeidere, som var anmeldt baade i Kristiania og Horten.

*) Jfr. teksten side 23.

mænd pr. 100 ledige pladser i juni end i mai; i Kristiania var forholdet mellem tilbud og efterspørsel i juni saagodtsom nøiagtig det samme som i mai. Hvad de øvrige byer angaar, kan merkes, at i Horten, hvor antallet av anmeldte ledige pladser ved den mandlige avdeling var usedvanlig stort i mai, er det gaat noget ned i juni (fra 64 til 48), mens antallet av arbeidssøkende mænd var nogenlunde det samme (henholdsvis 19 og 20). Ved flere kontorer er søkningen endnu meget liten, for Bodø endog (i mai og juni maaneder) absolut ingen.

Sammenlignet med juni ifjor er antallet av arbeidssøkende mænd (tilfælde av ledighet) ved de 4 største kontorer steget fra ca. 1 573 til 1 666, mens antallet av ledige pladser er gaat noget ned (fra 1 223 til 1 212); der var altsaa i juni 1907 129 og i juni 1908 137 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser, jfr. tabellen.

Naar man — for at faa et bredere og sikrere grundlag for bedømmelsen — sammenligner mai—juni 1908 med mai—juni 1907, var der i dette tidsrum ifjor i gjennemsnit for rikets fire største byer 126 arbeidssøkende mænd[1]) pr. 100 ledige pladser og i samme tidsrum iaar 140, altsaa litt forværring. For Kristiania var forholdet nogenlunde det samme (ifjor 148, iaar 145, altsaa en liten bedring), Bergen viser en forværring fra 99 til 119, Trondhjem fra 104 til 141 og Stavanger fra 1 0 til 144. — Av de arbeidssøkende mænd ansattes i mai—juni 1907 60 pct., i mai—juni 1908 49 pct. (i Kristiania henholdsvis 62 og 48, i Bergen 76 og 63, i Trondhjem 28 og 34, i Stavanger 43 og 46).

I Kristiania tiltok antallet av arbeidssøkende mænd fra 1 954 i mai—juni 1907 til 2 243 i mai—juni 1908, av ledige pladser samtidig fra 1 324 til 1 551. I Bergen avtok de arbeidssøkende mænd fra 582 til 517, de ledige pladser fra 587 til 434. I Trondhjem avtok de arbeidssøkende mænd fra 119 til 114, og de ledige pladser fra 114 til 81, i Stavanger avtok de arbeidssøkende mænd fra 649 til 595, de ledige pladser fra 590 til 413.

Sammenligner man mai—juni 1908 med april—mai s. a., viser der sig i gjennemsnit for samtlige 12 kontorer en bedring fra 141 til 135 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser (for Kristiania fra 153 til 145, for Bergen fra 124 til 119, for Stavanger fra 162 til 144, mens Trondhjem viser en forværring fra 115 til 141). — Ansættelsesprocenten var gjennemsnitlig for de 12 kontorer omtrent den samme (i Kristiania og Trondhjem gik den noget ned, mens den i Bergen og Stavanger gik noget op).

Bedringen fra april—mai til mai—juni var i gjennemsnit for de fire største byer nogenlunde den samme iaar som ifjor (ifjor fra 136 til 126, iaar fra 148 til 140 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser).

Av samtlige 1 740 arbeidssøkende mænd i juni 1908 var 259 sæsonarbeidere (ved almindelig bygningsindustri, veibygning o. l., hermetikarbeide), 496 ulærte arbeidere og 985 andre (derav 187 sjøfolk i Stavanger). Av sæsonarbeiderne ansattes 138, av de ulærte arbeidere 263, av de øvrige 462. — Av de besatte pladser var 76 ved sæsonarbeide, 428 ved ulært arbeide og 359 ved andet arbeide.

Av de 1 161 arbeidssøkende kvinder ansattes 926. Der var 1 352 ledige pladser for kvinder.

---

[1]) Antal tilfælde av ledighet (for Bergen og Stavanger approksimativt beregnet, jfr. side 21, note 3).

For de enkelte steders vedkommende hitsættes følgende utdrag av arbeidskontorernes beretning for juni 1908:

Kristiania: Det beregnede overskud av mandlig arbeidskraft i byen var i juni 736 personer mot 920 i mai og 670 i juni 1907. Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av landarbeidere, feltspatarbeidere, gjørtlere, instrumentmakere, bøssemakere, filere, smeder, møbelsnekkere, kløvsagskjærere, skomakere, visergutter og veiarbeidere, men overflod av smedarbeidere, fyrbøtere, murere, kjørere, sjøfolk og dagarbeidere. Den kvindelige avdeling har manglet alle slags tjenestepiker. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er steget fra 9 pct. i mai til 12 pct. i juni; i juni ifjor var den 10 pct.

Bergen: Arbeidsforholdene for saavel faglærte som ulærte arbeidere maa fremdeles siges at være tilfredsstillende. Ved de mekaniske verksteder har der dog været foretat nogen indskrænkning i driften. Efterspørslen efter saavel kvindelige som mandlige arbeidere til jordbruk har ikke kunnet tilfredsstilles.

Trondhjem: Tilstanden paa arbeidsmarkedet var tilfredsstillende indtil henimot maanedens slutning, da arbeidet paa utstillingsbygningerne blev fuldført. Derved blev endel baade fagarbeidere og ulærte arbeidere ledige, og da ingen nye arbeider av betydning siden er igangsat, har disse folk nu vanskelig for at finde sysselsættelse. Rigtignok søkes her arbeidskraft til forskjellige industrielle bedrifter i landdistrikterne, men dels hersker paa vedkommende sted konflikter, dels finder arbeiderne lønsvilkaarene, som bydes, uantagelige. Kontoret har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av smeder, visergutter, tjeneste- og gaardsgutter, men overflod av fjeldarbeidere, murarbeidere, graastensmurere, kjørere, matroser og ulærte arbeidere.

Stavanger: Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av tjenestegutter til landet, fiskere til islandsfisket, bakersvende, vognsmeder og smedgutter, men overflod av fyrbøtere, sjøfolk og ulærte arbeidere samt unggutter, som vil tilsjøs. Den kvindelige avdeling har hat mangel paa tjenestepiker av alle slags. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er gaat op fra 28.5 pct. i mai til 36 pct. i juni.

Trysil: Efterspørslen efter arbeidshjælp har i maaneden været noget større end vanlig. Størst synes mangelen at være paa gravningsarbeidere til skoggrøftning, uten at det har lykkes kontoret at avhjælpe savnet. Nogen arbeidsledighet ansees saaledes ikke sandsynlig.

Hamar: Mangel særlig paa kvindelig arbeidskraft til landdistrikterne er fremdeles tilstede; budeier er ikke at opdrive. Alt som har været at faa fat paa saavel av voksne som barn, har i denne tid faat beskjæftigelse, specielt i gartnerierne, hvor der er adskillig arbeide at utføre. Al kvindelig hjælp til de mange sanatorier opover Gudbrandsdalen og Østerdalen er i maaneden engagert.

Gjøvik: Kontoret har ogsaa i juni maaned hat mangel paa saavel mandlig som kvindelig arbeidskraft. En hel del kvinder skal være ansat for sommeren ved sanatorier og sommerpensionater.

Horten: Vanskeligheten ved at skaffe distriktets bygder paakrævet arbeidskraft vedvarer. Mangelen paa tjenestepiker synes større end den for tiden er; flere av de noterte efterspørsler i dette fag gjælder nemlig ledighet fra oktober flyttetid.

Kristiansund N: Kontoret har denne maaned væsentlig været søkt av kvinder, likesom forespørslen efter kvindelige tjenere har været sterkest. I det hele viser det sig for dette steds vedkommende mere og mere vanskelig at opdrive duelige og paalidelige tjenestepiker, da disse kun vil fæste sig som maanedspiker eller for kortere tid. For mandlige arbeidere er der for tiden godt om arbeide hersteds, da klipfiskeksporten nu er i fuld gang.

Stenkjær: For tiden er liten arbeidsdrift her i byen, og endel arbeidere er saaledes reist ut til andre pladser. Forøvrig ansees tilstanden nogenlunde tilfredsstillende, da de fleste — saavidt vites — har beskjæftigelse.

Bodø: Arbeidsforholdene her paa stedet antages fremdeles at være tilfredsstillende. De arbeidere, som ikke har fast arbeide, faar i stor utstrækning arbeide ved kullosning paa denne aarstid til meget god betaling. Formidlingen foregaar direkte mellem arbeidsgiver og arbeidere, uten at kontorets bistand søkes.

Der antages i Trysil, Gjøvik, Horten og Bodø ingen og i Hamar saagodtsom ingen arbeidsledige mænd at ha været ved utgangen av juni 1908.

Procent arbeidsledige i omstaaende foreninger ved utgangen av hver av maanederne januar–juni 1906, 1907 og 1908.

Fag. Byer.	31 januar.			28 (29) februar.			31 mars.		
	1906.	1907.	1908.	1906.	1907.	1908.	1906.	1907.	1908.
1. Jern- og metalarb. (5 byer)	2.4	1.3	1.3	2.1	0.5	1.4	2.2	1.5	1.6
2. Boktrykkere (4 byer) ...	6.1	1.6	0.8	6.6	1.6	0.5	3.7	3.3	1.0
3. Tømrere m. v. (4 forengr.)	14.7	19 5	18.7	15.4	13.1	20.4	18.4	7.8	12.0
4. Møbelsnekkere (2 byer)..	5.3	2.1	1.3	2.5	0.9	0.9	2.0	-	0.6
5. Bokbindere (Kr.a)	0.6	3.2	1.1	0.6	0.4	2.1	1.2	0.8	0.3
6. Bakere (Kr.a)	15.1	7.7	9.5	17.5	14.1	9.8	16 2	13.4	14.0
7. Hermetikarb. (Stvgr.) ...	1.1	9 0	8.6	-	7.2	5.2	0.9	4.8	4.3
8. Murere (Kr.a)	64.5	52.9	69.0	63.6	45.7	55.6	60.9	36.5	42.2
9. Malere (Kr.a)	46.0	38.3	18.5	29.2	25.5	17.3	17.6	7.6	7.5
Overhodet sæsonarb. (nr. 3, 8, 9)	33.4	30.9	29.1	26.8	22.5	26.5	23 9	12.4	16.6
Overhodet andre (nr. 1, 2, 4—7)	3.7	1.9	1.7	3.5	1.2	1.7	3.0	2.1	1.8
Overhodet ialt (1—9)	7.5	6.1	6.1	6.4	4.2	5.6	5.6	3.6	4.2
Derav:									
i Kr.a sæsonarb. (nr. 3, 8, 9)	47.4	37.8	31.0	37.6	25.1	29.2	27.8	13.7	18.2
i Kr.a andre (nr. 1, 2, 4—6)	4.4	2.0	1.5	4.5	1.3	1.7	3.8	2.4	2.2
i Bergen sæsonarb. (nr. 3)	11.2	17.6	14.9	5.8	13.7	7.7	6.7	6.6	6.1
i Bergen andre (nr. 1, 2, 4)	3.6	1.6	0.9	2.2	1.0	1.4	2.0	1.6	0.9
i Trondhjem (nr. 1, 2)	1.6	1.1	2.6	1.0	0.4	1.5	1.6	2.1	0.4
i Stavanger (nr. 1, 2, 7) ...	1.4	2.9	3.7	0.3	2 4	2 5	1.1	2.0	1.8

	30 april.			31 mai.			30 juni.		
	1906.	1907.	1908.	1906.	1907.	1908.	1906.	1907.	1908.
1. Jern- og metalarb. (5 byer)	1.3	0.7	1.3	0.7	0.4	1.4	0.9	0.5	1.3
2. Boktrykkere (4 byer) ...	3.2	2.9	1.3	1.0	2.9	1.1	1.1	2.2	0.3
3. Tømrere m. v. (4 forengr.)	11.6	7.3	4.1	6.3	5.5	6.2	5.5	4.0	[1]) 1.3
4. Møbelsnekkere (2 byer)..	1.3	2.1	1.2	1.0	3.0	1.7	1.0	0.9	0.6
5. Bokbindere (Kr.a)	1.7	1.5	1.0	1.7	3.8	1.3	1.7	3.8	1.2
6. Bakere (Kr.a)	8.3	13.3	13.5	-	7.1	-	-	-	-
7. Hermetikarb. (Stvgr.) ...	-	2.6	3.6	-	5.5	-	0.3	0.8	-
8. Murere (Kr.a)	42.9	22.3	32.3	17.9	18.0	24.5	10.7	11.3	[1]) -
9. Malere (Kr.a)	0.4	-	0.4	-	2.8	-	-	-	[1]) -
Overhodet sæsonarb. (nr. 3, 8, 9)	12.2	6.6	8.6	5.4	6.2	7.8	4.3	3.5	[1]) 0.5
Overhodet andre (nr. 1, 2, 4—7)	1.9	1.5	1.7	0.8	1.4	1.3	0.9	0.9	1.0
Overhodet ialt (1—9)	3.2	2.3	2.8	1.4	2.1	2.3	1.4	1.4	0.9
Derav:									
i Kr.a sæsonarb. (nr. 3, 8, 9)	14.6	5.1	9.4	8.2	5.2	8.3	6.0	2.7	[1]) -
i Kr.a andre (nr. 1, 2, 4—6)	2.5	1.8	2.1	1.1	1.7	1.5	1.2	1.1	1.1
i Bergen sæsonarb. (nr. 3)	0.9	5.4	0.8	-	3.1	2 4	0.3	3.2	1.9
i Bergen andre (nr. 1, 2, 4)	1.5	1.4	0.7	0.5	0.7	1.1	0.7	0.7	1.0
i Trondhjem (nr. 1, 2)	0.2	0.8	0.7	0.2	0.2	1.6	0.4	1.6	1.3
i Stavanger (nr. 1, 2, 7) ...	0.9	1.0	1.6	-	2.0	0.4	0.2	0.3	-

[1]) Arbeidskonflikt i bygningsfagene i **Kristiania**.

Arbeidsledighet blandt medlemmerne av endel vigtigere fagforeninger

Nr.	Fag. Arbeidssted.	31 januar. Medlemmer. 1907.	31 januar. Medlemmer. 1908.	31 januar. Derav ledige. 1907.	31 januar. Derav ledige. 1908.	28 (29) februar. Medlemmer. 1907.	28 (29) februar. Medlemmer. 1908.	28 (29) februar. Derav ledige. 1907.	28 (29) februar. Derav ledige. 1908.	31 mars. Medlemmer. 1907.	31 mars. Medlemmer. 1908.	31 mars. Derav ledige. 1907.	31 mars. Derav ledige. 1908.
	Jern- og metalarb.												
1	Kristiania	2 804	3 238	44	36	3 023	3 336	16	50	3 012	3 458	52	68
2	Bergen	903	684	14	9	903	669	7	12	849	676	13	8
3	Fredrikstad	463	401	2	6	500	400	1	2	506	406	1	5
4	Trondhjem	346	410	5	14	378	414	2	8	483	409	11	2
5	Stavanger	382	311	-	1	402	309	1	2	403	313	-	-
6	Tilsammen	4 898	5 044	65	66	5 206	5 128	27	74	5 253	5 262	77	83
	Boktrykkere:												
7	Kristiania	901	868	19	10	975	872	18	5	953	879	34	12
8	Bergen	196	186	2	-	196	190	[c. 4]	1	196	187	5	1
9	Trondhjem	119	120	-	-	123	121	-	-	122	122	2	-
10	Stavanger	73	81	-	-	78	81	-	-	76	84	3	-
11	Tilsammen	1 289	1 255	21	10	1 372	1 264	22	6	1 347	1 272	44	13
12	Tømrere, Kristiania	220	251	53	33	225	263	14	65	229	274	11	36
13	Bygn.tømr. Bergen	131	114	33	33	130	118	32	17	130	122	15	12
14	Tømrere og bygnings-snekkere, Aalesund	141	89	22	39	137	85	32	36	131	81	20	21
15	Skibstøm.m., Bergen	124	114	12	1	125	116	3	1	128	123	2	3
16	Tils. træarb.	616	568	120	106	617	582	81	119	618	600	48	72
	Møbelsnekkere:												
17	Kristiania	250	210	4	4	255	225	2	3	254	235	-	2
18	Bergen	90	91	c. 3	-	90	100	[c. 1]	-	90	110	-	-
19	Tilsammen	340	301	7	4	345	325	3	3	344	345	-	2
20	Bakere, Kristiania	195	210	15	20	177	215	25	21	164	200	22	28
21	Hermet.arb.,Stavanger	223	280	20	24	222	286	16	15	c. 228	c 280	[c. 11]	[c. 12]
22	Murere, Kristiania	187	c. 290	99	[c. 200]	199	295	91	164	211	303	77	128
23	Malere, Kristiania	400	525	153	97	400	c. 550	102	c. 95	c. 450	c. 550	34	41
24	Bokbindere,Kristiania	220	273	7	3	250	283	1	6	250	296	2	1
	Sammendrag:												
	Sæsonarbeidere:												
25	Kristiania	807	1 066	305	330	824	1 108	207	324	890	1 127	122	205
26	Bergen	255	228	45	34	255	234	35	18	258	245	17	15
27	Aalesund	141	89	22	39	137	85	32	36	131	81	20	21
28	Tilsammen	1 203	1 383	372	403	1 216	1 427	274	378	1 279	1 453	159	241
	Andre:												
29	Kristiania	4 370	4 799	89	73	4 680	4 931	62	85	4 633	5 068	110	111
30	Bergen	1 189	961	19	9	1 189	959	12	13	1 135	973	18	9
31	Trondhjem	465	530	5	14	501	535	2	8	605	531	13	2
32	Stavanger	678	672	20	25	702	676	17	17	707	677	c. 14	c. 12
33	Fredrikstad	463	401	2	6	500	400	1	2	506	406	1	5
34	Tilsammen	7 165	7 363	135	127	7 572	7 501	94	125	7 586	7 655	156	139
35	Hovedsum	8 368	8 746	507	530	8 788	8 928	368	503	8 865	9 108	315	380

[1]) Arbeidskonflikt i bygningsfagene.

ved utgangen av maanederne januar—juni 1907 og 1908.

30 april.				31 mai.				30 juni.				Nr.
Medlemmer.		Derav ledige.		Medlemmer.		Derav ledige.		Medlemmer.		Derav ledige.		
1907.	1908.	1907.	1908.	1907.	1908.	1907.	1908.	1907.	1908.	1907.	1908.	
3 045	3 516	24	58	3 027	3 506	12	54	3 081	3 483	17	51	1
836	689	8	6	840	674	6	9	844	665	8	8	2
536	403	1	-	527	398	1	-	523	386	-	1	3
402	414	2	3	405	424	-	8	316	425	3	7	4
379	310	-	-	371	306	1	3	358	311	-	-	5
5 198	5 332	35	67	5 170	5 308	20	74	5 122	5 270	28	67	6
917	890	26	14	900	895	c. 34	11	869	903	23	2	7
190	186	8	1	190	190	2	2	190	191	-	2	8
117	121	2	1	124	122	1	1	124	123	4	-	9
74	86	1	1	71	84	-	-	70	82	-	-	10
1 298	1 283	37	17	1 285	1 291	37	14	1 253	1 299	27	4	11
250	290	6	6	255	293	1	18	250	299	2	[1]) -	12
132	132	14	1	132	130	8	4	128	132	7	-	13
124	71	26	17	105	66	c. 25	14	106	63	14	3	14
127	124	-	1	127	125	-	2	119	125	1	5	15
633	617	46	25	619	614	34	38	603	619	24	8	16
250	230	7	4	250	235	10	6	245	240	3	2	17
85	105	-	-	85	110	-	-	85	100	-	-	18
335	335	7	4	335	345	10	6	330	340	3	2	19
165	200	22	27	170	200	12	-	170	200	-	-	20
234	277	6	10	219	280	? 12	-	243	c. 280	2	-	21
202	310	45	[c. 100]	206	319	37	78	238	318	27	[1]) -	22
c. 550	c. 550	-	2	c. 600	c. 550	17	-	c. 600	550	-	[1]) -	23
263	304	4	3	263	304	10	4	260	324	10	4	24
1 002	1 150	51	[108]	1 061	1 162	55	96	1 088	1 167	29	[1]) -	25
259	256	14	2	259	255	8	6	247	257	8	5	26
124	71	26	17	105	66	c. 25	14	106	63	14	3	27
1 385	1 477	91	[127]	1 425	1 483	88	116	1 441	1 487	51	8	28
4 640	5 140	83	106	4 610	5 140	78	75	4 625	5 150	53	59	29
1 111	980	16	7	1 115	974	8	11	1 119	956	8	10	30
519	535	4	4	529	546	1	9	440	548	7	7	31
687	673	7	11	661	670	13	3	671	673	2	-	32
536	403	1	-	527	398	1	-	523	386	-	1	33
7 493	7 731	111	128	7 442	7 728	101	98	7 378	7 713	70	77	34
8 878	9 208	202	255	8 867	9 211	189	214	8 819	9 200	121	85	35

2 a. Sammendrag av opgaver fra fagforeninger av

Nr.	Fag.	Antal medlemmer.	Arbeidsledighet av mangel paa arbeide: Antal ledige personer: a) ved maanedens utgang. ialt.	pct.	b) i løpet av maaneden. ialt.	Antal ledige arbeidsdage. tils.	pr. medl.	Kristiania. Medl.	Derav ledige.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Hovedgrupper.								
1	Grubedrift (grubearb.)	172	9	5.2	12	233	1.4	-	-
2	Jord- og stenindustri	240	-	-	-	-	-	-	-
3	Metal-, maskin- og skibsbygningsindustri [1]	7 591	80	1.1	269	2 823	0.4	3 564	36
4	Kemisk industri	259	-	-	1	16	0.1	159	-
5	Papirindustri	1 101	12	1.1	14	294	0.3	273	3
6	Forarb. av trævarer (inkl. tømrere)	3 176	406	12.8	797	10 311	3.2	714	42
7	Tilv. av nær.- og nydelsesm.	590	48	8.1	[c. 56]	[c.1 262]	[c. 2.1]	210	20
8	Beklædningsindustri (skotøi)	943	16	1.7	89	644	0.7	318	5
9	Bygningsindustri (jfr. 6)	950	[c. 373]	c. 39.3	[c. 580]	[11 742]	[c. 12.3]	815	[c. 297]
10	Polygrafisk ind. (boktrykkere)	1 637	18	1.1	53	628	0.4	868	10
11	Hovedsum for januar	16 659	962	5.8	1 871	27 953	1.68	6 921	413
	Herav vigtigere fag:								
12	Jern- og metalarbeidere	6 618	80	1.2	232	2 588	0.4	3 238	36
13	Træarbeidere [2]	1 919	177	9.2	404	4 628	2.4	504	38
14	Formere	973	-	-	37	235	0.2	326	-
15	Sag-, høvleri- og tomtearb.	758	225	29.7	369	5 468	7.2	-	-
16	Træstof- og papirfabrikarb.	740	4	0.5	4	104	0.1	-	-
17	Malere	631	167	26.5	319	6 295	10.0	525	97
18	Møbelsnekkere	499	4	0.8	24	215	0.4	210	4
19	Bokbindere	361	8	2.2	10	190	0.5	273	3
20	Murere	c. 319	[3] [206]	64.6	[3] [261]	[3] [5 447]	[c. 17.1]	c. 290	[c. 200]
21	Bakere	310	24	7.7	32	662	2.1	210	20
22	Hermetikarbeidere	280	24	8.6	[4] [24]	[4] [600]	[2.1]	-	-
23	Cementarbeidere	178	-	-	-	-	-	-	-
24	Fyrstikarbeidere	159	-	-	-	-	-	159	-
25	Glasarbeidere	62	-	-	-	-	-	-	-
	Foregaaende maaneder. (Hovedsum.)								
26	December 1907	18 295	915	5.0	1 297	18 063	0.99	6 843	486
27	November «	18 281	536	2.9	995	12 835	0.70	6 703	270
28	Oktober «	18 506	247	1.3	594	6 444	0.35	6 407	164
29	September «	18 680	219	1.2	547	5 725	0.31	6 686	151
30	August «	18 924	194	1.0	669	7 502	0.40	6 803	92
31	Juli «	19 333	204	1.1	519	6 401	0.33	6 733	111
32	Juni «	17 036	143	0.8	493	4 960	0.29	7 012	82
33	Mai «	20 175	285	1.4	1 108	10 847	0.54	6 684	133
34	April « [5]	19 857	460	2.3	1 436	14 116	0.71	6 876	136
35	Mars « [5]	18 285	545	3.0	1 243	15 730	0.86	7 017	237
36	Februar « [5]	18 637	718	3.9	1 318	20 816	1.12	6 940	279
37	Januar « [5]	18 932	1 078	5.7	2 133	31 999	1.69	6 368	404

[1]) Træarbeidere ved skibsbygningsindustri er henført til gruppe 6. [2]) Tømmermænd, bygningssnekkere, skibssnekkere, bødkere m. m. [3]) Approksimativt anslaat for Kristianias vedkommende (til 200, og 230 med 5 000 dage). [4]) Approksimativt anslaat. [5]) Lensearbeidere fraregnet (heller ikke medtat i december 1907 og januar 1908).

arbeidere vedkommende arbeidsledighet i januar 1908.

Medlemsantal og arbeidsledighet ved maanedens utgang i:																
Bergen.		Trondhjem.		Stavanger.		Fredrikstad.		Drammen.		Aalesund.		Andre byer.		Bygder.		Nr.
Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	172	9	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	240	-	2
831	9	460	14	379	1	433	6	220	2	132	-	1 068	5	504	7	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	-	4
44	-	35	5	-	-	-	-	-	-	-	-	173	-	576	4	5
392	39	192	1	214	13	141	20	140	41	124	41	426	16	833	193	6
-	-	74	1	280	24	-	-	-	-	-	-	26	3	-	-	7
146	2	57	2	141	-	17	1	37	-	35	4	192	2	-	-	8
-	-	-	-	55	23	15	2	-	-	24	24	41	27	-	-	9
186	-	120	-	81	-	31	-	65	1	26	3	250	4	10	-	10
1 599	50	938	23	1 150	61	637	29	462	44	341	72	2 176	57	2 435	213	11
684	9	410	14	311	1	401	6	165	2	127	-	940	5	342	7	12
301	39	159	1	176	13	126	20	69	12	124	41	244	13	216	-	13
147	-	50	-	68	-	32	-	55	-	5	-	128	-	162	-	14
-	-	-	-	-	-	-	-	71	29	-	-	70	3	[1]) 617	[1]) 193	15
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	164	-	576	4	16
-	-	-	-	55	23	-	-	-	-	24	24	27	23	-	-	17
91	-	33	-	38	-	15	-	-	-	-	-	112	-	-	-	18
44	-	35	5	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	19
-	-	-	-	-	-	15	2	-	-	-	-	14	4	-	-	20
-	-	74	1	-	-	-	-	-	-	-	-	26	3	-	-	21
-	-	-	-	280	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	178	-	23
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	62	-	25
1 831	56	943	[3]) 37	1 119	89	701	58	390	[5]) 12	2 897		66		3 571	111	26
2 035	24	929	19	1 129	45	713	42	396	[5]) 4	2 900		40		3 476	92	27
1 878	22	823	6	1 097	5	657	12	410	[5]) -	2 762		26		4 472	12	28
2 097	19	941	11	1 003	6	791	13	363	[5]) 1	2 769		13		4 030	5	29
2 073	21	947	15	1 009	5	1 303	8	505	12	2 347		16		3 937	25	30
1 950	10	1 017	11	1 145	6	1 345	7	506	1	2 741		18		3 896	40	31
1 789	18	746	9	1 151	2	1 350	3	392	[5]) 1	2 487		25		2 109	3	32
2 240	18	871	4	1 021	13	1 384	5	483	1	3 155		66		4 337	45	33
2 230	31	956	9	1 181	8	877	7	446	17	3 264		41		4 027	211	34
2 147	47	942	21	908	6	764	12	384	[5]) 3	2 970		34		3 153	185	35
1 981	67	840	11	1 088	21	1 108	[4]) 85	483	17	2 333		63		3 864	175	36
2 250	[2]) 140	801	14	1 066	27	1 030	[4]) 75	450	68	2 564		52		4 403	298	37

[1]) I Fredrikstad-distriktet. [2]) Derav 69 murere (ikke medtat i de følgende maaneder). [3]) Derav 15 malere (ikke medtat i januar 1908). [4]) Væsentlig sag- og høvleriarbeidere (ikke medtat i mars, april, september—december 1907 og januar 1908). [5]) Ekskl. bruks- og tomtearbeidere.

2 b. Sammendrag av opgaver fra fagforeninger av

Nr.	Maaned. Fag.	Antal med-lemmer.	Arbeidsledighet av mangel paa arbeide: Antal ledige personer: a) ved maanedens utgang. ialt.	pct.	b) i løpet av maaneden. ialt.	Antal ledige arbeidsdage. tils.	pr. medl.	Kristiania. Medl.	Derav ledige.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Februar:								
	Hovedgrupper:								
1	Grubedrift (grubearb.)	173	18	10.4	24	285	1.6	-	-
2	Jord- og stenindustri	316	-	-	-	-	-	-	-
3	Metal-, maskin- og skibsbyg-ningsindustri [1])	7 598	92	1.2	227	2 063	0.3	3 666	50
4	Kemisk industri	253	-	-	-	-	-	159	-
5	Papirindustri	1 101	13	1.2	22	346	0.3	283	6
6	Forarb. av trævarer (inkl. tømrere)	3 388	324	9.4	586	9 587	2.8	753	75
7	Tilv. av nær.- og nydelsesm	628	43	6.8	c. 50	c. 945	1.5	215	21
8	Beklædningsindustri (skotøi)	1 008	7	0.7	29	304	0.3	332	-
9	Bygningsindustri (jfr. 6)	1 027	340	33.1	573	10 497	10.2	845	259
10	Polygrafisk ind. (boktrykkere)	1 656	15	0.9	35	369	0.2	872	5
11	Hovedsum for februar	17 148	852	5.0	1 546	24 396	1.42	7 125	413
	Herav vigtigere fag:								
12	Jern- og metalarbeidere	6 602	92	1.4	226	2 053	0.3	3 336	50
13	Træarbeidere	2 121	183	8.6	341	4 771	2.2	528	72
14	Formere	996	-	-	1	10	-	330	-
15	Sag-, høvleri- og tomtearb.	751	134	17.8	235	4 684	6.2	-	-
16	Træstof- og papirfabrikarb.	730	3	0.4	3	75	0.1	-	-
17	Malere	699	170	24.3	311	5 464	7 8	c. 550	c. 95
18	Møbelsnekkere	516	7	1.4	10	132	0.3	225	3
19	Bokbindere	371	10	2.7	19	271	0.7	283	6
20	Bakere	342	28	8.2	35	570	1.7	215	21
21	Murere	328	170	51.8	262	5 033	15.3	295	164
22	Hermetikarbeidere	286	15	5.2	[? c.15]	[? c.375]	[1.3]	-	-
23	Cementarbeidere	254	-	-	-	-	-	-	-
24	Fyrstikarbeidere	159	-	-	-	-	-	159	-
25	Glasarbeidere	62	-	-	-	-	-	-	-
	Mars:								
	Hovedgrupper.								
1	Grubedrift (grubearb.)	314	32	10.2	41	607	1.9	-	-
2	Jord- og stenindustri	336	-	-	-	-	-	-	-
3	Metal-, maskin- og skibsbyg-ningsindustri	7 835	104	1.3	275	3 074	0.4	3 811	68
4	Kemisk industri	254	-	-	-	-	-	159	-
5	Papirindustri	1 149	4	0.3	12	206	0.2	296	1
6	Forarb. av trævarer (inkl. tømrere)	3 463	227	6.6	479	7 704	2.2	792	44
7	Tilv. av nær.- og nydelsesm.	296	31	10 5	36	468	1.6	200	28
8	Beklædningsindustri (skotøi)	1 069	7	0.7	20	304	0.3	338	1
9	Bygningsindustri (jfr. 6)	1 159	215	18.5	418	8 136	7.0	853	169
10	Polygrafisk ind. (boktrykkere)	1 676	17	1.0	39	431	0.3	879	12
11	Hovedsum for mars	17 551	637	3 6	1 320	20 930	1.19	7 328	323

[1]) Jfr. side 28, note 1.

arbeidere vedkommende arbeidsledighet i februar—juni 1908.

Medlemsantal og arbeidsledighet ved maanedens utgang i:																
Bergen.		Trondhjem.		Stavanger.		Fredrikstad.		Drammen.		Aalesund.		Andre byer.		Bygder.		Nr.
Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	173	18	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	316	-	2
816	12	463	8	379	2	434	2	215	5	139	1	952	3	534	9	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	94	-	4
44	-	35	4	-	-	-	-	-	-	-	-	178	-	561	3	5
481	21	211	1	226	15	142	9	213	27	124	37	424	12	814	127	6
-	-	73	2	286	15	-	-	-	-	-	-	54	5	-	-	7
187	2	51	-	142	-	21	-	41	1	35	3	199	1	-	-	8
-	-	-	-	55	16	77	37	-	-	24	24	26	4	-	-	9
190	1	121	-	81	-	36	-	64	-	26	5	266	4	-	-	10
1 718	36	954	15	1 169	48	710	48	533	33	348	70	2 099	29	2 492	157	11
669	12	414	8	309	2	400	2	161	5	131	1	817	3	365	9	12
381	21	179	1	187	13	127	8	142	16	124	37	247	11	206	4	13
147	-	49	-	70	-	34	-	54	-	8	-	135	-	169	-	14
-	-	-	-	-	-	-	-	71	11	-	-	72	-	608	123	15
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	169	-	561	3	16
-	-	-	-	55	16	60	34	-	-	24	24	10	1	-	-	17
100	-	32	-	39	2	15	1	-	-	-	-	105	1	-	-	18
44	-	35	4	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	19
-	-	73	2	-	-	-	-	-	-	-	-	54	5	-	-	20
-	-	-	-	-	-	17	3	-	-	-	-	16	3	-	-	21
-	-	-	-	286	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	254	-	23
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	62	-	25
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	314	32	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	336	-	2
822	8	463	2	382	-	439	5	217	6	139	2	1 057	7	505	6	3
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	95	-	4
45	-	-	-	37	1	-	-	-	-	-	-	191	-	580	2	5
501	17	255	-	230	4	139	6	221	17	118	23	406	11	801	105	6
-	-	73	2	-	-	-	-	-	-	-	-	23	1	-	-	7
207	2	49	-	154	-	20	-	38	1	34	2	229	1	-	-	8
-	-	87	1	65	-	75	20	-	-	24	18	55	7	-	-	9
187	1	122	-	84	-	34	-	64	-	26	-	280	4	-	-	10
1 762	28	1 049	5	952	5	707	31	540	24	341	45	2 241	31	2 631	145	11

2 b (forts.). Sammendrag av opgaver fra fagforeninger av

Nr.	Maaned. Fag.	Antal med-lemmer.	Arbeidsledighet av mangel paa arbeide: Antal ledige personer: a) ved maanedens utgang. ialt.	pct.	b) i løpet av maaneden. ialt.	Antal ledige arbeidsdage. tils.	pr. medl.	Kristiania. Medl.	Derav ledige.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Herav vigtigere fag:								
12	Jern- og metalarbeidere	6 815	104	1.5	268	2 975	0.4	3 458	68
13	Træarbeidere	2 206	114	5.2	325	4 369	2.0	557	42
14	Formere	1 020	-	-	7	99	0.1	353	-
15	Malere	821	83	10.1	259	4 683	5.7	c. 550	41
16	Træstof- og papirfabrikarb...	762	2	0.3	2	52	0.1	-	-
17	Sag-, høvleri- og tomtearb...	733	111	15.1	148	3 283	4.5	-	-
18	Møbelsnekkere	524	2	0.4	6	52	0.1	235	2
19	Bokbindere	387	2	0.5	10	154	0.4	296	1
20	Murere	338	132	39.1	[1]) c. 159	[1]) c. 3 453	10.2	303	128
21	Bakere	296	31	10.5	36	468	1.6	200	28
22	Cementarbeidere	265	-	-	-	-	-	-	-
23	Fyrstikarbeidere	159	-	-	-	-	-	159	-
24	Glasarbeidere	71	-	-	-	-	-	-	-
	April:								
	Hovedgrupper.								
1	Grubedrift (grubearb.)	310	18	5.8	21	294	0.9	-	-
2	Jord- og stenindustri	312	-	-	-	-	-	-	-
3	Metal-, maskin- og skibsbyg-ningsindustri	7 881	82	1.0	322	2 726	0.3	3 878	58
4	Kemisk industri	251	-	-	-	-	-	159	-
5	Papirindustri	1 192	8	0.7	9	135	0.1	304	3
6	Forarb. av trævarer (inkl. tømrere)	3 475	207	6 0	520	5 240	1.5	829	15
7	Tilv. av nær.- og nydelsesm.	512	37	7.2	45	690	1.3	200	27
8	Beklædningsindustri (skotøi)	1 126	3	0.3	14	188	0.2	351	-
9	Bygningsindustri	1 201	c. 109	9.1	c. 223	c. 3 748	3.1	860	c. 102
10	Polygr. industri (boktrykkere)	1 692	21	1.2	47	506	0.3	890	14
11	Hovedsum for april	17 952	485	2.7	1 201	13 527	0.75	7 471	219
	Herav vigtigere fag:								
12	Jern- og metalarbeidere	6 859	82	1.2	265	2 550	0.4	3 516	58
13	Træarbeidere	2 269	67	3.0	300	2 648	1.2	599	11
14	Formere	1 022	-	-	57	176	0.2	362	-
15	Malere	872	9	1.0	72	736	0.8	c. 550	2
16	Træstof- og papirfabrikarb...	761	-	-	-	-	-		-
17	Sag-, høvleri- og tomtearb...	668	136	20.3	214	2 528	3.8	-	-
18	Møbelsnekkere	538	4	0 7	6	64	0.1	230	4
19	Murere	329	[2]) c. 100	30.4	[2]) c. 151	[2]) c. 3 012	9.2	310	[c. 100]
20	Bokbindere	431	8	1.9	9	135	0.3	304	3
21	Hermetikarbeidere	277	10	3.6	[? 10]	[? 230]	[0.8]	-	-
22	Cementarbeidere	240	-	-	-	-	-	-	-
23	Bakere	235	27	11.5	35	460	2.0	200	27
24	Fyrstikarbeidere	159	-	-	-	-	-	159	-
25	Glasarbeidere	72	-	-	-	-	-	-	-

[1]) Derav for Kristiania, approksimativt beregnet, ca. 150 og ca. 3 500. [2]) Likesaa ca. 100, ca. 150 og ca. 3 000.

arbeidere vedkommende arbeidsledighet i februar—juni 1908.

Medlemsantal og arbeidsledighet ved maanedens utgang i:																
Bergen.		Trondhjem.		Stavanger.		Fredrikstad.		Drammen.		Aalesund.		Andre byer.		Bygder.		Nr.
Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
676	8	409	2	313	-	406	5	161	6	131	2	925	7	336	6	12
391	17	223	-	190	4	124	6	145	9	118	23	246	10	212	3	13
146	-	54	-	69	-	33	-	56	-	8	-	132	-	169	-	14
-	-	87	1	65	-	58	18	-	-	24	18	37	5	-	-	15
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	182	-	580	2	16
-	-	-	-	-	-	-	-	76	8	-	-	68	1	589	102	17
110	-	32	-	40	-	15	-	-	-	-	-	92	-	-	-	18
45	-	-	-	37	1	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	19
-	-	-	-	-	-	17	2	-	-	-	-	18	2	-	-	20
-	-	73	2	-	-	-	-	-	-	-	-	23	1	-	-	21
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	265	-	22
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	71	-	24
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	310	18	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	312	-	2
837	6	468	3	378	-	438	-	218	1	135	-	1 017	7	512	7	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	92	-	4
46	1	33	3	39	1	-	-	-	-	-	-	196	-	574	-	5
551	2	237	-	231	5	132	13	212	18	112	17	448	15	723	122	6
-	-	-	-	277	10	-	-	-	-	-	-	35	-	-	-	7
206	2	48	-	180	-	21	-	45	-	36	1	239	-	-	-	8
-	-	106	-	80	-	55	7	-	-	-	-	100	-	-	-	9
186	1	121	1	86	1	34	1	65	-	26	-	284	3	-	-	10
1 826	12	1 013	7	1 271	17	680	21	540	19	309	18	2 319	25	2 523	147	11
689	6	414	3	310	-	403	-	161	1	126	-	891	7	349	7	12
446	2	205	-	190	5	117	13	142	9	112	17	266	10	192	-	13
148	-	54	-	68	-	35	-	57	-	9	-	126	-	163	-	14
-	-	106	-	80	-	55	7	-	-	-	-	81	-	-	-	15
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	187	-	574	-	16
-	-	-	-	-	-	-	-	70	9	-	-	67	5	531	122	17
105	-	32	-	41	-	15	-	-	-	-	-	115	-	-	-	18
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	-	-	-	19
46	1	33	3	39	1	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	20
-	-	-	-	277	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	240	-	22
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35	-	-	-	23
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	72	-	25

2 b (forts.). Sammendrag av opgaver fra fagforeninger av

Nr.	Maaned. Fag.	Antal med-lemmer.	Arbeidsledighet av mangel paa arbeide: Antal ledige personer: a) ved maanedens utgang. ialt.	pct.	b) i løpet av maaneden. ialt.	Antal ledige arbeidsdage. tils.	pr. medl.	Kristiania. Medl.	Derav ledige.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Mai:								
	Hovedgrupper.								
1	Grubedrift (grubearb.)	299	14	4.7	19	287	0.9	-	-
2	Jord- og stenindustri	281	51	18.1	51	612	2.2	-	-
3	Metal-, maskin- og skibsbygningsindustri	7 920	95	1.2	273	2 368	0.3	3 868	54
4	Kemisk industri	253	-	-	1	6	-	159	-
5	Papirindustri	1 422	6	0.4	11	177	0.1	304	4
6	Forarb. av trævarer (inkl. tømrere)	3 304	104	3.1	284	3 378	1.0	985	32
7	Tilv. av nær.- og nydelsesm.	587	2	0 3	7	79	0.1	200	-
8	Beklædningsindustri (skotøi)	1 213	-	-	4	26	-	413	-
9	Bygningsindustri	1 206	78	6.5	101	2 355	2.0	869	78
10	Polygr. industri (boktrykkere)	1 684	17	1.0	42	474	0.3	895	11
11	Hovedsum for mai	18 169	367	2.0	793	9 762	0.54	7 693	179
	Herav vigtigere fag:								
12	Jern- og metalarbeidere	6 902	95	1.4	253	2 142	0.3	3 506	54
13	Træarbeidere	2 246	64	2.9	168	2 426	1.1	605	25
14	Formere	1 018	-	-	20	226	0.2	362	-
15	Træstof- og papirfabrikarb.	996	1	0.1	1	24	-	-	-
16	Malere	863	-	-	3	20	-	c. 550	-
17	Møbelsnekkere	555	6	1.1	16	142	0.3	235	6
18	Sag-, høvleri- og tomtearb. [1])	503	34	6.8	100	810	1.6	145	1
19	Murere	343	78	22.7	98	2 335	6.8	319	78
20	Bokbindere	426	5	1.2	10	153	0.4	304	4
21	Bakere	307	2	0.7	c. 7	c. 79	0.2	200	-
22	Hermetikarbeidere	c. 280	-	-	-	-	-	-	-
23	Cementarbeidere	209	51	24.4	51	612	2.9	-	-
24	Fyrstikarbeidere	159	-	-	-	-	-	159	-
25	Glasarbeidere	72	-	-	-	-	-	-	-
	Juni:								
	Hovedgrupper.								
1	Grubedrift (grubearb.)	220	-	-	3	15	0.1	-	-
2	Jord- og stenindustri	283	9	3.2	9	27	0.1	-	-
3	Metal-, maskin- og skibsbygningsindustri	7 755	82	1.1	274	2 394	0.3	3 847	51
4	Kemisk industri	252	-	-	-	-	-	159	-
5	Forarb. av spindestoffer	222	-	-	-	-	-	-	-
6	Papirindustri	1 094	4	0.4	18	220	0.2	324	4
7	Forarb. av trævarer	3 685	117	3.2	c. 219	2 048	0.6	1 178	5
8	Tilv. av nær.- og nydelsesm.	651	-	-	2	10	-	276	-
9	Beklædningsindustri (skotøi)	1 187	12	1.0	73	544	0.5	414	10
10	Bygningsindustri	1 097	-	-	159	1 701	1.6	868	-
11	Polygrafisk ind. (boktrykkere)	1 643	6	0.4	29	349	0.2	903	2
12	Hovedsum for juni	18 089	230	1.3	c. 786	7 308	0.40	7 969	72

[1]) Hertil kommer en forening i Fredrikstad og omegn (med 285 medlemmer i juni), av hvis medlemmer 127 var ledige av mangel paa arbeide fra 1 januar til 16 mai; efter den 16 mai var 96 indirekte berørt av lensearbeiderkonflikten.

arbeidere vedkommende arbeidsledighet i februar—juni 1908.

Medlemsantal og arbeidsledighet ved maanedens utgang i:																
Bergen.		Trondhjem.		Stavanger.		Fredrikstad.		Drammen.		Aalesund.		Andre byer.		Bygder.		Nr.
Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	299	14	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	281	51	2
820	9	478	8	375	3	431	-	218	5	121	5	968	3	641	8	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	94	-	4
46	-	30	1	38	-	-	-	-	-	-	-	217	-	787	1	5
541	6	267	-	229	5	127	4	214	19	99	14	427	10	415	14	6
-	-	74	2	280	-	-	-	-	-	-	-	33	-	-	-	7
197	-	46	-	200	-	22	-	60	-	43	-	232	-	-	-	8
-	-	115	-	87	-	49	-	-	-	-	-	71	-	15	-	9
190	2	122	1	84	-	34	-	67	-	28	1	264	2	-	-	10
1 794	17	1 132	12	1 293	8	663	4	559	24	291	20	2 212	15	2 532	88	11
674	9	424	8	306	3	398	-	162	5	112	5	841	3	479	8	12
431	6	236	-	191	5	112	4	144	6	99	14	234	4	194	-	13
146	-	54	-	69	-	33	-	56	-	9	-	127	-	162	-	14
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	209	-	787	1	15
-	-	115	-	87	-	49	-	-	-	-	-	47	-	15	-	16
110	-	31	-	38	-	15	-	-	-	-	-	126	-	-	-	17
-	-	-	-	-	-	-	-	70	13	-	-	67	6	221	14	18
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	-	-	-	19
46	-	30	1	38	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	20
-	-	74	2	-	-	-	-	-	-	-	-	33	-	-	-	21
-	-	-	-	c. 280	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	22
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	209	51	23
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	72	-	25
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	220	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	283	9	2
820	8	479	7	384	-	419	1	218	1	103	1	960	3	525	10	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	93	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	222	-	5
46	-	-	-	39	-	-	-	-	-	-	-	10	-	675	-	6
504	5	248	-	216	3	406	90	215	6	95	4	503	-	320	4	7
-	-	72	-	280	-	-	-	-	-	-	-	23	-	-	-	8
172	-	44	-	210	-	22	-	45	-	46	-	234	2	-	-	9
-	-	103	-	75	-	-	-	-	-	-	-	37	-	14	-	10
191	2	123	-	82	-	34	-	69	-	28	-	213	2	-	-	11
1 733	15	1 069	7	1 286	3	881	91	547	7	272	5	1 980	7	2 352	23	12

2 b (forts.). Sammendrag av opgaver fra fagforeninger av

Nr.	Maaned. Fag.	Antal medlemmer.	Arbeidsledighet av mangel paa arbeide: Antal ledige personer: a) ved maanedens utgang. ialt.	a) pct.	b) i løpet av maaneden. ialt.	Antal ledige arbeidsdage. tils.	pr. medl.	Kristiania. Medl.	Derav ledige.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Herav vigtigere fag:								
13	Jern- og metalarbeidere	6 710	82	1.2	268	2 298	0.3	3 483	51
14	Træarbeidere	2 096	16	0.8	c. 95	1 253	0.6	602	[1]) -
15	Sag-, høvleri- og tomtearb. ..	1 060	[2]) 99	9.3	[2]) 115	[3]) (?) 699	0.7	336	3
16	Formere	1 045	-	-	6	96	0.1	364	-
17	Malere	754	-	-	16	[160]	0.2	550	[1]) -
18	Træstof- og papirfabrikarb. ..	675	-	-	-	-	-	-	-
19	Møbelsnekkere	529	2	0.4	9	96	0.2	240	2
20	Bokbindere	419	4	1.0	18	220	0.5	324	4
21	Murere	343	-	-	143	1 541	4.5	318	[1]) -
22	Bakere	295	-	-	2	10	-	200	-
23	Hermetikarbeidere	c. 280	-	-	-	-	-	-	-
24	Cementarbeidere	165	-	-	-	-	-	-	-
25	Fyrstikarbeidere	159	-	-	-	-	-	159	-
26	Glasarbeidere	118	9	7.6	9	27	0.2	-	-

3. Aarsaker til arbeidsledighet.

Jern- og metalarbeidernes rapporter for januar—juni 1908, som ialt omfatter henholdsvis 6 618, 6 602, 6 815, 6 859, 6 902 og 6 710 arbeidere, meddeler — likesom for tidligere maaneder — opgaver over aarsakerne til arbeidsløsheten for dem, som i maanedens løp har meldt sig ledige, samt for enkelte andre, ialt for 143 i januar, 154 i februar, 187 i mars, 171 i april, 178 i mai og 179 i juni; jfr. for juli—december 1907 heftet for 4de kvartal 1907, side 68. Av disse var meldt som arbeidsløse:

(Se tabellen nederst paa næste side.)

Naar hertil for januar—juni lægges henholdsvis 87, 71, 81, 94, 75 og 87 arbeidsledige fra foregaaende maaned, samt videre 2 i januar, 1 i februar og 2 i juni, som er meldt ledige i maaneden uten opgit aarsak, faar man som samlet antal arbeidsledige i maanedens løp 232, 226, 268, 265, 253 og 268, hvilke alle i foranstaaende tabel (2 a og 2 b) er regnet som arbeidsledige av mangel paa arbeide (jfr. forøvrig bemerkningerne under 3 A i nr. 8 for 1904, side 91).

---

[1]) Arbeidskonflikt i bygningsfagene. [2]) Væsentlig som følge av lensearbeiderkonflikt i Glommenvasdraget. [3]) Flere tapte dage?

arbeidere vedkommende arbeidsledighet i februar—juni 1908.

Medlemsantal og arbeidsledighet ved maanedens utgang i:																Nr.
Bergen.		Trondhjem.		Stavanger.		Fredrikstad.		Drammen.		Aalesund.		Andre byer.		Bygder.		
Medl,	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige	Medl.	Derav ledige.	Medl,	Derav ledige.	
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
665	8	425	7	311	-	386	1	158	1	95	1	829	3	358	10	13
404	5	220	-	179	3	107	-	146	4	95	4	213	-	130	-	14
-	-	-	-	-	-	285	90	69	2	-	-	180	-	190	4	15
155	-	54	-	73	-	33	-	60	-	8	-	131	-	167	-	16
-	-	103	-	75	-	-	-	-	-	-	-	12	-	14	-	17
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	675	-	18
100	-	28	-	37	-	14	-	-	-	-	-	110	-	-	-	19
46	-	-	-	39	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	20
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25	-	-	-	21
-	-	72	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	-	-	-	22
-	-	-	-	c. 280	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	165	-	24
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	118	9	26

Jern- og metalarb., meldt som arbeidsløse:	Januar 1908.	Februar 1908.	Mars 1908.	April 1908.	Mai 1908.	Juni 1908.
av mangel paa arbeide	65	57	58	37	53	50
som tilreisende fra andre pladser	37	55	72	78	67	65
paa grund av tvist om løn (enkeltvis)	-	1	1	-	1	3
paa grund av andre tvistigheter (enkeltvis)	7	6	5	8	6	5
fordi de kom ut av arbeide efter sygdom eller militærtjeneste	3	1	2	3	10	2
fordi de kom ut av arbeide efter streik eller lockout	1	-	5	3	-	4
efter egen opsigelse	20	29	35	34	33	46
av «andre aarsaker»	10	5	9	8	8	4
Tilsammen	[1]) 143	[2]) 154	[3]) 187	[2]) 171	178	179

[1]) Derav 11 fra foregaaende maaned. [2]) Likesaa 9. [3]) Likesaa 10.

2 c. Sammendrag av foranstaaende opgaver (2 a

Nr.	Maaned. Fag.	Antal med-lemmer.	Arbeidsledighet av mangel paa arbeide: Antal ledige personer: a) ved maanedens utgang. ialt.	pct.	b) i løpet av maaneden. ialt.	Antal ledige arbeidsdage. tils.	pr. medl.	Kristiania. Medl.	Derav ledige.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A. Sæsonfag.								
	1. Murere:								
1	Januar 1908	c. 319	[c. 206]	64.6	[c. 261]	[c. 5 447]	[c. 17.1]	c. 290	[c. 200]
2	Februar «	328	170	51.8	262	5 033	15.3	295	164
3	Mars «	338	132	39.1	c. 159	c. 3 453	10.2	303	128
4	April «	329	[c. 100]	30.4	[c. 151]	[c. 3 012]	9.2	310	[c. 100]
5	Mai «	343	78	22.7	98	2 335	6.8	319	78
6	Juni «	343	-	-	143	1 541	4.5	318	-
	2. Malere:								
7	Januar 1908	631	167	26.5	319	6 295	10.0	525	97
8	Februar «	699	170	24.3	311	5 464	7.8	c. 550	c. 95
9	Mars «	821	83	10.1	259	4 683	5.7	c. 550	41
10	April «	872	9	1.0	72	736	0.8	c. 550	2
11	Mai «	863	-	-	3	20	-	c. 550	-
12	Juni «	754	-	-	16	[160]	0.2	550	-
	3. Tømrere m. v. (træarb.-forbundet):								
13	Januar 1908	1 919	177	9.2	404	4 628	2.4	504	38
14	Februar «	2 121	183	8.6	341	4 771	2.2	528	72
15	Mars «	2 206	114	5.2	325	4 369	2.0	557	42
16	April «	2 269	67	3.0	300	2 648	1.2	599	11
17	Mai «	2 246	64	2.9	168	2 426	1.1	605	25
18	Juni «	2 096	16	0.8	c. 95	1 253	0.6	602	-
	4. Sag- og høvleriarb. [1]:								
19	Januar 1908	758	225	29.7	369	5 468	7.2	-	-
20	Februar «	751	134	17.8	235	4 684	6.2	-	-
21	Mars «	733	111	15.1	148	3 283	4.5	-	-
22	April «	668	136	20.3	214	2 528	3.8	-	-
23	Mai «	503	34	[1]) 6.8	100	810	1.6	145	1
24	Juni «	1 060	99	[2]) 9.3	115	(?) 699	0.7	336	3
	Tilsammen sæsonfag (1—4):								
25	Januar 1908	3 627	775	21.4	1 353	21 838	6 0	1 319	335
26	Februar «	3 899	657	16.9	1 149	19 952	5.1	1 373	331
27	Mars «	4 098	440	10.7	891	15 788	3.9	1 410	211
28	April «	4 138	312	7.5	737	8 924	2.2	1 459	113
29	Mai «	3 955	176	4.5	369	5 591	1.4	1 619	104
30	Juni «	4 253	115	2.7	369	3 653	0.9	1 806	3
	B. Øvrige fag (væsentlig ikke-sæsonfag).								
31	Januar 1908	13 032	187	1.4	518	6 115	0.5	5 602	78
32	Februar «	13 249	195	1.5	397	4 444	0.3	5 752	85
33	Mars «	13 453	197	1.5	429	5 142	0.4	5 918	112
34	April «	13 814	173	1.3	464	4 603	0.3	6 012	106
35	Mai «	14 214	191	1.3	424	4 171	0.3	6 074	75
36	Juni «	13 836	115	0.8	417	3 655	0.3	6 163	69

[1]) Jfr. side 34, note 1. [2]) Jfr. side 36, note 2.

og 2 b), særskilt for sæsonfag og øvrige fag.

Medlemsantal og arbeidsledighet ved maanedens utgang i:																
Bergen.		Trondhjem.		Stavanger.		Fredrikstad.		Drammen.		Aalesund.		Andre byer.		Bygder.		Nr.
Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
-	-	-	-	-	-	15	2	-	-	-	-	14	4	-	-	1
-	-	-	-	-	-	17	3	-	-	-	-	16	3	-	-	2
-	-	-	-	-	-	17	2	-	-	-	-	18	2	-	-	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	-	-	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	-	-	-	5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25	-	-	-	6
-	-	-	-	55	23	-	-	-	-	24	24	27	23	-	-	7
-	-		-	55	16	60	34	-	-	24	24	10	1	-	-	8
-	-	87	1	65	-	58	18	-	-	24	18	37	5	-	-	9
-	-	106	-	80	-	55	7	-	-	-	-	81	-	-	-	10
-	-	115	-	87	-	49	-	-	-	-	-	47	-	15	-	11
-	-	103	-	75	-	-	-	-	-	-	-	12	-	14	-	12
301	39	159	1	176	13	126	20	69	12	124	41	244	13	216	-	13
381	21	179	1	187	13	127	8	142	16	124	37	247	11	206	4	14
391	17	223		190	4	124	6	145	9	118	23	246	10	212	3	15
446	2	205	-	190	5	117	13	142	9	112	17	266	10	192	-	16
431	6	236	-	191	5	112	4	144	6	99	14	234	4	194	-	17
404	5	220	-	179	3	107	-	146	4	95	4	213	-	130	-	18
-	-	-	-	-	-	-	-	71	29	-	-	70	3	617	193	19
-	-	-	-	-	-	-	-	71	11	-	-	72	-	608	123	20
-	-	-	-	-	-	-	-	76	8	-	-	68	1	589	102	21
-	-	-	-	-	-	-	-	70	9	-	-	67	5	531	122	22
-	-	-	-	-	-	-	-	70	13	-	-	67	6	221	14	23
-	-	-	-	-	-	285	90	69	2	-	-	180	-	190	4	24
301	39	159	1	231	36	141	22	140	41	148	65	355	43	833	193	25
381	21	179	1	242	29	204	45	213	27	148	61	345	15	814	127	26
391	17	310	1	255	4	199	26	221	17	142	41	369	18	801	105	27
446	2	311	-	270	5	172	20	212	18	112	17	433	15	723	122	28
431	6	351	-	278	5	161	4	214	19	99	14	372	10	430	14	29
404	5	323	-	254	3	392	90	215	6	95	4	430	-	334	4	30
1 298	11	779	22	919	25	496	7	322	3	193	7	1 821	14	1 602	20	31
1 337	15	775	14	927	19	506	3	320	6	200	9	1 754	14	1 678	30	32
1 371	11	739	4	697	1	508	5	319	7	199	4	1 872	13	1 830	40	33
1 380	10	702	7	1 001	12	508	1	328	1	197	1	1 886	10	1 800	25	34
1 363	11	781	12	1 015	3	502	-	345	5	192	6	1 840	5	2 102	74	35
1 329	10	746	7	1 032	-	489	1	332	1	177	1	1 550	7	2 018	19	36

4. Meddelelser fra arbeidskontorer.

(Januar—juni 1908.)

Paa grundlag av de offentlige arbeidskontorers maanedsopgaver, som samtlige regelmæssig tilstilles bureauet, hitsættes følgende tabellariske oversigt for maanederne januar—juni 1908; jfr. nærmere ovenfor under avsnit 1.

		Ved den mandlige avdeling.			Ved den kvindelige avdeling.			Arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser.	
		Arbeidssøkende[1]).	Ledige pladser[2]).	Besatte pladser[2]).	Arbeidssøkende[1]).	Ledige pladser.	Besatte pladser.	1908.	1907[3])
1. Kristiania	Januar 1908	1 254	642	515	825	978	664	195	264
	Februar «	1 010	507	366	743	900	569	199	187
	Mars «	1 159	615	524	770	1 103	677	188	186
	April «	1 180	716	581	975	1 472	895	165	167
	Mai «	1 186	826	570	1 008	1 312	880	144	140
	Juni «	1 057	725	501	977	1 083	819	146	157
2. Bergen	Januar 1908	314	161	129	141	125	88	195	215
	Februar «	270	168	131	98	65	53	161	193
	Mars «	231	135	92	131	104	82	171	158
	April «	268	219	152	150	161	120	122	124
	Mai «	261	206	151	145	125	91	127	105
	Juni «	256	228	177	133	124	88	112	95
3. Trondhjem	Januar 1908	49	22	16	2	1	-	223	283
	Februar «	86	48	36	6	1	1	179	272
	Mars «	53	65	31	-	3	-	82	276
	April «	42	38	21	-	2	-	111	219
	Mai «	59	50	24	-	-	-	118	114
	Juni «	55	31	15	1	1	-	177	89
4. Stavanger	Januar 1908	389	156	101	34	39	10	249	151
	Februar «	376	242	150	28	56	8	155	100
	Mars «	387	213	133	41	96	14	182	178
	April «	321	196	156	44	95	25	164	117
	Mai «	297	185	124	31	48	13	161	106
	Juni «	298	228	150	22	39	11	131	114
Tilsammen 1—4	Januar 1908	2 006	981	761	1 002	1 143	762	204	229
	Februar «	1 742	965	683	875	1 022	631	181	166
	Mars «	1 830	1 028	780	942	1 306	773	178	184
	April «	1 811	1 169	910	1 169	1 730	1 040	155	148
	Mai «	1 803	1 267	869	1 184	1 485	984	142	124
	Juni «	1 666	1 212	843	1 133	1 247	918	137	129
Nye kontorer:									
5. Kristiansund	Januar 1908	8	5	1	5	2	-	(160)	-
	Februar «	9	5	1	8	4	2	(180)	-
	Mars «	10	-	-	2	3	-	—	-
	April «	1	1	1	5	2	-	—	-
	Mai «	6	1	-	3	2	-	—	-
	Juni «	3	2	2	4	3	1	—	-

[1]) Tilfælde av ledighet. [2]) Nødsarbeide ikke medregnet. [3]) Med approksimativt tillæg for Bergen og Stavanger, jfr. avsnit 1.

		Ved den mandlige avdeling.			Ved den kvindelige avdeling.			Arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser.	
		Arbeidssøkende.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeidssøkende.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	1908.	1907.
6. Hamar	Januar 1908	18	17	14	10	28	3	(106)	-
	Februar «	17	13	4	11	27	8	(131)	-
	Mars «	15	15	4	15	21	2	(100)	-
	April «	19	31	7	12	18	6	61	-
	Mai «	14	13	3	10	11	2	(108)	-
	Juni «	17	11	4	9	22	1	(155)	-
7. Gjøvik	Januar 1908	44	25	13	6	13	-	176	-
	Februar «	56	52	30	12	34	2	108	-
	Mars «	50	42	12	22	54	4	119	-
	April «	28	47	6	13	42	7	60	-
	Mai «	35	55	20	7	40	3	64	-
	Juni «	27	47	7	5	43	2	57	-
8. Stenkjær	Januar 1908	15	8	3	1	8	-	(188)	-
	Februar «	3	13	-	-	6	-	(23)	-
	Mars «	3	12	-	-	7	-	(25)	-
	April «	1	3	-	-	2	-	(33)	-
	Mai «	1	-	-	-	-	-	—	-
	Juni «	2	1	-	-	-	-	—	-
9. Bodø	Januar 1908	5	4	4	1	-	-	(125)	-
	Februar «	1	-	-	1	-	-	—	-
	Mars «	1	-	-	1	-	-	—	-
	April «	2	-	-	-	-	-	—	-
	Mai og juni «	-	-	-	-	-	-	-	-
10. Elverum	Januar 1908	3	7	2	1	5	1	(43)	-
	Februar «	5	9	1	2	6	-	(56)	-
	Mars «	11	9	3	11	16	4	(122)	-
	April «	9	13	2	13	18	7	(69)	-
	Mai «	4	14	3	6	14	1	(29)	-
	Juni «	5	10	3	3	10	-	(50)	-
11. Trysil	Mars 1908	1	10	1	-	-	-	(10)	-
	April «	1	8	-	-	-	-	(13)	-
	Mai «	1	4	1	-	-	-	(25)	-
	Juni «	-	8	-	-	2	-	-	-
12. Horten	Mars 1908	25	16	4	11	16	4	(156)	-
	April «	17	23	5	11	24	3	74	
	Mai «	19	64	4	15	16	4	30	
	Juni «	20	48	4	7	25	4	42	
Hovedsum (1—12)	Januar 1908	2 099	1 047	798	1 026	1 199	766	200	
	Februar «	1 833	1 057	719	909	1 099	643	173	
	Mars «	1 946	1 132	804	1 004	1 423	787	172	
	April «	1 889	1 295	931	1 223	1 836	1 063	146	
	Mai «	1 883	[1]) 1 383	900	1 225	1 568	994	136	
	Juni «	1 740	[1]) 1 309	863	1 161	1 352	926	133	

[1]) Jfr. side 17, note 5, og side 21, note 4.

5. Opgaver fra arbeidsgivere.

Likesom for tidligere maaneder (se «Arbeidsmarkedet», 4de kvartal 1907, side 69 flg.) har man ogsaa for maanederne januar—juni 1908 mottat opgaver fra et større antal arbeidsgivere ved direkte henvendelse. Disse sysselsatte ved utgangen av januar 1908 ialt 34 153 arbeidere, ved utgangen av hver av de tre følgende maaneder omtrent 34 000, men i mai og juni noget færre, nemlig henholdsvis 33 583 og 33 428. Denne nedgang skyldes hovedsagelig dels en betydelig indskrænkning av driften ved et større bergverk (ved de øvrige bergverk var der fra april til juni nogen stigning), dels indskrænket drift ved enkelte sagbruk paa grund av lensearbeiderkonflikt i Glommenvasdraget, og dels nogen indskrænkning ved flere av de største skibsbygningsverksteder.

I de øvrige industrigrener har arbeidsstyrken ved de heromhandlede virksomheter i det hele tat været omtrent uforandret i løpet av første halvaar 1908, bortset fra at der om vaaren som sedvanlig var en væsentlig stigning ved teglverk og hermetikfabrikker (samt hos de faa malere, man har opgaver for).

Naar man for et tidsrum av litt over 1 aar — fra december 1906 til juni 1908 — sammenligner arbeidsstyrken ved utgangen av hver maaned for 230 virksomheter — se tabel B (side 44—45) —, viser der sig først en stigning fra 29 547 ved utgangen av aaret 1906 til 31 174 ved utgangen av november 1907 [1]), men siden en saagodtsom stadig nedgang, til 29 576 ved utgangen av juni 1908, næsten nøiagtig det samme tal som for december 1906.

Nedgangen fra november 1907 til juni 1908 viser sig saavel for sæsonfag (fra 3 068 til 2 625) som for de øvrige fag (fra 28 106 til 26 951).

For sæsonfagenes vedkommende skriver nedgangen sig fra sagbruks- og høvleriindustrien, hvor de i tabel B medtagne bruk i november 1907 beskjæftiget 2 555 arbeidere, men i juni 1908 kun 1 946, for en væsentlig del paa grund av de i note 7 til tabel A omhandlede konflikter, men vistnok ogsaa delvis paa grund av daarligere tider i trælastvirksomheten, idet der ogsaa i aarets fire første maaneder — da der ingen konflikt var — beskjæftigedes færre i 1908 end i de tilsvarende maaneder av 1907 [2]).

For de øvrige fags vedkommende skyldes nedgangen fra november 1907 til juni 1908 hovedsagelig dels bergverksindustrien (fra 4 172 til 3 320 — for en væsentlig del paa grund av den ovennævnte store indskrænkning ved en enkelt virksomhet), dels den likeledes ovennævnte indskrænkning i skibsbygningsindustrien.

Sammenlignet med de tilsvarende maaneder av 1907 beskjæftigedes der i de fire første maaneder av 1908 ialt litt flere arbeidere, men i mai og juni færre, naar man bortser fra træstof- og papirfabrikkerne, hvor en meget betydelig del av arbeiderne sommeren 1907 var uten arbeide paa grund av konflikt.

---

[1]) At der i mai—juli 1907 kun sysselsattes noget over 27 000, skyldtes den i note 4 til tabel B omhandlede konflikt i træstofindustrien. [2]) Hvad særlig sagbruk angaar, sysselsattes der ved 5 saadanne i januar 1907 tilsammen 172, i juni og september 1907 394, i januar 1908 163, i februar 82, i mars 61, i april 160, i mai 179 og i juni 129. Ved 8 høvlerier (inkl. tomter m. m.) sysselsattes i de samme 9 maaneder henholdsvis 974, 922, 936, 864, 924, 882, 879, 795 og 784 (i de 2 sidste maaneder streik ved et høvleri, jfr. note 7 til tabel A). Forøvrig angaar opgaverne kun sagbruk og høvlerier underett. Jfr. «Arbeidsmarkedet» 1907, side 71.

Tabel A. Antal arbeidere beskjæftiget ved 273 virksomheter ved utgangen av maanederne januar—juni 1908.

Nr.	Erhvervsgren.	Antal virksomheter.	Januar 1908.	Februar 1908.	Mars 1908.	April 1908.	Mai 1908.	Juni 1908.
1	Meieri	1	14	14	14	14	13	13
2	Bergverk	10	[1]) 3 972	[1])3 847	3 909	3 728	[2])3 362	[2])3 506
3	Teglverk	4	24	15	18	29	150	175
4	Torvstrøfabrik	1	4	4	4	4	6	24
5	Glasverk	2	303	303	303	303	308	301
6	Stenindustri	3	251	292	333	[3]) 340	284	286
7	Metal- og maskinindustri	58	[4]) 10 891	11 009	11 090	11 056	10 921	10 632
8	Kemisk industri	7	750	808	827	883	883	894
9	Tekstilindustri	27	4 598	4 639	4 643	4 645	4 622	4 580
10	Træstof- og papirfabrikker [5])	23	6 454	6 319	6 264	6 333	6 253	6 288
11	Diverse papirindustri	9	503	508	516	515	510	514
12	Lær- og gummiindustri	4	177	182	187	190	190	180
13	Sagbruk og høvlerier	15	[6]) 2 334	2 312	2 143	2 247	[7])2 215	[7])2 055
14	Træindustri forøvrig	12	172	169	178	173	168	[8]) 159
15	Møller	4	210	201	194	197	192	197
16	Bakerier	10	93	95	96	97	98	99
17	Bryggerier	23	1 129	1 134	1 139	1 138	1 182	1 232
18	Gjær- og spritfabrikker	4	53	53	53	52	52	53
19	Hermetikfabrikker	3	382	355	368	360	427	502
20	Nær.- og nydelsesm. forøvrig	17	680	666	667	677	702	710
21	Beklædningsindustri	4	96	93	92	97	98	98
22	Malere	3	6	6	9	10	12	12
23	Skorstensfeiere	4	8	8	8	8	7	6
24	Boktrykkere	15	430	431	420	414	404	400
25	Handel	5	63	73	83	82	76	75
26	Uopgit	5	556	467	430	421	448	437
27	Hovedsum	273	34 153	34 003	33 988	34 013	33 583	33 428
	Herav:							
28	Væsentlig sæsonfag [9])	30	2 758	2 700	2 550	2 658	2 817	2 774
29	Andre virksomheter	243	31 395	31 303	31 438	31 355	30 766	30 654

[1]) Ved en virksomhet (med 119 arbeidere i november 1907, 41 i mars og 75 i april 1908) beskjæftigedes i december, januar og februar paa grund av arbeidskonflikt kun 15. [2]) Ved en anden virksomhet (med 721 arbeidere i april) beskjæftigedes i mai kun 317 og i juni kun 159. [3]) Hvis man for et større stenhuggeri benytter en anden opgave, blir summen 286. [4]) Saafremt de i note 6 nævnte opgaver for september 1907—januar 1908 benyttes for et enkelt verksted, vil tallet bli 10 966. [5]) Jfr. tabel B, note 5. [6]) For et enkelt bruk, hvor arbeiderantallet for januar 1908 i opgaven for januar 1908 og flg. maaneder er opgit 136 lavere end i opgaven for september 1907—januar 1908, er her sidstnævnte opgave benyttet; ellers er i almindelighet førstnævnte opgaver benyttet i tabel A (men sidstnævnte i tabel B). [7]) Nedgangen skyldes dels streik ved et høvleri (april 93, mai 24, juni 21 arbeidere), dels ogsaa lensearbeiderkonflikten i Glommenvasdraget. [8]) Nedgangen skyldes møbelsnekkerstreik i Skien. [9]) Sagbruk og høvlerier, bygningsindustri, teglverk, torvstrøfabrik, hermetikfabrikker (nr. 3, 4, 13, 19, 22, 23).

Tabel B. Antal arbeidere beskjæftiget ved 230 virksomheter

Nr.	Erhvervsgren.	Antal virksomheter.	Decbr. 1906.	Januar 1907.	Februar 1907.	Mars 1907.	April 1907.	Mai 1907.	Juni 1907.	Juli 1907.
1	Meieri	1	13	12	11	11	11	12	11	11
2	Bergverk	9	3 876	4 026	4 170	4 063	3 972	3 866	4 029	4 164
3	Teglverk	3	18	20	14	15	35	135	138	140
4	Torvstrøfabrik	1	16	14	15	4	4	50	7	43
5	Glasverk	2	299	295	293	295	295 [3])	140 [3])	140 [3])	140
6	Stenindustri	3	359	322	313	280	296	297	299	304
7	Metal- og maskinind.	50	8 491	8 747	8 816	8 776	8 787	8 881	8 865	8 716
8	Kemisk industri	4	442	443	444	444	455	456	456	448
9	Tekstilindustri	26	4 269	4 313	4 340	4 314	4 346	4 311	4 300	4 286
10	Træstof- og papirfabr.	20	5 731	5 775	5 842	5 878	6 096 [4])	2 703 [4])	2 723 [4])	2 721
11	Diverse papirindustri	7	391	396	396	397	389	388	386	389
12	Lær- og gummiindust.	4	175	170	164	164	161	151	153	149
13	Sagbruk og høvlerier	14	2 525	2 335	2 367	2 408	2 335	2 637	2 648	2 675
14	Træindustri forøvrig	8	84	87	86	72	75	77	74	81
15	Møller	3	198	185	185	185	185	185	185	185
16	Bakerier	7	82	83	83	82	82	84	84	84
17	Bryggerier	19	928	926	945	946	943	948	959	980
18	Gjær- og spritfabr.	4	51	51	51	51	51	51	51	51
19	Hermetikfabrikker [8])	3	400	341	359	366	330	443	426	525
20	Nær.- og nydelsesm. forøvrig	15	669	650	652	641	658	666	687	688
21	Beklædningsindustri	4	90	93	94	94	94	95	93	97
22	Malere	2	3	3	2	4	9	9	12	11
23	Skorstensfeiere	4	7	7	7	7	6	6	5	5
24	Boktrykkere	13	379	361	368	372	364	351	361	347
25	Handel	4	51	49	65	68	68	70	67	64
26	Hovedsum	230	29 547	29 704	30 082	29 937	30 047	[9]) 27 012	[9]) 27 159	[9]) 27 304
	Herav:									
27	Væsentl. sæsonarb. [10])	27	2 969	2 720	2 764	2 804	2 719	3 280	3 236	3 399
28	Andre virksomheter.	203	26 578	26 984	27 318	27 133	27 328	[9]) 23 732	[9]) 23 923	[9]) 23 905

Efter dette synes hovedresultatet at være, at der vaaren 1908 har vist sig nogen n e d g a n g i den industrielle virksomhet, saavel sammenlignet med de første maaneder av aaret som med ifjor vaar, og selv bortset fra de ovennævnte tilfældige forhold ialfald ingen fremgang. Man maa imidlertid ha for øie, at der her kun handles om anlæg og virksomheter, der har eksistert i alle de maaneder, vedkommende tabel gjælder, men ikke er tat hensyn til n y e a n l æ g. Nedgangen ved de ældre virksomheter kan muligvis være mere end opveiet ved disse nye anlæg, selv om man paa den anden side fraregner de i samme tidsrum nedlagte virksomheter.

Det samlede antal nye bedrifter, der i f ø r s t e h a l v a a r 1 9 0 8 i n d r e g i s t r e r t e s i R i k s f o r s i k r i n g s a n s t a l t e n, utgjorde 986 med mindst

[1]) Se tabel A, note 1. [2]) Likesaa, note 2 [3]) Streik ved et glasverk, der i april 3 447 arbeidere (for mai anført 65, for juni 70, for juli 90 arbeidere). [5]) Konflikt ved [6]) Se tabel A, note 7. [7]) Likesaa, note 8. [8]) For september 1907—april 1908 haves december 1907, 550 i mars og 562 i april 1908. [9]) Jfr. note 3 og 4. [10]) Se tabel A,

ved utgangen av maanederne december 1906—juni 1908.

August 1907.	Septbr. 1907.	Oktbr. 1907.	Novbr. 1907.	Decbr. 1907.	Januar 1908.	Februar 1908.	Mars 1908.	April 1908.	Mai 1908.	Juni 1908.	Nr
11	11	12	14	15	14	14	14	14	13	13	1
3 969	4 186	4 271	4 172	[1]) 3 676	[1]) 3 742	[1]) 3 598	3 676	3 507	[2]) 3 172	[2]) 3 320	2
137	84	35	28	19	18	10	14	25	120	137	3
7	17	4	4	4	2	4	4	4	6	24	4
[3]) 140	[3]) 140	296	296	296	296	303	303	303	308	301	5
308	313	292	229	286	262	292	333	340	284	286	6
8 706	8 787	8 880	9 061	9 025	9 102	9 072	9 149	9 172	9 066	8 722	7
438	441	439	440	438	448	501	522	541	547	558	8
4 284	4 287	4 365	4 399	4 366	4 394	4 446	4 451	4 452	4 431	4 389	9
5 724	6 012	6 153	6 316	6 431	[5]) 6 267	[5]) 6 156	[5]) 6 093	[5]) 6 161	[5]) 6 079	[5]) 6 115	10
388	397	451	422	416	422	443	446	448	444	449	11
150	153	157	170	177	180	182	187	190	190	180	12
2 649	2 670	2 595	2 555	2 457	2 229	2 211	2 020	2 134	[6]) 2 108	[6]) 1 946	13
90	90	92	95	91	91	87	90	94	92	[7]) 85	14
185	185	195	200	208	208	199	192	195	191	196	15
82	82	81	81	87	81	77	78	79	80	81	16
948	929	916	910	917	909	937	934	925	943	970	17
51	53	58	58	58	57	53	53	52	52	53	18
561	545	503	468	449	366	355	368	360	427	502	19
680	685	681	689	683	676	650	649	656	680	687	20
96	96	94	94	96	97	93	92	97	98	98	21
12	11	8	6	6	5	5	7	8	10	10	22
5	6	7	7	7	8	8	8	8	7	6	23
356	370	393	401	402	402	412	401	395	385	381	24
68	67	58	59	55	63	65	75	74	68	67	25
30 045	30 617	31 016	31 174	30 665	30 339	30 173	30 159	30 234	29 801	29 576	26
3 371	3 333	3 152	3 068	2 942	2 628	2 593	2 421	2 539	2 678	2 625	27
26 674	27 284	27 864	28 106	27 723	27 711	27 580	27 738	27 695	27 123	26 951	28

7 930 arbeidere (for endel anlæg mangler opgaver over arbeidsstyrken), hvorav 468 anlæg med mindst 4 162 arbeidere var varige bedrifter, de øvrige kortvarige (for en væsentlig del bygningsforetagender).

Det tilsvarende antal nye bedrifter i første halvaar 1907 utgjorde 1 098 med mindst 8 435 arbeidere, hvorav 510 varige bedrifter med mindst 3 235 arbeidere.

I hele aaret 1907 indregistrertes 1 846 nye bedrifter med mindst 14 635 arbeidere, hvorav 894 varige bedrifter med mindst 6 284 arbeidere.

Den samlede arbeidsstyrke ved de under fabriktilsynet hørende fabrikanlæg m. v. steg i løpet av aaret 1907 fra 91 425 til 99 145 (i 1906 fra 86 524 til 91 425).

beskjæftiget 155 arbeidere. [4]) Konflikt ved 4 bruk, der i april tilsammen beskjæftiget 1 bruk (december 1907 138 arbeidere, januar—mai 1908 kun ca. 30, juni 51 arbeidere). derhos opgave fra en hermetikfabrik med 722 arbeidere i september 1907, 668 i note 9.

Cirkulærskrivelser m. m. til de nye arbeidskontorer fra det Statistiske Centralbureau.

Ifølge lov om arbeidsformidling av 12 juni 1906, § 10, skal ethvert arbeidskontor «efter nærmere bestemmelse av departementet indsende til det Statistiske Centralbureau opgave over sin virksomhet og forøvrig være bureauet behjælpelig med indsamling av arbeidsstatistik».

Efterhaanden som der i henhold til nævnte lov er oprettet nye arbeidskontorer har bureauet efter anmodning fra Departementet for Handel, Sjøfart og Industri sendt vedkommende kontorers bestyrere underretning om avfattelsen og indsendelsen av de i «Vedtægt og arbeidsordning for de offentlige Arbeidskontorer» side 17 omhandlede maaneds- og aarsberetninger.

De i denne anledning utsendte skrivelser er (med enkelte tilføielser) i det væsentlige saalydende:

Maanedsberetningerne skal, som det i «Vedtægt og arbeidsordning» side 17 vil sees, utarbeides paa grundlag av det «statistiske skema» (blanket nr. 10), som utfyldes i arbeidskontoret særskilt for hvert fag. Til disse beretninger, der skal avsendes senest den 5te i hver maaned, anvendes blanket nr. 11.

Med hensyn til utfyldningen av denne blanket skal man særlig gjøre opmerksom paa, at der i rubrikkerne 2 (3), 10 (11) skal anføres antal tilfælde av arbeidsledighet, saaledes at en arbeidssøkende tælles paa nyt, hvergang han i maanedens løp, efter at ha hat arbeide, paany melder sig som ledig, se «Vedtægt og arbeidsordning» side 9 og 15.

I rubrik 6 (ansatte arbeidere) anføres, hvormange av de i rubrik 2 anførte arbeidssøkende mænd der har faat arbeide — i eller utenfor faget[1]) —, mens der i rubrik 8 (besatte pladser) anføres, hvormange av de i rubrik 4 anførte ledige pladser der er besat (uanset om det er med arbeidere, som tilhører faget, eller med andre arbeidere). For kvindernes vedkommende utfyldes de tilsvarende rubrikker paa samme maate.

Hovedsummen av ansatte arbeidere skal være = hovedsummen av besatte pladser, forsaavidt ingen ansættelse er skedd ved samarbeide med andre arbeidskontorer. Isaafald skal hovedsummen i rubrik 6 være = rubrik 8 + rubrik 7 ÷ rubrik 9, og hovedsummen i rubrik 8 være = rubrik 6 + rubrik 9 ÷ rubrik 7, idet de ansatte arbeidere kun skal medregnes i rubrik 6 for det kontor, hvor de har meldt sig som arbeidssøkende, og de besatte pladser i rubrik 8 for det kontor, der har skaffet dem arbeide. Paa samme maate de tilsvarende rubrikker for kvinder.

I rubrik 3 og 11 i maanedsberetningen («derav nye») anføres ikke alene de tidligere ikke indtegnede, men ogsaa de, der siden sidste indtegning har hat arbeide.

Arbeidssøkende, som ikke er ledige, skal som regel ikke indtegnes. Dog kan tjenere og andre, der har fast opsigelsesfrist, indtegnes, saafremt de er opsagt eller selv har opsagt sit arbeide.

Paa forsiden av den omhandlede blanket (nr. 11) skal anføres samtlige arbeidssøkende, ledige pladser o. s. v. fordelt efter erhvervsgrupper.

---

[1]) De som kun har faat nødsarbeide, anføres baade i rubrik 6 og i rubrik 8 ved gruppe 26 (men i rubrik 2 efter sit fag).

Paa baksiden anføres (under B) særlige opgaver for de vigtigste specielle fag, samt derhos en kortfattet oversigt over arbeidsmarkedets stilling paa stedet i den forløpne maaned. Der bør her ved korte bemerkninger, væsentlig paa grundlag av kontorets egne erfaringer, redegjøres for, hvorvidt der har været arbeidsledighet eller mangel paa arbeidere, i almindelighet og, om mulig, særskilt for de for stedet vigtigste hovederhverv, samt hvorledes forholdene stiller sig i sammenligning dels med nærmest foregaaende maaned, dels med den tilsvarende tid det foregaaende aar. Som eksempler paa saadanne uttalelser kan henvises til de i «Arbeidsledighedstællinger i 1905 og 1906» (Socialstatistik VI), side 5*—9*, indtagne uttalelser fra kommunale myndigheter.

Saafremt det omtrentlige samlede antal av arbeidsledige mænd i byen (ved utgangen av vedkommende maaned) kan angives, vilde det være av megen interesse.

Aarsberetningerne, der ifølge arbeidsordningen, side 17, blir at indsende senest den 1 april, skal bestaa dels av en utskrift av de «statistiske skemaer» (blanket nr. 10), dels av en beskrivelse av tilstanden paa arbeidsmarkedet i det sidst forløpne kalenderaar. Denne bør væsentlig være av samme beskaffenhet som de ovenfor omhandlede maanedsberetninger, dog om mulig noget mere indgaaende, hvorhos der, som i arbeidsordningen nævnt, blir at indta oplysninger om foranstaltninger mot arbeidsløshet og nød.

Endelig skal man henlede opmerksomheten paa arbeidsordningens litra G, om selve materialets indsendelse hertil efter aarets utgang.

Fra 1 november 1908 har lov om stats- og kommunebidrag til norske arbeidsledighetskasser av 12 juni 1906 med tillægslov av 25 juli 1908 faat praktisk betydning, idet tre store fagforbund, nemlig jern- og metalarbeidernes, træarbeidernes og boktrykkernes, med tilsammen ca. 12 000 medlemmer, efter ansøkning fra den tid fik ret til saadant bidrag. Ved denne lovs § 8 er det for saadanne kasser foreskrevet, at arbeidsledige, som opholder sig i en kommune, for hvilken der haves offentlig arbeidskontor, ikke maa faa understøttelse, førend vedkommende forgjæves er anmeldt paa dette kontor som arbeidssøkende.

Da saadan anmeldelse efter nu gjældende bestemmelser ogsaa kan ske ved skriftlig melding fra vedkommende arbeidsledighetskasse, faar man ved arbeidskontorerne to slags arbeidssøkende: de, der melder sig personlig, og de, om hvilke der kun haves skriftlige oplysninger fra en arbeidsledighetskasse. Naar man ved at sammenligne forholdet mellem arbeidssøkende og ledige pladser vil belyse forholdene paa arbeidsmarkedet, vil det være hensigtsmæssigst at sætte de blot skriftlige meldinger ut av betragtning og kun medregne de arbeidssøkende, som melder sig personlig. Efter hvad der er Bureauet meddelt fra sagkyndig hold har nemlig erfaring vist, at i samme grad som arbeidskontorerne benyttes av arbeiderne ved personlig søkning, benyttes de ogsaa av arbeidsgiverne, saa at den forøkede tilstrømning, kontorerne faar fra medlemmer av arbeidsledighetskasser, forsaavidt saadanne melder sig personlig, vil opveies ved en forholdsvis tilsvarende

forøkelse i antallet av ledige pladser. Opgaverne for november 1908 og følgende maaneder vil derfor godt kunne sammenlignes med tidligere maaneder, naar man bortser fra de arbeidsledige, som ikke har meldt sig personlig, men om hvem der blot foreligger en skriftlig meddelelse fra vedkommende kasse. Dersom ogsaa de sidste medregnes, vil derimot forholdet mellem arbeidsledige mænd og ledige pladser gi et for mørkt billede av stillingen, navnlig ved sammenligninger med tiden før den nye ordning. Arbeidsledige, om hvilke der alene foreligger en skriftlig meddelelse fra en kasse, kan nemlig ikke antages at ville foranledige nogen tilsvarende søkning fra arbeidsgivernes side, da disse, ialfald i mange tilfælde, ikke vil kunne faa tilstrækkelige oplysninger om arbeiderne og heller ikke kan gjøre sikker regning paa at kunne finde dem ledige ved det tidspunkt, de maatte ha bruk for dem. Hertil kommer, at de skriftlige meldinger ogsaa i statistisk henseende vil staa tilbake for de opgaver, som arbeidskontorerne kan skaffe om de personlig fremmødte, og ikke i alle henseender — f. eks. med hensyn til erhvervsgruppering — egner sig til at behandles sammen med de sidstnævnte.

Som et selvstændig symptom paa arbeidsledighetsforholdene vil imidlertid ogsaa de skriftlige ledighetsmeldinger ha sin interesse.

Ifølge den ovennævnte lovparagraf skal arbeidsledighetskasserne ogsaa sende anmeldelse til arbeidskontoret, saafremt de anmeldte arbeidsledige medlemmer paany faar arbeide (uten kontorets formidling). Saadanne ansættelser bør heller ikke medregnes, naar man vil benytte forholdet mellem tilbud av og efterspørsel efter arbeide ved arbeidskontoret til belysning av arbeidsmarkedets stilling, om end ogsaa disse ansættelser bør tages i betragtning, hvis man som ovenfor nævnt benytter de skriftlige ledighetsmeldinger som et symptom.

Bureauet har derfor i skrivelse til samtlige arbeidskontorer av 30 december 1908 anmodet om:

1) at de arbeidssøkende og de ansættelser, for hvilke der kun foreligger skriftlig melding fra en arbeidsledighetskasse, indtil videre ikke medtages i maanedsberetningens tabeller,
2) at der som en anmerkning paa maanedsberetningens bakside anføres, særskilt for mænd og kvinder og for hver arbeidsledighetskasse, antallet av arbeidssøkende og av ansættelser ifølge saadan blot skriftlig melding,
3) at de medlemmer av saadanne kasser, der personlig har meldt sig som arbeidsledige, anføres paa samme maate som alle de øvrige almindelige arbeidssøkende i tabellerne.

Et tillægshefte

indeholdende oversigt over arbeidsmarkedet og arbeidskonflikter i 1907 vil utkomme i nærmeste fremtid.

Kristiania. Steen'ske boktrykkeri.

Trykt februar 1909.

ARBEIDSMARKEDET.

UTGIT AV

DET STATISTISKE CENTRALBUREAU.

Sjette aargang. | 3dje og 4de kvartal. | 1908.

Indhold.

Side.

1. Oversigt over arbeidsledigheten i juli—december 1908, sammenlignet med de tilsvarende maaneder i 1907 ..... 49—77
   Herunder:
   De offentlige arbeidskontorer ..... 50—74
   (med korte avbrydelser).
   Arbeidskonflikter sommeren 1908 ..... 58—59
   Arbeidsledighet blandt medlemmerne av endel vigtigere fagforeninger (tabel) ..... 75—77
2. Sammendrag av opgaver fra fagforeninger av arbeidere vedkommende arbeidsledighet i juli—december 1908 ..... 78—87
3. Opgaver fra arbeidsgivere ..... 88—92

I. Oversigt over arbeidsledigheten i juli—december 1908, sammenlignet med de tilsvarende maaneder i 1907.

Av de i det følgende (side 50—74) meddelte maanedsoversigter[1]) samt den side 75—77 anførte tabellariske oversigt over arbeidsledigheten i endel vigtigere fagforeninger fremgaar, at forholdene i sommermaanederne juli og august endnu i det hele tat stillet sig gunstige. I september merkes derimot en forværring, og baade arbeidskontorernes, fagforeningernes og arbeidsgivernes opgaver tyder paa større arbeidsledighet saavel i september som i oktober, november og december 1908, sammenlignet med de tilsvarende maaneder i 1907. Dette vil sees av følgende sammenstilling:

Maaned.	A. Antal arbeidssøkende mænd pr. 100 led. pladser ved arbeidskontorerne i de 4 største byer.		B. Antal arbeidsledige pr. 100 medlemmer av endel vigtigere fagforeninger.		C. Antal arbeidere beskjæftiget ved 256 virksomheter.	
	1907.	1908.	1907.	1908.	1907.	1908.
September	146	176	2.1	3.4	32 912	32 357
Oktober	156	191	2.2	4.5	33 103	32 290
November	183	289	3.6	6.5	33 199	31 694
December	177	290	6.9	10.2	32 554	31 112

Den stigende arbeidsledighet viser sig særlig i jern- og metalarbeiderfaget samt blandt tømrere m. v., jfr. fagforeningstabellen side 75 og for metalfaget ogsaa arbeidsgivertabellen side 90—91. Av den sidstnævnte tabel fremgaar ogsaa, at der ved bergverk, hermetikfabrikker samt ved sagbruk og høvlerier beskjæftigedes adskillig færre arbeidere i 2det halvaar 1908 end i 2det halvaar 1907. Derimot var der — efter begge disse opgaver — for boktrykkernes vedkommende litt gunstigere forhold i 2det halvaar 1908 end i samme halvaar 1907. Forøvrig henvises til de nævnte tabeller samt nærværende heftes øvrige indhold.

[1]) Tidligere offentliggjort som foreløbige beretninger; disse meddeles her i det væsentlige uforandrede, dog med reviderte tal.

Juli 1908.

1. Almindelig oversigt.

Som sedvanlig tyder de foreliggende opgaver for juli maaned ogsaa iaar i det hele tat paa liten arbeidsledighet. Der er i adskillig utstrækning mangel paa dygtig arbeidskraft.

I motsætning til de nærmest foregaaende maaneder viser arbeidskontorernes opgaver for juli 1908 endog litt gunstigere forhold end tilsvarende maaned ifjor; ogsaa sammenlignet med juni 1908 skulde der efter disse opgaver være bedring. Derimot viser opgaverne for endel vigtigere fagforeninger (med ialt 9 333 medlemmer i juli 1908) gjennemsnitlig en forværring fra 1.6 pct. arbeidsledige ved utgangen av juli 1907 til 2.2 pct. ved utgangen av juli 1908; fraregnet murerne i Kristiania, for hvem den i midten av juli avsluttede arbeidskonflikt hadde adskillig arbeidsledighet som eftervirkning, var ledighetsprocenten for ca. 9 000 arbeidere pr. 31 juli 1908 1.5 mot 1.1 et aar tidligere og 1.0 en maaned tidligere; hvis yderligere jern- og metalarbeiderne i Kristiania (3 554) — blandt hvem der ved utgangen av juli 1908 var 1.9 pct. ledige mot 0.7 pct. et aar tidligere — fraregnes, blir ledighetsprocenten omtrent den samme i juli 1908 som i juli 1907.

Der var i juli 1908 flere betydelige arbeidskonflikter, jfr. side 58.

2. De offentlige arbeidskontorer.

Efter de fra arbeidskontorerne mottagne maanedsberetninger meddeles følgende oversigt over arbeidsmarkedets tilstand i juli 1908:

a) paa de samme 12 steder, som er omhandlet i forrige maanedsberetning; til sammenligning anføres endel tilsvarende data for den foregaaende maaned, samt for juli 1907, da der forøvrig kun fandtes arbeidskontorer (dengang kommunale) i rikets fire største byer;

b) paa de 3 steder, hvor nye arbeidskontorer er traadt i virksomhet i juli 1908, nemlig Drammen, Kristiansand og Fredrikstad; sidstnævnte by er ikke medtat i tabellen, jfr. teksten side 54.

Som det fremgaar av omstaaende tabel, var antallet av arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser i juli 1908 gjennemsnitlig litt mindre end i den foregaaende maaned. Naar tallene for Trondhjem viser en nedgang i antallet av arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser fra 177 til 102, maa dette forøvrig antages væsentlig at skyldes tilfældige omstændigheter — jfr. nedenfor side 52. Saavel om Trondhjem som om de fleste av de mindre kontorer gjælder det derhos, at søkningen fremdeles er for liten, til at paalidelige slutninger kan gjøres av de anførte tal med hensyn til arbeidsmarkedets stilling. Det bør dog merkes, at der ved de fleste av de nye kontorer er anmeldt langt flere ledige pladser end arbeidssøkende. Antallet av ledige pladser for mænd er ved de i tabellen under nr. 5—12 anførte kontorer fra juni til juli steget fra 127 til 155, mens de arbeidssøkende mænd avtok fra 74 til 62.

Sammenlignet med juli ifjor er antallet av arbeidssøkende mænd (tilfælde av ledighet) ved de 4 største kontorer steget fra ca. 1 563 til 1 773, men da antallet av ledige pladser er steget forholdsvis litt mere (fra 1 179 til 1 394), stiller forholdstallet sig litt gunstigere i juli 1908 end i juli 1907.

Arbeidskontorernes virksomhet i juli 1908.

Steder.	Juli 1908[1]: Ved den mandlige avdeling. Arbeidssøk.[2]	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Ved den kvindelige avdeling. Arbeidssøk.[2]	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeidssøkende mænd pr. 100 led. pladser[1]. Juli 1908.	Juli 1907.	Juni 1908.
1. Kristiania	1 052	754	530	764	827	596	140	145	146
2. Bergen	349	345	243	80	85	56	[3] 101	116	112
3. Trondhjem	49	48	17	2	8	-	[3] 102	84	177
4. Stavanger	323	247	172	25	41	8	131	122	131
Nr. 1—4 tilsammen	1 773	1 394	962	871	961	660	127	133	137
5. Trysil	-	8	-	-	2	-	-	-	-
6. Elverum	7	12	4	5	17	-	(58)	-	(50)
7. Hamar	8	16	3	9	29	2	(50)	-	(155)
8. Gjøvik	29	64	13	14	68	3	45	-	57
9. Horten	10	47	6	3	17	3	21	-	42
10. Kristiansund	6	-	-	4	1	-	—	-	—
11. Stenkjær	-	8	-	-	1	-	-	-	—
12. Bodø	2	-	-	-	-	-	—	-	-
Nr. 5—12 tilsammen	62	155	26	35	135	8	40	-	58
Nr. 1—12 tilsammen	1 835	[4] 1 519	988	906	1 096	668	121	-	133
Nr. 1—12 i juni 1908	1 740	[4] 1 309	863	1 161	1 352	926	*) 133	-	-
« 1—12 - mai «	1 883	[4] 1 383	900	1 225	1 568	994	*) 136	-	-
« 1—12 - april «	1 889	1 295	931	1 223	1 836	1 063	*) 146	-	-
« 1—12 - mars «	1 946	1 132	894	1 004	1 423	787	*) 172	-	-
13. Drammen	[3] 117	74	62	59	96	16	[3] 158	-	-
14. Kristiansand[5]	17	10	5	7	6	3	(170)	-	-
Nr. 1—14 tilsammen	1 969	1 603	1 055	972	1 198	687	123	-	-

Naar man — for at faa et bredere og sikrere grundlag for bedømmelsen — sammenligner juni—juli 1908 med juni—juli 1907, var der i dette tidsrum ifjor i gjennemsnit for rikets fire største byer 131 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser og i samme tidsrum iaar 132, altsaa saagodtsom ingen forandring**). For Kristiania var der litt bedring (ifjor 151, iaar 143), i Bergen var der ifjor 106, iaar 107, i Trondhjem henholdsvis 87 og 140 og i Stavanger 118 og 131. — Av de arbeidssøkende mænd ansattes i juni—juli 1907 58.4 pct., i juni—juli 1908 52.5 pct. I Kristiania fik i juni og juli iaar færre arbeidssøkende beskjæftigelse gjennem kontorets formidling end ifjor, uagtet der var flere ledige pladser.

---

[1]) Hvor nødsarbeide forekommer, er dette overalt fraregnet. [2]) Antal tilfælde av ledighet (for Bergen og Stavanger i 1907 approksimativt beregnet, jfr. tillægsheftet side 19, note 3, og side 20, note 3). [3]) NB. Jfr. det nedenfor meddelte utdrag av arbeidskontorets beretning. [4]) Fraregnet: i juli og juni ca. 30, i mai 35 pladser for veiarbeidere, som var anmeldt baade i Kristiania og Horten. [5]) Kontoret begyndte sin virksomhet 15 juli.
*) Vedk. maaned. **) Der er her likesom i det følgende for august–december ved disse beregninger av arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser tat gjennemsnittet av vedkommende forholdstal.

Sammenligner man juni—juli 1908 med mai—juni s. a., viser der sig i gjennemsnit for 12 kontorer en bedring fra 135 til 127 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser (for Kristiania fra 145 til 143, for Bergen fra 119 til 107, for Stavanger fra 146 til 131, for Trondhjem fra 148 til 140; ved de 8 nye kontorer var der i mai—juni 55, i juni—juli 49 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser, derav i Gjøvik henholdsvis 61 og 51). — Ansættelsesprocenten var gjennemsnitlig for de 12 kontorer steget noget.

Ifjor var der i gjennemsnit for de fire største byer fra mai—juni til juni—juli litt stigning i antallet av arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser, nemlig fra 127 til 131, mens det iaar avtok fra 140 til 132.

Av samtlige 1 969 arbeidssøkende mænd i juli 1908 var 337 sæsonarbeidere (ved almindelig bygningsindustri, veibygning o. l., hermetikarbeide), 534 ulærte arbeidere og 1 098 andre (derav 206 sjøfolk i Stavanger). Av sæsonarbeiderne ansattes 169, av de ulærte arbeidere 308, av de øvrige 578 (derav 116 sjøfolk i Stavanger). — Av de besatte pladser var 133 ved sæsonarbeide, 435 ved ulært arbeide og 487 ved andet arbeide.

Av de 972 arbeidssøkende kvinder ansattes 687. Der var 1 198 ledige pladser for kvinder.

For de enkelte steders vedkommende hitsættes følgende utdrag av arbeidskontorernes beretning for juli 1908:

Kristiania: Det beregnede overskud av mandlig arbeidskraft i byen var i juli 668 personer mot 736 i juni og 677 i juli 1907. Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av landarbeidere, gjørtlere, instrumentmakere, bøssemakere, kjelsmeder, blikslagere, møbelsnekkere, trappesmeder, bødkere, bygningssnekkere, malere og visergutter, men overflod av kjørere og dagarbeidere. Den kvindelige avdeling har manglet paalæggersker og alle slags tjenestepiker til hoteller, restauranter og private hus. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er steget fra 12 pct. i juni til 14 pct. i juli; i juli ifjor var den 12 pct.

Bergen: Naar forholdet i juli stiller sig saa gunstig, har dette for en ikke liten del sin grund i, at bataljonssamlingen begyndte samtidig ved 6 av infanteriets nærmeste bataljoner samt bjergbatteriets linje, i hvilke øvelser en stor del av byens arbeidere deltar. — Blandt skibstømmermænd og sjøfolk har der i juli maaned været mindre godt om arbeide, likesom den i forrige maanedsberetning omhandlede indskrænkning i driften ved de mekaniske verksteder fremdeles vedvarer. — Av de mandlige arbeidssøgende var 23 pct. hjemmehørende utenbys.

Trondhjem: Siden sidste maanedsberetning har stillingen paa arbeidsmarkedet her paa stedet ikke undergaat nogen væsentlig forandring. De arbeidere, som i maanedens løp blev ledige og som ikke vil søke arbeide utenbys, har hat noget vanskelig for at finde ny ansættelse. Nogen nævneværdig arbeidsledighet har der dog ikke været blandt yngre dygtige arbeidere. — Naar der i gruppen ulært arbeide er besat bare 11 pladser av 39, saa kommer dette især derav, at en arbeidsplads, hvortil søkes 30 arbeidere, er blokert av arbeiderorganisationen. — Kontoret har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av slaattekarle, jordgravere og ulærte fabrikarbeidere, men overflod av bygningssnekkere, murarbeidere, kjørere, fjeldarbeidere og matroser.

Stavanger: Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av tjenestegutter til landet, fiskere, vognsmeder, smedsvender

og smedgutter, tømmermænd og bakersvender; men overflod av støperiarbeidere, mekanikere, fyrbøtere, bødkere, sjøfolk, dagarbeidere og yngre gutter, som søker hyre tilsjøs. — Den kvindelige avdeling har hat mangel paa tjenestepiker til landet (budeier), skræddersyersker, sardinlæggere og alle slags tjenestepiker til private hus. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er gaat ned fra 36 pct. i juni til 33.5 pct. i juli.

Trysil: Stillingen paa arbeidsmarkedet er uforandret siden forrige maaned. Al arbeidskraft er i denne tid travelt beskjæftiget med onnearbeide, og saa længe dette varer, er det ikke mulig at faa fuldt ut tilstrækkelig hjælp til andre arbeider.

Hamar: Forliten arbeidshjælp for landmandens behov. I anledning et par nye veianlæg i Romedal og Vang har der været arbeide nok at faa, men det har ikke været mulig at opdrive arbeidshjælp nok enten paa akkord eller efter dagbetaling. — Kvindelig arbeidshjælp er der spørsmaal efter næsten udelukkende fra førstkommende oktober saavel for landet som i byen. Den tilbudte arbeidskraft hittil ialfald staar ikke i noget rimelig forhold til efterspørslen. — Yderst faa saavel av unge kvinder som mænd har iaar forlatt distriktet her for at reise til Amerika.

Gjøvik: Fremdeles mangel paa arbeidskraft — mænd og kvinder. Specielt budeier og tjenestepiker til private hus. — I Gjøvik har der i juli maaned været en kortvarig streik av snekkerarbeiderne. Den er nu bilagt.

Horten: Mens efterspørslen efter arbeidere holder sig omtrent konstant, saa er tilbudet denne maaned for mænd faldt fra 20 ned til halvparten og for kvinder fra 7 til 3. Distriktet kan derfor ikke paalangt nær tilfredsstille behovet av arbeidshjælp. Trods god løn, lykkes det derfor heller ikke at skaffe paakrævet slaattehjælp til bygderne. Nævnes kan i denne forbindelse, at blandt de, som søker kontoret, spores gjennemgaaende en stor ulyst til at vie landbruket sit arbeide.

Kristiansund N.: I den forløbne maaned har der været jevnt godt om arbeide baade for haandverkere og løsarbeidere. Veiret har imidlertid i de sidste dage været saa regnfuldt, at arbeidet med tørring av klipfisk saavel ute paa bjergene som inde paa pakhusene har maattet indstilles for en tid, og som følge herav er i de sidste par dage adskillige bryggearbeidere blit opsagt hos de forskjellige arbeidsgivere. Der blir saaledes i de nærmeste uker mange arbeidsledige her paa stedet, indtil veiret bedrer sig.

Stenkjær: Her har i maaneden ingen arbeidsledige meldt sig til kontoret og man kjender heller ikke til nogen arbeidsledighet paa stedet. — Fra landdistrikterne klages fremdeles over mangel paa tjenerhjælp og delvis ogsaa over for liten arbeidskraft i onnetiderne.

Bodø: Der synes ikke at være indtraadt nogen forandring i arbeidsforholdene her, som i det hele tat maa betegnes som gunstige. — Der klages fremdeles sterkt over mangel paa alslags kvindelig arbeidshjælp.

Drammen: Av de til kontoret anmeldte arbeidere er de fleste ikke arbeidsledige for tiden, da endnu nogen er beskjæftiget i slaattearbeide utenbys. I denne maaned har ogsaa mange arbeidere hat arbeide ved gravning i byens gater for nedlægning av elektriske kabler.

Kristiansands offentlige arbeidskontor begyndte sin virksomhet den 15de juli 1908. En stor del av byens arbeidsstok, baade mænd og kvinder, er i sommermaanederne optat med makrelarbeide — flækning, saltning, kassespikring o. s. v., saa der av den grund ikke kan siges at være videre arbeidsledighet netop nu, hvad jo ogsaa tallene paa skemaet utviser.

Ved Fredrikstad arbeidskontor, der begyndte sin virksomhet i sidste halvdel av juli, anmeldtes 17 arbeidssøkende mænd og 1 kvinde, av ledige pladser 10 for mænd og 3 for kvinder; 4 pladser besattes (mænd). Av de til kontoret anmeldte arbeidere var imidlertid de fleste ikke arbeidsledige for tiden, men ønsket at komme over i anden beskjæftigelse (for fremtiden vil saadanne, ifølge skrivelse fra Fredrikstad arbeidskontor av 7 august, ikke bli indført som ledige arbeidere). — Der var overflod av løsarbeidere, hvorimot der forøvrig syntes at være balanse.

I Hamar, Gjøvik, Horten og Bodø antages der ingen arbeidsledige mænd at ha været ved utgangen av juli 1908, i Kristiania 668, i Drammen 20, i Kristiansand 10 og i Fredrikstad 5 saadanne.

August 1908.

1. Almindelig oversigt.

Som sedvanlig tyder de foreliggende opgaver for august maaned ogsaa iaar i det hele tat paa liten arbeidsledighet. Der er fremdeles i adskillig utstrækning mangel paa arbeidskraft.

Saavel fagforeningernes som arbeidskontorernes opgaver tyder dog paa en liten stigning i arbeidsledigheten i august 1908 sammenlignet med august ifjor og de sidstnævnte opgaver ogsaa sammenlignet med juli iaar. For endel vigtigere foreninger med ialt ca. 9 000 medlemmer var nemlig den gjennemsnitlige ledighetsprocent den 31 august 1908: 2.2 mot 1.5 et aar tidligere. For arbeidskontorerne henvises til tabellen paa næste side.

For juli og august underett var forholdet for arbeidskontorerne omtrent uforandret fra ifjor, mens fagforeningsopgaverne ogsaa da viser nogen forværring.

2. De offentlige arbeidskontorer.

Efter de fra arbeidskontorerne mottagne maanedsberetninger meddeles følgende oversigt over arbeidsmarkedets tilstand i august 1908:

Som det fremgaar av omstaaende tabel, var antallet av arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser i august 1908 gjennemsnitlig noget større end i den foregaaende maaned. I Kristiania var dog forholdet uforandret og i Trondhjem er antallet av arbeidssøkende mænd, baade absolut og i forhold til de ledige pladser, gaat litt ned.

Der er overhodet for alle 15 byer underett litt nedgang i selve antallet av arbeidsledige mænd, og det ugunstigere forholdstal for august beror for en væsentlig del derpaa, at antallet av anmeldte ledige pladser i Bergen er gaat ned fra 345 til 208; i Stavanger gik det ned fra 247 til 206, i Kristiania fra 754 til 706. I alle tre byer gik ogsaa antallet av arbeidsledige mænd ned, i Bergen og Stavanger dog i betydelig mindre grad end antallet av ledige pladser. — I Fredrikstad, Drammen og Kristiansand var der i august 1908 et betydelig større antal arbeidsledige mænd end ledige pladser; for Drammens vedkommende skyldtes dog dette delvis en tilfældig tilstrømning utenfra.

Arbeidskontorernes virksomhet i august 1908 [1]).

Steder.	August 1908: Ved den mandlige avdeling. Arbeids-søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Ved den kvindelige avdeling. Arbeids-søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeidssøkende mænd pr. 100 led. pladser. August 1908.	August 1907.	Juli 1908.
1. Kristiania	989	706	462	890	1 071	781	140	134	140
2. Bergen	285	208	162	127	114	88	137	139	101
3. Trondhjem	45	49	19	4	10	-	92	27	102
4. Stavanger	308	206	141	26	75	10	150	129	131
Nr. 1—4 tilsammen	1 627	1 169	784	1 047	1 270	879	139	127	127
5. Fredrikstad	107	34	13	8	4	1	315	-	(170)
6. Hamar	15	8	2	20	60	6	(188)	-	(50)
7. Gjøvik	26	53	4	19	89	5	49	-	45
8. Drammen	130	73	69	97	133	34	178	-	158
9. Horten	10	48	7	15	17	4	(21)	-	(21)
10. Kristiansand	39	16	11	14	9	6	(244)	-	(170)
11. Kristiansund	9	-	-	3	-	-	—	-	—
12. Stenkjær	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13. Bodø	-	-	-	-	-	-	-	-	—
14. Trysil	-	6	-	-	2	-	-	-	-
15. Elverum	6	18	1	16	34	5	(33)	-	(58)
Nr. 5—15 tilsammen	342	256	107	192	348	61	[3]) 134	-	[3]) 86
Nr. 1—15 tilsammen	1 969	[2])1 395	891	1 239	1 618	940	[4]) 141	-	[4]) 123
Nr. 1—15 i juli 1908	1 986	[2]) 1 613	1 059	973	1 201	687	-	-	123

Sammenlignet med august ifjor er antallet av arbeidssøkende mænd (tilfælde av ledighet) ved de fire største kontorer omtrent uforandret, men antallet av ledige pladser er gaat noget ned, nemlig fra 1 281 til 1 169.

Naar man — for at faa et bredere og sikrere grundlag for bedømmelsen — sammenligner juli—august 1908 med juli—august 1907, var der i dette tidsrum ifjor i gjennemsnit for rikets fire største byer 130 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser og i samme tidsrum iaar 133, altsaa saagodtsom ingen forandring. I Kristiania var der ifjor 139, iaar 140, i Bergen ifjor 128, iaar 119, i Trondhjem henholdsvis 56 og 97, i Stavanger 126 og 141 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser. — Av de arbeidssøkende mænd ansattes i juli—august 1907 59.5 pct., i juli—august 1908 51.4 pct.

I gjennemsnit for samtlige 15 kontorer var der i juli—august 1908 132 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser og der ansattes 49.3 pct. av disse mænd. Ved de 12 kontorer, der var i virksomhet i juni 1908, var der gjennemsnitlig 127 arbeidssøkende mænd pr. 100 pladser saavel i juni—juli som i juli—august (for Kristiania var forholdstallene henholdsvis 143 og 140, for Bergen 107 og 119, for Trondhjem 140 og 97, for Stavanger 131 og 141, for Gjøvik 51 og 47). — Ansættelsesprocenten var i gjennemsnit for de

[1]) Jfr. note 1 og 2 til den tilsvarende tabel i maanedsberetningen for juli 1908.
[2]) Fraregnet ca. 30 pladser for veiarbeidere, som var anmeldt baade i Kristiania og Horten.
[3]) Hvis man fraregner Fredrikstad og Kristiansand, hvor kontorerne kun var i virksomhet siden ca. 15 juli: 95 i august og 78 i juli. [4]) Likesaa: 136 og 123.

samme 12 kontorer gaat litt ned. Den var i Kristiania omtrent uforandret, i Trondhjem steget noget, men gaat noget ned i Bergen, Stavanger og Gjøvik.

Saavel iaar som ifjor holdt antallet av arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser sig saagodtsom aldeles uforandret fra juni—juli til juli—august.

Av samtlige 1 969 arbeidssøkende mænd i august 1908 var 292 sæsonarbeidere (ved almindelig bygningsindustri, veibygning o. l, hermetikarbeide), 513 ulærte arbeidere og 1 164 andre (derav 187 sjøfolk i Stavanger). Av sæsonarbeiderne ansattes 155, av de ulærte arbeidere 247, av de øvrige 489 (derav 93 sjøfolk i Stavanger). — Av de besatte pladser var 130 ved sæsonarbeide, 380 ved ulært arbeide og 381 ved andet arbeide.

Av de 1 239 arbeidssøkende kvinder ansattes 940. Der var 1 618 ledige pladser for kvinder.

For de enkelte steders vedkommende hitsættes følgende utdrag av arbeidskontorernes beretning for august 1908:

Kristiania: Det beregnede overskud av mandlig arbeidskraft i byen var i august 1908 619 personer mot 668 i juli s. a. og 589 i august 1907. Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av landarbeidere, gjørtlere, instrumentmakere, elektrikere, bøssemakere, kjelsmeder, blikslagere, vognsmeder, hesteskosmeder, bødkere, bygningssnekkere og visergutter, men overflod av kjørere og dagarbeidere. Den kvindelige avdeling har manglet alle slags tjenestepiker til hoteller, restauranter og private hus. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er steget fra 14 pct. i juli til 16 pct. i august; I august ifjor var den 14 pct.

Bergen: For skibstømmermændenes vedkommende har det i denne maaned været særlig knapt om arbeide. I det hele tat har skibsbygningsindustrien vist overflødig tilgang av arbeidskraft. — Kontorets kvindelige avdeling har hat mangel paa tjenestepiker saavel til byen som til landet, hvorimot der har været overflødig av vask- og rengjøringsarbeidere. — Av de mandlige arbeidssøkende var 20 pct. hjemmehørende utenbys..

Trondhjem: Heller ikke denne maaned har tilstanden paa det mandlige arbeidsmarked her paa stedet undergaat nogen betydeligere forandring. I bygningsindustrien har der dog været en noget livligere virksomhet, idet arbeidet med opførelsen av flere villabygninger med tilhørende tildels større grundarbeider blev paabegyndt, og hvorved en hel del arbeidere fandt beskjæftigelse. — Av utenbys arbeidere — især grubearbeidere — har der ogsaa denne maaned likesom tidligere i sommer stadig været en større eller mindre del i byen for at søke arbeide. Efter dette synes efterspørslen efter arbeidskraft i bergverksindustrien, som i de nærmest foregaaende aar til samme tid ikke har kunnet tilfredsstilles, at ha avtat betydelig i det sidste. — Kontoret har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av ulærte fabrikarbeidere, men overflod av bygningssnekkere, murarbeidere, fjeldarbeidere og dagarbeidere.

Stavanger: Den mandlige avdeling har hat utilstrækkelig tilgang av tjenestegutter til landet, gutter til beslagfabrik, butikgut, visergutter og kjøregutter til vognmænd; men overflod av skibstømmermænd, fyrbøtere, maskinister, korkskjærere, bødkere, bakerlærlinger (der søker anden beskjæftigelse), hermetikarbeidere, sjøfolk, dagarbeidere og yngre gutter, som søker hyre tilsjøs. — Den kvindelige avdeling har hat mangel paa alle slags tjenestepiker. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er gaat op fra 33.5 pct. i juli til 34.8 pct. i august.

Fredrikstad: Der er overflod av veiarbeidere, mekanikere, jordarbeidere, fyrbøtere, seilmakere, sagarbeidere, snekkere, kjøregutter og dagarbeidere, hvorimot der er mangel paa budeier og tjenestepiker til landet.

Hamar: I denne maaned er der stadig sterkest efterspørsel efter tjenere fra førstkommende oktober flyttetid; i slutningen av maaneden er skuraannen begyndt, og da trænges al den arbeidshjælp, som er at opdrive. Der drives ogsaa i denne maaned paa med adskillig grøftegravning saavel i mark som skog. — Der er i det hele tat ingen mangel paa arbeide. Derimot er der altid stor mangel særlig paa fjøshjælp. Kvinderne især blir mer og mer uvillige til at stelle kjør.

Gjøvik: Tilbudet av arbeidskraft er fremdeles ringe. — For mænds vedkommende har opførelsen av en større cellulosefabrik og nedlægning av et ca. 2 kilometer langt turbinrør — begge arbeider i det til nærværende kontor naturlig henhørende distrikt — trukket til sig en større arbeidskraft. Kontoret har ikke været benyttet av vedkommende fabrikker. — Tilgangen av kvindelig arbeidskraft ventes øket, saasnart sanatorier o. l. indstiller driften for iaar.

Drammen: Av de til kontoret i denne maaned anmeldte ledige arbeidere er det flere fremmede tilreisende arbeidere, der har blit ledige grundet konflikt ved Notodden. — Ved den kvindelige avdeling er det fremdeles mangel paa alle slags tjenestepiker saavel i byen som paa landet.

Horten: Ved de veianlæg, kontoret hovedsagelig gjennem amtsingeniøren i Vestfold i sommerens løp har faat i opdrag at skaffe 30 à 40 arbeidere til, indtages nu ikke flere. Om fremgang paa jordbrukets omraade vidner den forholdsvis store efterspørsel efter grøftegravere her i distriktet (behovet er forøvrig adskillig større, end hvad der direkte er meldt om til kontoret). Men arbeidskraft mangler. En øvet graver kan tjene over 4 kr. dagen.

Kristiansand S.: Der har været utilstrækkelig tilgang av baade mænd og kvinder til skur og jordarbeide rundt omkring byen, men overflod av ulærte arbeidere og arbeidersker.

Kristiansund N.: Siden forrige maanedsberetning er ingen nævneværdig forandring indtraadt i arbeidsforholdene her paa stedet. For fiskarbeidere har nu forholdet bedret sig noget, idet eksporten i det sidste har været i rask tiltagende. De i forrige beretning opsagte arbeidere har saaledes nu faat beskjæftigelse igjen, og der er ogsaa utsigt til, at det vil bli av varighet fremover vinteren.

Stenkjær: Her er i maaneden ingen arbeidsledige eller ledige pladser anmeldt til kontoret og arbeidsforholdene paa stedet er som vanlige om sommer og høst. Nogen væsentlig arbeidsledighet kjender man ikke til, og arbeidsgiverne faar sit behov dækket uten kontorets bistand.

Bodø: Paa grund av arbeidsstansningen i Dunderlandsdalen har en masse arbeidere paa forbireise søkt oplysninger ved arbeidskontoret. Flere har faat arbeide ved kommunens kraftanlæg ved Breiva. — Mangel paa alslags kvindelig tjenerhjælp er fremdeles tilstede.

Trysil: Stillingen er ikke videre forandret fra forrige maaned. Arbeidsforholdene ansees for jevnt gode.

I Hamar, Gjøvik, Trysil og Bodø antages der ingen arbeidsledige mænd at ha været ved utgangen av august 1908, i Kristiania 619, i Drammen 30.

3. Arbeidskonflikter sommeren 1908.

(Foreløbig meddelelse.)

I aaret 1907 blev der — for størstedelen gjennem forhandlinger uten arbeidsnedlæggelse, men for en ikke liten del ogsaa gjennem konflikter — oprettet en række overenskomster om arbeids- og lønningsforhold mellem arbeidsgivere og arbeidere. Ifølge «Meddelelsesblad utgit av Arbeidernes faglige landsorganisation i Norge», 1908, nr. 6—7, blev arbeidsforholdene i aaret 1907 fastsat for over 20 000 organiserte arbeidere, og disse fik sin aarsindtægt forøket med tilsammen henimot 3 millioner kroner (altsaa antagelig med 120 à 140 kr. i gjennemsnit pr. mand).

Ifølge samme kilde har i aaret 1908 den samme livlige virksomhet paa lønsbevægelsens omraade gjort sig gjældende, om mulig i endnu større utstrækning end ifjor. Særlig har der været endel konflikter, der har foraarsaket kamp og har sat merker efter sig, saaledes tekstilarbeiderkonflikten, bygningskonflikten i Kristiania og lensekonflikten i Glommen. Hertil kom saa konflikten ved Sydvaranger grubefelter, en større streik av anlægsarbeidere ved Rjukan og Tinnosbanen samt en række andre mindre konflikter rundt om. Alt i alt var der paa et tidspunkt ca. 4 300 av landsorganisationens medlemmer i streik eller lockout. (Desuten flere hundrede uorganiserte.)

Angaaende vigtigere konflikter sommeren 1908 hitsættes følgende oplysninger, der hovedsagelig dels er hentet fra forskjellige numre av ovennævnte «Meddelelsesblad», dels fra «Meddelelser fra Norsk arbeidsgiverforening».

Konflikten i bygningsfagene i Kristiania, der omfattet ca. 1 800 mand, foranlediget for blikslagerne arbeidsnedlæggelse fra 1 mai, for murerne, murarbeiderne, tømrerne og bygningssnekkerne fra midten av juni, for malerne fra 26 juni. Konflikten bilagdes 18 juli.

Ved 3 store tekstilfabrikker i og ved Kristiania med tilsammen omkring 1 900 arbeidere var der arbeidsnedlæggelse, for 1 fabriks vedkommende (med ca. 550 arbeidere) fra 8 mai, for de to øvrige fra 18 juni. Konflikten bilagdes 6 juli.

I Glommenvasdraget streikede ca. 300 lensearbeidere i omtrent 2 maaneder, indtil arbeidet gjenoptoges 20 juli; derved blev ogsaa mange — antagelig ca. 800 — sag- og høvleriarbeidere en tid uten arbeide.

I Sydvaranger streikede mindst ca. 500 anlægsarbeidere fra 21 juni til ca. 6 juli.

I Telemarken nedlagdes anlægsarbeidet paa Tinnosbanen og ved Rjukanfos og i Vestfjorddalen fra 29 juni. Konflikten omfattet fra først av omkring 2 000 mand, men de fleste reiste snart bort og søkte arbeide andensteds. Konflikten vedvarer endnu i september; der er dog knapt 400 arbeidere igjen.

I Bergen foranlediget en skofabrikarbeiderkonflikt arbeidsnedlæggelse fra 11 mai av ca. 100 mand; endnu i slutningen av august hadde arbeidernes landsorganisation 82 av disse at understøtte.

Ved Nordenfjeldske sprængstoffabrik, Orkedalen, har der været arbeidsnedlæggelse siden 13 april. Antal understøttede i midten av juni: 31.

Ved to bruk i Drammen har 58 mand streiket siden 18 april.

I Skien streiket møbelsnekkerne fra 26 mai til 3 august; 14 mand.

Den 1 august nedla 164 skomakere i Stavanger arbeidet. Streiken vedvaret i september.

Granfos bruk, Lysaker, stod, paa grund av arbeidskonflikt, helt eller delvis ca. ½ aar indtil de første dage av juli.

September 1908.

1. Almindelig oversigt.

De foreliggende opgaver vedkommende arbeidsmarkedets stilling har i de sidste maaneder i det hele tat vist litt ugunstigere forhold iaar end ifjor. Tidligere har dog denne forværring været av ringe betydning, men i september viser der sig tydeligere tegn paa, at en væsentlig stigning i arbeidsledigheten kan være at befrygte. Dette gjælder dog hovedsagelig kun de større byer, idet beretningerne fra de mindre steder fremdeles i det hele tat lyder gunstige, likesom der fremdeles klages over mangel paa landarbeidere og tyende.

Antallet av arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser var ved arbeidskontorerne i de fire største byer øket i september 1908 saavel sammenlignet med september ifjor som med august iaar, i gjennemsnit fra 146 i september ifjor og 139 i august iaar til 176 i september iaar, jfr. tabellen side 60. — For endel vigtigere fagforeninger var den gjennemsnitlige ledighetsprocent den 30 september 1908: 3.4 mot 2.1 et aar tidligere og 2.2 en maaned tidligere (derav for jern- og metalarbeidere henholdsvis 2.8, 1.0 og 1.7, for træarbeidere 6.1, 1.2 og 3.6, for boktrykkere 2.9, 3.1 og 2.4, for malere (Kristiania) 0.0, 8.5 og 0.0, for bakere (do.) 14.0, 10.1 og 7.0).

Av arbeidskonflikter av større betydning og almindelig interesse var der i september kun den i forrige maanedsberetning omhandlede konflikt i Telemarken. Denne er nu bilagt og arbeidet gjenoptat fra 6 oktober.

2. De offentlige arbeidskontorer.

Efter de fra arbeidskontorerne mottagne maanedsberetninger meddeles følgende oversigt over arbeidsmarkedets tilstand i september 1908:

Det fremgaar av omstaaende tabel, at antallet av arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser gjennemsnitlig er steget, saavel sammenlignet med september ifjor som med august iaar. For de nye kontorers vedkommende tyder dog tallene paa litt nedgang i arbeidsledigheten fra august til september, idet antallet av de anmeldte ledige pladser for mænd er steget i sterkere grad end de arbeidssøkende, ialt fra 256 til 304, mens antallet av arbeidssøkende mænd steg fra 342 til 385. I Fredrikstad steg antallet av anmeldte ledige pladser for mænd fra 34 til 73, i Hamar fra 8 til 29, i Drammen fra 73 til 82 (av arbeidssøkende mænd var der henholdsvis 107 og 121, 15 og 18, 130 og 127). — I de fire største byer er derimot antallet av ledige pladser for mænd tilsammen gaat ned fra 1 169 i august iaar (og 1 058 i september ifjor) til 916 i september iaar, mens antallet av arbeids-

Arbeidskontorernes virksomhet i september 1908 [1]).

Steder.	September 1908: Ved den mandlige avdeling.			Ved den kvindelige avdeling.			Arbeidssøkende mænd pr. 100 led. pladser.		
	Arbeids-søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeids-søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Septbr. 1908.	Septbr. 1907.	August 1908.
1. Kristiania	1 023	605	421	952	1 215	787	169	147	140
2. Bergen	252	138	116	144	119	93	183	141	137
3. Trondhjem	40	22	15	1	2	-	182	91	92
4. Stavanger	293	151	115	51	104	25	194	153	150
Nr. 1—4 tilsammen	1 608	916	667	1 148	1 440	905	176	146	139
5. Fredrikstad	121	73	19	24	20	2	166	-	315
6. Hamar	18	29	5	38	54	23	62	-	(188)
7. Gjøvik	30	55	10	20	92	5	55	-	49
8. Drammen	127	82	68	185	131	71	155	-	178
9. Horten	23	21	3	16	28	7	110	-	(21)
10. Kristiansand	43	18	16	10	10	8	(239)	-	(244)
11. Kristiansund	8	-	-	2	2	2	—	-	—
12. Stenkjær	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13. Bodø	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14. Trysil	-	6	-	1	2	1	-	-	-
15. Elverum	15	20	5	35	36	12	(75)	-	(33)
Nr. 5—15 tilsammen	385	304	126	331	375	131	127	-	134
Nr. 1—15 tilsammen	1 993	1 220	793	1 479	1 815	1 036	163	-	141
Nr. 1—15 i august 1908	1 969	1 395	891	1 239	1 618	940	-	-	141

søkende mænd i august iaar var 1 627, i september ifjor ca. 1 545 og i september iaar 1 608.

Naar man — for at faa et bredere og sikrere grundlag for bedømmelsen — sammenligner august—september 1908 med august—september 1907, var der i dette tidsrum ifjor i gjennemsnit for rikets fire største byer 137 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser og i samme tidsrum iaar 158, altsaa endel stigning. I Kristiania var der ifjor 141, iaar 155, i Bergen ifjor 140, iaar 155, i Trondhjem henholdsvis 59 og 137, i Stavanger 141 og 172 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser.

Ogsaa sammenlignet med den nærmest foregaaende maaned viser september stigende arbeidsledighet; dette er vistnok noget paa denne aarstid sedvanlig, men det gjør sig iaar gjældende i sterkere grad end ifjor; i gjennemsnit for de fire største byer steg nemlig antallet av arbeidsledige mænd pr. 100 ledige pladser ifjor fra 127 i august til 146 i september, men iaar fra 139 i august til 176 i september. I juli—august var der ifjor i de samme byer 130 ledige mænd pr. 100 ledige pladser og i august—september 137; iaar var den tilsvarende stigning fra 133 til 158.

Ved de 11 nye kontorer var der i august iaar 134 og i september iaar 127 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser; sammenligner man juli—august med august—september, viser der sig derimot en stigning fra 110 til 131 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser, og for alle 15 kontorer

[1]) Jfr. note 1 og 2 til den tilsvarende tabel i maanedsberetningen for juli 1908.

underett fra 132 til 152. — Ansættelsesprocenten gik i gjennemsnit for alle kontorer ned fra 49.3 i juli—august til 42.5 i august—september.

Av samtlige 1 993 arbeidssøkende mænd i september 1908 var 261 sæsonarbeidere (ved almindelig bygningsindustri, veibygning o. l., hermetikarbeide), 475 ulærte arbeidere og 1 257 andre (derav 191 sjøfolk i Stavanger). Av sæsonarbeiderne ansattes 116, av de ulærte arbeidere 224, av de øvrige 453 (derav 87 sjøfolk i Stavanger). — Av de besatte pladser var 86 ved sæsonarbeide, 391 ved ulært arbeide og 316 ved andet arbeide.

Av de 1 479 arbeidssøkende kvinder ansattes 1 036. Der var 1 815 ledige pladser for kvinder.

For de enkelte steders vedkommende hitsættes følgende utdrag av arbeidskontorernes beretning for september 1908:

Kristiania: Det beregnede overskud av mandlig arbeidskraft i byen var i september 1908 745 personer mot 619 i august s. a. og 611 i september 1907. — Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av tjenestefolk til landet, instrumentmakere, bøssemakere, hestesko-smeder, tapetserere, skomakere, bødkere, blikslagere og visergutter, men overflod av smedgutter og opslagere, mekanikere, fyrbøtere, malere, lagerarbeidere, kontor- og handelsfolk, kjørere, sjøfolk, fjeldarbeidere og ulærte arbeidere. Den kvindelige avdeling har hat mangel paa alle slags tjenestepiker til hoteller, restaurationer, pensionater, sanatorier og private hus. — Efter foranstaaende at dømme, er der utsigt til stigende arbeidsledighet utover vinteren. Det henstilles derfor til byens og omegnens arbeidsgivere altid at søke nødvendig arbeidshjælp giennem arbeidskontoret, som nu er indrettet paa formidling i alle brancher for mænd og kvinder. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er gaat ned fra 16 pct. i august til 13 pct. i september; september 1907 var den 14 pct.

Bergen: Blandt vei- og jernbanearbeiderne er der specielt i maanedens siste halvdel indtraadt en større arbeidsledighet. Paa grund derav har magistrat og formandskap besluttet at igangsætte endel arbeider, hvis utførelse under mere normale forhold vilde ha fundet sted paa et senere tidspunkt. — Av de mandlige arbeidssøkende var 11.5 pct. hjemmehørende utenbys.

Trondhjem: Mot maanedens utgang merkedes allerede nogen arbeidsledighet blandt mandlige arbeidere, ogsaa bortset fra fremmede grube- og anlægsarbeidere, hvorav der ogsaa denne maaned opholdt sig en hel del i byen uten nogensteds at kunne finde beskjæftigelse. — Kontoret har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av jordbruksarbeidere og repslagere, men overflod av teglverksarbeidere, fyrbøtere, indredningssnekkere, bakere, sjømænd, fjeldarbeidere og dagarbeidere.

Stavanger: Den mandlige avdeling har hat utilstrækkelig tilgang av tjenestegutter til landet, brislingfiskere, barberlærlinger og træbundskoarbeidere, men overflod av smeder, skibstømmermænd, maskinister, fyrbøtere, bødkere, hermetikarbeidere, kjørere, sjøfolk, dagarbeidere og yngre gutter, som søker hyre tilsjøs. — Den kvindelige avdeling har hat mangel paa tjenestepiker til landet (budeier) og alle slags tjenestepiker til private hus. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er steget til 40.5 pct. mot 34.8 i august.

Fredrikstad: Kontoret har ogsaa denne maaned hat utilstrækkelig tilgang av saavel mandlig som kvindelig arbeidskraft til landet, hvorimot der har været overflod av bygnings-, indrednings- og møbelsnekkere, kjøregutter, sjøfolk, sagarbeidere og ulærte arbeidere. — En hel del landsarbeidere søker

beskjæftigelse som kjørekarle o. l. i byen, og det synes, som om de nødig vil vie landbruket sit arbeide.

Hamar: Saalænge høstarbeidet varer utover landdistrikterne, er al opdrivelig arbeidskraft optat hermed. — Der er nu efterspørsel efter saavel mandlig som kvindelig arbeidshjælp for vinteren. — De to nu igangsatte potetmelfabrikker har beslaglagt adskillig arbeidskraft utover en tid. — Nogen ledighet er ikke at forutse for den nærmeste fremtid.

Gjøvik: Der er fremdeles mangel paa arbeidskraft (mænd og kvinder). — Meget faa av de arbeidere, som søker kontoret, er villige til at motta arbeide paa landet.

Drammen: Efterspørselen efter mandlig arbeidshjælp i byen er forholdsvis liten. Av de ledige arbeidere, der søker kontoret, er flertallet utenbysfra og tilreisende. — Ved den kvindelige avdeling er tjenere til faste pladser i byen nu omtrent besatte, dog er efterspørgsel efter maanedspiker større end før. Efterspørselen efter tjenestepiker til landet er stor, især er det rent mangel paa budeier.

Horten: Fortiden er her nogen overflod paa ulærte arbeidere, væsentlig unge nylig avmønstrede sjøgutter, som fortrinsvis ønsker at komme tilsjøs igjen. — En flerhet av de mandlige tilbud skyldes forøvrig tilreisende ledige anlægsarbeidere. De fleste er blit anvist vei- og gravningsarbeide, men oftest med negativt resultat.

Kristiansand S.: Der har været utilstrækkelig tilgang av mænd til vedhugst i skog rundt om og tildels av kvinder til jordarbeide, mens skuraannen og potetoptagningen har foregaat. Det skyldes antagelig høstmakrellen, der har skaffet folk godt lønnet arbeide.

Kristiansund N.: Arbeidsforholdene her paa stedet maa for tiden ansees som gode, dog er endel ulærte arbeidere og bryggearbeidere meldt ledige. — Det er dog at befrygte, at der i de kommende maaneder vil bli overflødig arbeidskraft, da fiskeeksporten i størst utstrækning foregaar høst og vaar, saa der i den mellemliggende tid altid er flaut for bryggearbeidere, mandlige saavel som kvindelige.

Stenkjær: Heller ikke i september har kontoret hat nogen søkning. Arbeidsforholdene her paa stedet ansees at være som vanlig, idet — saavidt man vet — ingen nævneværdig arbeidsløshet forefindes.

Bodø: Ogsaa i september har der været fuldt op av arbeide for folk, som vil arbeide. En del sildefiske har utover høsten lagt beslag paa folk til bedriften. — For snekkere, tømmermænd, murere, malere og haandverkere i det hele tat har der været mere arbeide, end stedets arbeidere har kunnet overta.

Trysil: Efter søkningen ved kontoret at dømme, maa arbeidsforholdene i maaneden ha været utmerket gode. — Nu begynder de store kommunale tømmerdrifter igjen, og da faar hver arbeidsdygtig mand beskjæftigelse i skogen utover hele vinteren. — Nogen arbeidsledighet antas ikke at findes.

Elverum: Som det vil sees, har saavel tilbud som efterspørsel av arbeidskraft denne maaned været betydelig større end tidligere, likesom at der ogsaa er foregaat forholdsvis mange formidlinger Dette har sin grund i den noksaa almindelige tjenerombytning i oktober maaned.

I Hamar, Gjøvik, Trysil og Bodø antages der ingen arbeidsledige mænd at ha været ved utgangen av september 1908, i Kristiania 745, i Drammen 25, i Fredrikstad 25, i Horten ca. 10, i Kristiansand S. 27.

Oktober 1908.

1. Almindelig oversigt.

Likesom for september tyder ogsaa for oktober de foreliggende opgaver paa en større arbeidsledighet end ifjor høst. Saaledes er antallet av arbeidsledige mænd pr. 100 ledige pladser ved arbeidskontorerne i de fire største byer, regnet underett, steget fra 156 i oktober 1907 til 191 i oktober 1908 og antallet av arbeidsledige ved maanedens utgang blandt medlemmerne av endel vigtigere fagforeninger steget fra 2.2 til 4.5. Fra adskillige av de mindre steder lyder dog beretningerne fremdeles gunstig.

Sammenlignet med september er arbeidsledigheten i oktober 1908 steget noget, men i det hele tat ikke i høiere grad end sedvanlig efter aarstiden.

2. De offentlige arbeidskontorer.

Efter de fra arbeidskontorerne mottagne maanedsberetninger meddeles følgende oversigt over arbeidsmarkedets tilstand i oktober 1908:

Det fremgaar av omstaaende tabel, at antallet av arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser gjennemsnitlig er steget, saavel sammenlignet med oktober ifjor som med september iaar. — For Bergen og Stavanger tyder dog tallene ikke paa nogen stigning i arbeidsledigheten sammenlignet med oktober ifjor, og for Bergen og Drammen synes der at være en ikke uvæsentlig bedring (jfr. dog for Drammen nedenstaaende utdrag av beretningen) sammenlignet med september iaar, men forøvrig er der overalt stigende arbeidsledighet, forsaavidt der foreligger sammenlignelige tal. — I de fire største byer er saaledes antallet av ledige pladser for mænd tilsammen gaat ned fra 1 191 i oktober ifjor til 1 135 i oktober iaar, mens antallet av arbeidssøkende mænd samtidig er steget fra ca. 1 860 til 2 170.

Naar man — for at faa et bredere og sikrere grundlag for bedømmelsen sammenligner september—oktober 1908 med september—oktober 1907, var der i dette tidsrum ifjor i gjennemsnit for rikets fire største byer 151 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser og i samme tidsrum iaar 184, altsaa endel stigning. I Kristiania var der ifjor 146, iaar 177, i Bergen ifjor 148, iaar 171, i Trondhjem henholdsvis 128 og 416[1]), i Stavanger 188 og 198 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser. — Av de arbeidssøkende mænd ansattes i september—oktober 1907 54.5 pct., i september—oktober 1908 41.1 pct.

Ogsaa sammenlignet med den nærmest foregaaende maaned viser oktober stigende arbeidsledighet; dette er dog noget paa denne aarstid sedvanlig, og det gjør sig iaar ikke gjældende i sterkere grad end ifjor; i gjennemsnit for de fire største byer steg nemlig antallet av arbeidsledige mænd pr. 100 ledige pladser ifjor fra 146 i september til 156 i oktober, iaar fra 176 til 191. — Sammenligner man september—oktober med juli—august, viser der sig derimot en betydelig større stigning i arbeidsledigheten iaar end ifjor. Ifjor steg antallet av ledige mænd pr. 100 ledige pladser nemlig kun fra 130 i juli—august til 151 i september—oktober, men iaar fra 133 i juli—august til 184 i september—oktober.

---

[1]) Jfr. side 65.

Arbeidskontorernes virksomhet i oktober 1908 [1]).

Steder.	Oktober 1908: Ved den mandlige avdeling. Arbeids-søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Ved den kvindelige avdeling. Arbeids-søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeidssøkende mænd pr. 100 led. pladser. Oktbr. 1908.	Oktbr. 1907.	Septbr. 1908.
1. Kristiania	1 324	715	574	1 338	1 433	995	185	145	169
2. Bergen	353	224	190	146	105	90	158	155	183
3. Trondhjem	[2]) 143	22	12	1	2	-	[3]) (650)	165	182
4. Stavanger	350	174	111	95	79	30	201	223	194
Nr. 1—4 tilsammen	2 170	1 135	887	1 580	1 619	1 115	[4]) 191	156	176
5. Fredrikstad	156	55	29	14	18	4	284	-	166
6. Hamar	30	31	18	26	39	15	97	-	62
7. Gjøvik	33	45	6	13	79	4	73	-	55
8. Drammen	97	100	74	93	175	64	97	-	155
9. Horten	17	7	6	8	13	4	(243)	-	110
10. Kristiansand S.	52	15	14	27	14	14	(347)	-	(239)
11. Kristiansund N.	15	3	-	3	1	-	(500)	-	—
12. Stenkjær	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13. Bodø	-	1	-	-	-	-	-	-	-
14. Trysil	-	5	-	-	2	-	-	-	-
15. Elverum	12	13	2	13	21	5	(92)	-	(75)
Nr. 5—15 tilsammen	412	275	149	197	362	110	150	-	127
Nr. 1—15 tilsammen	2 582	1 410	1 036	1 777	1 981	1 225	[5]) 183	-	163
Nr. 1—15 tils. septbr. 1908	1 993	1 220	793	1 479	1 815	1 036	-	-	163

Ved de 11 nye kontorer var der i september iaar 127 og i oktober iaar 150 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser; sammenligner man juli—august med september—oktober, viser der sig en stigning fra 110 til 139 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser, og for alle 15 kontorer underett fra 132 til 173. — Ansættelsesprocenten gik i gjennemsnit for alle kontorer ned fra 49.3 i juli—august til 40.0 i september—oktober.

Av samtlige 2 582 arbeidssøkende mænd i oktober 1908 var 398 sæsonarbeidere (ved almindelig bygningsindustri, veibygning o. l., samt i Stavanger ved hermetikarbeide), 620 ulærte arbeidere og 1 564 andre (derav 216 sjøfolk i Stavanger). Av sæsonarbeiderne ansattes 179, av de ulærte arbeidere 303, av de øvrige 554 (derav 80 sjøfolk i Stavanger). — Av de besatte pladser var 124 ved sæsonarbeide, 561 ved ulært arbeide og 351 ved andet arbeide.

Av de 1 777 arbeidssøkende kvinder ansattes 1 225. Der var 1 981 ledige pladser for kvinder.

---

[1]) Jfr. note 1 og 2 til den tilsvarende tabel i maanedsberetningen for juli 1908. [2]) Jfr. teksten side 65. Fraregnet de der omhandlede til Telemarken avreiste arbeidere: ca. 53. [3]) Jfr. note 2. [4]) Fraregnet de i note 2 omhandlede arbeidere: 183. [5]) Likesaa: 177.

For de enkelte steders vedkommende hitsættes følgende utdrag av arbeidskontorernes beretninger for oktober 1908:

Kristiania: Det beregnede overskud av mandlig arbeidskraft i byen var i oktober 1 094 personer mot 745 i september og 738 i oktober 1907. — Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av tjenestefolk til landet, blikslagere, møbelsnekkere, bødkere, møbeltapetserere, bygningssnekkere, skomakere og visergutter, men overflod av mekanikere, formere, smedgutter og opslagere, fyrbøtere, malere, murere, lagerarbeidere, kontor- og handelsfolk, kjørere, sjøfolk, fjeldarbeidere og ulærte arbeidere. Den kvindelige avdeling har havt mangel paa sættersker, trykkersker samt tjenestepiker til hoteller, restauranter og private hus. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er steget fra 13 pct. i september til 15 pct. i oktober, nærmest som følge av høstflytningen for tjenestefolk. Oktober 1907 var den 16 pct.

Bergen: Den arbeidsledighet som i forrige maaned indtraatte blandt vei- og jernbanearbeiderne, er midlertidig avhjulpet, idet endel planlagte arbeider er blit igangsat. — Værst stiller forholdet sig inden skibsbygningsindustrien, hvor der er stor ledighet paa grund av indskrænkning i driften ved de mekaniske verksteder. Der er grund at anta, at arbeidsledigheten her yderligere vil økes. — Av de mandlige arbeidssøkende var 13.3 pct. hjemmehørende utenbys.

Trondhjem: Av de arbeidere, som i denne maaned anmeldtes ledige, var omkring $^2/_3$ fremmede grube- og anlægsarbeidere. Størstedelen av disse eller ca. 90 mand antoges i første halvdel av maaneden at være avreist til Telemarken for der at søke arbeide ved forskjellige anlæg — Efterspørselen er nu meget liten her i distriktet, og antallet av ledige arbeidere økes daglig. — Kontoret har i maanedens løp hat overflødig tilgang av fiskere, bergverksarbeidere, platearbeidere, fyrbøtere, malere, handelsfolk, sjøfolk, fjeldarbeidere og dagarbeidere, men utilstrækkelig av repslagere og dygtige indredningssnekkere og hustømmermænd.

Stavanger: Den mandlige avdeling har hat utilstrækkelig tilgang av smedgutter, butikgutter, visergutter og vognkusker; men overflod av fiskere, mekanikere, skibstømmermænd, maskinister, fyrbøtere, skomakersvende, styrmænd, stuerter, matroser, letmatroser, jungmænd, dagarbeidere og yngre gutter, som søker hyre tilsjøs. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er gaat ned til 38.3 pct. mot 40.5 i september. — Den kvindelige avdeling har hat utilstrækkelig tilgang av tjenestepiker til landet (budeier) samt piker til private hus.

Fredrikstad: Kontoret har ogsaa denne maaned hat utilstrækkelig tilgang av kvindelig arbeidskraft til landet, men overflod av tjenestepiker til byen. — Den mandlige avdeling har hat overflod av jordbruksarbeidere, mekanikere, møbel- og bygningssnekkere, graastensmurere, malere, kjøregutter, sjøfolk, sagarbeidere og ulærte arbeidere.

Hamar: Forholdet mellem tilbud og efterspørsel stiller sig nu bedre undtagen for hjælp til fjøset, som fremdeles stiller sig ugunstig.

Gjøvik: Fremdeles mangel paa arbeidskraft — især kvinder, og da specielt budeier.

Drammen: At forholdet ved den mandlige avdeling viser sig saa gunstig denne maaned maa vel nærmest være, fordi byens ledige arbeidere ikke søker kontoret, saa ofte de bliver ledige, da det antageligvis maa være flere ledige arbeidere paa denne tid.

Horten: Det fremgaar, at der i denne maaned er procentvis betydelig overskud av mandlig arbeidskraft (væsentlig unge mænd uten nogen faglig utdannelse), mens det omvendte er tilfældet for kvindernes vedkommende. — For tiden er her ingen nævneværdig tilgang av utenbys arbeidskraft.

Kristiansand S.: Mange av de arbeidssøkende mænd er gamle, som ikke kan ta andet end vedskjæring og tildels har litt saadant arbeide, saa de ikke kan siges at være helt ledige. Arbeidsforholdene her paa stedet er nogenlunde normale.

Kristiansund N.: Siden forrige maanedsberetning er ingen nævneværdig forandring indtraadt i arbeidsforholdene. Dog har kontoret denne maaned erfaret, at den i forrige beretning nævnte befrygtede arbeidsledighet nu er indtraadt, da antallet av arbeidssøkende i forhold til anmeldte ledige pladser har været temmelig stor.

Stenkjær: Stedets egne arbeidere har ihøst hat jevnlig beskjæftigelse — man kjender ihvertfald ikke til nogen væsentlig arbeidsløshet. Fra bygderne har man ikke stort kjendskap til arbeidsforholdene, da arbeidskontoret aldeles ikke blir benyttet. — Der har i maanedens løp nogle faa arbeidere — paa gjennemreise — henvendt sig til kontoret, men da arbeide ikke har kunnet anvises straks, har de ikke ønsket at indskrives.

Bodø: Arbeidsforholdene har ogsaa for oktober været tilfredsstillende. Nogen arbeidsledige har ialfald ikke meldt sig paa kontoret.

Trysil: Nu efterat tømmerdrivningen for alvor er begyndt, er al mandlig arbeidskraft fuldt optat. Desuten arbeides fremdeles ved et større veianlæg, som beskjæftiger ikke saa faa, likesom en større arbeidsstyrke faar arbeide utover vinteren ved opførelsen av en bro over elven her, saa nogen arbeidsledighet antages saaledes ikke at findes for tiden.

I Gjøvik, Trysil og Bodø antages der ingen arbeidsledige mænd at ha været ved utgangen av oktober 1908, i Hamar saagodtsom ingen, i Kristiania 1094, i Drammen 10, i Fredrikstad 35, i Horten ca. 10.

3. Arbeidsledighet blandt fagforeningsmedlemmer.

Blandt medlemmerne av endel vigtigere fagforeninger (med et samlet medlemstal av ca. 9 000) var ledighetsprocenten ved utgangen av oktober 1908 4.5 mot 2.2 et aar tidligere og 3.4 en maaned tidligere. Blandt jern- og metalarbeidere var ledighetsprocenten 3.4 mot henholdsvis 0.8 og 2.8, blandt træarbeidere 6.7 mot 2.3 og 6.1, blandt malere (Kristiania) 6.6 mot 12.2 og 0.0, blandt bakere (likesaa) 16.5 mot 9.2 og 14.0.

Blandt boktrykkere stillet forholdet sig ved utgangen av oktober 1908 meget gunstig, idet der i de fire største byer kun var 0.5 pct. ledige mot 1.9 pct. et aar tidligere og 2.9 pct. en maaned tidligere.

November 1908.

1. Almindelig oversigt.

Opgaverne for november 1908 tyder paa større arbeidsledighet end i samme maaned saavel i 1907 som i 1906, om end fremdeles i det hele tat

noget mindre end i 1905. Saaledes er antallet av arbeidsledige mænd pr. 100 ledige pladser ved arbeidskontorerne i de fire største byer, regnet underett, steget fra 183 i november 1907 til 289 i november 1908 og antallet av arbeidsledige ved maanedens utgang blandt medlemmerne av endel vigtigere fagforeninger steget fra 3.6 til 6.5. For de samme foreninger var den gjennemsnitlige ledighetsprocent ved maanedens utgang: for sæsonarbeidere i november 1905 26.2, i november 1906 16.2, i november 1907 16.7 og i november 1908 23.9, for andre henholdsvis 2.9, 2.1, 1.1 og 3.5. Fra flere mindre byer samt fra Trysil og Elverum er imidlertid arbeidskontorernes beretninger fremdeles gunstige.

Ogsaa sammenlignet med oktober 1908 er arbeidslediglheten steget.

2. De offentlige arbeidskontorer.

Efter de fra arbeidskontorerne mottagne maanedsberetninger meddeles følgende oversigt over arbeidsmarkedets tilstand i november 1908:

Det fremgaar av omstaaende tabel, at antallet av arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser gjennemsnitlig er steget, saavel sammenlignet med november ifjor som med oktober iaar. — For Fredrikstad tyder dog tallene paa litt nedgang i arbeidsledigheten sammenlignet med oktober, men forøvrig er der overalt stigende arbeidsledighet, forsaavidt der foreligger sammenlignelige tal. — I de fire største byer er saaledes antallet av ledige pladser for mænd tilsammen gaat ned fra 899 i november ifjor til 827 i november iaar, mens antallet av arbeidssøkende mænd samtidig er steget fra ca. 1 647 til 2 387. Sammenlignet med oktober iaar er antallet av ledige pladser for mænd ved samtlige 15 kontorer gaat ned fra 1 410 til 1 059, mens de arbeidssøkende mænd er tiltat fra 2 582 til 2 858.

Naar man — for at faa et bredere og sikrere grundlag for bedømmelsen — sammenligner oktober—november 1908 med oktober—november 1907, var der i dette tidsrum ifjor i gjennemsnit for rikets fire største byer 170 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser og i samme tidsrum iaar 240. I Kristiania var der ifjor 160, iaar 243, i Bergen ifjor 157, iaar 193, i Trondhjem henholdsvis 145 og 507 [1]), i Stavanger 259 og 257 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser, altsaa for det meste stigning. — Av de ledige pladser besattes i oktober—november 1907 82.1 pct, i oktober—november 1908 80.2 pct. (i Kristiania henholdsvis 86.1 og 81.1, i Bergen 81.1 og 84.2, i Stavanger 68.8 og 73.7, i Trondhjem 49.2 og 66.0).

Sammenlignet med september—oktober 1908 viser oktober—november 1908 for de 4 ældre kontorer en stigning fra 184 til 240 ledige mænd pr. 100 ledige pladser, mens den tilsvarende stigning høsten 1907 kun var fra 151 til 170 ledige mænd pr. 100 ledige pladser. — For samtlige 15 kontorer var den tilsvarende stigning høsten 1908 fra 173 til 227 ledige mænd pr. 100 ledige pladser.

Av de ledige pladser for mænd blev der i oktober 1908 ialt besat 73.5 pct., i november 1908 76.2 pct.; i den sidstnævnte maaned besattes i Kristiania 82.4, i Bergen 83.3, i Trondhjem 76.0, i Stavanger 86.6, i Fredrikstad 48.5, i Drammen 83.3, men i Gjøvik kun 17.9 pct. av saadanne ledige pladser.

Av samtlige 2 858 arbeidssøkende mænd i november 1908 var 446 sæsonarbeidere (ved almindelig bygningsindustri, veibygning o. l. samt (i Stav-

[1]) Jfr. beretningen for oktober.

Arbeidskontorernes virksomhet i november 1908 [1]).

Steder.	November 1908.						Arbeidssøkende mænd pr. 100 led. pladser.		
	Ved den mandlige avdeling.			Ved den kvindelige avdeling.					
	Arbeids-søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeids-søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Novbr. 1908.	Novbr. 1907.	Oktbr. 1908.
1. Kristiania	1 469	488	402	835	809	578	301	175	185
2. Bergen	408	180	150	112	71	56	227	158	158
3. Trondhjem	91	25	19	-	-	-	364	124	[2])(650)
4. Stavanger	419	134	116	72	67	28	313	294	201
Nr. 1—4 tilsammen	2 387	827	687	1 019	947	662	289	183	191
5. Fredrikstad	235	101	49	6	15	2	233	-	284
6. Hamar	15	13	7	5	13	2	115	-	97
7. Gjøvik	30	28	5	8	63	4	107	-	73
8. Drammen	114	54	45	48	104	35	211	-	97
9. Horten	8	5	1	4	6	2	(160)	-	(243)
10. Kristiansand S.	53	10	10	28	15	15	(530)	-	(347)
11. Kristiansund N.	8	5	-	5	1	-	(160)	-	(500)
12. Stenkjær	-	1	-	-	-	-	-	-	-
13. Bodø	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14. Trysil	-	1	-	-	3	-	-	-	-
15. Elverum	8	14	3	4	16	3	(57)	-	(92)
Nr. 5—15 tilsammen	471	232	120	108	236	63	203	-	150
Nr. 1—15 tilsammen	2 858	1 059	807	1 127	1 183	725	270	-	183
Nr. 1—15 tils. oktober 1908	2 582	1 410	1 036	1 777	1 981	1 225	-	-	183

anger) hermetikarbeide), 645 ulærte arbeidere og 1 767 andre (derav 209 sjøfolk i Stavanger). Av sæsonarbeiderne ansattes 140, av de ulærte arbeidere 213, av de øvrige 454 (derav 83 sjøfolk i Stavanger). — Av de besatte pladser var 116 ved sæsonarbeide, 377 ved ulært arbeide og 314 ved andet arbeide.

Av de 1 127 arbeidssøkende kvinder ansattes 725. Der var 1 183 ledige pladser for kvinder.

For de enkelte steders vedkommende hitsættes følgende utdrag av arbeidskontorernes beretninger for november 1908:

Kristiania: Det beregnede overskud av mandlig arbeidskraft i byen var i november 1 760 personer mot 1 094 i oktober og 853 i november 1907. — Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av møbelsnekkere og tapetserere, skræddere, bødkere, salmakere og visergutter, men overflod av opslagere og smedarbeidere, mekanikere, formere, platearbeidere, kobberslagere, skibstømmermænd, fyrbøtere, arbeidere i bygningsfagene, lagerarbeidere, kontor- og handelsfolk, kjørere, sjøfolk, fjeldarbeidere og dagarbeidere. Den kvindelige avdeling har hat mangel paa sættersker, trykkersker samt tjenestepiker til hoteller, restauranter og private hus. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er steget fra 15 pct. i oktober til 17 pct. i november. November 1907 var den 14 pct.

[1]) Jfr. note 1 og 2 til den tilsvarende tabel i maanedsberetningen for juli 1908. Arbeidsledige anmeldt fra arbeidsledighetskasser er kun medtat, forsaavidt de ved personlig fremmøte har søkt om arbeide. [2]) Jfr. beretningen for oktober.

Bergen: Ledigheten inden maskin- og skibsbygningsindustrien vedvarer fremdeles. Det maa antages, at arbeidsforholdene her er endnu ugunstigere, end kontorets rapport utviser, idet de ledig indmeldte omtrent utelukkende bestaar av dem, der er medlemmer av en arbeidsledighetskasse og saaledes er pligtig at melde sig til kontoret. — For de øvrige arbeidsgreners vedkommende maa forholdene siges at være normale, naar hensyn tages til aarstiden. — Av de mandlige arbeidssøkende var 13.9 pct. hjemmehørende utenbys.

Trondhjem: Kontoret har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av kassesnekkere og rørlæggere, men overflod av fiskere, grubearbeidere, platearbeidere, klinkere, smeder, smedarbeidere, maskinarbeidere, kjelsmeder, maskinister, fyrbøtere, malere, malerarbeidere, murere, murarbeidere, bygnings- og indredningssnekkere, graastensmurere, kontor- og handelsfolk, matroser, fjeldarbeidere og dagarbeidere. — Av anmeldte 24 ledige grube- og fjeldarbeidere vites 21 i maanedens løp at være reist til Romerike for at søke arbeide ved et derværende anlæg.

Stavanger: Den mandlige avdeling har hat utilstrækkelig tilgang av smedgutter og erendsgutter, men overflod av fiskere, mekanikere, støperiarbeidere, platearbeidere, opslagere, skibstømmermænd, fyrbøtere, bødkere, murere og murarbeidere, malere og malerarbeidere, tømmermænd, hermetikarbeidere, kjøregutter, sjøfolk, dagarbeidere og yngre gutter. — Den kvindelige avdeling har hat mangel paa tjenestepiker til landet (budeier) og piker til private hus, men overflod av butikdamer og rengjøringskvinder. — I den første del av maaneden tiltok arbeidsledigheten, og der er gjennem fattigvæsenet anvist 122 mand til nødsarbeide (kommunalt jorddyrkningsarbeide) i arbeidsgaardens utmark, til en betaling av 25 øre pr. time for familieforsørgere og 15 øre pr. time for ikke familjeforsørgere pr. 8 timers arbeidsdag. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er gaat ned til 19.84 pct. i november mot 38.3 pct. i oktober.

Fredrikstad: Kontoret har denne maaned hat overflod av alle slags arbeidere. Størst ledighet har sagbruksarbeidere, mekanikere, dagarbeidere og sjømænd. Der er fremdeles mangel paa kvindelig arbeidskraft (budeier) til landet.

Hamar: Hittil ingen arbeidsledige. Efterhvert som man nu blir færdig med træskningen, vil vel muligens enkelte bli ialfald midlertidig ledige. Enkelte tilreisende har søkt arbeide her, hvorav nogen dagarbeidere har erholdt saadant. Der er ingen mangel paa mandlig arbeidskraft, hvorimot der fremdeles er efterspørsel efter kvindelig hjælp.

Gjøvik: Efterspørslen efter mandlig arbeidskraft er nu liten. Der er mangel paa budeier og tjenestepiker. — 14de begyndte en lockout ved Toten Cellulosefabrik i Vardal, beliggende 3—4 km. fra Gjøvik. Den er endnu ikke afsluttet.

Drammen: I denne maaned har der været forholdsvis faa fremmede arbeidssøkende ved kontorets mandlige avdeling, men det kan vistnok antages, at der er flere ledige mænd i byen, end hvad der skjønsmæssig er angit, fordi der paa flere steder er indskrænkninger ved driften. — Ved den kvindelige avdeling er det fremdeles mangel paa alle slags tjenestepiker i byen og til landet.

Horten: Som det fremgaar av foranstaaende, har der i denne maaned ikke været synderlig spurlag hverken efter arbeide eller arbeidere. Grunden hertil maa vistnok tilskrives den omstændighet, at den meste arbeidsformidling paa disse kanter sker for længere tid — og da helst vaar og høst (sæson-

arbeider, saasom slaatonn, undtagen). — Det skjønsmæssige antal ledige mænd i byen anslaaes ogsaa nu til 10; men medtages bare de fuldt arbeidsdygtige i opgaven, tør tallet være noget for høit ansat. — Kvindelig tjenerhjælp er der fremdeles for snaut tilbud av.

Kristiansand S.: Kontoret har hat utilstrækkelig tilgang av kvindelig arbeidskraft til husbestyrelse og landsstel, særlig budeier, men overflod av bygnings-, indrednings- og møbelsnekkere, malere, hustømmermænd, kjørekarer og ulærte arbeidere.

Kristiansund N.: I november maaned har søkningen til kontoret været større end tidligere; men der har omtrent ingen efterspørsel efter arbeidskraft været, saa kun faa formidlinger har fundet sted. — Flere av de arbeidssøkende har været tilreisende (nordlændinger), som under paavente av storsildfiske har søkt kontoret, hvorfor disse ikke er indskrevet som arbeidssøkende, da kontoret ingen utsigt har hat til at kunne skaffe dem midlertidig arbeide. Her gaar for tiden mange arbeidsfolk ledige, særlig blandt bryggearbeiderne.

Stenkjær: Arbeidsforholdene her paa stedet synes at være som vanlig utover førjulsvinteren. En del arbeidere antages nu at være ledige; men da arbeidskontoret ikke benyttes, er det vanskelig at opgi, i hvor stor utstrækning arbeidsledighet for tiden finder sted. — I distrikterne her omkring foregaar nogen skogsdrift, hvorved en hel del folk har beskjæftigelse, væsentlig fra landet, delvis ogsaa her fra byen.

Bodø: Da elektricitetsverksanlægget for tiden beskjæftiger ca. 100 mand, væsentlig fra byen og nærmest omliggende distrikter, antages der her paa stedet endnu ingen væsentlig arbeidsledighet at være. — Tilgangen paa arbeidskraft har dog været tilstrækkelig med undtagelse av bygningssnekkere samt kvindelig tjenerhjælp.

Trysil: Efter søkningen ved kontoret at dømme maa arbeidsforholdene i maaneden ha været gode. — Det er ikke kontoret bekjendt, at nogen arbeidsløshet findes her paa stedet for tiden.

I Trysil og Bodø antages der ingen arbeidsledige mænd at ha været ved utgangen av november 1908, i Elverum saagodtsom ingen, i Hamar nogle faa midlertidig, i Gjøvik ca. 5, i Kristiania 1760, i Drammen 40, i Fredrikstad 50, i Horten ca. 10, i Kristiansand S. 43.

December 1908.

1. Almindelig oversigt.

Opgaverne for december 1908 tyder paa adskillig større arbeidsledighet end i samme maaned saavel i 1907 som i 1906, om end — naar bortsees fra jern- og metalarbeidere (jfr. nedenfor) — fremdeles mindre end i 1905. Saaledes er antallet av arbeidsledige mænd pr. 100 ledige pladser ved arbeidskontorerne i de fire største byer, regnet underett, steget fra 177 i december 1907 til 290 i december 1908 og antallet av arbeidsledige ved maanedens utgang blandt medlemmerne av endel vigtigere fagforeninger steget fra 6.9 til 10.2. For de samme foreninger var den gjennemsnitlige ledighetsprocent ved maanedens utgang: for sæsonarbeidere (murere, malere, tømrere m. v.) i december 1905: 37.1, i december 1906: 29.3, i december 1907: 31.0, i december

1908: 37.4, for jern- og metalarbeidere henholdsvis 2.8, 1.9, 1.6 og 5.5, for andre fag henholdsvis 9.0, 6.2, 3.7 og 5.6. I Hamar, Gjøvik, Horten, Kristiansund N., Bodø, Trysil og formentlig ogsaa i Elverum har der dog været liten eller ingen arbeidsledighet.

Ogsaa sammenlignet med november 1908 viser fagforeningernes opgaver stigende arbeidsledighet; det samme gjælder arbeidskontorernes, naar samtlige kontorer tages underett; i gjennemsnit for de fire største byer viser imidlertid arbeidskontorerne ingen forandring fra november til december, men fra Fredrikstad og Drammen er beretningerne for december adskillig ugunstigere end for november.

Der forekom i december 1908 ingen større arbeidskonflikter.

2. De offentlige arbeidskontorer.

Efter de fra arbeidskontorerne mottagne maanedsberetninger meddeles følgende oversigt over arbeidsmarkedets tilstand i december 1908:

Det fremgaar av omstaaende tabel, at antallet av arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser sammenlignet med december 1907 er steget betydelig saavel i Kristiania som i Bergen, Trondhjem og Stavanger, gjennemsnitlig for disse fire byer fra 177 til 290.

Sammenlignet med den nærmest foregaaende maaned er derimot i disse byer forholdet temmelig uforandret, hvilket forøvrig ogsaa var tilfældet i december 1907 sammenlignet med november s. a. I Fredrikstad og Drammen er imidlertid antallet av ledige pladser avtat saa sterkt — henholdsvis fra 101 til 13[1]) og fra 54 til 23 — at forholdstallet stiller sig væsentlig ugunstigere i december end i november, uagtet ogsaa antallet av arbeidssøkende er avtat[2]). I Kristiansand steg antallet av arbeidssøkende mænd fra 53 til 59, mens de ledige pladser avtok fra 10 til 5, i Gjøvik avtok begge dele, henholdsvis fra 30 til 14 og fra 28 til 18.

I december 1908 er der traadt i virksomhet et nyt arbeidskontor, nemlig i Arendal, hvilket i nævnte maaned anviste 33 pladser (for mænd).

Naar man — for at faa et bredere og sikrere grundlag for bedømmelsen — sammenligner november—december 1908 med november—december 1907, var der i dette tidsrum ifjor i gjennemsnit for rikets fire største byer 180 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser og i samme tidsrum iaar 290. I Kristiania var der ifjor 176, iaar 303, i Bergen ifjor 160, iaar 235, i Trondhjem henholdsvis 154 og 403, i Stavanger 246 og 304 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser, altsaa overalt betydelig stigning. — Av de ledige pladser besattes i november—december 1907 83 pct., i november—december 1908 82 pct.

Sammenlignet med oktober—november 1908 viser november—december 1908 for de 4 ældre kontorer en stigning fra 240 til 290 ledige mænd pr. 100 ledige pladser, mens den tilsvarende stigning høsten 1907 kun var fra 170 til 180. — For samtlige 15 kontorer var stigningen fra oktober—november til november—december 1908 fra 227 til 290 ledige mænd pr. 100 ledige pladser (derav i Kristiania fra 243 til 303, i Bergen fra 193 til 235, i Stavanger fra 257 til 304, i Fredrikstad og Drammen ogsaa meget betydelig, i Gjøvik derimot kun fra 90 til 93).

---

[1]) Eksklusive 8 nødsarbeids-anvisninger. [2]) Jfr. for Drammens vedkommende utdraget av beretningen.

Arbeidskontorernes virksomhet i december 1908 [1]).

Steder.	December 1908: Ved den mandlige avdeling. Arbeidssøk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Ved den kvindelige avdeling. Arbeidssøk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeidssøkende mænd pr. 100 led. pladser. Decbr. 1908.	Decbr. 1907.	Novbr. 1908.
1. Kristiania	1 074	353	301	847	910	749	304	176	301
2. Bergen	382	158	121	136	98	86	242	161	227
3. Trondhjem	53	12	10	1	1	-	(442)	(184)	364
4. Stavanger	365	124	90	45	74	22	294	198	313
Nr. 1—4 tilsammen	1 874	647	522	1 029	1 083	857	290	177	289
5. Fredrikstad	190	13	7	4	7	1	(1 462)	-	233
6. Hamar	5	12	5	2	12	1	(42)	-	115
7. Gjøvik	14	18	3	4	63	1	(78)	-	107
8. Drammen	79	23	21	22	34	13	343	-	211
9. Horten	2	-	-	3	6	2	—	-	(160)
10. Kristiansand S.	59	5	5	30	9	5	(1 180)	-	(530)
11. Kristiansund N.	6	-	-	-	-	-	—	-	(160)
12. Stenkjær	3	2	1	-	1	-	(150)	-	-
13. Bodø	-	-	-	-	-	-	-	—	-
14. Trysil	-	1	-	-	2	-	-	-	-
15. Elverum	5	3	2	2	13	-	(167)	(80)	(57)
Nr. 5—15 tilsammen	363	77	44	67	147	23	471	-	203
Nr. 1—15 tilsammen	2 237	724	566	1 096	1 230	880	309		270
Nr. 1—15 tils. novbr. 1908	2 858	1 059	807	1 127	1 183	725	-	-	270

Av samtlige 2 237 arbeidssøkende mænd i december 1908 var 386 sæsonarbeidere (ved almindelig bygningsindustri, veibygning o. l. samt (i Stavanger) hermetikarbeide), 482 ulærte arbeidere og 1 369 andre (derav 209 sjøfolk i Stavanger). Av sæsonarbeidere ansattes 84, av de ulærte arbeidere 148, av de øvrige 334 (derav 54 sjøfolk i Stavanger). — Av de besatte pladser var 57 ved sæsonarbeide, 286 ved ulært arbeide og 223 ved andet arbeide.

Blandt sæsonarbeidere er her likesom i tidligere maanedsberetninger ikke medtat sagarbeidere, hvilke kun av Fredrikstad arbeidskontor anføres særskilt i tabellen. Av saadanne meldte der sig ved nævnte kontor i november 34 og i december 25; men hverken i november eller december anmeldtes der nogen ledig plads for disse, og heller ikke fik nogen av dem ansættelse ved andet arbeide.

Av de 1 096 arbeidssøkende kvinder ansattes 880. Der var 1 230 ledige pladser for kvinder.

For de enkelte steders vedkommende hitsættes følgende utdrag av arbeidskontorernes beretninger for december 1908:

Kristiania: Det beregnede overskud av mandlig arbeidskraft i byen var i december 1 811 personer mot 1 760 i november og 868 i december 1907. — Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av

[1]) Jfr. note 1 til tabellen i maanedsberetningen for november.

kvægrøgtere, salmakere, gittersmeder og modelsnekkere, men overflod av smedarbeidere, mekanikere, blikslagere, formere, platearbeidere og klinkere, metalarbeidere, fyrbøtere, møbelsnekkere, kassesnekkere, arbeidere i bygningsfagene, bakere, kontor-, lager- og butikfolk, kjørere, bryggearbeidere, sjøfolk, fjeldarbeidere og ulærte arbeidere. — Den kvindelige avdeling har hat mangel paa alle slags tjenestepiker til hoteller, restauranter og private hus. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er gaat ned fra 17 pct. i november til 12 pct. i december. December ifjor var den 10 pct.

Bergen: Blandt maskin- og skibsbygningsarbeiderne er ledigheten yderligere øket; mot 78 tilfælde i november meldtes der i december 111. — Likeledes er arbeidsforholdene inden grupperne betjening av kraftmaskiner, bygningsindustri og vandtransport ugunstigere end i november. — Den kvindelige avdeling har hat mangel paa tjenestepiker men overflod av kvinder til rengjøringsarbeide og til hermetikfabrikkerne. — Av de mandlige arbeidssøkende var 13.4 pct. hjemmehørende utenbys.

Trondhjem: Kontoret har ikke i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av arbeidere i noget fag. Derimot har tilbudet været overflødig i flere fag, specielt i jern- og metalindustrien og i bygningsindustrien. Især i førstnævnte industrigren har arbeidsforholdene ogsaa denne maaned været daarlige for arbeiderne. — Antallet av arbeidsledige arbeidere i det hele tat er dog neppe øket betydelig og slet ikke saa meget som der tidligere i høst var utsigt til.

Stavanger: Den mandlige avdeling har hat utilstrækkelig tilgang av møbelsnekkere; men overflod av mekanikere, klinkere, platearbeidere, opslagere, skibstømmermænd, fyrbøtere, bødkere, hustømmermænd, malere og malerarbeidere, hermetikarbeidere, bakere, sjøfolk, dagarbeidere og yngre gutter. — Den kvindelige avdeling har hat mangel paa tjenestepiker og hermetikarbeidersker. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er gaat ned til 17.9 pct. i december mot 19.84 i november. — Til nødsarbeide (kommunalt jorddyrkningsarbeide) er i december anvist 52 mand.

Fredrikstad: Kontoret har denne maaned hat overflod av jordbruksarbeidere, mekanikere, skibstømmermænd, maskinister, trævarearbeidere, bygnings- og indredningssnekkere, tømmermænd, tomtearbeidere, sjømænd, sagarbeidere og ulærte arbeidere. — Det skjønsmæssige antal arbeidsledige mænd i byen er ansat til 100; men da paa langt nær alle arbeidsledige er anmeldt til kontoret, kan man med sikkerhet gaa ut fra et adskillig større tal. — I midten av maaneden er der anvist 35 mand til nødsarbeide (hvorav kontoret har anvist 8), til planering av den av kommunen indkjøpte eiendom Cicignon. — Paa grund av mangel paa tømmer ved de herværende sagbruk er yderligere indskrænkning og derav følgende større arbeidsledighet i denne branche at befrygte.

Hamar: Tilbud av arbeidshjælp denne maaned omtrent ingen. Efterspørselen har heller ikke været stor.

Gjøvik: Kontoret har i december maaned været meget litet benyttet. — Den i forrige beretning omhandlede lockout ved Toten Cellulosefabrik er endt.

Drammen: Da det har været mindre efterspørsel efter arbeidskraft i det sidste, har heller ikke de ledige arbeidere anmeldt sig paa kontoret, derimot er det anmeldt mange ledige arbeidere fra de forskjellige fagforbund, som tilhører arbeidsledighetskasserne, saa antallet av ledige arbeidere ved maanedsskiftet kan trygt ansættes til 60. — Ved den kvindelige avdeling er det fremdeles mangel paa alle slags tjenestepiker.

Horten: Mens arbeidsformidlingen tidligere har holdt sig temmelig konstant omkring et halvt snes mænd og kvinder pr. maaned, er antallet de sidste to maaneder betydelig mindre — saaledes for december kun 2 (kvinder). Tilbud og efterspørsel staar da ogsaa i forhold dertil. Dette tiltrods for, at der i de lokale blade jevnlig indrykkes meddelelser fra kontoret; den slags notiser blir nemlig altid optat. — Den herskende stilhet paa arbeidsmarkedet her maa vel ogsaa i nogen grad tilskrives aarstiden. — Nogen arbeidsledighet synes ikke at være her nu.

Arendal: Arbeidskontoret begyndte den 7 december 1908. Første uke blev optat mandtal over de arbeidsløse, og viste det sig, at der i byen fandtes ca. 200 arbeidsledige. Aarsaken dertil var at alt kran- og tømmermandsarbeide var aldeles slut samt at en større fabrik hadde stanset i november, desuten gaar her mange stenarbeidere ledige om vinteren. Først den 17 december indløp ordre fra arbeidsgivere. Jernbanearbeide, jord- og stenarbeide, stenpukning samt tømmerhugst. Arbeiderne var uvillige til at la sig indskrive, førend arbeide var i utsigt.

Kristiansand S.: Kontoret har fremdeles utilstrækkelig tilgang av kvindelig arbeidskraft til landsstel — særlig budeier —, men overflod av ulærte arbeidersker og arbeidere samt alslags snekkere, malere, tømmermænd og kjørekarer.

Kristiansund N.: Som rapporten utviser har kontoret i den forløpne maaned hat meget liten søkning. — Dette skyldes det indtrufne sildefiske, som beskjæftiget alle ledige kræfter, dels som fiskere og dels som tilvirkere av silden til handelsvare. — Fisket vedvarer fremdeles.

Stenkjær: Her er liten drift og arbeidsrørelse i byen og en hel del folk er arbeidsledige. I maaneden har dog været bra fiske, hvorved mange har hat god fortjeneste.

Bodø: I december maaned har de paagaaende arbeider ved elektricitetsverksanlægget beskjæftiget de fleste her hjemmehørende løsarbeidere, som var disponible. — Nu synes der at bli mere spørsmaal om arbeide — især har flere forbireisende grubearbeidere og andre søkt opløsninger ved kontoret — men nogen egentlig arbeidsledighet blandt stedets folk er, saavidt vites, ikke tilstede.

Trysil: Det har ikke været nogen nye tilfælde hverken av tilbud eller efterspørsel denne maaned. Man kjender ikke til at nogen arbeidsløshet findes her for tiden.

I Trysil, Hamar, Gjøvik, Horten og Bodø antages der ingen arbeidsledige mænd at ha været ved utgangen av december 1908, i Kristiania 1811, i Drammen 60, i Fredrikstad (adskillig over) 100, i Arendal 150, i Kristiansand S. 54.

Procent arbeidsledige i omstaaende foreninger ved utgangen av hver av maanederne juli—december 1906, 1907 og 1908.

Fag. Byer.	31 juli.			31 august.			30 september.		
	1906.	1907.	1908.	1906.	1907.	1908.	1906.	1907.	1908.
1. Jern- og metalarb. (5 byer)	0.8	0.6	1.7	0.8	0.6	1.7	0.8	1.0	2.8
2. Boktrykkere (4 byer) ...	2.5	3.0	0 6	4.1	3.9	2.4	1.9	3.1	2.9
3. Tømrere m. v. (4 forengr.)	2.5	1.7	2.6	3.0	0.7	3.6	3.9	1.2	6.1
4. Møbelsnekkere (2 byer)..	2.8	1.2	1.5	2.3	0.3	1.2	0.3	-	0 8
5. Bokbindere (Kr.a).....	4.0	3.4	-	4.0	5.8	0.6	2 7	1.5	1.7
6. Bakere (Kr.a).....	-	-	7.6	-	-	7.0	-	10.1	14.0
7. Hermetikarb. (Stvgr.) ...	1.6	0.8	0.7	1.1	-	1.0	1.3	-	3.8
8. Murere (Kr.a).....	8.8	20.4	[21.9]	9.4	13.0	12.5	7.7	8.7	13.4
9. Malere (Kr.a)	-	-	-	-	-	-	1.8	8.5	-
Overhodet sæsonarb. (nr. 3, 8, 9)	2.4	4.0	5.6	2.9	2.4	4.2	3.6	5.4	5.3
Overhodet andre (nr. 1, 2, 4—7)	1.3	1.1	1.5	1.5	1.3	1.9	1.0	1.5	3.0
Overhodet ialt (1—9)	1.4	1.6	[1]) 2.2	1.7	1.5	2.2	1.5	2.1	3.4
Derav:									
Kr.a sæsonarb. (nr. 3, 8, 9)	3.0	4.4	5.8	3.2	2.8	3.4	4.4	6.6	3.8
Kr.a andre (nr. 1, 2, 4—6)	1.5	1.4	1.8	1.7	1.3	1.9	1.1	1.7	3.0
Bergen sæsonarb. (nr. 3)	0.3	2.1	5.1	3.3	1.3	7.6	1.8	2.2	11.7
Bergen andre (nr. 1, 2, 4)	1.5	0.7	1.1	1.6	1.7	2.1	0.9	0.9	4.8
Trondhjem (nr. 1, 2).....	0.2	1.2	0.7	1.2	2.0	1.8	1.9	1.8	1.8
Stavanger (nr. 1, 2, 7)	0.7	0.3	0.4	0.6	-	0.7	0.8	-	2.2

	31 oktober.			30 november.			31 december.		
	1906.	1907.	1908.	1906.	1907.	1908.	1906.	1907.	1908.
1. Jern- og metalarb. (5 byer)	1.0	0.8	3.4	1.0	0.8	3.6	1.9	1 6	5.5
2. Boktrykkere (4 byer)...	0.9	1.9	0.5	1.4	0.8	0.5	4.0	2.8	2.7
3. Tømrere m. v. (4 forengr.)	2.4	2.3	6.7	8.0	5.0	12.1	15.0	14.2	26.5
4. Møbelsnekkere (2 byer)..	0.3	0.6	1.8	-	0.6	1.5	4.4	2.3	5.4
5. Bokbindere (Kr.a).....	1.6	-	1.1	1.0	-	1.9	3.6	-	1.4
6. Bakere (Kr a)	24.7	9.2	16.5	27.0	11.6	12.4	10.3	12.2	14.2
7. Hermetikarb. (Stvgr.)...	5.1	0.4	5.8	10.3	1.4	12.5	20.7	7.6	15.8
8. Murere (Kr.a).....	20.2	10.8	32.7	26.6	23.8	44.8	53 5	71.6	65.1
9. Malere (Kr.a)	13.3	12 2	6.6	24.8	25.8	24.5	40.5	28.4	29.9
Overhodet sæsonarb. (nr. 3, 8, 9)	8.3	7.9	12.3	16.2	16.7	23.9	29.3	31.0	37.4
Overhodet andre (nr. 1, 2, 4—7)	1.8	1.1	3.2	2.1	1.1	3.5	3.3	2.2	5.5
Overhodet ialt (1—9)	2.9	2.2	4.5	4.3	3.6	6.5	7.3	6.9	10.2
Derav:									
Kr.a sæsonarb. (nr. 3, 8, 9)	12.2	9.2	12.5	21.8	20.5	26.4	38.0	36.0	39.3
Kr.a andre (nr. 1, 2, 4—6)	2.1	1.3	2.5	2.2	1.0	2.8	3.3	2.0	4.3
Bergen sæsonarb. (nr. 3)	1.9	4.2	11.3	10.2	4.9	15.2	12.1	11.9	32.2
Bergen andre (nr. 1, 2, 4)	1.0	0.6	7.6	1.6	1.0	5.4	2.5	2.5	10.4
Trondhjem (nr. 1, 2).....	2.5	1.1	1.6	1.0	0.9	1.5	1.2	1.7	2.1
Stavanger (nr. 1, 2, 7)	2.2	0.3	3.5	4.1	0.8	7.1	8.0	3.3	9.6

[1]) Ekskl. murere: 1.5 (1907: 1.1).

Arbeidsledighet blandt medlemmerne av endel vigtigere fagforeninger

Nr.	Fag. Arbeidssted.	31 juli. Medlemmer. 1907.	31 juli. Medlemmer. 1908.	31 juli. Derav ledige. 1907.	31 juli. Derav ledige. 1908.	31 august. Medlemmer. 1907.	31 august. Medlemmer. 1908.	31 august. Derav ledige. 1907.	31 august. Derav ledige. 1908.	30 september. Medlemmer. 1907.	30 september. Medlemmer. 1908.	30 september. Derav ledige. 1907.	30 september. Derav ledige. 1908.
1	Jern- og metalarb.												
	Kristiania	3 110	3 554	23	69	3 103	3 522	11	58	3 089	3 511	35	88
	Bergen	828	667	4	9	788	650	12	14	799	634	6	42
	Fredrikstad	506	380	3	10	486	368	5	9	468	368	10	6
	Trondhjem	455	431	1	3	438	435	2	9	440	456	1	8
	Stavanger	351	311	-	-	328	312	-	1	296	321	-	4
	Tilsammen	5 250	5 343	31	91	5 143	5 287	30	91	5 092	5 290	52	148
2	Boktrykkere:												
	Kristiania	875	921	32	6	886	917	34	24	861	912	25	32
	Bergen	190	195	-	-	190	199	6	6	186	199	4	3
	Trondhjem	124	111	6	1	124	113	9	1	123	106	9	2
	Stavanger	70	82	-	1	72	80	-	1	75	80	-	-
	Tilsammen	1 259	1 309	38	8	1 272	1 309	49	32	1 245	1 297	38	37
3	Tømrere, Kristiania	250	296	-	-	250	296	-	-	250	294	-	3
	Bygn.tømr., Bergen	c. 124	130	[c. 5]	3	120	130	3	5	110	129	5	8
	Tømrere og bygnings-snekkere, Aalesund	105	63	5	3	112	64	1	3	122	66	c. 2	5
	Skibstøm.m., Bergen	118	123	-	10	120	120	-	14	121	118	-	21
	Tils. træarb.	597	612	10	16	602	610	4	22	603	607	7	37
4	Møbelsnekkere:												
	Kristiania	240	245	-	3	240	240	1	4	245	250	-	3
	Bergen	86	95	4	2	86	100	-	-	80	110	-	-
	Tilsammen	326	340	4	5	326	340	1	4	325	360	-	3
5	Bokbindere, Kristiania	261	340	9	-	260	360	15	2	273	360	c. 4	6
6	Bakere, Kristiania	185	c. 185	-	14	185	c. 185	-	13	158	c. 200	16	28
7	Hermet.arb., Stavanger	247	[c. 285]	2	[c. 2]	244	289	-	3	271	[c. 317]	-	[c. 12]
8	Murere, Kristiania	230	319	47	[c. 70]	231	319	30	40	231	299	20	40
9	Malere, Kristiania	c. 600	600	-	-	c. 600	c. 550	-	-	600	c. 550	51	-
	Sammendrag:												
	Sæsonarb. (3, 8, 9):												
	Kristiania (3, 8, 9)	1 080	1 215	47	[c. 70]	1 081	1 165	30	40	1 081	1 143	71	43
	Bergen (3)	242	253	5	13	240	250	3	19	231	247	5	29
	Aalesund (3)	105	63	5	3	112	64	1	3	122	66	c. 2	5
	Tilsammen	1 427	1 531	57	86	1 433	1 479	34	62	1 434	1 456	78	77
	Andre (1, 2, 4—7):												
	Kristiania (1, 2, 4—6)	4 671	5 245	64	92	4 674	5 224	61	101	4 626	5 233	80	157
	Bergen (1, 2, 4)	1 104	957	8	11	1 064	949	18	20	1 065	943	10	45
	Trondhjem (1, 2)	579	542	7	4	562	548	11	10	563	562	10	10
	Stavanger (1, 2, 7)	668	678	2	3	644	681	-	5	642	718	-	16
	Fredrikstad (1)	506	380	3	10	486	368	5	9	468	368	10	6
	Tilsammen	7 528	7 802	84	120	7 430	7 770	95	145	7 364	7 824	110	234
	Hovedsum	8 955	9 333	141	206	8 863	9 249	129	207	8 798	9 280	188	311

ved utgangen av maanederne juli—december 1907 og 1908.

31 oktober.				30 november.				31 december.				Nr.
Medlemmer.		Derav ledige.		Medlemmer.		Derav ledige.		Medlemmer.		Derav ledige.		
1907.	1908.	1907.	1908.	1907.	1908.	1907.	1908.	1907.	1908.	1907.	1908.	
												1
3 141	3 529	26	90	3 217	3 564	21	107	3 153	3 506	42	163	
773	606	4	62	797	641	11	47	786	629	18	76	
447	360	10	13	429	354	9	21	405	446	13	35	
437	463	1	8	428	474	1	8	408	451	6	10	
302	310	1	6	298	303	1	9	309	261	1	8	
5 100	5 268	42	179	5 169	5 336	43	192	5 061	5 293	80	292	
												2
871	932	16	4	892	931	6	5	878	932	23	21	
187	192	2	1	190	196	-	1	190	198	9	10	
109	111	5	1	109	111	4	1	109	111	3	2	
75	87	-	-	77	87	-	-	79	86	-	3	
1 242	1 322	23	6	1 268	1 325	10	7	1 256	1 327	35	36	
244	288	1	4	245	294	12	26	248	297	30	67	3
112	129	10	5	114	125	9	21	112	124	28	29	
113	62	3	8	112	58	6	9	108	57	26	13	
127	118	-	23	130	118	3	16	131	115	1	48	
596	597	14	40	601	595	30	72	599	593	85	157	
												4
250	292	2	2	256	295	2	3	260	307	8	11	
85	100	-	5	70	102	-	3	91	102	-	11	
335	392	2	7	326	397	2	6	351	409	8	22	
273	360	[-]	4	273	370	-	7	263	370	-	5	5
185	200	17	33	172	210	20	26	c. 180	211	22	30	6
277	345	1	20	278	353	4	44	276	361	21	57	7
250	306	27	100	277	324	66	145	285	347	204	226	8
c. 600	c. 500	73	33	c. 550	c. 425	142	104	c. 550	c. 425	156	127	9
1 094	1 094	101	137	1 072	1 043	220	275	1 083	1 069	390	420	
239	247	10	28	244	243	12	37	243	239	29	77	
113	62	3	8	112	58	6	9	108	57	26	13	
1 446	1 403	114	173	1 428	1 344	238	321	1 434	1 365	445	510	
4 720	5 313	61	133	4 810	5 370	49	148	4 734	5 326	95	230	
1 045	898	6	68	1 057	939	11	51	1 067	929	27	97	
546	574	6	9	537	585	5	9	517	562	9	12	
654	742	2	26	653	743	5	53	664	708	22	68	
447	360	10	13	429	354	9	21	405	446	13	35	
7 412	7 887	85	249	7 486	7 991	79	282	7 387	7 971	166	442	
8 858	9 290	199	422	8 914	9 335	317	603	8 821	9 336	611	952	

2 a. Sammendrag av opgaver fra fagforeninger av

Nr.	Fag.	Antal med-lemmer.	Arbeidsledighet av mangel paa arbeide: Antal ledige personer: a) ved maanedens utgang. ialt.	a) pct.	b) i løpet av maaneden. ialt.	Antal ledige arbeidsdage. tils.	pr. medl.	Kristiania. Medl.	Derav ledige.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Hovedgrupper.								
1	Jord- og stenindustri (glasarb.)	114	16	14.0	16	192	1.7	-	-
2	Metal-, maskin- og skibsbygningsindustri [1]	7 803	106	1.4	309	2 832	0.4	3 919	69
3	Kemisk industri	409	-	-	-	-	-	146	-
4	Forarb. av spindestoffer	226	-	-	-	-	-	-	-
5	Papirindustri	2 238	3	0.1	6	114	0.1	340	-
6	Forarb. av trævarer (inkl. tømrere)	3 450	45	1.3	126	1 476	0.4	1 183	8
7	Tilv. av nær.- og nydelsesm.	245	19	7.8	21	464	1.9	185	14
8	Beklædningsindustri (skotøi)	1 176	6	0.6	130	1 076	0.9	396	6
9	Bygningsindustri (jfr. 6)	1 221	[3])[?c.76]	[6.2]	[? c.77]	[? c 537]	0.4	919	[? c.70]
10	Polygrafisk ind. (boktrykkere)	1 694	10	0.6	35	311	0.2	921	6
11	Hovedsum for juli	18 576	281	1.5	720	7 002	0.38	8 009	173
	Herav vigtigere fag:								
12	Jern- og metalarbeidere	6 765	106	1.6	293	2 643	0.4	3 554	69
13	Træarbeidere [2]	2 139	26	1.2	81	1 094	0.5	600	1
14	Træstof- og papirfabrikarb.	1 820	-	-	-	-	-	-	-
15	Formere	1 038	-	-	16	189	0.2	365	-
16	Malere	876	5	0.6	6	37	-	600	-
17	Sag- og høvleriarbeidere	765	14	1.8	29	253	0.3	338	4
18	Møbelsnekkere	546	5	0.9	16	129	0.2	245	3
19	Bokbindere	418	3	0.7	6	114	0.3	340	-
20	Murere	345	[3])[?c.71]	[20.6]	[3])[?c.71]	[? c.500]	[1.4]	319	[? c.70]
21	Fyrstikarbeidere	316	-	-	-	-	-	146	-
22	Bakere	245	19	7.8	21	464	1.9	c. 185	14
	Foregaaende maaneder. (Hovedsum.)								
23	Juni 1908 *)	17 804	140	0.8	c. 681	6 768	0.38	7 969	72
24	Mai «	18 169	367	2.0	793	9 762	0 54	7 693	179
25	April «	17 952	485	2.7	1 201	13 527	0 75	7 471	219
26	Mars «	17 551	637	3.6	1 320	20 930	1.19	7 328	323
27	Februar «	17 148	852	5.0	1 546	24 396	1.42	7 125	416
28	Januar «	16 659	962	5.8	1 871	27 953	1.68	6 921	413
29	December 1907	18 295	915	5 0	1 297	18 063	0.99	6 843	486
30	November «	18 281	536	2.9	995	12 835	0.70	6 703	270
31	Oktober «	18 506	247	1.3	594	6 444	0.35	6 407	164
32	September «	18 680	219	1.2	547	5 725	0.31	6 686	151
33	August «	18 924	194	1.0	669	7 502	0.40	6 803	92
34	Juli «	19 333	204	1.1	519	6 401	0.33	6 733	111
35	Juni «	17 036	143	0.8	493	4 960	0.29	7 012	82
36	Mai «	20 175	285	1.4	1 108	10 847	0.54	6 684	133
37	April «	19 857	460	2.3	1 436	14 116	0.71	6 876	136
38	Mars «	18 285	545	3.0	1 243	15 730	0.86	7 017	237
39	Februar «	18 637	718	3.9	1 318	20 816	1.12	6 940	279
40	Januar «	18 932	1 078	5.7	2 133	31 999	1.69	6 368	404

[1]) Træarbeidere ved skibsbygningsindustri er henført til gruppe 6. [2]) Tømmermænd, bygningssnekkere, skibsarbeidskonflikt. [4]) Inkl. Røros. [5]) I Fredrikstad-distriktet [6]) Derav 69 murere (ikke medtat i de følgende maaneder). mars, april, september 1907 og heller ikke i de følgende maaneder). [9]) Ekskl. bruks- og tomtearbeidere. *) Fraregnet om arbeidskonflikt i bygningsfagene.

arbeidere vedkommende arbeidsledighet i juli 1908.

Medlemsantal og arbeidsledighet ved maanedens utgang i:																
Bergen.		Trondhjem.		Stavanger.		Fredrikstad.		Drammen.		Aalesund.		Andre byer.		Bygder.		Nr.
Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	114	16	1
822	9	488	3	381	-	414	10	208	1	90	-	944	13	537	1	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	263	-	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	226	-	4
-	-	29	3	38	-	-	-	-	-	-	-	433	-	1 398	-	5
487	15	239	-	214	3	110	1	220	14	93	4	438	-	466	-	6
60	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
164	-	44	-	216	-	21	-	44	-	50	-	233	-	8	-	8
-	-	97	-	69	-	45	-	-	-	-	-	91	6	-	-	9
195	-	111	1	82	1	33	-	67	-	27	-	[4]) 252	2	6	-	10
1 728	29	1 008	7	1 000	4	623	11	539	15	260	4	2 391	21	3 018	17	11
667	9	431	3	311	-	380	10	153	1	82	-	813	13	374	1	12
392	13	210	-	176	3	97	1	155	4	93	4	253	-	163	-	13
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	422	-	1 398	-	14
155	-	57	-	70	-	34	-	55	-	8	-	131	-	163	-	15
-	-	97	-	69	-	45	-	-	-	-	-	65	5	-	-	16
-	-	-	-	-	-	-	-	65	10	-	-	59	-	[5]) 303	-	17
95	2	29	-	38	-	13	-	-	-	-	-	126	-	-	-	18
-	-	29	3	38	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	19
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	1	-	-	20
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	170	-	21
60	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22
1 733	15	1 069	7	1 286	3	596	1	547	7	272	5	1 980	7	2 352	23	23
1 794	17	1 132	12	1 293	8	663	4	559	24	291	20	2 212	15	2 532	88	24
1 826	12	1 013	7	1 271	17	680	21	540	19	309	18	2 319	25	2 523	147	25
1 762	28	1 049	5	952	5	707	31	540	24	341	45	2 241	31	2 631	145	26
1 718	36	954	15	1 169	48	710	48	533	33	348	70	2 099	29	2 492	157	27
1 599	50	938	23	1 150	61	637	29	462	44	341	72	2 176	57	2 435	213	28
1 831	56	943	[7]) 37	1 119	89	701	58	390	[9]) 12	2 897		66		3 571	111	29
2 035	24	929	19	1 129	45	713	42	396	[9]) 4	2 900		40		3 476	92	30
1 878	22	823	6	1 097	5	657	12	410	[9]) -	2 762		26		4 472	12	31
2 097	19	941	11	1 003	6	791	13	363	[9]) 1	2 769		13		4 030	5	32
2 073	21	947	15	1 009	5	1 303	8	505	12	2 347		16		3 937	25	33
1 950	10	1 017	11	1 145	6	1 345	7	506	1	2 741		18		3 896	40	34
1 789	18	746	9	1 151	2	1 350	3	392	[9]) 1	2 487		25		2 109	3	35
2 240	18	871	4	1 021	13	1 384	5	483	1	3 155		66		4 337	45	36
2 230	31	956	9	1 181	8	877	7	446	17	3 264		41		4 027	211	37
2 147	47	942	21	908	6	764	12	384	[9]) 3	2 970		34		3 153	185	38
1 981	67	840	11	1 088	21	1 108	[8]) 85	483	17	2 333		63		3 864	175	39
2 250	[6])140	801	14	1 066	27	1 030	[8]) 75	450	68	2 564		52		4 403	298	40

snekkere, bødkere m. m. [3]) Medregnet ca. 70 murere i Kristiania (approksimativt tal), der var ledige efter
[7]) Derav 15 malere (ikke medtat i januar og februar 1908). [8]) Væsentlig sag- og høvleriarbeidere (ikke medtat i
de i forrige numer medtagne sag- og høvleriarbeidere i Fredrikstad, jfr. note 8. — Jfr. derhos noter i forrige numer

2 b. Sammendrag av opgaver fra fagforeninger av

Nr.	Maaned. Fag.	Antal med-lemmer.	Arbeidsledighet av mangel paa arbeide: Antal ledige personer: a) ved maanedens utgang. ialt.	pct.	b) i løpet av maaneden. ialt.	Antal ledige arbeidsdage. tils.	pr. medl.	Kristiania. Medl.	Derav ledige.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	August:								
	Hovedgrupper.								
1	Jord- og stenindustri (glasarb.)	114	10	8.8	16	248	2.2	-	-
2	Metal-, maskin- og skibsbygningsindustri [1]	7 919	104	1.3	405	3 379	0.4	3 887	58
3	Kemisk industri	405	-	-	-	-	-	146	-
4	Forarb av spindestoffer	222	-	-	-	-	-	-	-
5	Papirindustri	2 281	6	0.3	8	140	0.1	360	2
6	Forarb. av trævarer [1]	3 336	46	1.4	131	1 658	0.5	1 168	11
7	Tilv. av nær.- og nydelsesm. (bakere)	233	13	5.6	14	293	1.3	c. 185	13
8	Beklædningsindustri (skotøi)	1 181	6	0.5	45	506	0.4	377	2
9	Bygningsindustri [1]	1 329	c. 60	4.5	99	2 000	1.5	869	40
10	Polygrafisk ind. (boktrykkere)	1 683	34	2.0	66	751	0.4	917	24
11	Hovedsum for august	18 703	279	1.5	784	8 975	0.48	7 909	150
	Herav vigtigere fag:								
12	Jern- og metalarbeidere	6 885	104	1.5	387	3 150	0.5	3 522	58
13	Træarbeidere [1]	2 059	24	1.2	85	977	0.5	602	-
14	Træstof- og papirfabrikarb.	1 800	-	-	-	-	-	-	-
15	Formere	1 034	-	-	18	229	0.2	365	-
16	Malere	1 010	c. 20	2.0	27	584	0.6	c. 550	-
17	Sag-, høvleri- og tomtearb.	750	18	2.4	36	601	0.8	326	7
18	Møbelsnekkere	527	4	0.8	10	80	0.2	240	4
19	Bokbindere	481	6	1.2	8	140	0.3	360	2
20	Murere	319	[2] 40	12.5	[2] 72	1 416	4.4	319	[2] 40
21	Fyrstikarbeidere	316	-	-	-	-	-	146	-
	September:								
	Hovedgrupper.								
1	Jord- og stenindustri (glasarb.)	109	1	0.9	14	162	1.5	-	-
2	Metal-, maskin- og skibsbygningsindustri	8 005	198	2.5	522	5 872	0.7	3 876	103
3	Kemisk industri	403	-	-	-	-	-	146	-
4	Papirindustri	2 309	10	0.4	11	216	0.1	360	6
5	Forarb. av trævarer	3 345	89	2.7	211	2 568	0.8	1 156	17
6	Tilv. av nær.- og nydelsesm. (bakere)	260	28	10.8	44	657	2.5	c. 200	28
7	Beklædningsindustri (skotøi)	1 171	4	0.3	15	210	0.2	382	-
8	Bygningsindustri	1 257	78	6.2	149	c. 2 502	2.0	849	40
9	Polygrafisk ind. (boktrykkere)	1 651	40	2.4	52	1 119	0.7	912	32
10	Hovedsum for september	18 510	448	2.4	1 018	13 306	0.72	7 881	226

[1]) Jfr. tabellen for juli med note 1—2 og 4. (Gjælder ogsaa de følgende maaneder.) [2]) Ledighet efter arbeids-

arbeidere vedkommende arbeidsledighet i august—december 1908.

Medlemsantal og arbeidsledighet ved maanedens utgang i:																
Bergen.		Trondhjem.		Stavanger.		Fredrikstad.		Drammen.		Aalesund.		Andre byer.		Bygder.		Nr.
Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	114	10	1
805	14	488	9	387	1	401	9	203	1	84	4	1 030	7	634	1	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	259	-	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	222	-	4
46	1	26	3	39	-	-	-	-	-	-	-	447	-	1 363	-	5
457	19	232	-	209	1	108	-	223	12	64	3	417	-	458	-	6
48	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
172	-	41	-	219	-	21	1	43	1	47	1	245	1	16	-	8
178	[c. 10]	68	-	70	-	40	-	-	-	-	-	90	10	14	-	9
199	6	113	1	80	1	31	-	67	-	27	-	[1]) 243	2	6	-	10
1 905	50	968	13	1 004	3	601	10	536	14	222	8	2 472	20	3 086	11	11
650	14	435	9	312	1	368	9	150	1	77	4	900	7	471	1	12
357	19	201	-	171	1	95	-	161	1	64	3	253	-	155	-	13
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	437	-	1 363	-	14
155	-	53	-	75	-	33	-	53	-	7	-	130	-	163	-	15
178	[c. 10]	68	-	70	-	40	-	-	-	-	-	90	10	14	-	16
-	-	-	-	-	-	-	-	62	11	-	-	59	-	303	-	17
100	-	31	-	38	-	13	-	-	-	-	-	105	-	-	-	18
46	1	26	3	39	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	19
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	170	-	21
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	109	1	1
788	42	510	9	395	4	400	6	208	4	82	4	1 019	c. 5	727	21	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	257	-	3
47	1	25	2	39	1	-	-	-	-	-	-	470	-	1 368	-	4
463	31	229	-	227	2	106	2	222	14	66	5	379	-	497	18	5
60	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
163	-	40	-	219	-	20	-	52	3	42	-	234	1	19	-	7
178	c. 30	69	-	71	-	-	-	-	-	-	-	90	8	-	-	8
199	3	106	2	80	-	33	-	64	1	27	1	224	1	6	-	9
1 898	107	979	13	1 031	7	559	8	546	22	217	10	2 416	15	2 983	40	10

konflikt (ialfald for de flestes vedkommende).

2 b (forts.). Sammendrag av opgaver fra fagforeninger av

Nr.	Maaned. Fag.	Antal med-lemmer.	Arbeidsledighet av mangel paa arbeide: Antal ledige personer: a) ved maanedens utgang. ialt.	a) pct.	b) i løpet av maaneden. ialt.	Antal ledige arbeidsdage. tils.	pr. medl.	Kristiania. Medl.	Derav ledige.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Herav vigtigere fag:								
11	Jern- og metalarbeidere	6 970	181	2.6	500	5 378	0.8	3 511	88
12	Træarbeidere	2 003	48	2.4	116	1 400	0.7	585	5
13	Træstof- og papirfabrikarb...	1 827	-	-	-	-	-	-	-
14	Formere	1 035	c. 17	1.6	22	494	0.5	365	15
15	Malere	958	c. 38	4.0	94	c. 1 386	1.4	c. 550	-
16	Sag-, høvleri- og tomtearb...	835	38	4.6	88	1 111	1.3	321	9
17	Møbelsnekkere	507	3	0.6	7	57	0.1	250	3
18	Bokbindere	482	10	2.1	11	216	0.4	360	6
19	Fyrstikarbeidere	316	-	-	-	-	-	146	-
20	Murere [1])	299	40	13.4	55	1 116	3.7	299	40
	Oktober:								
	Hovedgrupper.								
1	Grubedrift (grubearb.)	65	3	4.6	7	189	2.9	-	-
2	Jord- og stenindustri	228	c. 1	0.4	3	60	0.3	-	-
3	Metal-, maskin- og skibsbygningsindustri	8 023	266	3.3	537	6 478	0.8	3 894	110
4	Kemisk industri	81	-	-	-	-	-	-	-
5	Forarb. av spindestoffer	226	-	-	-	-	-	-	-
6	Papirindustri	1 981	7	0.4	12	195	0.1	360	4
7	Forarb. av trævarer	3 480	c. 178	5.1	275	3 199	0.9	1 232	12
8	Tilv. av nær.- og nydelsesm.	545	53	9.7	59	1 045	1.9	200	33
9	Beklædningsindustri (skotøi)	1 131	5	0.4	12	222	0.2	407	3
10	Bygningsindustri	1 302	196	15.1	303	5 174	4.0	806	133
11	Polygr. industri (boktrykkere)	1 717	9	0.5	54	630	0.4	932	4
12	Hovedsum for oktober	18 779	718	3.8	1 262	17 192	0.92	7 831	299
	Herav vigtigere fag:								
13	Jern- og metalarbeidere	6 989	237	3.4	503	5 770	0.8	3 529	90
14	Træarbeidere	2 065	c. 69	3.3	146	1 823	0.9	605	8
15	Træstof- og papirfabrikarb...	1 494	-	-	-	-	-	-	-
16	Formere	1 034	29	2.8	34	708	0.7	365	20
17	Malere	996	96	9.6	184	2 720	2.7	c. 500	33
18	Sag-, høvleri- og tomtearb...	819	102	12.5	120	1 202	1.5	310	2
19	Møbelsnekkere	596	7	1.2	9	174	0.3	317	2
20	Bokbindere	487	7	1.4	12	195	0.4	360	4
21	Hermetikfabrikarbeidere	345	20	5.8	22	252	0.7	-	-
22	Murere	306	100	32.7	119	2 454	8.0	306	100
23	Bakere	200	33	16.5	37	793	4.0	200	33
	November:								
	Hovedgrupper.								
1	Grubedrift (grubearb.)	67	1	1.5	5	125	1.9	-	-
2	Jord- og stenindustri	147	-	-	-	-	-	-	-
3	Metal-, maskin- og skibsbygningsindustri	8 217	300	3.7	468	7 902	1.0	3 928	138
4	Kemisk industri	78	-	-	-	-	-	-	-

[1]) Se noten til murere i august.

arbeidere vedkommende arbeidsledighet i august—december 1908.

Medlemsantal og arbeidsledighet ved maanedens utgang i:																
Bergen.		Trondhjem.		Stavanger.		Fredrikstad.		Drammen.		Aalesund.		Andre byer.		Bygder.		Nr.
Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
634	42	456	8	321	4	368	6	154	4	75	4	887	4	564	21	11
353	31	198	-	191	2	92	2	161	3	66	5	254	-	103	-	12
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	459	-	1 368	-	13
154	-	54	1	74	-	32	-	54	-	7	-	132	? 1	163	-	14
178	c. 30	69	-	71	-	-	-	-	-	-	-	90	8	-	-	15
-	-	-	-	-	-	-	-	61	11	-	-	59	-	394	18	16
110	-	31	-	36	-	14	-	-	-	-	-	66	-	-	-	17
47	1	25	2	39	1	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	18
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	170	-	19
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	65	3	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	228	c. 1	2
759	67	516	8	384	7	390	13	216	5	83	9	1 030	19	751	28	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	81	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	226	-	5
47	-	24	2	42	1	-	-	-	-	-	-	464	-	1 044	-	6
450	38	197	-	225	6	106	[c. 5]	248	13	68	8	352	[c. 5]	602	91	7
-	-	-	-	345	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
123	-	42	-	206	-	19	-	38	1	43	-	233	1	20	-	9
173	18	74	11	68	9	33	1	-	-	19	-	101	24	28	-	10
192	1	111	1	87	-	33	-	60	1	27	1	269	1	6	-	11
1 744	124	964	22	1 357	43	581	19	562	20	240	18	2 449	50	3 051	123	12
606	62	463	8	310	6	360	13	164	4	76	9	893	17	588	28	13
350	33	197	-	188	6	92	[c. 5]	164	3	62	8	253	[c. 5]	154	1	14
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	450	-	1 044	-	15
153	5	53	-	74	1	30	-	52	1	7	-	137	2	163	-	16
173	18	74	11	68	9	33	1	-	-	19	-	101	24	28	-	17
-	-	-	-	-	-	-	-	61	10	-	-	-	-	448	90	18
100	5	-	-	37	-	14	-	23	-	6	-	99	-	-	-	19
47	-	24	2	42	1	-	-	-	-	-	-	14	-	-	-	20
-	-	-	-	345	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67	1	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	147	-	2
792	54	515	8	377	11	384	21	221	3	83	8	1 050	25	867	32	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	78	-	4

2 b (forts.). Sammendrag av opgaver fra fagforeninger av

Nr.	Maaned. Fag.	Antal med-lemmer.	Arbeidsledighet av mangel paa arbeide: Antal ledige personer: a) ved maanedens utgang. ialt.	pct.	b) i løpet av maaneden. ialt.	Antal ledige arbeidsdage. tils.	pr. medl.	Kristiania. Medl.	Derav ledige.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
5	Forarb. av spindestoffer	219	-	-	-	-	-	-	-
6	Papirindustri	1 981	9	0.5	258	1 138	0.6	370	7
7	Forarb. av trævarer	3 246	c. 253	7.8	420	4 600	1.4	1 214	37
8	Tilv. av nær.- og nydelsesm.	563	70	12.4	76	1 527	2.7	210	26
9	Beklædningsindustri (skotøi)	1 149	10	0.9	36	718	0.6	430	1
10	Bygningsindustri	1 277	378	29.6	493	8 783	6 9	749	249
11	Polygr. industri (boktrykkere)	1 675	9	0.5	22	236	0.1	931	5
12	Hovedsum for november	18 619	1 030	5.5	1 778	25 029	1.34	7 832	463
	Herav vigtigere fag:								
13	Jern- og metalarbeidere	7 199	259	3.6	427	6 902	1.0	3 564	107
14	Træarbeidere	2 060	c. 157	7.6	287	3 239	1.6	594	32
15	Træstof- og papirfabrikarb. ..	1 451	-	-	245	980	0.7	-	-
16	Formere	1 018	41	4.0	41	1 000	1.0	364	31
17	Malere	953	233	24.4	333	5 855	6.1	c. 425	104
18	Møbelsnekkere	662	7	1.1	14	103	0.2	320	3
19	Bokbindere	530	9	1.7	13	158	0.3	370	7
20	Sag-, høvleri- og tomtearb...	524	89	17.0	119	1 258	2.4	300	2
21	Hermetikfabrikarbeidere	353	44	12.5	44	953	2.7	-	-
22	Murere	324	145	44.8	160	2 928	9.0	324	145
23	Bakere	210	26	12.4	32	574	2.7	210	26
	D e c e m b e r:								
	Hovedgrupper.								
1	Grubedrift (grubearb.)	64	1	1.6	8	108	1.7	-	-
2	Jord- og stenindustri	122	5	4.1	6	108	0.9	-	-
3	Metal-, maskin- og skibsbygningsindustri	8 193	461	5.6	573	9 489	1.2	3 870	204
4	Kemisk industri	72	1	1.4	1	10	0.1	-	-
5	Forarb. av spindestoffer	195	-	-	-	-	-	-	-
6	Papirindustri	1 975	c. 18	0.9	c. 265	2 514	1.3	370	5
7	Forarb. av trævarer	2 924	432	14.8	537	7 546	2.6	1 221	94
8	Tilv. av nær.- og nydelsesm.	572	87	15.2	103	2 170	3.8	211	30
9	Beklædningsindustri (skotøi)	1 167	31	2.7	41	595	0.5	453	14
10	Bygningsindustri	1 294	510	39.4	661	11 822	9.1	772	353
11	Polygrafisk ind. (boktrykkere)	1 653	39	2.4	62	592	0.4	932	21
12	Hovedsum for december	18 231	1 585	8.8	2 257	34 954	1.92	7 829	721
	Herav vigtigere fag:								
13	Jern- og metalarbeidere	7 170	372	5.2	477	7 990	1.1	3 506	163
14	Træarbeidere	1 673	230	13.7	316	4 627	2.8	611	77
15	Træstof- og papirfabrikarb. ..	1 444	? 11	0.8	c. 256	2 403	1.7	-	-
16	Formere	1 023	89	8.7	96	1 499	1.5	364	41
17	Malere	947	284	30.0	410	7 100	7.5	c. 425	127
18	Møbelsnekkere	650	26	4.0	31	293	0.5	332	11
19	Sag-, høvleri- og tomtearb. ..	601	176	29.3	c. 190	2 626	4.4	278	6
20	Bokbindere	531	7	1.3	9	111	0.2	370	5
21	Hermetikfabrikarbeidere	361	57	15.8	59	1 560	4.3	-	-
22	Murere	347	226	65.1	251	4 722	13.6	347	226
23	Bakere	211	30	14.2	44	610	2.9	211	30

arbeidere vedkommende arbeidsledighet i august—december 1908.

Medlemsantal og arbeidsledighet ved maanedens utgang i:																
Bergen.		Trondhjem.		Stavanger.		Fredrikstad.		Drammen.		Aalesund.		Andre byer.		Bygder.		Nr.
Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	219	-	5
85	-	20	1	41	1	-	-	-	-	-	-	459	-	1 006	-	6
444	44	226	[c. 2]	227	27	107	[c. 4]	249	7	64	9	411	[c.43]	304	80	7
-	-	-	-	353	44	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
119	7	42	-	210	-	18	-	38	-	42	1	228	1	22	-	9
173	22	74	22	67	20	37	17	-	-	19	c. 10	134	38	24	-	10
196	1	111	1	87	-	33	-	59	1	-	-	253	1	5	-	11
1 809	128	988	34	1 362	103	579	42	567	11	208	28	2 535	108	2 739	113	12
641	47	474	8	303	9	354	21	168	2	76	8	914	25	705	32	13
342	41	197	[c. 2]	188	27	92	[c. 4]	165	-	58	9	284	[c.42]	140	-	14
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	445	-	1 006	-	15
151	7	41	-	74	2	30	-	53	1	7	-	136	-	162	-	16
173	22	74	22	67	20	37	17	-	-	19	c. 10	134	38	24	-	17
102	3	29	-	39	-	15	-	24	-	6	-	127	1	-	-	18
85	-	20	1	41	1	-	-	-	-	-	-	14	-	-	-	19
-	-	-	-	-	-	-	-	60	7	-	-	-	-	164	80	20
-	-	-	-	353	44	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64	1	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	122	5	2
781	85	502	12	335	c. 10	475	c. 37	213	37	77	11	1 140	25	800	40	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	72	1	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	195	-	5
85	-	22	1	41	1	-	-	-	-	-	-	458	-	999	? 11	6
384	92	126	-	227	25	57	6	166	34	63	13	259	c. 17	421	151	7
-	-	-	-	361	57	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
114	13	43	-	213	-	18	-	37	-	41	c. 3	226	1	22	-	9
173	[c.25]	71	28	68	18	32	21	12	2	19	c. 19	123	44	24	-	10
198	10	111	2	86	3	32	-	64	-	-	-	225	3	5	-	11
1 735	225	875	43	1 331	114	614	64	492	73	200	46	2 431	90	2 724	209	12
629	76	451	10	261	8	446	35	163	4	70	11	1 007	25	637	40	13
282	81	99	-	186	24	38	6	81	15	57	13	161	14	158	-	14
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	445	-	999	? 11	15
152	9	51	2	74	[? 2]	29	[? 2]	50	33	7	-	133	-	163	-	16
173	[c.25]	71	28	68	18	32	21	12	2	19	c. 19	123	44	24	-	17
102	11	27	-	41	1	19	-	25	-	6	-	98	3	-	-	18
-	-	-	-	-	-	-	-	60	19	-	-	-	-	263	151	19
85	-	22	1	41	1	-	-	-	-	-	-	13	-	-	-	20
-	-	-	-	361	57	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23

2 c. Sammendrag av foranstaaende opgaver (2 a

Nr.	Maaned. Fag.	Antal med-lemmer.	Arbeidsledighet av mangel paa arbeide: Antal ledige personer: a) ved maanedens utgang. ialt.	pct.	b) i løpet av maaneden. ialt.	Antal ledige arbeidsdage. tils.	pr. medl.	Kristiania. Medl.	Derav ledige.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A. Sæsonfag.								
	1. Murere:								
1	Juli 1908 [1])	345	[? c.71]	[20.6]	[? c.71]	[? c.500]	[1.4]	319	[? c.70]
2	August « [2])	319	40	12.5	72	1 416	4.4	319	40
3	September « [2])	299	40	13.4	55	1 116	3.7	299	40
4	Oktober «	306	100	32.7	119	2 454	8.0	306	100
5	November «	324	145	44.8	160	2 928	9.0	324	145
6	December «	347	226	65.1	251	4 722	13.6	347	226
	2. Malere:								
7	Juli 1908	876	5	0.6	6	37	-	600	-
8	August «	1 010	c 20	2.0	27	584	0.6	c. 550	-
9	September «	958	c. 38	4.0	94	c.1 386	1 4	c. 550	-
10	Oktober «	996	96	9.6	184	2 720	2.7	c. 500	33
11	November «	953	233	24.4	333	5 855	6.1	c. 425	104
12	December «	947	284	30.0	410	7 100	7.5	c. 425	127
	3. Tømrere m. v. (træarb.-forbundet):								
13	Juli 1908	2 139	26	1.2	81	1 094	0.5	600	1
14	August «	2 059	24	1.2	85	977	0.5	602	-
15	September «	2 003	48	2.4	116	1 400	0.7	585	5
16	Oktober «	2 065	c. 69	3.3	146	1 823	0.9	605	8
17	November «	2 060	c. 157	7.6	287	3 239	1.6	594	32
18	December «	1 673	230	13.7	316	4 627	2.8	611	77
	4. Sag- og høvleriarbeidere:								
19	Juli 1908	765	14	1.8	29	253	0.3	338	4
20	August «	750	18	2.4	36	601	0.8	326	7
21	September «	835	38	4.6	88	1 111	1.3	321	9
22	Oktober «	819	102	12.5	120	1 202	1.5	310	2
23	November «	524	89	17.0	119	1 258	2.4	300	2
24	December «	601	176	29.3	c 190	2 626	4.4	278	6
	Tilsammen sæsonfag (1—4):								
25	Juli 1908	4 125	116	2.8	187	1 884	0.5	1 857	[? c.75]
26	August «	4 138	102	2.5	220	3 578	0.9	1 797	47
27	September «	4 095	164	4.0	353	5 013	1.2	1 755	54
28	Oktober «	4 186	367	8.8	569	8 199	2.0	1 721	143
29	November «	3 861	624	16.2	899	13 280	3.4	1 643	283
30	December «	3 568	916	25.7	1 167	19 075	5.3	1 661	436
	B. Øvrige fag (væsentlig ikke-sæsonfag).								
31	Juli 1908	14 451	165	1.1	533	5 118	0.4	6 152	98
32	August «	14 565	177	1.2	564	5 397	0.4	6 112	103
33	September «	14 415	284	2.0	665	8 293	0.6	6 126	172
34	Oktober «	14 593	351	2.4	693	8 993	0.6	6 110	156
35	November «	14 758	406	2.8	879	11 749	0.8	6 189	180
36	December «	14 663	669	4.6	1 090	15 879	1.1	6 168	285

[1]) Jfr. tabel 2 a, note 3. [2]) Likesaa tabel 2 b, august, note 2.

og 2 b), særskilt for sæsonfag og øvrige fag.

Medlemsantal og arbeidsledighet ved maanedens utgang i:																
Bergen.		Trondhjem.		Stavanger.		Fredrikstad.		Drammen.		Aalesund.		Andre byer.		Bygder.		Nr.
Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	1	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		-	-	-	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
-	-	97	-	69	-	45	-	-	-	-	-	65	5	-	-	7
178	[c 10]	68	-	70	-	40	-	-	-	-	-	90	10	14	-	8
178	c. 30	69	-	71	-	-	-	-	-	-	-	96	8	-	-	9
173	18	74	11	68	9	33	1	-	-	19	-	101	24	28	-	10
173	22	74	22	67	20	37	17	-	-	19	c. 10	134	38	24	-	11
173	[c.25]	71	28	68	18	32	21	12	2	19	c. 19	123	44	24	-	12
392	13	210	-	176	3	97	1	155	4	93	4	253	-	163	-	13
357	19	201	-	171	1	95	-	161	1	64	3	253	-	155	-	14
353	31	198	-	191	2	92	2	161	3	66	5	254	-	103	-	15
350	33	197	-	188	6	92	[c. 5]	164	3	62	8	253	[c. 5]	154	1	16
342	41	197	[c. 2]	188	27	92	[c. 4]	165	-	58	9	284	[c.42]	140	-	17
282	81	99	-	186	24	38	6	81	15	57	13	161	14	158	-	18
-	-	-	-	-	-	-	-	65	10	-	-	59	-	303	-	19
-	-	-	-	-	-	-	-	62	11	-	-	59	-	303	-	20
-	-	-	-	-	-	-	-	61	11	-	-	59	-	394	18	21
-	-	-	-	-	-	-	-	61	10	-	-	-	-	448	90	22
-	-	-	-	-	-	-	-	60	7	-	-	-	-	164	80	23
-	-	-	-	-	-	-	-	60	19	-	-	-	-	263	151	24
392	13	307	-	245	3	142	1	220	14	93	4	403	6	466	-	25
535	29	269	-	241	1	135	-	223	12	64	3	402	10	472	-	26
531	61	267	-	262	2	92	2	222	14	66	5	403	8	497	18	27
523	51	271	11	256	15	125	c. 6	225	13	81	8	354	c. 29	630	91	28
515	63	271	24	255	47	129	21	225	7	77	19	418	80	328	80	29
455	106	170	28	254	42	70	27	153	36	76	32	284	58	445	151	30
1 336	16	701	7	755	1	481	10	319	1	167	-	1 988	15	2 552	17	31
1 370	21	699	13	763	2	466	10	313	2	158	5	2 070	10	2 614	11	32
1 367	46	712	13	769	5	467	6	324	8	151	5	2 013	7	2 486	22	33
1 221	73	693	11	1 101	28	456	13	337	7	159	10	2 095	21	2 421	32	34
1 294	65	717	10	1 107	56	450	21	342	4	131	9	2 117	28	2 411	33	35
1 280	119	705	15	1 077	72	544	37	339	37	124	14	2 147	32	2 279	58	36

3. Opgaver fra

Tabel A. Antal arbeidere beskjæftiget ved 306 virksomheter

Nr.	Erhvervsgren.	Antal virksomheter.	Januar 1908.	Februar 1908.	Mars 1908.	April 1908.
1	Meieri	1	14	14	14	14
2	Bergverk [1])	7	3 310	3 018	3 066	3 026
3	Teglverk	5	34	20	29	59
4	Torvstrøfabrik	1	2	4	4	4
5	Kalkverk	1	15	15	16	14
6	Glasverk	2	296	303	303	303
7	Stenindustri	5	297	324	372	380
8	Metal- og maskinindustri	65	11 526	11 481	11 555	11 540
9	Kemisk industri	7	748	808	827	883
10	Tekstilindustri	30	5 553	5 616	5 623	5 621
11	Træstof- og papirfabrikker [3])	26	6 961	6 857	6 788	6 852
12	Diverse papirindustri	9	488	509	517	510
13	Lær- og gummiindustri	4	180	182	187	190
14	Sagbruk og høvlerier [4])	19	2 818	2 817	2 643	2 670
15	Træindustri forøvrig	17	300	295	303	313
16	Møller	5	308	298	289	295
17	Bakerier	9	88	84	85	86
18	Bryggerier	27	1 206	1 232	1 238	1 232
19	Gjær- og spritfabrikker	4	57	53	53	52
20	Hermetikfabrikker	5	801	684	675	692
21	Nær.- og nydelsesm. forøvrig	16	668	647	647	660
22	Beklædningsindustri	5	101	97	96	101
23	Bygmestre	2	8	12	10	12
24	Malere	7	42	41	48	59
25	Skorstensfeiere	4	7	7	7	7
26	Boktrykkere	17	542	547	539	532
27	Handel	6	86	91	102	102
28	Hovedsum	306	36 456	36 056	36 036	36 209
	Herav:					
29	Væsentlig sæsonfag (nr. 3, 4, 14, 20, 23—25)	43	3 712	3 585	3 416	3 503
30	Andre virksomheter	263	32 744	32 471	32 620	32 706

Likesom for tidligere maaneder (se «Arbeidsmarkedet», 1ste—2det kvartal 1908, side 42 flg.) har man ogsaa for maanederne juli—december 1908 mottat opgaver fra et større antal arbeidsgivere ved direkte henvendelse. For saagodtsom alle disse har man dels tidligere, dels i forbindelse med de nysnævnte opgaver ogsaa faat opgaver for de seks foregaaende maaneder. Paa grundlag

[1]) Ved en virksomhet (med 119 arbeidere i november 1907, 41 i mars og ca. 80 i januar og februar 1908 kun 15, i august—oktober 1908 kun 13. [2]) Ved en virksomhet, (fra 18 juni til 6 juli) ogsaa streik ved 2 andre virksomheter, men hertil er — antagelig ved et bruk, hvor antallet av beskjæftigede arbeidere i januar—mai var ca. 30, i juni 51, av lønskonflikt kun 4 (i oktober 209, 31 december: 187). [4]) Arbeiderantallet vilde i vasdraget. [5]) Møbelsnekkerstreik i Skien.

arbeidsgivere.

ved utgangen av maanederne januar—december 1908.

Mai 1908.	Juni 1908.	Juli 1908.	August 1908.	September 1908.	Oktober 1908.	November 1908.	December 1908.	Nr.
13	13	14	15	15	14	14	14	1
3 153	3 442	3 586	3 403	3 449	3 379	3 149	2 940	2
192	218	214	213	95	75	64	48	3
6	24	22	24	24	22	17	17	4
14	16	15	14	15	17	13	8	5
308	301	296	294	293	295	284	284	6
330	334	296	334	345	376	446	465	7
11 367	11 065	10 774	10 932	10 994	10 815	10 507	10 460	8
883	894	909	916	951	955	928	905	9
[2]) 5 048	[2]) 5 007	[2]) 4 940	5 485	5 488	5 518	5 513	5 483	10
6 774	6 838	7 154	7 176	7 182	7 152	[3]) 6 804	6 923	11
509	514	514	509	519	522	530	535	12
190	180	180	187	191	207	208	200	13
[4]) 2 667	[4]) 2 535	2 986	3 053	2 932	3 015	2 979	2 730	14
305	[5]) 294	[5]) 285	300	307	311	317	306	15
293	317	317	319	341	337	340	337	16
87	88	82	82	82	83	83	83	17
1 257	1 307	1 300	1 274	1 245	1 239	1 235	1 241	18
52	53	56	57	57	57	57	57	19
764	835	1 060	1 072	949	854	771	790	20
682	691	726	729	723	735	730	710	21
102	102	92	95	95	100	99	99	22
14	13	5	29	23	19	19	15	23
68	75	62	64	48	38	30	30	24
6	6	6	6	6	6	7	7	25
525	519	513	519	531	540	548	554	26
96	96	86	88	87	84	80	72	27
35 705	35 777	36 490	37 189	36 987	36 765	35 772	35 313	28
3 717	3 706	4 355	4 461	4 077	4 029	3 887	3 637	29
31 988	32 071	32 135	32 728	32 910	32 736	31 885	31 676	30

herav er der i foranstaaende tabel A meddelt opgaver over arbeidsstyrken ved 306 virksomheter ved utgangen av hver maaned i aaret 1908.

Ved disse virksomheter beskjæftigedes ved utgangen av januar 1908 ialt 36 456 arbeidere, hvilket antal i februar sank til 36 056, holdt sig omtrent uforandret i mars, steg litt i april, men sank i mai til 35 705 og var i juni ikke

april—juli 1908) beskjæftigedes paa grund av arbeidskonflikt i december 1907, der i april beskjæftiget 542 arbeidere, er for mai, juni og juli opgit: streik; der var paa grund av dens kortvarighet — i opgaven ikke tat hensyn. [3]) Januar—juni konflikt i juli 93. — Ved et andet bruk beskjæftigedes fra 15 november til 9 december paa grund mai og juni været adskillig større, hvis der ikke hadde været fløterstreik i Glommen-

Tabel B. Antal arbeidere beskjæftiget ved 256 virksomheter ved utgangen januar, mars, juni,

Nr.	Erhvervsgren.	Antal virksomheter.	December 1906.	Januar 1907.	Mars 1907.	Juni 1907.
1	Meieri	1	13	12	11	11
2	Bergverk [1])	6	3 031	3 103	3 147	3 201
3	Teglverk	4	40	42	39	180
4	Torvstrøfabrik	1	16	14	4	7
5	Kalkverk	1	14	13	12	14
6	Glasverk	2	299	295	295	[2]) 140
7	Stenindustri	3	359	322	280	299
8	Metal- og maskinindustri	57	9 175	9 458	9 519	9 597
9	Kemisk industri	4	442	443	444	456
10	Tekstilindustri	28	4 667	4 707	4 721	4 711
11	Træstof- og papirfabrikker	22	6 040	6 087	6 202	[3]) 2 792
12	Diverse papirindustri	6	386	391	392	381
13	Lær- og gummiindustri	4	175	170	164	153
14	Sagbruk og høvlerier	17	2 999	2 708	2 797	3 304
15	Træindustri forøvrig	13	177	174	152	164
16	Møller	3	198	185	185	185
17	Bakerier	7	82	83	82	84
18	Bryggerier	22	1 007	1 005	1 025	1 043
19	Gjær- og spritfabrikker	4	51	51	51	51
20	Hermetikfabrikker	5	682	663	649	958
21	Nær.- og nydelsesm. forøvrig	15	654	636	628	680
22	Beklædningsindustri	4	90	93	94	93
23	Malere	3	10	8	11	38
24	Skorstensfeiere	4	6	6	6	5
25	Boktrykkere	15	479	461	482	471
26	Handel	5	72	72	89	90
27	Hovedsum	256	31 164	31 202	31 481	29 108
	Herav:					
28	Væsentlig sæsonfag (nr. 3, 4, 14, 20, 23, 24)	34	3 753	3 441	3 506	4 492
29	Andre virksomheter	222	27 411	27 761	27 975	24 616

synderlig høiere. Det forholdsvis lave antal i de to sidstnævnte maaneder staar dels i forbindelse med arbeidskonflikter, se noterne til tabellen, men skyldes ogsaa delvis nedgang i metalindustrien, jfr. forrige numer. I løpet av juli og august stiger antallet til 37 189, men synker saa ned til 35 313 i december, for en væsentlig del paa grund av avtagende virksomhet i metal- og maskinindustrien (siden utgangen av september); ogsaa bergverksdriften viser i aarets sidste maaneder en væsentlig nedgang i arbeidsstyrken. Likesaa hermetikfabrikker og for decembers ved-

[1]) Se tabel A, note 1. [2]) Streik ved et glasverk; jfr. «Arbeidsmarkedet» for 1ste— [4]) Se tabel A, note 3. [5]) Jfr. tabel A, note 4. [6]) Likesaa note 5.

av maanederne december 1906, januar, mars, juni, september, december 1907, september, december 1908.

September 1907.	December 1907.	Januar 1908.	Mars 1908.	Juni 1908.	September 1908.	December 1908.	Nr.
11	15	14	14	13	15	14	1
3 198	2 777	2 906	2 618	2 810	2 710	2 450	2
120	39	30	25	180	85	39	3
17	4	2	4	24	24	17	4
14	13	15	16	16	15	8	5
[2]) 140	296	296	303	301	293	284	6
313	286	262	333	286	309	437	7
9 589	9 830	9 904	9 881	9 446	9 393	8 954	8
441	438	448	522	558	607	599	9
4 711	4 789	4 820	4 889	4 816	4 764	4 761	10
6 393	6 747	[4]) 6 577	[4]) 6 396	[4]) 6 440	6 786	6 547	11
392	411	417	441	444	448	452	12
153	177	180	187	180	191	200	13
3 328	2 975	2 722	2 510	[5]) 2 417	2 841	2 647	14
166	168	172	174	[6]) 171	172	166	15
185	208	208	192	196	202	201	16
82	87	81	78	81	76	76	17
1 003	983	977	1 003	1 047	994	995	18
53	58	57	53	53	57	57	19
1 238	879	801	675	835	949	790	20
674	673	666	645	686	720	708	21
96	96	97	92	98	91	95	22
21	16	24	24	39	31	17	23
6	6	7	7	6	6	7	24
480	510	510	506	485	498	523	25
88	73	81	94	88	80	68	26
32 912	32 554	32 274	31 682	31 716	32 357	31 112	27
4 730	3 919	3 586	3 245	3 501	3 936	3 517	28
28 182	28 635	28 688	28 437	28 215	28 421	27 595	29

kommende sagbruk, men dette skriver sig, delvis ialfald, fra aarstiden. — Overhodet var der fra januar til december 1908 en nedgang fra 36 456 til 35 313, altsaa paa 1 343 arbeidere. Størstedelen av denne nedgang falder paa metal- og maskinindustrien, hvor arbeidsstyrken avtok fra 11 526 til 10 460, altsaa med 1 066. I tekstil-, træstof- og papir- og bryggeri-industrien samt ved trykkerierne var arbeidsstyrken i det hele tat temmelig jevn aaret rundt. I sæsonfagene var der for det meste størst virksomhet i august og nogenlunde samme arbeidsstyrke i december som i januar.

2det kvartal 1908, side 44. [3]) Konflikt ved 5 virksomheter med ca. 3 700 arbeidere.

I tabel B er der for 256 virksomheter meddelt opgaver over arbeidsstyrken ved utgangen av hvert kvartal samt januar maaned 1907 og 1908 og tillike ved utgangen av aaret 1906. Den samlede arbeidsstyrke ved disse virksomheter var ved utgangen av 1906: 31 164, ved utgangen av 1907: 32 554 og ved utgangen av 1908: 31 112 — altsaa var der i løpet av aaret 1907 en stigning paa 1 390, men i løpet av 1908 en nedgang paa 1 442. Størstedelen saavel av stigningen som av nedgangen falder paa metal- og maskinindustrien, hvor arbeidsstyrken ved de i tabel B medtagne virksomheter i løpet av aaret 1907 steg fra 9 175 til 9 830, men ved utgangen av 1908 kun utgjorde 8 954; maksimum viser forøvrig for denne industri april 1908 med 9 907. Til sammenligning kan anføres, at der blandt et betydelig antal fagorganiserte jern- og metalarbeidere (i 1907 og 1908 ca. 5 000) ifølge tabellen side 75—77 var 1.9 pct. ledige ved utgangen av 1906, 1.6 pct. ved utgangen av 1907 og 5.5 pct. ved utgangen av 1908.

Ved utgangen av hver maaned i 1907 og 1908 utgjorde arbeidsstyrken ved de samme 256 virksomheter:

Maaned.	I sæsonfag (34 virksomheter).		I andre fag (222 virksomheter).		Tilsammen (256 virksomheter).	
	1907.	1908.	1907.	1908.	1907.	1908.
Januar	3 441	3 586	27 761	28 688	31 202	32 274
Februar	3 475	3 437	28 099	28 332	31 574	31 769
Mars	3 506	3 245	27 975	28 437	31 481	31 682
April	3 556	3 333	28 273	28 404	31 829	31 737
Mai	4 232	3 520	24 389	28 200	28 621	31 720
Juni	4 492	3 501	24 616	28 215	29 108	31 716
Juli	4 695	4 182	24 502	28 114	29 197	32 296
August	4 766	4 291	27 586	28 096	32 352	32 387
September	4 730	3 936	28 182	28 421	32 912	32 357
Oktober	4 389	3 879	28 714	28 411	33 103	32 290
November	4 248	3 729	28 951	27 965	33 199	31 694
December	3 919	3 517	28 635	27 595	32 554	31 112

Ved disse opgaver maa tages i betragtning, at der her kun handles om virksomheter, som har eksistert i alle de maaneder, vedkommende tabel gjælder (om end enkelte av virksomheterne i enkelte maaneder ikke var i drift), men ikke er tat hensyn til nye anlæg. Av nye bedrifter blev der i Riksforsikringsanstalten i aaret 1907 indregistrert 1 846 med mindst 14 635 arbeidere (hvorav 894 varige bedrifter med mindst 6 284 arbeidere) og i aaret 1908 (foruten skogbedrifter) 1 762 med mindst 13 950 arbeidere (hvorav 831 varige bedrifter med mindst 7 834 arbeidere); jfr. «Meddelelser fra det Statistiske Centralbureau», 1908, nr. 12, side 209. Paa den anden side maa ogsaa haves for øie, at der i aarets løp nedlægges adskillige virksomheter.

Kristiania. Steen'ske boktrykkeri.

Trykt 3 august 1909.

Arbeidsmarkedet i Norge

i aaret 1907.

(Marché du travail en Norvège dans l'année 1907.)

(Tillægshefte til «Arbeidsmarkedet», utgit av det Statistiske Centralbureau, 1908.)

Indhold.

I.	Almindelig oversigt	Side	1
II.	Arbeidsledighet blandt fagforeningsmedlemmer	-	3
III.	Den kommunale arbeidsformidling	-	15
IV.	Opgaver fra arbeidsgivere	-	31
V.	**Arbeidskonflikter** *(Grèves et lockouts)*	-	34
VI.	Opgaver vedk. sygdom, militærtjeneste m. m.	-	45
Tillæg:	Arbeidsmarkedet i utlandet	-	50
Grafiske fremstillinger.			

Arbeidsmarkedet i Norge i aaret 1907.[1]

(Ved sekretær A. Th. Kiær.)

I. Almindelig oversigt.

De gunstige økonomiske forhold, som vort land i det hele tat nød godt av i 1907, avspeiler sig ogsaa i de opgaver, som foreligger til belysning av arbeidsmarkedets utvikling. Dette gjælder saavel fagforeningernes opgaver over arbeidsledigheten blandt deres medlemmer som indberetningerne fra de kommunale arbeidskontorer; i den samme retning peker ogsaa opgaver fra et større antal arbeidsgivere over, hvormange arbeidere de beskjæftiget ved utgangen av hver maaned.

Som et tegn paa betydelig fremskridt inden den industrielle virksomhet kan navnlig fremhæves, at antallet av fabrikarbeidere m. v. (ved de under fabriktilsynet sorterende virksomheter) i løpet av aaret 1907 steg fra 91 425 til 99 145, mens det tilsvarende tal i løpet av de fire aar 1901—1904 kun steg fra 79 457 til 82 756; i 1905 steg det til 86 524 og i 1906 til 91 425. — Likesaa, at den gjennemsnitlige ledighetsprocent blandt fagforeningsmedlemmer efter de foreliggende opgaver er gaat ned fra 4.4 i 1905 til 3.2 i 1906 og 2.5 i 1907, og at det gjennemsnitlige antal arbeidsledige mænd pr. 100 ledige pladser ved arbeidskontorerne i Kristiania, Bergen, Trondhjem og Stavanger gik ned fra 270 i 1905 og 233 i 1906 til 158 i 1907.

Det beregnede samlede antal ledige uker for de mænd, som søkte arbeide ved Kristiania arbeidskontor utgjorde ifølge dette kontors aarsberetninger:

i 1905	65 430
- 1906	37 611
- 1907	18 629,

altsaa en meget betydelig nedgang i arbeidsledigheten.

Det av Kristiania arbeidskontor beregnede antal arbeidsledige mænd utgjorde ved utgangen av 1905, 1906 og 1907 henholdsvis 2 809, 1 393 og 868 (men pr. 31 december 1908: 1 811).

Siden vaaren 1906 har der indtil høsten 1908 i det store og hele tat været forholdsvis liten arbeidsledighet av mangel paa arbeide, hvorimot et forholdsvis stort antal arbeidsdage er tapt ved arbeidskonflikter.

---

[1]) Aarsoversigt for 1906 findes i «Arbeidsmarkedet» 1907, side 32—48, og for 1905 i aargangen 1906, side 28—33.

Til belysning av arbeidsmarkedets utvikling er der i slutningen av nærværende aarsberetning vedføiet endel grafiske fremstillinger, der tillike findes i Statistisk Aarbok for 1908 som nr. 2 til 6 av denne aarboks grafiske fremstillinger.

Nr. 2 viser den gjennemsnitlige ledighetsprocent ved hver maaneds utgang fra januar 1905 til september 1908 for ca. 12 000 fagforeningsmedlemmer i 1905, 12—18 000 i 1906 og senere i regelen omkring 18 000. Det sees herav, at der i hele 1907 var betydelig mindre arbeidsledighet end i 1905; sammenlignet med 1906 var der i aarets første halvdel likeledes adskillig mindre ledighet i 1907, mens forholdene i anden halvdel av aaret stillet sig omtrent likt i begge aar. I 1908 er arbeidsledigheten igjen begyndt at stige.

Nr. 3 belyser arbeidsledigheten ved at fremstille, hvormange mænd der søkte arbeide ved de offentlige (før 1908 kommunale) arbeidskontorer i rikets fire største byer for hvert 100 ledige pladser, i hver maaned fra januar 1905 til oktober 1908. Hver enkelt mand er regnet saa mange ganger, som han i maanedens løp efter at ha faat arbeide paany er blit ledig og da har meldt sig ved kontoret; for 1907 og tidligere aar er tallene herfor tildels approksimativt beregnet, jfr. nedenfor side 19—20. Det fremgaar ogsaa herav, at forholdene i 1907 var bedre end i 1905 og 1906 (ogsaa sammenlignet med sidstnævnte aar i alle maaneder, dog var forskjellen i aarets sidste halvdel betydelig mindre end i første halvdel, jfr. ovenfor ad nr. 2).

Nr. 4 fremstiller arbeidsledigheten blandt medlemmerne av endel vigtigere fagforeninger (jfr. «Arbeidsmarkedet» for 1907, side 10—13 og 54—55) særskilt for sæsonfag (murere, malere, tømrere m. v.) og andre fag (jern- og metalarbeidere, boktrykkere, møbelsnekkere, bakere m. v.). Det fremgaar herav, at arbeidsledigheten i vintertiden i forhold til medlemstallet er mangedobbelt saa stor blandt sæsonarbeiderne som blandt de øvrige.

Nr. 5 viser antallet av arbeidere hos 230 væsentlig større arbeidsgivere fra december 1906 til juni 1908 i forhold til arbeidertallet i august 1907, likeledes særskilt for sæsonfag (sagbruk og høvlerier, teglverk, hermetikfabrikker, bygningsindustri m. m.) og øvrige fag. De absolute tal er meddelt i «Arbeidsmarkedet» for 1ste og 2det kvartal 1908, side 44—45. Det bemerkes, at der kun er medtat virksomheter, der har eksistert det hele tidsrum, ikke nye anlæg.

Samtlige disse fremstillinger viser ogsaa hvilken betydelig forskjel der er paa arbeidsledigheten til de forskjellige aarstider, navnlig for sæsonarbeidernes vedkommende. Det sidste kommer sterkest tilsyne i nr. 4, hvorav fremgaar, at der i vintermaanederne gik mangedobbelt saamange sæsonarbeidere (bygningshaandverkere) ledige som i sommertiden.

Nr. 6 viser utviklingen av den gjennemsnitlige dagløn for almindelige dagarbeidere (paa egen kost) ved utgangen av hvert femaar fra 1850 til 1905, særskilt for mænd og kvinder (for de sidstnævnte haves dog kun opgaver siden 1875 eller 1880) og særskilt for bygder og byer. Denne er for mænd

i bygderne steget fra kr. 1.02 i 1850 til kr. 2.21 i 1905, i byerne likesaa fra kr. 1.04 til kr. 2.57. (I 1875 var den naadd en midlertidig høide av kr. 1.87 i bygderne og kr. 2.31 i byerne, men var i 1880-aarene betydelig lavere). For kvinder var den i bygderne i 1875 kr. 1.04, i 1880 kr. 0.96, i 1905 kr. 1.25; i byerne i 1880 kr. 1.21, i 1905 kr. 1.59.

II. Arbeidsledighet blandt fagforeningsmedlemmer.

Efter de indkomne opgaver, der imidlertid for de forskjellige maaneder ikke omfatter nøiagtig de samme foreninger, hitsættes følgende tabellariske oversigt over arbeidsledigheten blandt fagforeningsmedlemmer i hver maaned av 1907 sammenlignet med tilsvarende maaned 1906:

Maaned.	Antal arbeidere, for hvem opgaver haves [1]).		Derav arbeidsledige ved maanedens utgang:				Antal ledige arbeidsdage i maanedens løp:			
			ialt.		pct.		ialt.		pr. 100 medlemmer.	
	1906.	1907.	1906.	1907.	1906.	1907	1906.	1907.	1906.	1907.
A. Samtlige arbeidere.										
Januar	12 122	18 932	791	1 078	6.5	5.7	23 417	31 999	193	169
Februar	12 662	18 637	718	718	5.7	3.9	19 283	20 816	152	112
Mars	12 909	18 285	630	545	4.9	3.0	19 061	15 730	148	86
April	13 845	19 857	448	460	3.3	2.3	12 182	14 116	88	71
Mai	14 970	19 930	307	285	2.1	1.4	9 345	10 823	62	54
Juni	15 505	16 910	178	143	1.1	0.8	5 257	4 960	34	29
Juli	15 942	18 966	156	204	1.0	1.1	4 824	6 401	30	34
August	15 236	18 564	185	194	1.2	1.0	6 132	7 502	40	40
September	16 158	18 324	216	219	1.3	1.2	7 171	5 725	44	31
Oktober	16 600	18 147	412	247	2.5	1.4	10 383	6 444	63	36
November	16 421	17 925	488	536	3.0	3.0	13 577	12 835	83	72
December	18 105	18 295	1 007	915	5.6	5.0	20 959	18 063	116	99
B. Herav bygningshaandverkere m. v.										
Januar	1 429	2 304	415	462	[2])29.0	20.1	11 817	13 855	827	601
Februar	1 409	2 260	331	304	[2])23.5	13.5	9 276	9 290	658	411
Mars	1 542	2 405	281	176	[2])18.2	7.3	9 573	7 020	621	292
April	1 635	2 950	127	98	7.8	3.3	4 230	4 153	259	141
Mai	1 908	2 994	83	97	4.4	3.2	2 658	2 968	139	99
Juni	2 182	2 722	81	56	3.7	2.1	2 421	2 283	111	84

[1]) Lensearbeidere (for hvilke opgaver mangler for første halvaar 1906 og som derhos med hensyn til arbeidsledighet indtar en særstilling) ikke medregnet. [2]) Hvis man fraregner malere utenfor Kristiania (tilsvarende opgaver mangler for januar—mars og oktober 1907): januar 26.7 pct., februar 21.2 pct., mars 16.4 pct., oktober 5.9 pct.

Maaned.	Antal arbeidere, for hvem opgaver haves.		Derav arbeidsledige ved maanedens utgang:				Antal ledige arbeidsdage i maanedens løp:			
			ialt.		pct.		ialt.		pr. 100 medlemmer.	
	1906.	1907.	1906.	1907.	1906.	1907.	1906.	1907.	1906.	1907.
Juli	2 145	2 620	43	66	2.0	2.5	1 766	1 972	82	75
August	2 106	2 819	52	40	2.5	1.4	1 964	2 185	93	78
September	2 375	2 776	75	86	3.2	3.1	2 153	1 620	91	58
Oktober	2 459	2 482	200	119	[1]) 8.1	4.8	3 705	2 678	151	108
November	2 404	2 845	290	345	12.1	12.1	7 223	7 945	300	279
December	2 578	2 701	585	589	22.7	21.8	11 910	11 640	462	431
C. Sag- og høvleri-arbeidere.										
Januar	665	1 428	116	c. 345	17.4	24.2	3 220	10 039	484	703
Februar	c. 574	1 541	c. 96	219	16.7	14.2	2 378	6 082	414	395
Mars	414	1 029	104	132	25.1	12.8	2 425	3 502	586	340
April	427	1 623	123	216	28.8	13.3	2 886	5 725	676	353
Mai	450	2 010	122	32	27.1	1.6	3 454	3 795	768	189
Juni	822	991	8	-	1.0	-	220	6	27	1
Juli	1 143	1 611	4	34	0.3	2.1	212	1 530	19	95
August	1 159	1 561	5	15	0.4	1.0	363	1 502	31	96
September	1 074	589	22	-	2.0	-	1 327	250	124	42
Oktober	1 148	854	57	10	5.0	1.2	1 880	127	164	15
November	765	815	15	? c. 89	2.0	(10.9)	1 431	2 029	187	249
December[2])	1 422	481	84	[2]) ? 66	5.9	(13.7)	? 2 389	[2])? 1 909	(168)	(397)
D. Andre.										
Januar	10 028	15 200	260	271	2.6	1.8	8 380	8 105	84	53
Februar	10 679	14 836	291	195	2.7	1.3	7 629	5 444	71	37
Mars	10 953	14 851	245	237	2.2	1.6	7 063	5 208	64	35
April	11 783	15 284	198	146	1.7	1.0	5 066	4 238	43	28
Mai	12 612	14 926	102	156	0.8	1.0	3 233	4 060	26	27
Juni	12 501	13 197	89	87	0.7	0.7	2 616	2 671	21	20
Juli	12 654	14 735	109	104	0.9	0.7	2 846	2 899	22	20
August	11 971	14 184	128	139	1.1	1.0	3 805	3 815	32	27
September	12 709	14 959	119	133	0.9	0.9	3 691	3 855	29	26
Oktober	12 993	14 811	155	118	1.2	0.8	4 798	3 639	37	25
November	13 252	14 265	183	102	1.4	0.7	4 923	2 861	37	20
December	14 105	15 113	338	260	2.4	1.7	6 660	4 514	47	30

Av ovenstaaende tabel fremgaar, at der i det hele tat har været mindre arbeidsledighet i 1907 end i 1906; forskjellen er størst i aarets første maaneder, i hvilke der i 1906 endnu var en betydelig arbeidsledighet. Gjennemsnitlig for alle aarets maaneder utgjorde ledighetsprocenten (ved hver maaneds utgang) i 1905: 4.4, i 1906: 3.2 og i 1907: 2.5; i aarets første halvdel

[1]) Se note 2, side 3. [2]) De to aar kan vanskelig sammenlignes, jfr. «Arbeidsmarkedet» 1907, side 52—53.

utgjorde den henholdsvis 4,5, 3.9 og 2.9 og i sidste halvdel: 4.2, 2.4 og 2.1. Det gjennemsnitlige antal ledige dage i maanedens løp pr. 100 medlemmer var i aarets første halvdel: i 1905 126, i 1906 113 og i 1907 87; i aarets anden halvdel henholdsvis 102, 63 og 52.

Særskilt for bygningshaandverkere, sag- og høvleriarbeidere og andre utgjorde den gjennemsnitlige ledighetsprocent ved maanedens utgang og det gjennemsnitlige antal ledige dage pr. maaned pr. 100 arbeidere:

	Bygnings-haandverkere.			Sag- og høvleriarbeidere.			Andre.		
	1905.	1906.	1907.	1905.	1906.	1907.	1905.	1906.	1907.
Ledighetsprocent ved maanedens utgang:									
1ste halvaar.....	9.5	[1]) 14.4	8.3	27.3	19.4	11.0	2.8	1.8	1.2
2det —	14.3	[1]) 8.4	7.6	[2]) (5.1)	2.6	[3]) (4.8)	2.4	1.3	1.0
Aaret.....	11.9	[1]) 11.4	7.9	16.2	11.0	7.9	2.6	1.6	1.1
Ledige dage pr. 100 arbeidere pr. maaned:									
1ste halvaar.....	300	436	271	674	493	330	77	52	33
2det —	325	197	172	[2])(136)	116	[3])(149)	61	34	25
Aaret.....	312	316	221	405	304	240	69	43	29

For alle grupper var der altsaa i gjennemsnit for aaret en væsentlig bedring i 1907 saavel sammenlignet med 1906 som — i regelen endnu mere — med 1905. I aarets anden halvdel er dog forskjellen mellem 1906 og 1907 ikke betydelig, og for sagbruks- og høvleriarbeidere synes der i november (jfr. tabellen side 4) at ha været større arbeidsledighet i 1907 end i 1906 (for december egner opgaverne sig ikke til sammenligning).

Da opgaverne for de forskjellige maaneder ikke helt ut gjælder de samme foreninger, vil sammenligninger være sikrere, naar de begrænses til saadanne foreninger, for hvilke arbeidsledigheten kjendes for samtlige de maaneder, som sammenlignes.

Der er derfor — i «Arbeidsmarkedet» for 1907, side 10—13 og 54—55 — opstilt tabeller, der gjælder et utvalg av vigtigere foreninger, for hvilke man har opgaver for samtlige maaneder saavel i 1906 som i 1907[4]). Disse foreningers samlede medlemstal var i januar 1906: 5 970 og i december 1907: 8 821, og da de omfatter de fleste fag, hvori større arbeidsledighet pleier at forekomme —

[1]) Hvis man fraregner malere utenfor Kristiania i januar—mars og oktober (jfr. side 3, note 2): i 1ste halvaar 13.4, i 2det halvaar 8.1, i aaret 10.7. [2]) Jfr. «Arbeidsmarkedet» 1907, side 33, note 1—4. [3]) Sammenligningen med 1906 meget tvilsom. [4]) For enkelte foreninger mangler undertiden direkte opgaver, men man har da skjønsmæssig beregnet tallene efter opgaver for den foregaaende og den følgende maaned; saadanne beregnede tal er i de anførte tabeller sat i klammer.

og for hvilke opgaver overhodet haves —, og inden disse fag de største foreninger, vil den gjennemsnitlige ledighetsprocent for disse foreninger i det hele tat vise bevægelsen i arbeidsledighetsforholdene fra maaned til maaned og fra aar til aar omtrent likesaa godt som hovedtabellerne. Det bør dog bemerkes, at ett vigtig fag ikke er repræsentert blandt de nævnte vigtigere foreninger, nemlig sag- og høvleriarbeiderne, for hvis vedkommende der ikke er en eneste forening, for hvilken man har opgaver for samtlige de heromhandlede 24 maaneder.

Blandt medlemmerne av de heromhandlede foreninger var ledighetsprocenten ved maanedens utgang:

Maaned.	For bygningshaandverkere m.v.		For andre.		Overhodet.	
	1906.	1907.	1906.	1907.	1906.	1907.
Januar	33.4	30.9	3.2	1.9	7.5	6.1
Februar	26.8	22.5	3.5	1.2	6.4	4.2
Mars	23.9	12.4	3.0	2.1	5.6	3.6
April	12.2	6.6	1.9	1.5	3.2	2.3
Mai	[1]) 5.4	[1]) 6.2	0.8	1.4	1.4	2.1
Juni	4.3	3.5	0.9	0.9	1.4	1.4
Juli	2.4	4.0	1.3	1.1	1.4	1.6
August	2.9	2.4	1.5	1.3	1.7	1.5
September	[2]) 3.6	[2]) 5.4	1.0	1.5	1.5	2.1
Oktober	8.3	7.9	1.8	1.1	2.9	2.2
November	16.2	16.7	2.1	1.1	4.3	3.6
December	29.3	31.0	3.3	2.2	7.3	6.9
I gjennemsnit:						
1ste halvaar	17.7	13.7	2.3	1.5	4.3	3.3
2det —	10.5	11.2	1.8	1.4	3.2	3.0
Aaret	14.1	12.5	2.1	1.4	3.7	3.1

Naar man bortser fra sag- og høvleriarbeidere, der som nævnt ikke er medtat blandt de heromhandlede arbeidere, stemmer de her meddelte tal i det hele godt med de side 3—5 anførte tal. (Naar ledighetsprocenterne efter de sidst meddelte opgaver gjennemgaaende er noget høiere end de før anførte, kommer dette av, at de sidst meddelte opgaver ikke omfatter en række industrigrene, hvor der sjelden forekommer nogen synderlig arbeidsledighet.)

For bygningshaandverkerne gir de tabeller, hvor samtlige foreninger er medtat, et for gunstig billede av utviklingen fra 1906 til 1907, hvis man ikke tar i betragtning den i noterne til samme tabeller nævnte omstændighet, at der

[1]) Hvis malere i Aalesund medregnes: i 1906: 7.4, i 1907: 6.0. [2]) Medregnet malere i Aalesund og Kristiansand: i 1906: 4.4, i 1907: 5.2.

i flere maaneder av 1907 mangler opgaver for malere utenfor Kristiania. Opgaverne for de utvalgte vigtigere foreninger danner derfor et sikrere grundlag for sammenligningen.

Hvad de enkelte fag angaar, kan merkes, at saavel jern- og metalarbeidere som boktrykkere i de første maaneder av 1907 viser adskillig gunstigere forhold end i de tilsvarende maaneder i 1906. For jern- og metalarbeidernes vedkommende avtok saaledes ledighetsprocenten ved utgangen av januar fra 2.1 i 1906 til 1.3 i 1907 og ved utgangen av mars fra 2.0 til 1.3. Paa samme maate avtok procenten for boktrykkerne ved de nævnte tidspunkter henholdsvis fra 5.7 til 1.7 og fra 3.7 til 3.1. — I de følgende maaneder er forholdet vekslende: snart noget bedre i 1907, snart noget bedre i 1906, mest omtrent det samme i begge aar. Ved utgangen av juni hadde saaledes jern- og metalarbeiderne 0.7 pct. ledige i 1906, 0.5 pct. i 1907, og boktrykkerne 1.1 pct. i 1906, 2.0 pct. i 1907. Ved utgangen av december: jern- og metalarbeiderne henholdsvis 2.0 og 1.5, boktrykkerne 3.7 og 2.8. — I gjennemsnit for aaret var ledighetsprocenten ved hver maaneds utgang for jern- og metalarbeiderne: i 1906 1.2, i 1907 0.9, for boktrykkerne henholdsvis 2.9 og 2.3 (derav i aarets første halvdel for jern- og metalarbeiderne henholdsvis 1.4 og 0.8, i anden halvdel 1.0 og 0.9, for boktrykkerne i første halvaar 3.5 og 2.3, i andet halvaar 2.3 og 2.4). I disse to vigtige fag var der altsaa i det hele tat ingen synderlig arbeidsledighet hverken i 1906 eller 1907; for jern- og metalarbeidernes vedkommende var endog den omhandlede procent i aaret 1906 overhodet ikke over 2.1, og i 1907 ikke over 1.5, for boktrykkerne var den dog i januar og februar 1906 oppe i omkring 6 pct.. men senere under 3 pct., undtagen i mars, august og december 1906 samt mars og august 1907, i hvilke maaneder den var mellem 3 og 4 pct.

Blandt bakerne var der derimot saavel i aarets fire første som i de fire sidste maaneder adskillig arbeidsledighet saavel i 1906 som i 1907 (januar—april 1906 gjennemsnitlig 10.8 pct. ledige ved maanedens utgang, januar—april 1907 8.8 pct., september—december henholdsvis 14.1 og 9.2 pct.); i maanederne mai—september var der i begge aar ikke synderlig ledighet av mangel paa arbeide (dog mai 1907: 5.8 pct.), hvorimot i det førstnævnte aar mange gik uten arbeide paa grund av arbeidskonflikt i faget. Blandt hermetikarbeiderne (i Stavanger) var der i de sidste maaneder av 1906 og i de første maaneder av 1907 adskillig arbeidsledighet; likesaa ved utgangen av december 1907, dog meget mindre end ved utgangen av 1906, idet ledighetsprocenten var henholdsvis 7.6 og 20.7. Blandt træstof- og papirfabrikarbeidere, for hvis vedkommende man i anden halvdel av 1906 og i 1907 som regel har opgaver for et par tusen, var der i begge disse aar liten eller ingen arbeidsledighet av mangel paa arbeide, hvorimot der fra mai til august 1907 taptes et meget stort antal arbeidsdage ved arbeidskonflikt, jfr. hovedavsnit V.

Ledighetsprocenterne for de enkelte byer vil i væsentlig grad avhænge av, hvilke fag der hovedsagelig er repræsentert i de foreliggende opgaver, og sammenligninger vil her kun la sig gjøre, naar man tar tilstrækkelig hensyn hertil.

For Kristiania, for hvis vedkommende man har opgaver for 5—6 000 arbeidere i 1906 og for 6—7 000 i 1907, er forøvrig de fag, der har størst betydning for ledighetsprocentens størrelse, som regel repræsentert i hver maaned; her vil derfor den gjennemsnitlige ledighetsprocent for alle de nævnte arbeidere gi et nogenlunde rigtig uttryk for utviklingen.

Dette vil fremgaa av følgende tabel, der viser ledighetsprocenten ved utgangen av hver maaned fra januar 1906 til december 1907: a) for alle fag, for hvilke opgaver foreligger, b) for endel vigtigere fag (nemlig jern- og metalarbeidere, boktrykkere, tømrere, møbelsnekkere, bakere, malere, murere og bokbindere, ialt 3 800—4 900 arbeidere i 1906 og 5 200—5 800 i 1907.

Ved utgangen av:	a) For alle foreninger.		b) For endel foreninger.					
			Murere, malere og tømrere.		Øvrige fag.		Tilsammen.	
	1906.	1907.	1906.	1907.	1906.	1907.	1906.	1907.
Januar	7.4	6.3	47.4	37.8	4.4	2.0	9.5	7.6
Februar	6.5	4.0	37.6	25.1	4.5	1.3	8.4	4.9
Mars	5.4	3.4	27.8	13.7	3.8	2.4	6.7	4.2
April	3.2	2.0	14.6	5.1	2.5	1.8	4.0	2.4
Mai	1.6	2.0	8.2	5.2	1.1	1.7	2.1	2.3
Juni	1.6	1.2	6.0	2.7	1.2	1.1	1.9	1.4
Juli	1.4	1.6	3.0	4.4	1.5	1.4	1.7	1.9
August	1.6	1.4	3.2	2.8	1.7	1.3	1.9	1.6
September	1.4	2.3	4.4	6.6	1.1	1.7	1.6	2.6
Oktober	3.1	2.6	12.2	9.2	2.1	1.3	3.7	2.8
November	4.3	4.0	21.8	20.5	2.2	1.0	5.4	4.6
December	[1]) 7.0	7.1	38.0	36.0	3.3	2.0	9.0	8.3
Gjennemsnitlig:								
Januar—Juni	4.3	3.2	23.6	14.9	2.9	1.7	5.4	3.8
Juli—December	3.1	3.2	13.8	13.3	2.0	1.5	3.9	3.6
Januar—December	3.7	3.2	18.7	14.1	2.5	1.6	4.7	3.7

I aarets fire første maaneder stillet altsaa forholdene sig væsentlig bedre i 1907 end i 1906 saavel i bygningsindustrien som forøvrig, mens der i de øvrige maaneder gjennemsnitlig ingen væsentlig forskjel var mellem de to aar.

Bortset fra bygningsfagene viser opgaverne i samtlige maaneder fra og med april 1906 til og med december 1907 forholdsvis liten arbeidsledighet.

I Bergen var der efter de foreliggende fagforeningsopgaver i første kvartal 1907 gjennemsnitlig omtrent samme arbeidsledighet som i samme kvartal 1906, idet der blandt omkring 1 200—1 400 arbeidere i endel fag (jern-

[1]) Fraregnet endel foreninger, der ikke er med i opgaverne for december 1907: 7.4.

og metalarbeidere, boktrykkere, skibstømmermænd m. fl.) ved utgangen av januar, februar og mars 1906 gjennemsnitlig var 3.5 pct. ledige og ved utgangen av de samme maaneder 1907 3.4 pct. Herav blandt træarbeidere (bygnings- og skibstømmermænd) henholdsvis 7.9 og 12.6, blandt de øvrige 2.6 og 1.4. For de førstnævnte var altsaa ledigheten øket, men for de andre avtat. Blandt disse er ikke medregnet malere, for hvilke opgaver kun haves for januar 1906 (15 ledige av 89), og murere (kun januar 1907: 69 ledige av 106).

Fra april til oktober var der i begge aar liten arbeidsledighet efter de foreliggende opgaver, men i november og december var den som sedvanlig atter stigende og var ved aarets utgang i gjennemsnit for de nævnte 1 200—1 400 arbeidere nøiagtig like stor i 1906 og 1907, nemlig 4.3 pct. (for træarbeidere 12 pct., for de øvrige 2.5 pct.). — Blandt 216 malere var der ved utgangen av 1906 100 ledige; for 1907 mangler opgaver.

Jfr. forøvrig «Arbeidsmarkedet» for 1907, side 10—25 og 54—67.

I Trondhjem var der, bortset fra sæsonfag, i det hele tat liten arbeidsledighet saavel i 1906 som i 1907. Blandt jern- og metalarbeidere og boktrykkere (tilsammen omkring 500) var den gjennemsnitlige ledighetsprocent i 1906 1.1 og i 1907 1.2. Blandt malere og murere var der i første kvartal 1906 stor arbeidsledighet, for samme kvartal 1907 mangler opgaver. Ved utgangen av november var ledighetsprocenten blandt malerne i 1906 ca. 27.2, i 1907 9.4, ved utgangen av december henholdsvis ca. 36.2 og 17.6, altsaa betydelig mindre i sidstnævnte aar; for murere mangler for disse maaneder opgaver i begge aar.

I Stavanger, hvorfra man har opgaver for 500 à 1 000 arbeidere i 1906 og ca. 1 000—1 200 i 1907, var der i de fleste maaneder liten arbeidsledighet blandt disse; dog bør merkes den før nævnte ikke ubetydelige ledighet i hermetikindustrien i vinteren 1906—1907 og ved utgangen av 1907, samt adskillig ledighet blandt træarbeidere i november og december begge aar, især i 1907; blandt malerne var der ogsaa mange arbeidsledige i november og december 1907 (for tilsvarende maaneder 1906 mangler opgaver). Blandt jern- og metalarbeidere og boktrykkere (i 1907 tils. ca. 400) var den gjennemsnitlige ledighetsprocent i 1906 0.4 og i 1907 0.2. Ved utgangen av december var den for disse i begge aar 0.3; naar hermetikarbeidere og træarbeidere tillægges, var der ved aarets utgang henholdsvis 8.9 og 7.8 pct arbeidsledige.

Hvad andre byer angaar, kan merkes, at der i Fredrikstad blandt jern- og metalarbeiderne var nogen arbeidsledighet ved utgangen av 1907 (3.2 pct. mot 0.5 pct. et aar tidligere), i aarets løp var den gjennemsnitlige ledighetsprocent blandt disse 0.7 i 1906 og 1.0 i 1907. Blandt andre ikke-sæsonfag var der efter de foreliggende opgaver kun faa ledige; for sag- og høvleriarbeidere mangler opgaver for adskillige maaneder for Fredrikstad bys vedkommende, saaledes for de sidste maaneder av 1907; i omegnen synes der at ha været adskillig ledighet blandt disse i november og december 1907. Blandt bygningshaandverkere var der adskillig arbeidsledighet ved utgangen av 1907.

For Drammen har man kun opgaver for ca. 400 arbeidere, hvorav ca. 80 bruks- og tomtearbeidere (for de sidstnævnte mangler imidlertid opgaver

for de sidste maaneder av 1907). Ved utgangen av december 1906 anføres ialt 11 som ledige, derav 10 bruks- og tomtearbeidere og 1 træarbeider, ved utgangen av december 1907 12, hvorav 7 træarbeidere (ved utgangen av januar 1907 68, hvorav 64 bruks- og tomtearbeidere, en maaned senere dog kun 17, hvorav 11 bruks- og tomtearbeidere). Utenfor sæsonfag er ingen eller kun ganske faa anført som ledige.

I Aalesund var der blandt ca. 200 tømrere og bygningssnekkere samt stenarbeidere ved utgangen av 1906 10.4 pct. og ved utgangen av 1907 19.9 pct. ledige, altsaa adskillig større arbeidsledighet i sidstnævnte aar. Blandt ca. 150 jern- og metalarbeidere og boktrykkere var derimot ved begge de nævnte tidspunkter næsten ingen ledige. — I 1ste kvartal var der blandt tømrere og bygningssnekkere gjennemsnitlig 24.3 pct. ledige i 1906 og 18.1 pct. i 1907, i 2det kvartal henholdsvis 10.8 og 19.3, i 3dje kvartal 2.8 og 2.4, i 4de kvartal 4.6 og 10.7.

I Kristiansand S. anføres ved utgangen av 1907 3 ledige blandt 170 arbeidere, væsentlig ikke-sæsonarbeidere. Kun for et mindre antal av de samme haves opgaver for december 1906.

I Moss anføres saavel pr. 31 december 1906 som pr. 31 december 1907 kun 2 ledige blandt omtrent 300 arbeidere (væsentlig cellulosearbeidere og jern- og metalarbeidere).

I de øvrige byer var der, saavidt opgaver foreligger, saavel i 1906 som i 1907, liten arbeidsledighet ved aarets utgang (31 december 1906: 24 blandt 1 644, 31 december 1907: 21 blandt 2 129 arbeidere).

I bygderne var der, bortset fra sæsonarbeidere, i det hele tat liten arbeidsledighet. Ved utgangen av 1906 var der blandt 3 066 ikke-sæsonarbeidere 71 ledige (2.3 pct.), ved utgangen av 1907 blandt 3 026 saadanne 45 ledige (1.5 pct.). Blandt sag- og høvleriarbeidere var der derimot adskillig arbeidsledighet.

Opgaver vedkommende familiestand og forsørgelsespligt.

De fleste av maanedsrapporterne fra andre foreninger end jern- og metalarbeidernes indeholder i 1907, likesom tidligere, opgaver over saavel samtlige medlemmers som over de arbeidslediges familiestand og forsørgelsespligt.

I de maaneder, i hvilke der forekommer nogen væsentlig arbeidsledighet (januar—april og november—december), viser det sig, at i den gruppe av fag, der væsentlig kan regnes som sæsonfag, og hvortil størsteparten av de arbeidsledige i disse maaneder hører, var der i alle seks maaneder forholdsvis flest arbeidsledige blandt de ugifte. Men da der blandt sæsonarbeiderne overhodet er langt flere gifte end ugifte, stiller gjennemsnittet for samtlige fag sig som regel noget ugunstigere for de gifte, uagtet der ogsaa for de øvrige fag var mere ledighet blandt ugifte end blandt gifte.

For de vigtigste fag stillet forholdet sig saaledes (tallene er vistnok ikke altid sikre og for rubrikkerne «ialt» tildels beregnet efter forholdet i andre maaneder):

Arbeidsledighet blandt familieforsørgere og andre ved utgangen av maanederne januar—december 1907.

Maaned og fag.	Familieforsørgere.			Andre.		
	Ialt.	Derav arbeidsledige:		Ialt.	Derav arbeidsledige:	
		ialt.	pct.		ialt.	pct.
Januar 1907:						
1. Træarbeidere	1 203	120	10.0	375	20	5.3
2. Træstof- og papirfabrikarb.	988	14	1.4	522	23	4.4
3. Boktrykkere	c. 626	10	1.6	c. 897	16	1.8
4. Formere	573	-	-	272	-	-
5. Sag-, høvleri- og tomtearb.	468	113	24.1	326	106	32.5
6. Skotøi- og skofabrikarb.	342	7	2.0	304	9	3.0
7. Malere	c. 280	100	35.7	c. 120	53	44.2
8. Møbelsnekkere	276	c. 6	2.2	278	c. 10	3.6
9. Grubearbeidere	178	16	9.0	223	5	2.2
10. Bakere	168	6	3.6	98	7	7.1
11. Murere	161	99	61.5	26	[?] -	[?] -
12. Bokbindere	136	4	2.9	180	4	2.2
13. Hermetikarbeidere	132	5	3.8	91	15	16.5
Tilsammen	5 531	500	9.0	3 712	268	7.2
Herav: væsentlig sæsonarbeidere (nr. 1, 5, 7, 11)	2 112	432	20.5	847	179	21.1
andre	3 419	68	2.0	2 865	89	3.1
Februar 1907:						
1. Træarbeidere	c.1 261	82	6.5	c. 380	23	6.1
2. Træstof- og papirfabrikarb.	621	10	1.6	274	10	3.6
3. Boktrykkere	c. 513	6	1.2	c. 839	17	2.0
4. Formere	587	1	0.2	292	-	-
5. Sag-, høvleri- og tomtearb.	506	56	11.1	377	82	21.8
6. Skotøi- og skofabrikarb.	c. 375	5	1.3	c. 335	11	3.3
7. Malere	280	65	23.2	120	37	30.8
8. Møbelsnekkere	210	3	1.4	220	3	1.4
9. Grubearbeidere	181	6	3.3	242	9	3.7
10. Bakere	c. 275	30	10.9	c. 165	15	9.1
11. Murere	173	79	45.7	26	12	46.2
12. Bokbindere	41	-	-	78	1	1.3
13. Hermetikarbeidere	107	6	5.6	115	10	8.7
Tilsammen	5 130	349	6.8	3 463	230	6.6
Herav: væsentlig sæsonarbeidere (nr. 1, 5, 7, 11)	2 220	282	12.7	903	154	17.1
andre	2 910	67	2.3	2 560	76	3.0
Mars 1907:						
1. Træarbeidere	c.1 228	c. 48	3.9	c. 373	c. 12	3.2
2. Træstof- og papirfabrikarb.	423	9	2.1	216	8	3.7
3. Boktrykkere	c. 622	17	2.7	c. 937	31	3.3
4. Formere	573	(?) 1	0.2	280	-	-
5. Sag-, høvleri- og tomtearb.	487	62	12.7	322	70	21.7
6. Skotøi- og skofabrikarb.	235	3	1.3	271	4	1.5
7. Malere	c. 300	16	5.3	c. 150	18	12.0
8. Møbelsnekkere	250	-	-	221	1	0.5
9. Grubearbeidere	141	7	5.0	195	6	3.1
10. Bakere	c. 253	23	9.1	c. 144	12	8.3
11. Murere	215	72	33.5	35	6	17.1
12. Bokbindere	135	-	-	236	2	0.8
Tilsammen	4 862	258	5.3	3 380	170	5.0
Herav: væsentlig sæsonarbeidere (nr. 1, 5, 7, 11)	2 230	198	8.9	880	106	12.0
andre	2 632	60	2.3	2 500	64	2.6

Maaned og fag.	Familieforsørgere.			Andre.		
	Ialt.	Derav arbeidsledige:		Ialt.	Derav arbeidsledige:	
		ialt.	pct.		ialt.	pct.
April 1907:						
1. Træarbeidere	1 236	37	3.0	492	10	2.0
2. Træstof- og papirfabrikarb.	568	(?) 2	0.4	287	(?) 1	0.3
3. Boktrykkere	567	12	2.1	967	30	3.1
4. Formere	585	-	-	287	-	-
5. Sag-, høvleri- og tomtearb.	659	102	15.5	391	97	24.8
6. Skotøi- og skofabrikarb.	299	-	-	284	1	0.4
7. Malere	573	-	-	326	1	0.3
8. Møbelsnekkere	267	5	1.9	245	2	0.8
9. Grubearbeidere	137	4	2.9	176	6	3.4
10. Bakere	123	15	12.2	83	10	12.0
11. Bokbindere	133	2	1.5	241	3	1.2
12. Hermetikarbeidere	c. 110	1	0.9	c. 124	5	4.0
Tilsammen	5 257	180	3.4	3 903	166	4.3
Herav: væsentlig sæsonarbeidere (nr. 1, 5, 7)	2 468	139	5.6	1 209	108	8.9
andre	2 789	41	1.5	2 694	58	2.2
Mai 1907:						
1. Træarbeidere	1 296	c. 31	2.4	427	c. 9	2.1
2. Træstof- og papirfabrikarb.	859	-	-	386	-	-
3. Boktrykkere	c. 613	c. 16	2.6	c. 877	c. 23	2.6
4. Formere	588	2	0.3	284	-	-
5. Sag-, høvleri- og tomtearb.	507	14	2.8	309	10	3.2
6. Skotøi- og skofabrikarb.	171	-	-	237	1	0.4
7. Malere	605	12	2.0	332	5	1.5
8. Møbelsnekkere	257	7	2.7	243	3	1.2
9. Grubearbeidere	97	1	1.0	119	2	1.7
10. Bakere	144	6	4.2	98	8	8.2
11. Bokbindere	133	4	3.0	245	6	2.4
12. Hermetikarbeidere	148	(?) 4	2.7	71	(?) 8	11.3
Tilsammen	5 418	97	1.8	3 628	75	2.1
Herav: væsentlig sæsonarbeidere (nr. 1, 5, 7)	2 408	57	2.4	1 068	24	2.2
andre	3 010	40	1.3	2 560	51	2.0
Juni 1907:						
1. Træarbeidere	1 113	20	1.8	327	8	2.4
2. Træstof- og papirfabrikarb.	594	-	-	255	-	-
3. Boktrykkere	c. 623	10	1.6	c. 875	20	2.3
4. Formere	603	-	-	282	1	0.4
5. Sag-, høvleri- og tomtearb.	113	-	-	101	-	-
6. Skotøi- og skofabrikarb.	279	-	-	300	1	0.3
7. Malere	625	-	-	343	-	-
8. Møbelsnekkere	263	1	0.4	238	4	1.7
9. Grubearbeidere	70	-	-	51	1	2.0
10. Bakere	147	1	0.7	87	-	-
11. Bokbindere	134	7	5.2	242	3	1.2
12. Hermetikarbeidere	150	1	0.7	93	1	1.1
Tilsammen	4 714	40	0.9	3 194	39	1.2
Herav: væsentlig sæsonarbeidere (nr. 1, 5, 7)	1 851	20	1.1	771	8	1.0
andre	2 863	20	0.7	2 423	31	1.3

Maaned og fag.	Familieforsørgere.			Andre.		
	Ialt.	Derav arbeidsledige:		Ialt.	Derav arbeidsledige:	
		ialt.	pct.		ialt.	pct.
Juli 1907:						
1. Træarbeidere	c. 1 035	10	1.0	c. 306	3	1.0
2. Træstof- og papirfabrikarb.	659	-	-	326	-	-
3. Boktrykkere	c. 637	18	2.8	c. 883	23	2.6
4. Formere	597	-	-	281	-	-
5. Sag-, høvleri- og tomtearb.	595	17	2.9	443	17	3.8
6. Skotøi- og skofabrikarb.	285	-	-	300	-	-
7. Malere	598	-	-	317	-	-
8. Møbelsnekkere	276	2	0.7	254	4	1.6
9. Grubearbeidere	47	-	-	41	-	-
10. Bakere	c. 148	1	0.7	c. 98	-	-
11. Murere	c. 243	c. 46	18.9	c. 46	c. 7	15.2
12. Bokbindere	136	6	4.4	240	3	1.3
13. Hermetikarbeidere	149	1	0.7	98	1	1.0
Tilsammen	5 405	101	1.9	3 633	58	1.6
Herav: væsentlig sæsonarbeidere (nr. 1, 5, 7, 11)	2 471	73	3.0	1 112	27	2.4
andre	2 934	28	1.0	2 521	31	1.2
August 1907:						
1. Træarbeidere	1 176	5	0.4	368	1	0.3
2. Træstof- og papirfabrikarb.	754	-	-	393	1	0.3
3. Boktrykkere	c. 622	19	3.1	c. 879	34	3.9
4. Formere	579	-	-	283	1	0.4
5. Sag-, høvleri- og tomtearb.	594	1	0.2	397	4	1.0
6. Skotøi- og skofabrikarb.	206	-	-	250	-	-
7. Malere	599	3	0.5	302	-	-
8. Møbelsnekkere	258	1	0.4	237	1	0.4
9. Grubearbeidere	50	-	-	35	-	-
10. Bakere	c. 150	2	1.3	c. 98	-	-
11. Bokbindere	136	9	6.6	241	8	3.3
12. Hermetikarbeidere	173	-	-	71	-	-
Tilsammen	5 297	40	0.8	3 554	50	1.4
Herav: væsentlig sæsonarbeidere (nr. 1, 5, 7)	2 369	9	0.4	1 067	5	0.5
andre	2 928	31	1.1	2 487	45	1.8
September 1907:						
1. Træarbeidere	1 122	10	0.9	330	-	-
2. Træstof- og papirfabrikarb.	1 110	-	-	733	1	0.1
3. Boktrykkere	608	17	2.8	835	25	3.0
4. Formere	593	-	-	298	-	-
5. Sag-, høvleri- og tomtearb.	348	-	-	241	-	-
6. Skotøi- og skofabrikarb.	c. 214	-	-	c. 257	1	0.4
7. Møbelsnekkere	227	-	-	205	-	-
8. Grubearbeidere	124	1	0.8	131	1	0.8
9. Bakere	120	8	6.7	81	10	12.3
10. Murere	284	16	5.6	49	4	8.2
11. Bokbindere	136	c. 4	2.9	260	c. 1	0.4
12. Hermetikarbeidere	174	-	-	97	-	-
Tilsammen	5 060	56	1.1	3 517	43	1.2
Herav: væsentlig sæsonarbeidere (nr. 1, 5, 10)	1 754	26	1.5	620	4	0.6
andre	3 306	30	0.9	2 897	39	1.3

Maaned og fag.	Familieforsørgere.			Andre.		
	Ialt.	Derav arbeidsledige:		Ialt.	Derav arbeidsledige:	
		ialt.	pct.		ialt.	pct.
Oktober 1907:						
1. Træarbeidere	c.1 254	15	1.2	c. 351	4	1.1
2. Træstof- og papirfabrikarb.	995	-	-	657	-	-
3. Boktrykkere	c. 616	12	1.9	c. 843	12	1.4
4. Formere	588	-	-	322	-	-
5. Sag-, høvleri- og tomtearb.	484	6	1.2	370	4	1.1
6. Skotøi- og skofabrikarb.	310	-	-	300	3	1.0
7. Møbelsnekkere	255	1	0.4	241	2	0.8
8. Grubearbeidere	127	1	0.8	128	-	-
9. Murere	217	20	9.2	33	7	21.2
10. Bokbindere	39	1	2.6	86	-	-
11. Hermetikarbeidere	173	-	-	104	1	1.0
Tilsammen	5 058	56	1.1	3 435	33	1.0
Herav: væsentlig sæsonarbeidere (nr. 1, 5, 9)	1 955	41	2.1	754	15	2.0
andre	3 103	15	0.5	2 681	18	0.7
November 1907:						
1. Træarbeidere	1 015	28	2.8	242	9	3.7
2. Træstof- og papirfabrikarb.	593	-	-	358	-	-
3. Boktrykkere	c. 613	3	0.5	c. 879	10	1.1
4. Formere	590	-	-	323	-	-
5. Sag-, høvleri- og tomtearb.	470	(?) c.53	11.3	345	(?) c.36	10.4
6. Skotøi- og skofabrikarb.	334	-	-	328	-	-
7. Malere	112	25	22.3	73	16	21.9
8. Møbelsnekkere	256	1	0.4	233	1	0.4
9. Grubearbeidere	64	(?) -	-	65	(?) -	-
10. Bokbindere	132	-	-	232	-	-
11. Hermetikarbeidere	173	1	0.6	105	3	2.9
Tilsammen	4 352	111	2.6	3 183	75	2.4
Herav: væsentlig sæsonarbeidere (nr. 1, 5, 7)	1 597	106	6.6	660	61	9.2
andre	2 755	5	0.2	2 523	14	0.6
December 1907:						
1. Træarbeidere	1 280	118	9.2	336	38	11.3
2. Træstof- og papirfabrikarb.	914	10	1.1	556	18	3.2
3. Boktrykkere	c. 624	16	2.6	c. 870	26	3.0
4. Formere	594	-	-	329	-	-
5. Skotøi- og skofabrikarb.	323	-	-	315	1	0.3
6. Malere	133	34	25.6	89	28	31.5
7. Møbelsnekkere	266	5	1.9	235	5	2.1
8. Grubearbeidere	115	5	4.3	95	4	4.2
9. Bokbindere	132	1	0.8	216	6	2.8
10. Hermetikarbeidere	169	1	0.6	107	20	18.7
Tilsammen	4 550	190	4.2	3 148	146	4.6
Herav: væsentlig sæsonarbeidere (nr. 1, 6)	1 413	152	10.8	425	66	15.5
andre	3 137	38	1.2	2 723	80	2.9

Antallet av barn, som de anførte arbeidsledige familieforsørgere hadde at forsørge, var:

i januar	ca. 1 100	i juli	ca. 195
- februar	« 815	- august	59
- mars	« 640	- september	ca. 102
- april	« 403	- oktober	« 90
- mai	« 205	- november	« 240
- juni	« 120	- december	324

III. Den kommunale arbeidsformidling.

A. Oversigt.

Paa grundlag av de kommunale arbeidskontorers aarsberetninger hitsættes omstaaende tabellariske oversigt over antallet av arbeidssøkende, av ledige pladser og besatte pladser i aaret 1907 i Kristiania, Bergen, Trondhjem og Stavanger, særskilt for mænd og kvinder og for de forskjellige erhvervsgrener. Det bemerkes, at i Stavanger samt for mændenes vedkommende ogsaa i Bergen hver arbeidssøkende kun er regnet 1 gang i hver maaned, selv om han er blit ledig gjentagne ganger i maanedens løp, i Kristiania og Trondhjem og for kvindernes vedkommende tillike i Bergen anføres derimot det samlede antal tilfælde av anmeldt arbeidsledighet [1]).

Ifølge tabellen utgjorde det samlede antal arbeidssøkende, samt ledige og besatte pladser:

	Mænd.			Kvinder.		
	Arbeidssøkende.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeidssøkende.	Ledige pladser.	Besatte pladser.
Kristiania	12 680	7 674	6 914	9 498	11 236	8 336
Bergen	3 089	2 577	2 026	1 573	1 372	1 138
Trondhjem	550	515	249	16	43	3
Stavanger	3 374	2 619	1 486	517	1 144	203
Tilsammen	19 693	13 385	10 675	11 604	13 795	9 680

Av de 19 693 mandlige arbeidssøkende var 5 144 ulærte arbeidere, 3 133 landtransportarbeidere (væsentlig kjørere og visergutter), 2 692 bygningsindustriarbeidere, 2 343 vandtransportarbeidere (derav over halvparten, nemlig

[1]) I Trondhjem er der i aarsberetningerne (ialfald for mænd) fraregnet de i maanedsberetningerne fra den ene maaned til den følgende overførte uavgjorte tilfælde av arbeidsledighet og ledige pladser (dog ikke de fra december til januar overførte). I de øvrige byer er aarsberetningens tal opsummering av maanedsberetningernes (tildels reviderte).

Oversigt over antallet av arbeidssøkende, ledige og besatte pladser ved

Nr.	Erhvervsgrener.	Kristiania.			Bergen.		
		Arbeids-søkende.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeids-søkende.	Ledige pladser.	Besatte pladser.
	A. Mænd.						
1	Immaterielt erhverv	24	23	13	-	-	-
2	Landbruk og skogdrift	493	586	515	118	98	60
3	Fiskeri	-	1	1	8	36	22
4	Jord- og stenindustri	101	58	54	-	-	-
5	Metal- og maskinindustri	989	368	262	65	71	49
6	Skibsbygningsindustri	42	2	-	31	48	15
7	Betjening av kraftmaskiner	163	18	14	140	21	11
8	Trævareindustri	124	91	57	34	15	10
9	Bygningsindustri	1 674	463	413	650	491	441
10	Papirindustri	23	5	3	1	2	1
11	Grafisk industri	16	3	3	-	-	-
12	Beklædningsindustri	80	28	9	5	18	11
13	Tekstilindustri	12	7	5	-	-	-
14	Industri i lær, horn, haar og gummi	35	36	30	6	11	4
15	Kemisk industri, fett og oljer	4	4	2	-	-	-
16	Industri for nærings- og nyd.midler	132	13	7	93	58	34
17	Handel og forretningsførsel	341	169	141	106	115	94
18	Landtransport	2 451	1 381	1 076	534	449	277
19	Vandtransport	302	9	9	651	517	473
20	Hotel-, kafé- og restaurationsdrift	45	60	31	1	9	6
21	Huslig arbeide	-	14	2	-	8	8
22	Vand-, vei- og jernbanebygning	975	211	204	247	239	172
23	Ulært arbeide	4 343	4 124	4 063	399	371	338
24	Uten livsstilling	253	-	-	-	-	-
25	Barn (ukonfirmerte)	58	-	-	-	-	-
	Tilsammen	12 680	7 674	6 914	3 089	2 577	2 026
	B. Kvinder.						
1	Immaterielt erhverv	1	5	2	-	-	-
2	Landbruk og skogdrift	33	19	4	3	21	15
5	Metal- og maskinindustri	-	-	-	-	-	-
10	Papirindustri	10	16	6	11	3	1
11	Grafisk industri	29	28	14	-	-	-
12	Beklædningsindustri	67	57	32	68	61	34
13	Tekstilindustri	5	10	8	-	-	-
14	Industri i lær, horn, haar og gummi	1	6	4	13	19	12
16	Industri for nærings- og nyd.midler	40	33	23	6	64	29
17	Handel og forretningsførsel	20	26	12	45	14	11
18	Landtransport	1	8	1	-	-	-
20	Hotel-, kafé- og restaurationsdrift	142	304	67	3	-	-
21	Huslig arbeide[1])	8 912	10 315	7 839	1 424	1 190	1 036
23	Ulært arbeide	218	409	324	-	-	-
24	Uten livsstilling	7	-	-	-	-	-
25	Barn (ukonfirmerte)	12	-	-	-	-	-
	Tilsammen	9 498	11 236	8 336	1 573	1 372	1 138
	A + B tilsammen	22 178	18 910	15 250	4 662	3 949	3 164

[1]) Inkl. vask og rengjøring. [2]) Derav 2 lærlinger.

de kommunale arbeidskontorer i aaret 1907, fordelt efter erhvervsgrener.

Trondhjem.			Stavanger.			Tilsammen.			Nr.
Arbeids-søkende.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeids-søkende.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeids-søkende.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	
-	5	5	3	9	5	27	37	23	1
29	43	17	149	75	31	789	802	623	2
2	2	-	79	256	76	89	295	99	3
50	127	30	8	20	6	159	205	90	4
25	16	1	158	30	5	1 237	485	317	5
-	2	-	65	38	19	138	90	34	6
7	3	-	483	423	294	793	465	319	7
4	4	2	50	16	10	212	126	79	8
147	42	12	221	106	56	2 692	1 102	922	9
-	-	-	1	-	-	25	7	4	10
-	-	-	4	5	5	20	8	8	11
1	-	-	36	7	2	122	53	22	12
-	-	-	3	1	-	15	8	5	13
2	-	-	3	4	-	46	51	34	14
-	-	-	3	4	2	7	8	4	15
7	-	-	277	45	22	509	116	63	16
16	9	4	39	15	4	502	308	243	17
22	20	9	126	84	27	3 133	1 934	1 389	18
24	5	-	1 366	1 119	655	2 343	1 650	1 137	19
1	1	1	3	8	4	50	78	42	20
-	8	7	10	5	2	10	35	19	21
16	5	-	2	-	-	1 240	455	376	22
[2]) 197	223	161	205	349	261	5 144	5 067	4 823	23
-	-	-	63	-	-	316	-	-	24
-	-	-	17	-	-	75	-	-	25
550	515	249	3 374	2 619	1 486	19 693	13 385	10 675	
-	2	-	-	1	-	1	8	2	1
-	15	-	6	138	4	42	193	23	2
-	-	-	-	10	-	-	10	-	5
-	-	-	-	-	-	21	19	7	10
-	-	-	-	-	-	29	28	14	11
2	1	-	3	10	-	140	129	66	12
-	-	-	3	4	-	8	14	8	13
1	-	-	-	-	-	15	25	16	14
-	-	-	7	24	2	53	121	54	16
-	-	-	16	3	1	81	43	24	17
-	-	-	-	1	-	1	9	1	18
-	-	-	5	14	4	150	318	71	20
13	24	3	477	939	192	10 826	12 468	9 070	21
-	1	-	-	-	-	218	410	324	23
-	-	-	-	-	-	7	-	-	24
-	-	-	-	-	-	12	-	-	25
16	43	3	517	1 144	203	11 604	13 795	9 680	
566	558	252	3 891	3 763	1 689	31 297	27 180	20 355	

1 366, i Stavanger — derav igjen 870 matroser, 281 stuerter og kokker, 212 skippere og styrmænd), 1 375 metal-, maskin- og skibsbygningsarbeidere, 1 240 ved vei-, vand- og jernbanebygning (derav 954 fjeldarbeidere i Kristiania), 793 ved kraftmaskiner (derav 483 i Stavanger, hvorav igjen 108 dampskibsmaskinister og 375 fyrbøtere, vistnok væsentlig tilsjøs), o. s. v. — se nærmere selve tabellen.

Av de 13 385 ledige pladser for mænd var 5 067 ved ulært arbeide, 1 934 ved landtransport, 1 650 ved vandtransport (derav 1 119 i Stavanger), 1 102 ved bygningsindustri, 455 ved vei-, vand- og jernbanebygning, 575 ved metal-, maskin- og skibsbygningsindustri og 465 ved kraftmaskiner o. s. v.

Av de besatte pladser var i Kristiania og Bergen de fleste kun midlertidige, nemlig i Kristiania 5 776 av 6 914, i Bergen ca. 1 600 av 2 026. Ved Stavanger arbeidskontor, der hovedsagelig forhyrer sjøfolk, var omtrent halvparten av de besatte pladser faste. Det bør forøvrig merkes, at adskillige arbeidere faar arbeide utenfor sit fag; saaledes fik av 1 674 arbeidssøkende bygningsarbeidere ved Kristiania arbeidskontor 687 arbeide, uagtet der kun besattes 413 pladser i denne erhvervsgren; paa den anden side ansattes der ved samme kontor 2 833 ulærte arbeidere, mens der besattes 4 063 pladser ved ulært arbeide; herav kan sluttes, at der rimeligvis har været et par hundrede bygningsarbeidere — og flere hundrede andre fagarbeidere — som har faat anvist ulært arbeide i mangel av fagarbeide.

Av de arbeidssøkende mænd var i Bergen 481 (15.6 pct.) hjemstavnsberettiget utenbys, i Stavanger var dette tilfældet med 1 027 (30.4 pct.), i Trondhjem med 122 (22.2 pct.); i Kristiania hadde av 5 114 mænd (hver arbeidssøkende kun regnet én gang i aaret, jfr. nedenfor side 25) 806 (15.8 pct.) sin hjemstavn utenbys.

Der blev i Kristiania, Bergen og Stavanger besat adskillige pladser utenfor vedkommende by, nemlig i Kristiania 1 219 (av 6 914), i Bergen 371 (av 2 026) og i Stavanger 145 (av 1 486); i Trondhjem blev kun 1 plads besat utenbys.

For kvindernes vedkommende faaes gjennem den heromhandlede arbeidsformidling hovedsagelig vask- og rengjøringsarbeide, der i aarsberetningerne er henført under gruppen huslig arbeide; ved Kristiania og Stavanger arbeidskontorer ansættes ogsaa adskillige tjenestepiker (for hvis vedkommende der er langt flere ledige pladser end der er arbeidssøkende). Ved Kristiania arbeidskontor var der 3 781 husmødre[1]) som søkte arbeide, hvilket opnaaddes av de aller fleste, nemlig 3 470 (hovedsagelig midlertidig vask- og rengjøringsarbeide).

---

[1]) Tilfælde av ledighet; kun 504 naar hver blot regnes én gang, jfr. nedenfor side 26.

Til belysning av arbeidsledighetsforholdene er væsentlig det mandlige arbeidsmarked av interesse. Nedenstaaende tabellariske oversigt viser for hver maaned og tilsammen for aaret antallet av arbeidssøkende mænd — overalt tilfælde av arbeidsledighet[1]) — og ledige pladser (nødsarbeide ikke medregnet) i aarene 1905, 1906 og 1907 ved de heromhandlede kontorer.

Det vil herav — likesom ogsaa av den ovenfor side 2 omhandlede grafiske fremstilling nr. 3 — sees, at forholdene i 1907 stillet sig betydelig gunstigere end i de to foregaaende aar.

Arb.søkende mænd og ledige pladser ved de kommunale arbeidskontorer 1905—1907.

By. Maaned.	1905.		1906.		1907.		Arb.søkende mænd pr. 100 led. pladser.		
	Arbeids-søkende.	Ledige pladser.	Arbeids-søkende.	Ledige pladser.	Arbeids-søkende.	Ledige pladser.	1905.	1906.	1907.
Kristiania.									
Januar	1 165	169	2 217	353	1 419	537	689	628	264
Februar	1 200	315	1 722	358	1 125	601	381	481	187
Mars	[2])(3 382)	639	1 729	488	916	493	[2]) (529)	354	186
April	1 995	563	1 480	619	1 209	725	354	239	167
Mai	1 543	742	1 434	784	1 037	740	208	183	140
Juni	1 144	463	1 139	586	917	584	247	194	157
Juli	978	428	1 047	617	982	679	229	170	145
August	1 102	460	980	622	985	735	240	158	134
September	1 208	582	1 085	598	1 004	681	208	181	147
Oktober	1 578	833	1 344	805	1 187	819	189	167	145
November	1 627	433	1 293	537	1 005	573	376	241	175
December	1 803	412	1 012	442	894	507	438	229	176
Tilsammen	18 725	6 039	16 482	6 809	12 680	7 674	310	242	165
Bergen [3]).									
Januar	357	119	567	144	324	151	300	394	215
Februar	304	125	220	141	231	120	243	156	193
Mars	252	133	347	212	232	147	189	164	158
April	237	195	381	271	382	309	122	141	124
Mai	316	218	344	243	274	262	145	142	105
Juni	302	249	348	318	308	325	121	109	95
Juli	227	161	398	274	311	267	141	145	116
August	259	128	352	205	369	266	202	172	139
September	216	157	279	146	254	180	138	191	141
Oktober	274	109	371	256	334	215	251	145	155
November	262	117	323	120	288	182	224	269	158
December	236	118	260	153	246	153	200	170	161
Tilsammen	3 242	1 829	4 190	2 483	3 553	2 577	177	169	138

[1]) For Bergen og Stavanger approksimativt beregnet (se noter til tabellen). [2]) En kommunal arbeidsledighetstælling foranlediget en sterk stigning i antallet av meldinger. [3]) Tilfælde av arbeidsledighet er approksimativt beregnet ved overalt at tillægge 15 pct. til de foreliggende maanedsopgaver vedkommende de enkelte arbeidssøkende (jfr. ovenfor side 15) (forskjellen mellem antallet av de enkelte arbeidssøkende og tilfælde av ledighet var i januar—februar 1908 gjennemsnitlig 10.4 pct., i mars—juni s. a. gjennemsnitlig 15 pct., i juli og august 27 pct., i september 16, i oktober 24, i november 13 og i december 14 pct.).

By. Maaned.	1905.		1906.		1907.		Arb søkende mænd pr. 100 led. pladser.		
	Arbeids-søkende.	Ledige pladser.	Arbeids-søkende.	Ledige pladser.	Arbeids-søkende.	Ledige pladser.	1905.	1906.	1907.
Trondhjem.									
Januar	80	39	[1]) 307	c. 43	113	40	205	[1]) (714)	283
Februar	107	49	278	62	144	53	218	448	272
Mars	86	21	175	36	127	46	(410)	486	276
April	81	19	133	56	103	47	(426)	238	219
Mai	80	46	105	62	79	69	174	169	114
Juni	34	74	80	27	40	45	46	(296)	89
Juli	45	122	74	29	32	38	37	(255)	84
August	60	42	54	24	24	88	143	(225)	27
September	60	40	29	11	21	23	150	(264)	(91)
Oktober	84	49	57	21	33	20	171	(271)	(165)
November	77	c. 25	78	19	51	41	(308)	(411)	124
December	101	18	106	35	35	19	(561)	303	(184)
Tilsammen	895	544	1 476	425	[2]) 802	[2]) 529	165	347	152
Stavanger [3]).									
Januar	378	140	413	164	367	243	270	252	151
Februar	482	196	377	198	318	319	246	190	100
Mars	472	166	418	168	394	221	284	249	178
April	486	167	374	223	369	316	291	168	117
Mai	474	223	366	249	341	321	213	147	106
Juni	387	244	283	250	308	269	159	113	114
Juli	344	190	259	220	238	195	181	118	122
August	305	165	278	180	248	192	185	154	129
September	310	196	318	190	266	174	158	167	153
Oktober	349	141	329	146	306	137	248	225	223
November	372	86	381	123	303	103	433	310	294
December	354	59	331	135	255	129	600	245	198
Tilsammen	4 713	1 973	4 127	2 246	3 713	2 619	239	184	142
Tilsammen.									
Januar	1 980	467	3 504	704	2 223	971	424	498	229
Februar	2 093	685	2 597	759	1 818	1 093	306	342	166
Mars	4 192	959	2 669	904	1 669	907	[1]) (437)	295	184
April	2 799	944	2 368	1 169	2 063	1 397	297	203	148
Mai	2 413	1 229	2 249	1 338	1 731	1 392	196	168	124
Juni	1 867	1 030	1 850	1 181	1 573	1 223	181	157	129
Juli	1 594	901	1 778	1 140	1 563	1 179	177	156	133
August	1 726	795	1 664	1 031	1 626	1 281	217	161	127
September	1 794	975	1 711	945	1 545	1 058	184	181	146
Oktober	2 285	1 132	2 101	1 228	1 860	1 191	202	171	156
November	2 338	661	2 075	799	1 647	899	354	260	183
December	2 494	607	1 709	765	1 430	808	411	223	177
Tilsammen	27 575	10 385	26 275	11 963	20 748	13 399	266	220	155

[1]) Som foregaaende side, note 2. [2]) Jfr. side 15, note 1. [3]) Tilfælde av arbeidsledighet approksimativt beregnet paa lignende maate som for Bergen (jfr. side 19, note 3), idet dog tillægget i Stavanger kun er regnet til 10 pct. (forskjellen var gjennemsnitlig i 1ste, 2det, 3dje og 4de kvartal 1908 henholdsvis 6.8, 14.3, 13.9 og 11.4 pct.). I 1905 er i Stavanger i hver maaned ogsaa sidste halvdel av foregaaende maaned medregnet (saavel for de arbeidssøkende som for de ledige pladser).

B. Særlige oplysninger for Kristiania.

(Væsentlig efter arbeidskontorets trykte aarsberetning.)

Ved Kristiania arbeidskontors mandlige avdeling anmeldtes i aaret 1907 ialt 12 680 arbeidssøkende — hver mand regnet saa mange ganger, som han i aarets løp blev ledig — og 7 674 ledige pladser; der besattes 6 914 pladser, saa at altsaa 54.5 pct. av de arbeidssøkende fik arbeide[1]), et forhold der er gunstigere end i noget tidligere aar, siden kontoret begyndte sin virksomhet (1898). Ogsaa ved de private fæste-, hyre- og engagementskontorer var forholdet mellem pladser og arbeidssøkende bedre end i en række av aar. Ved arbeidskontoret og de private kontorer tilsammen anmeldtes der i 1907 17 422 arbeidssøkende mænd og 11 868 ledige pladser; sammenlignet med det foregaaende aar var de arbeidssøkende avtat med 3769, mens de ledige pladser var tiltat med 1156. — Det samlede antal ledige uker avtok fra 65 430 i 1905 og 37 611 i 1906 til 18 629 i 1907, forsaavidt de ved arbeidskontoret anmeldte angaar, se nærmere nedenfor.

Antallet av arbeidssøkende kvinder var, saavel ved arbeidskontoret som ved de private kontorer, i 1907 noget færre end antallet av ledige pladser for disse; i aarene 1901—1905 var der derimot (naar arbeidskontoret og de private kontorer regnes underett) noget flere arbeidssøkende kvinder end ledige pladser; i 1906 var der ved arbeidskontoret noget færre arbeidssøkende kvinder end ledige pladser, men ved de private kontorer litt flere.

Hvorledes tilbud av og efterspørsel efter arbeidskraft har stillet sig i Kristiania i hvert av aarene 1900—1907, vil sees av følgende tabel, der ogsaa gir oplysning om arbeidsformidlingen:

Tilbud av og efterspørsel efter arbeidskraft i Kristiania
(ved arbeidskontorer samt fæstekontorer o. l.):

Avdeling og aar.	Arbeidskontoret.			Private fæste-, forhyrings- og engagementskontorer.			Tilsammen.		
	Arbeidssøkende.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeidssøkende.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeidssøkende.	Ledige pladser.	Besatte pladser.
Mænd:									
1900	9 147	3 914	3 273	5 819	4 490	3 674	14 966	8 404	6 947
1901	9 382	4 165	3 719	5 348	3 846	3 085	14 730	8 011	6 804
1902	12 990	4 651	4 404	5 141	3 538	3 050	18 131	8 189	7 454
1903	13 287	4 331	4 099	5 225	3 756	3 373	18 512	8 087	7 472
1904	13 672	4 161	3 908	4 184	2 985	2 596	17 856	7 146	6 504
1905	18 725	6 039	5 643	3 917	2 729	2 475	22 642	8 768	8 118
1906	16 482	6 809	6 276	4 709	3 903	3 590	21 191	10 712	9 866
1907	12 680	7 674	6 914	4 742	4 194	3 832	17 422	11 868	10 746
Kvinder:									
1900	3 264	3 435	2 244	12 605	12 549	7 554	15 869	15 984	9 798
1901	4 370	4 542	3 400	12 495	11 608	7 518	16 865	16 150	10 918
1902	6 037	4 471	4 045	11 392	10 789	7 481	17 429	15 260	11 526
1903	8 428	6 446	5 976	11 680	10 195	7 390	20 108	16 641	13 366
1904	9 138	7 749	6 545	11 530	10 488	7 225	20 668	18 237	13 770
1905	9 263	8 890	7 110	11 329	10 110	7 361	20 592	19 000	14 471
1906	9 308	10 454	7 628	10 312	10 295	7 072	19 620	20 749	14 700
1907	9 498	11 236	[2])8 336	9 955	10 540	6 732	19 453	21 776	15 068

[1]) De fleste dog kun midlertidig; av de 6 914 pladser var nemlig kun 1 138 faste; i 1906 fik 1 284 mænd fast og 4 992 midlertidig ansættelse. [2]) 907 fast, 7 429 midlertidig.

Kristiania arbeidskontor uttaler i sin beretning for 1907, at den formodning har slaat til, som uttaltes i beretningen for 1906: at man paa grund av den vedvarende opgang paa arbeidsmarkedet kunde nære haab om at være fri massearbeidsløsheten i vintermaanederne [1]). Alle vigtigere erhvervsgrener viser bedring, tildels betydelig, sammenlignet med 1906. I det tidsrum, som nedenstaaende tabel omfatter (1901—1907), var arbeidsledigheten betydeligst i 1904, i hvilket aar der av 11 grupper var 6, som hadde sit d a a r l i g s t e aar, mot kun 2 i 1903 og 4 i 1905. I 1907 hadde 9 av grupperne sit b e d s t e aar i samme tidsrum.

Ved Kristiania arbeidskontor:

Vigtigere erhvervsgrener.	Antal arbeidssøkende mænd for hver ledig plads.						
	1901.	1902.	1903.	1904.	1905.	1906.	1907.
II. Landbruk og skogdrift	0.9	1.3	0.9	1.6	1.1	0.9	0.8
IV. Jord- og stenindustri	4.2	3.3	3.2	4.0	7.0	3.7	1.7
V. Metal- og maskinindustri	3.9	3.8	3.6	4.8	4.4	3.0	2.7
VII. Betjening av kraftmaskiner	7.9	12.8	16.7	12.0	12.1	9.2	9.0
VIII. Trævareindustri	3.8	4.2	4.6	2.8	3.0	2.0	1.4
IX. Bygningsindustri	4.2	4.6	5.0	5.4	5.5	4.8	3.6
XVI. Industri for nærings- og nydelsesmidler	18.8	17.0	19.7	26.8	15.4	12.1	10.2
XVII. Handel og forretningsførsel	3.4	4.3	5.9	8.0	8.0	5.0	2.0
XVIII. Landtransport	2.1	3.0	3.3	3.6	2.6	2.3	1.8
XXII. Vand-, vei- og jernbanebygning	—	2.6	7.0	7.3	3.7	6.6	4.6
XXIII. Ulært arbeide	1.9	1.2	1.7	1.9	2.2	1.5	1.1

For hver av de nævnte erhvervsgrener samt øvrige erhvervsgrener underett var selve antallet av arbeidssøkende mænd og ledige pladser i 1905, 1906 og 1907:

Erhvervsgren.	1905.		1906.		1907.	
	Arbeidssøkende mænd.	Ledige pladser.	Arbeidssøkende mænd.	Ledige pladser.	Arbeids søkende mænd.	Ledige pladser.
II. Landbruk og skogdrift	505	480	520	554	493	586
IV. Jord- og stenindustri	258	37	157	42	101	58
V. Metal- og maskinindustri	1 771	398	1 477	497	989	368
VII. Betjening av kraftmaskiner	194	16	185	20	163	18
VIII. Trævareindustri	285	96	235	117	124	91
IX. Bygningsindustri	3 341	606	3 036	636	1 674	463
XVI. Industri for nærings- og nydelsesmidler	262	17	181	15	132	13
XVII. Handel og forrretningsførsel	453	57	463	93	341	169
XVIII. Landtransport	3 384	1 287	3 277	1 410	2 451	1 381
XXII. Vand-, vei- og jernbanebygning	1 444	390	1 284	193	975	211
XXIII. Ulært arbeide	5 314	2 414	4 579	3 069	4 343	4 124
Øvrige erhvervsgrener	1 514	241	1 088	163	894	192
Tilsammen	18 725	6 039	16 482	6 809	12 680	7 674

[1]) Jfr. tabellen side 19.

Den gjennemsnitlige dagløn for de ved arbeidskontorets formidling ansatte mandlige dagarbeidere (paa egen kost) er steget fra kr. 2.72 i 1906 til kr. 2.91 i 1907. Denne gjennemsnitsløn er beregnet efter opgaver for 461 arbeidere i 1906 og 741 i 1907[1]; av disse fik i dagløn:

Dagløn.	Ialt.		I procent.	
	1906.	1907.	1906.	1907.
Kr. 5.00	-	1	-	0.1
« 4.00	-	20	-	2.7
« 3.50	5	97	1.1	13.1
« 3.20—3.35	4	10	0.9	1.3
« 3.00	232	302	50.3	40.8
« 2.60—2.80	35	165	7.6	22.3
« 2.50	135	103	29.3	13.9
« 2.00—2.40	35	30	7.6	4.0
« 1.00—1.75	15	13	3.2	1.8
Tilsammen	461	741	100.0	100.0

Ogsaa paa det kvindelige arbeidsmarked, hvor formidlingen væsentlig omfatter forskjellig dagarbeide og tjenestepladser, har forandringerne gjort sig gjældende, skjønt der ikke har været nogen arbeidsnød at spore i hele tiaarsperioden.

Antal arbeidssøkende kvinder pr. 100 ledige pladser utgjorde:

Aar.	Forholdstal.	Aar.	Forholdstal.
1898	88	1903	131
1899	87	1904	118
1900	95	1905	104
1901	96	1906	89
1902	135	1907	85

Fra 1901 har Kristiania arbeidskontor søkt at bringe paa det rene, hvilke opdrag fra arbeidsgiverne kunde betragtes som arbeide av stadig og midlertidig art; dette er foregaat paa den maate, at man først har spurt arbeidsgiverne derom ved opdragets avlevering, og senere faat svaret bekræftet ved anførsel paa arbeiderens antagelsesbevis. Til dette sidste har man da saavidt mulig holdt sig, og kun i de tilfælde da spørsmaalet ikke var besvart paa antagelsesbeviset, benyttet opgaven ved opdragets avlevering. Begrepet stadig er definert paa den maate, at alle pladser enten paa opsigelse, eller i hvilke der altid trænges en arbeider, er regnet

[1]) Detaljopgaverne findes i Kristiania arbeidskontors aarsberetning for 1906, side 26, for 1907 likesaa. Sammesteds findes detaljopgaver for en række formidlinger i forskjellige fag.

som saadant, mens alt leilighetsarbeide er regnet som midlertidig. Paa grund av misforstaaelse ved besvarelserne er imidlertid opgaverne endnu mangelfulde. Arbeidskontoret meddeler derfor kun med forbehold følgende:

I 1901 var endnu behovet for folk til stadig arbeide ganske sterkt, idet 38 pct. av de besatte pladser paa det mandlige arbeidsmarked var til fast arbeide. «Men i 1902 er dette slut, og de senere aar utviser en forholdsvis konstant procent, omkring 20, som imidlertid for det gode aar 1907 synker ned til 16, det laveste paa alle 7 aar. Ogsaa det kvindelige arbeidsmarked utviser antydninger til en lignende forandring. Der var nemlig tallene i 1901: 19, 1902: 12, 1903: 16, 1904: 18, 1905: 16, 1906: 14, 1907: 12, altsaa ogsaa her nede i et minimum for 1907. Dette synes at tyde paa, at opgangen endnu ikke i synderlig utstrækning er kommet arbeidsmarkedet tilgode. Arbeidsgiverne har rigtignok sysselsat flere folk, men utvidelsen i arbeidsstyrken er til gjengjæld foregaat paa bekostning av den faste styrke. Der maa med andre ord ha været sterk skiftning av folk, eftersom behovet har øket eller avtat. At dette forholder sig saa, synes ogsaa at fremgaa av fattigvæsenets uttællinger til midlertidige understøttelser. Saavel antallet som uttællingerne er nemlig i det væsentlige uforandret fra 1906, og uttællingerne for 1907 ligger nærmest op til aaret 1904:

Aar.	Antal understøttede hovedpersoner.	Samlet beløp. Kr.
1899	2 415	221 350
1900	2 878	289 085
1901	3 149	371 807
1902	3 287	369 761
1903	3 323	402 290
1904	3 616	463 652
1905	3 889	491 955
1906	3 143	465 314
1907	3 022	442 282

Nøden maa derfor fremdeles ha været ganske stor, saa godgjørenhetsselskaperne, den kommunale skolebespisnings kjøkken med sin billige middagsmat à 15 øre pr. portion og grøtstationerne med gratis havregrøt har bidrat til at mætte mange sultne munde».

Som før anført utgjorde det samlede antal tilfælde av anmeldt arbeidsledighet ved Kristiania arbeidskontor i aaret 1907 for mændenes vedkommende 12 680 og for kvindernes vedkommende 9 498. Arbeidskontorets aarsberetning meddeler ogsaa antallet av de enkelte personer — hver kun regnet én gang — som i aarets løp søkte arbeide ved kontorets hjælp, nemlig 5114 mænd og 2024 kvinder, tillikemed oplysninger om deres alder, egteskabelige stilling, forsørgelsespligt, hjemstavn m. m. samt arbeidsledighetens varighet, alt kombinert med erhvervsgren og fag.

Av disse opgaver hitsættes følgende utdrag, idet der for fagenes vedkommende kun særskilt anføres nogen vigtige grupper:

I. Arbeidssøkende personer ved Kristiania arbeidskontor i 1907, fordelt efter alder, egteskabelig stilling, forsørgelsespligt, hjemstavnsret og fødested.

A. Mænd.

	Bygnings-industri.	Metal- og maskin-industri.	Kjørere, bud og visergutter.	Fjeld-arbeidere.	Dag-arbeidere.	Andre.	Tilsammen 1907.	Tilsammen 1906.
Alder:								
Under 15 aar	-	-	70	-	1	153	224	262
15—20 «	17	136	540	13	383	410	1 499	1 585
20—30 «	132	254	248	121	259	473	1 487	1 829
30—45 «	215	137	114	170	269	229	1 134	1 612
45—60 «	202	34	46	89	165	87	623	983
over 60 «	42	5	4	17	58	21	147	200
Egteskabelig stilling:								
Ugifte	129	360	803	150	634	1 020	3 096	3 615
Gifte	447	192	209	250	460	324	1 882	2 664
Enkemænd	32	14	10	10	41	29	136	192
Forsørgelsespligt:								
Uten forsørgelsespligt	143	365	806	154	667	1 042	3 177	3 696
Med forsørgelsespligt	465	201	216	256	468	331	1 937	2 775
Antal forsørgede	1 642	650	654	856	1 469	905	6 176	8 906
Hjemstavnsret:								
Kristiania	555	461	947	271	1 010	1 064	4 308	5 733
Norge forøvrig	40	78	70	118	114	277	697	642
Utlandet	13	27	5	21	11	32	109	96
Fødested:								
Norge	536	523	997	349	1 087	1 305	4 797	6 075
Sverige	60	16	17	59	37	35	224	325
Danmark	10	18	1	-	7	16	52	33
Andre land	2	9	7	2	4	17	41	38
Hovedsum: 1907	608	566	[1]) 1 022	410	1 135	1 373	5 114	-
— 1906	1 043	779	1 296	470	1 251	1 632	-	6 471

[1]) Derav 457 visergutter, der alle var ugifte og under 30 aar (66 under 15 aar, 384 15—20 aar og 7 20—30 aar).

B. Kvinder.

	Husmødre.	Tjenere o. l.	Vask- og rengjørings-arb.	Hotel-, kafé- og restaur.-drift.	Andre.	Tilsammen 1907.	Tilsammen 1906.
Alder:							
Under 15 aar	-	11	-	1	10	22	33
15—20 «	3	354	-	12	110	479	726
20—30 «	152	350	24	56	79	661	822
30—45 «	247	127	131	28	33	566	686
45—60 «	98	57	110	4	10	279	323
over 60 «	4	6	4	2	1	17	18
Egteskabelig stilling:							
Ugifte	-	858	163	100	238	1 359	1 846
Gifte	504	-	-	-	-	504	544
Enker	-	47	106	3	5	161	218
Forsørgelsespligt:							
Uten forsørgelsespligt	501	872	159	100	228	1 860	2 391
Med forsørgelsespligt	3	33	110	3	15	164	217
Antal forsørgede	6	47	180	4	19	256	339
Hjemstavnsret:							
Kristiania	447	445	218	53	185	1 348	1 622
Norge forøvrig	43	423	36	34	49	585	884
Utlandet	14	37	15	16	9	91	102
Fødested:							
Norge	448	859	223	85	230	1 845	2 399
Sverige	54	38	46	18	10	166	198
Danmark	1	4	-	-	1	6	6
Andre land	1	4	-	-	2	7	5
Hovedsum: 1907	504	905	269	103	243	2 024	-
— 1906	565	1 317	302	121	303	-	2 608

Det vil sees, at fordelingen efter alder og egteskabelig stilling var meget forskjellig for de forskjellige fag. Saaledes var (saavel i 1906 som i 1907) bygningsindustriarbeiderne og fjeldarbeiderne mest ældre og gifte folk, mens metal- og maskinarbeiderne, kjørerne og visergutterne mest var yngre og ugifte (visergutterne var alle ugifte og ganske unge). Tjenestepikerne var for størstedelen under 30 aar, vask- og rengjøringsarbeiderskerne derimot mest fra 30—60 aar; av de sidstnævnte var i 1906 160 ugifte, 140 enker og kun 2 gifte, i 1907 163 ugifte og 106 enker, ingen gifte.

Av mændene var i 1906 89 pct., i 1907 84 pct. hjemmehørende i Kristiania, av kvinderne henholdsvis 62 og 67 pct. Norskfødte var i 1907 4 797 mænd og 1 845 kvinder, svenskfødte 224 mænd (derav 60 bygningsarbeidere og 59 fjeldarbeidere) og 166 kvinder, danskfødte henholdsvis 52 og 6, fra andre land 41 og 7.

Det samlede antal av de arbeidssøkendes forsørgede utgjorde 6 432 (mot 9 245 i 1906). Gjennemsnitlig faldt der i begge aar 3 à 4 forsørgede pr. mandlig forsørger og 1 à 2 pr. kvindelig forsørger.

II. Arbeidsledighetens varighet.

Erhvervsgren.	1906.			1907.		
	Antal arbeidssøkende enkeltpersoner.	Antal ledige uker i aaret:		Antal arbeidssøkende enkeltpersoner.	Antal ledige uker i aaret:	
		ialt.	for hver.		ialt.	for hver.
A. Mænd.						
Bygningsindustri	1 043	8 799	8.4	608	3 284	5.4
Metal- og maskinindustri	779	3 427	4.4	566	1 772	3.1
Kjørere, bud og visergutter	1 296	5 847	4.5	1 022	2 945	2.9
Fjeldarbeidere	470	2 925	6.2	410	1 358	3.3
Dagarbeidere	1 251	9 139	7.3	1 135	5 401	4.8
Andre	1 632	7 474	4.6	1 373	3 869	2.8
Tilsammen	6 471	37 611	5.8	5 114	18 629	3.6
B. Kvinder.						
Husmødre	565	-	-	504	-	-
Vask og rengjøring	302	1 189	3.9	269	1 231	4.6
Andet huslig arbeide (tjenere o. l.)	1 317	92	0.1	905	258	0.3
Hotel-, kafé- og restaur.drift	121	36	0.3	103	65	0.6
Andre	303	88	0.3	243	191	0.8
Tilsammen	2 608	1 405	0.5	2 024	1 745	0.9

Det fremgaar herav, at arbeidsledigheten for mændenes vedkommende baade absolut og i forhold til de lediges antal var av betydelig mindre varighet i 1907 end i 1906. I 1905 var de arbeidssøkende mænd gjennemsnitlig ledige i 8.7 uker (se «Arbeidsmarkedet» for 1907, side 45), i 1906 i 5.8 uker og i 1907 kun i 3.6 uker.

For kvindernes vedkommende skulde efter tabellen arbeidsledighetens varighet — for de faas vedkommende som overhodet kan regnes som ledige — ha været noget større i 1907 end i 1906.

Opgaverne over ledighetens varighet er vistnok noget ufuldstændige — væsentlig fordi en del av ledigheten i slutningen av hvert aar ikke kommer med —, men tallene er dog et uttryk for utviklingen fra aar til andet.

C. Utdrag av Bergens arbeidskontors aarsberetning for 1907.

Arbeidsforholdene har i 1907 været bedre end de nærmest foregaaende aar. Hertil har i væsentlig grad bidrat opførelsen av de industrielle anlæg

i Odda og Stangfjorden, og tillike den forcerte drift til Bergensbanens fuldførelse, likesom opførelse av teatret og anlægget av det nye gasverk i længere tid har skaffet en stor del arbeidere sysselsættelse.

Av den grund har man kunnet sløife bevilgninger til ekstraordinære arbeider, hvad der i de nærmest foregaaende aar oftere har maattet igangsættes.

I aarsberetningen for 1907 meddeles ogsaa en summarisk opgave over arbeidskontorets virksomhet siden dets oprettelse i 1898.

Nedenstaaende tal viser, underett for mænd og kvinder, antallet av arbeidssøkende, av ledige og besatte pladser ifølge denne opgave, samt det derefter beregnede antal arbeidssøkende pr. 100 ledige pladser, hvormange procent der fik arbeide av de arbeidssøkende og hvormange procent av de anmeldte pladser der besattes — alt i hvert av aarene 1898—1907.

Aar.	Arbeidssøkende [1]).	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeidssøkende pr. 100 ledige pladser.	Besatte pladser:	
					pr. 100 arb.søkende.	pr. 100 led. pladser.
1898	2 505	1 477	1 139	170	45	77
1899	2 613	1 898	1 501	138	57	79
1900	3 677	2 016	1 779	182	48	88
1901	3 748	2 119	1 779	177	47	84
1902	4 276	2 149	1 866	199	44	87
1903	3 808	2 152	1 860	177	49	86
1904	4 431	2 924	2 503	152	56	86
1905	4 270	2 935	2 598	145	61	89
1906	5 175	3 828	3 120	135	60	82
1907	4 662	3 949	3 164	118	68	80

Paa grundlag av den nævnte og tidligere aarsberetninger hitsættes særskilt for mændenes vedkommende en opgave over arbeidssøkende, ledige og besatte pladser, samt de derefter beregnede forholdstal:

Aar.	Arb.søkende mænd.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeidssøkende pr. 100 ledige pladser.	Besatte pladser:	
					pr. 100 arb.søkende.	pr. 100 led. pladser.
1898	1 750	928	803	189	46	87
1899	1 857	1 141	941	163	51	82
1900	2 673	1 118	1 033	239	39	92
1901	2 711	1 249	1 034	217	38	83
1902	2 849	1 220	1 102	234	39	90
1903	2 501	1 242	1 105	201	44	89
1904	3 105	1 892	1 653	164	53	87
1905	2 818	1 831	1 669	154	59	91
1906	3 644	2 483	2 123	147	58	86
1907	3 089	2 577	2 026	120	66	79

[1]) For mændenes vedkommende er — ialfald siden april 1904 — indtil utgangen av 1907 hver arbeidssøkende kun regnet 1 gang i hver maaned, selv om han flere ganger er blit ledig; tidligere er uttrykket «arbeidssøkende» — ifølge en skrivelse fra arbeidskontoret av 8 oktober 1904 — vistnok været brugt i forskjellig betydning av de forskjellige forretningsførere (dels i nævnte betydning, dels i betydning av tilfælde). For kvindernes vedkommende gjælder tallene ifølge nævnte skrivelse [ialfald dengang] tilfælde av ledighet.

D. Utdrag av Trondhjems arbeidskontors aarsberetning for 1907.

Sammenlignet med 1906 og de nærmest foregaaende aar maa det mandlige arbeidsmarked i 1907 siges at opvise en avgjort bedring. Vistnok var der ogsaa i dette aar nogen arbeidsledighet i vintermaanederne — især i januar og februar —, men den var baade mindre omfattende og mere kortvarig end den vanlig har været i de sidste 3—4 aar. Mens stenpukning som nødsarbeide i tidligere aar har været sat igang allerede i december, i enkelte aar endog i november, var der høsten 1907 ingen, som meldte sig til saadant arbeide. Og i januar og februar var der ogsaa færre ansøkere til nødsarbeide end i tidligere aar. I maanederne fra og med juni til og med september var der endog underskud av arbeidskraft, idet der i tidsrummet var indmeldt 194 ledige pladser og 117 ledige arbeidere. I den øvrige del av aaret var overskuddet av arbeidskraft ogsaa saa ringe, at aarsresultatet blev et omtrent like antal ledige pladser og arbeidssøkende, nemlig henholdsvis 557 [1]) og 550.

Hvorledes forholdet stiller sig for nogle av de større erhvervsgrupper sees av hosstaaende tabel:

Erhvervsgrupper.	Antal ledige pladser.		Antal arbeidssøkende.	
	1906.	1907.	1906.	1907.
Landbruk og skogdrift	53	43	47	29
Jord- og stenindustri	150	169	112	45
Bygningsindustri	25	42	244	142
Handel og forretningsførsel	4	9	32	15
Landtransport	26	20	35	21
Ulært arbeide	151	223	231	190
Sum for disse grupper	409	506	701	442

Mens antallet av ledige pladser for disse grupper tilsammenlagt viser en stigning av ialt 97 fra 1906, er antallet av arbeidssøkende 259 mindre i 1907 end i førstnævnte aar. Ialt er antallet av arbeidssøkende gaat tilbake med 404 fra 1906, hvorav 216 indenbys og 188 utenbys. Tilbakegangen for de første er dog ikke begrundet bare i tidernes opgang, men skyldes delvis den omstændighet, at der ved kontoret i begyndelsen av 1906 blev avholdt ekstra arbeidsledighetstælling, som for en kortere tid bevirket større søkning til kontoret end vanlig.

Antallet av ledige pladser viser ogsaa en nedgang av 114 fra 1906. Herpaa kan dog ikke lægges nogen vegt, da 200 pladser, som nævnte aar anmeldtes fra Tyskland, ikke bør medregnes i denne forbindelse, hvor der er tale om tilstanden paa arbeidsmarkedet det ene aar sammenlignet med det andet. Ti det vil fremdeles som hittil høre til undtagelser, som ikke indtræffer hvert aar, at der her søkes engagert noget nævneværdig antal arbeidere til arbeidspladser i de store industriland eller utlandet overhodet, likesom det ogsaa sjelden vil lykkes at besætte saadanne pladser.

Naar nævnte efterspørsel fra Tyskland ikke medregnes, viser antallet av ledige pladser en opgang av 86 fra 1906.

[1]) Iberegnet 42 ved nødsarbeide, der er fratrukket i tabellen side 20. Jfr. derhos side 15, note 1.

E. Utdrag av Stavanger arbeidskontors aarsberetning for 1907.

I vintermaanederne 1906 til 1907 var her endel arbeidsmangel, hvorfor bystyret i november 1906 bevilget til nødsarbeide med jorddyrkning i arbeidsgaardens utmark; men allerede i januar 1907 merkedes bedring. Saaledes var der i januar blot 39, der meldte sig til nødsarbeide[1]), i februar 6 og i mars 4. Nødsarbeidet holdtes dog igang til utgangen av mars maaned 1907. Utover vaaren og sommeren var arbeidsforholdene bedre, end de har været siden arbeidskontoret blev oprettet. Utover høsten og vinteren viste ogsaa arbeidsforholdene sig saa gode, at bystyret fandt det upaakrævet at igangsætte noget nødsarbeide.

Lønnen for dagarbeidere har været kr. 3.00 til kr. 3.50 aaret rundt og timebetalingen for kortere jobber 40 à 50 øre.

Med hensyn til sjøfolk har der været mindre mangel paa saadanne end i foregaaende aar, dog ikke forsaavidt angaar styrmænd og mandskaper til mindre seilskibe (saadanne sjøfolk er næsten altid vanskelig at opdrive).

Stavanger yngre sjømandsforening fik i februar maaned istand tarif for mindstehyrer, hvorved lønningerne for sjøfolk bedredes betydelig. Saaledes blev styrmandshyrerne fastsat til kr. 100.00 pr. maaned for op til et aars mønstring og kr. 120.00 for 2 aar, 2den styrmænd henholdsvis kr. 80.00 og 100.00, 3dje styrmænd kr. 70.00 og 90.00, tømmermænd kr. 90.00 og 100.00, stuerter kr. 90.00 og 100.00, kokker kr. 60.00 og 70.00, matroser kr. 60.00 og 80.00, letmatroser kr. 45.00 og 60.00, jungmænd kr. 40.00 og 50.00. Donkeymænd kr. 75.00 og 100 00, fyrbøtere kr. 65.00 og 90.00 og lempere kr. 45.00 og 60.00.

For maskinisterne, der endnu ikke har faat nogen tarif istand, har hyrerne variert efter dampernes størrelse, for maskinmestre fra kr. 150.00 til 230.00, 2den maskinister kr. 110.00 til 140.00 og for 3dje maskinister kr. 100.00 til 110.00 pr. maaned.

Denne stigning i hyrer har imidlertid bevirket, at en del av skibene, der bytter mandskaper i utlandet, har forhyret sine folk der istedetfor at faa disse hjemmefra.

Lønnen for tjenestepiker har været fra kr. 8.00 til 15.00 pr. maaned og for vask og rengjøring kr. 1.50 + kost pr. dag eller kr. 2.50 à 3.00 paa egen kost.

F. Nye (offentlige) kontorer.

Av saadanne var inden utgangen av 1907 kun 2 oprettet, nemlig i Elverum (fra november 1907) og Bodø (fra december 1907), jfr. «Arbeidsmarket» for 1907, side 1—2 og 69.

Elverums arbeidskontor blev i november og december søkt av 4 arbeidssøkende, alle mænd (2 skogarbeidere, 1 gaardsarbeider og 1 sjauer, alle i december) og 8 arbeidsgivere, der søkte: 1 tjenestegut til landet, 2 sjauere, 1 gaardsgut (til kjøbmand), 2 budeier, 1 vedhugger og 1 postkjører; altsaa anmeldtes der ialt 8 ledige pladser, hvorav de 6 førstnævnte i november, de 2 sidstnævnte i december. Der besattes — i december — 2 ledige pladser (1 sjauer og 1 vedhugger).

I en i april 1908 mottat skrivelse fra arbeidskontoret angaaende dets virksomhet i disse maaneder uttales: Tilstanden paa arbeidsmarkedet maa

---

[1]) I december 1906 anvistes nødsarbeide til 90 mand.

vistnok for tiden betegnes som normal. Naar kontoret allikevel ikke har hat større søkning, antages, at grunden er den, at arbeidskontoret endda var nyt og uprøvet.

Ved Bodø arbeidskontor meldte der sig i december 1907 en skipper som arbeidssøkende, men der anmeldtes ingen ledige pladser. Ifølge maanedsberetningen for denne maaned antages arbeidsforholdene i det hele at være bedre end samtidig den foregaaende vinter, jfr. nærmere «Arbeidsmarkedet» for 1907, side 53.

IV. Opgaver fra arbeidsgivere.

Som nævnt i begyndelsen av aarsoversigtens første avsnit steg det samlede antal fabrikarbeidere m. v. i Norge (ved de under fabriktilsynet sorterende virksomheter) i løpet av aaret 1907 fra 91 425 til 99 145, altsaa med 7 720 eller 8.4 pct. I 1906 hadde stigningen utgjort 5.7 pct., i 1905 4.6 pct., i de fire aar 1901—1904 tilsammen kun 4.2 pct. Nærmere oplysninger findes i Statistisk Aarbok 1908, tabel 38, hvorav sees, at arbeiderantallet og stigningen i de vigtigste industrigrene har utgjort:

Industrigrener.	Arbeiderantal ved aarets utgang.				Procentvis stigning i aaret.		
	1904.	1905.	1906.	1907.	1905.	1906.	1907.
Bergverksdrift	4 186	4 965	5 941	6 716	18.6	19.7	13.0
Stenbrud, stenindustri m. v.	5 824	5 383	5 481	6 200	÷ 7.6	1.8	13.1
Metal- og maskinindustri	17 519	18 295	19 683	21 603	4.4	7.6	9.8
Kemisk industri m. v.	3 504	3 585	3 647	4 117	2.3	1.7	12.9
Tekstilindustri	8 496	9 153	9 570	10 429	7.7	4.6	9.0
Træstof- og papirindustri	8 634	9 839	10 541	11 302	14.0	7.1	7.2
Træindustri m. v.	16 618	16 811	17 183	18 171	1.2	2.2	5.7
Nærings- og nydelsesmidler	10 749	11 162	11 646	12 472	3.8	4.3	7.1
Beklædning og rensning	2 454	2 551	2 704	2 752	4.0	6.0	1.8
Polygrafisk industri	2 457	2 513	2 684	2 770	2.3	6.8	3.2
Andre industrigrener	2 315	2 267	2 345	2 613	÷ 2.1	3.4	11.4
Tilsammen	82 756	86 524	91 425	99 145	4.6	5.7	8.4

Absolut seet har stigningen i 1907 været størst i metal- og maskinindustrien, der ved aarets utgang beskjæftiget henimot 2 000 flere arbeidere end ved dets begyndelse (og 4 000 flere end i 1904), dernæst i træindustrien (stigning i 1907 henved 1 000), tekstilindustrien (859), industri for nærings- og nydelsesmidler (826), bergverksdriften (775) og træstof- og papirindustrien (761).

Procentvis i forhold til arbeidsstyrken ved aarets begyndelse har, som det vil sees av tabellens sidste rubrik, stigningen i 1907 været sterkest i stenindustrien, bergverksdriften og den kemiske industri.

For hver av maanederne december 1906 til december 1907 (og januar 1908) har Bureauet ved direkte henvendelse til ca. 450 større og mindre arbeidsgivere fra 275 saadanne mottat opgaver over antallet av de hos dem beskjæftigede arbeidere (ved maanedens utgang)[1]. Den samlede arbeidsstyrke hos disse steg fra 31 866 ved utgangen av 1906 til 33 398 ved utgangen av 1907, altsaa med 1 532 eller 4.8 pct. Som før nævnt var stigningen i det samlede antal arbeidere ved de under fabriktilsynet sorterende virksomheter betydelig større, nemlig 8.4 pct. Herved maa tages i betragtning, at de direkte mottagne opgaver kun gjælder bruk, der allerede eksisterte ved utgangen av 1906, mens de før nævnte fra Statistisk Aarbok hentede opgaver indbefatter et betydelig antal i løpet av 1907 nyanlagte virksomheter. (Antallet av de i Riksforsikringsanstalten indregistrerte nyanlæg utgjorde i 1907 1 846 med tilsammen mindst 14 635 arbeidere, hvorav 894 varige bedrifter med mindst 6 284 arbeidere). Paa den anden side var der ogsaa adskillige bedrifter, der i aarets løp nedlagdes og derved formindskede stigningen i den samlede arbeidsstyrke, mens de direkte mottagne opgaver kun gjælder virksomheter, der eksisterte gjennem hele aaret.

Nærmere oplysninger om arbeidsstyrken ved de sidstnævnte virksomheter findes i «Arbeidsmarkedet» for 1907, side 70—73. Herav vil sees, at det samlede antal arbeidere ved disse i løpet av de fire første maaneder av 1907 steg fra 31 866 til 32 662, men at det i mai—juli kun utgjorde 29—30 000 — paa grund av de store arbeidskonflikter i træstofindustrien, der i disse maaneder rammet 3 000 à 4 000 av de heromhandlede arbeidere; i august steg efter disse konflikters avslutning antallet til 33 193 og stigningen fortsattes i de følgende maaneder indtil 34 146 i november; december viser derimot nogen nedgang, til 33 398.

Sæsonfagene — hvortil er regnet sagbruk og høvlerier[2], hermetikfabrikker, teglverk, torvstrøfabrik og bygningsindustri — viser i januar—april 1907 færre beskjæftigede arbeidere end i december 1906, men i de følgende maaneder en betydelig stigning: fra 3 326 i april til 4 475 i august, hvorefter antallet efterhaanden synker til 3 618 i december 1907 (mot 3 435 i december 1906).

Ved de øvrige virksomheter stiger arbeidsstyrken i løpet av maanederne januar—april 1907 fra 28 431 til 29 336; i mai—juli var den kun mellem 25 488 og 25 713 (jfr. ovenfor om arbeidskonflikter), men i november var den steget til 30 188; i december var den 29 780.

Væsentlig det samme indtryk gir den i «Arbeidsmarkedet» for 1ste—2det kvartal 1908, side 44—45, anførte tabel for et noget mindre antal virksomheter

---

[1]) For maanederne december 1906—september 1907 har (i tide) 327 arbeidsgivere indsendt opgaver, for september 1907—januar 1908 likesaa 340, hvorav 275 tillike for foregaaende periode. Jfr. «Arbeidsmarkedet» for 1907, side 27—30 og side 69—73.
[2]) Høvleriarbeiderne er vistnok for størstedelen ikke-sæsonarbeidere, men er i opgaverne for en stor del slaat sammen med sagbruksarbeiderne.

og den paa grundlag av disse tal utførte grafiske fremstilling nr. 5 i Statistisk Aarbok 1908 (ogsaa indtat i nærværende hefte), hvor arbeidsstyrken, saavel i sæsonfag som ved de øvrige virksomheter, i august 1907 er sat til 1 000 og i de øvrige maaneder er sat i forhold dertil.

For de vigtigste landsdele har man nu utregnet den samlede arbeidsstyrke i de forskjellige erhvervsgrener i hver av maanederne december 1906—juni 1908, forsaavidt angaar de virksomheter, der er medtat i den sidst omhandlede tabel i «Arbeidsmarkedet». Hovedresultaterne av disse utregninger, forsaavidt angaar stillingen ved utgangen av maanederne december 1906 til december 1907, vil sees av følgende tabel:

Antal arbeidere beskjæftiget ved 230 virksomheter ved utgangen av maanederne december 1906—december 1907 i de forskjellige landsdele.

Faggrupper. Maaneder.	Kr.ania med omegn [1]).	Østlandet forøvrig.	Oplandet.	Sørlandet.	Bergen med omegn [2]).	Vestlandet forøvrig.	Trøndelagen (med Romsdals amt).	Nordlandet.	Tilsammen.
Sæsonarbeidere:									
December 1906....	306	2 204	56	-	-	400	3	-	2 969
Januar 1907....	312	2 004	60	-	-	341	3	-	2 720
Februar «	320	2 023	60	-	-	359	2	-	2 764
Mars «	319	2 052	64	-	-	366	3	-	2 804
April «	323	1 991	68	-	-	330	7	-	2 719
Mai «	341	2 414	75	-	-	443	7	-	3 280
Juni «	301	2 440	60	-	-	426	9	-	3 236
Juli «	307	2 494	65	-	-	525	8	-	3 399
August «	313	2 426	62	-	-	561	9	-	3 371
September «	284	2 424	71	-	-	545	9	-	3 333
Oktober «	271	2 294	78	-	-	503	6	-	3 152
November «	269	2 258	68	-	-	468	5	-	3 068
December «	262	2 168	58	-	-	449	5	-	2 942
(Antal virksomheter)....	(9)	(13)	(1)	-	-	(3)	(1)	-	(27)
Andre:									
December 1906....	8 573	7 349	696	1 594	2 593	1 040	2 151	2 582	26 578
Januar 1907....	8 649	7 387	705	1 586	2 608	1 070	2 239	2 740	26 984
Februar «	8 722	7 425	708	1 601	2 640	1 076	2 293	2 853	27 318
Mars «	8 651	7 406	710	1 628	2 612	1 078	2 299	2 749	27 133
April «	8 660	7 621	702	1 646	2 633	1 072	2 342	2 652	27 328
Mai «	8 697	5 120	545	702	2 696	1 067	2 343	2 562	23 732
Juni «	8 753	5 148	539	686	2 659	1 040	2 428	2 670	23 923

[1]) Aker og Bærum. [2]) Askøen, Aarstad, Haus, Bruvik, Hammer, Fane.

Faggrupper. Maaneder.	Kr.ania med omegn.	Østlandet forøvrig.	Oplandet.	Sørlandet.	Bergen med omegn.	Vestlandet forøvrig.	Trøndelagen (med Romsdals amt).	Nordlandet.	Tilsammen.
Juli 1907....	8 671	5 128	540	705	2 580	1 021	2 481	2 779	23 905
August «	8 685	7 240	533	1 546	2 597	1 019	2 274	2 780	26 674
September «	8 861	7 433	557	1 576	2 571	969	2 369	2 948	27 284
Oktober « ...	8 991	7 480	732	1 618	2 679	985	2 318	3 061	27 864
November «	9 061	7 618	736	1 598	2 824	995	2 299	2 975	28 106
December «	8 959	7 794	740	1 504	2 874	997	2 283	2 572	27 723
(Antal virksomheter)....	(71)	(50)	(10)	(13)	(17)	(10)	(26)	(6)	(203)
Ialt:									
December 1906....	8 879	9 553	752	1 594	2 593	1 440	2 154	2 582	29 547
Januar 1907....	8 961	9 391	765	1 586	2 608	1 411	2 242	2 740	29 704
Februar « ...	9 042	9 448	768	1 601	2 640	1 435	2 295	2 853	30 082
Mars «	8 970	9 458	774	1 628	2 612	1 444	2 302	2 749	29 937
April «	8 983	9 612	770	1 646	2 633	1 402	2 349	2 652	30 047
Mai «	9 038	7 534	620	702	2 696	1 510	2 350	2 562	27 012
Juni «	9 054	7 588	599	686	2 659	1 466	2 437	2 670	27 159
Juli «	8 978	7 622	605	705	2 580	1 546	2 489	2 779	27 304
August «	8 998	9 666	595	1 546	2 597	1 580	2 283	2 780	30 045
September «	9 145	9 857	628	1 576	2 571	1 514	2 378	2 948	30 617
Oktober «	9 262	9 774	810	1 618	2 679	1 488	2 324	3 061	31 016
November «	9 330	9 876	804	1 598	2 824	1 463	2 304	2 975	31 174
December «	9 221	9 962	798	1 504	2 874	1 446	2 288	2 572	30 665
(Antal virksomheter)....	(80)	(63)	(11)	(13)	(17)	(13)	(27)	(6)	(230)

Det fremgaar herav, at de før omhandlede bevægelser i sæsonarbeidernes antal væsentlig beror paa Østlandet utenfor Kristiania — hovedsagelig sag- og høvleriarbeidere — samt at ogsaa de vestlandske sæsonarbeidere (hermetikarbeidere i Stavanger) væsentlig har fulgt den samme utvikling.

Arbeidskonflikterne i træstofindustrien sommeren 1907 rammer udelukkende [1]) Østlandet (utenfor Kristiania) og Sørlandet; de lave tal for Oplandet under «Andre» skriver sig fra arbeidskonflikt i et andet fag.

Den omhandlede nedgang fra november til december 1907 sees for den største del at skrive sig fra Nordlandet (bergverksdrift), mens arbeiderantallet i Østlandet utenfor Kristiania samt i Bergen naar sit maksimum i december.

V. Arbeidskonflikter i Norge 1907.[2])

Paa lignende maate som forklart i de indledende bemerkninger til oversigten over «Arbeidskonflikter i Norge 1903—1906» [3]) har man paa grundlag av det foreliggende materiale, supplert ved forskjellige underhaanden

[1]) Bortset fra den store, men kortvarige lockout i midten av august. [2]) En foreløbig oversigt over arbeidskonflikter sommeren 1908 findes indtat i den foreløbige beretning om arbeidsmarkedet i august 1908. [3]) Indtat i «Arbeidsmarkedet» 1906, side 73—90 (foreligger ogsaa som særtryk med et fransk resumé).

indhentede skriftlige og mundtlige oplysninger, utarbeidet en kort oversigt over arbeidskonflikter i aaret 1907.

Opgaverne gjælder hovedsagelig antallet av de i konflikterne deltagende arbeidere, disses samlede antal tapte arbeidsdage, arbeiderorganisationernes konfliktsutgifter (understøttelsesbidrag til de deltagende) samt konflikternes varighet (begyndelses- og slutningstid).

Den vigtigste kilde til disse opgaver er Arbeidernes faglige landsorganisations beretninger for første og andet halvaar 1907, jfr. ogsaa tabel I—IV i sammes beretning for 1908. Man finder her oplysninger om alle konflikter, hvortil denne organisation har ydet bidrag, d. v. s. alle konflikter, der har voldt arbeidsnedlæggelse i mere end en uke — forutsat at konflikterne har været godkjendte av landsorganisationen, hvad der i 1907 var tilfældet med saagodtsom alle konflikter, i hvilke nogen forening, som er tilsluttet denne organisation, har deltat. Og utenfor denne organisation er der i 1907 kun forekommet ganske faa konflikter av betydning.

Av størrelsen av landsorganisationens bidrag kan man beregne det omtrentlige antal tapte arbeidsdage for de organiserte arbeidere. Dette bidrag utgjorde nemlig i 1907 8 kroner ukentlig til hvert heltbetalende medlem av en til landsorganisationen hørende fagorganisation (og 4 kroner til halvtbetalende, jfr. «Arbeidsmarkedet» for 1906, side 74)[1]; bidrag fra landsorganisationen ydes dog i regelen kun til dem, der har været medlemmer mindst 2 maaneder før konfliktens utbrud, og ikke for den første ledige uke. (Derhos yder vedkommende fagforbund et større eller mindre tilskud, særlig for familieforsørgere; den samlede understøttelse pr. heltbetalende medlem var i 1907 antagelig gjennemsnitlig omkring 12 kroner pr. uke. Jfr. nærmere «Arbeidsmarkedet» for 1906, side 74; særtrykket side 2).

Hvis man gaar ut fra landsorganisationens bidrag og regner, at 8 kroner svarer til 6 tapte arbeidsdage, og saa hertil lægger antallet av organiserte deltagere × 6 (den første uke), vil man nogenlunde faa det samlede antal under konflikten tapte arbeidsdage for de i landsorganisationen staaende arbeidere. Vistnok skulde man egentlig gjøre et tillæg, dels av hensyn til, at de halvtbetalende i virkeligheten har tapt flere dage end efter den anførte beregning, dels av hensyn til at de i de sidste 2 maaneder indmeldte ikke er medregnet, men paa den anden side har man medregnet helligdage utenfor søndagene og i enkelte tilfælde nogen understøttelse efter konfliktens avslutning (til arbeidere, som da gaar arbeidsledige). Det kan ogsaa være for høit regnet, naar man gaar ut fra, at samtlige deltagere var absolut ledige hele den første uke[2].

En sammenligning med direkte opgaver bestyrker ogsaa beregningsmaatens anvendelighet. Saadanne direkte opgaver har man dels mottat fra endel av de vigtigste fagforbund, dels findes de for en række foreningers vedkommende i de maanedsrapporter, der danner grundlaget for «Arbeidsmarkedets» tabeller vedkommende arbeidsledighet blandt fagforeningsmedlemmer.

---

[1]) Fra 1 januar 1908 blev bidraget nedsat til kr. 7.00 for helt- og kr. 3.50 for halvtbetalende. [2]) Ingen faar dog bidrag, før han har været ledig en uke — uanset om han har deltat i konflikten fra først av eller først fra et senere tidspunkt.

For 1 241 medlemmer av træarbeiderforbundet, jern- og metalarbeiderforbundet, murerforbundet og malerforbundet utgjorde de ved arbeidskonflikter tapte arbeidsdage i 1907 ifølge opgaver fra vedkommende forbund ialt 45 680, mens beregningen utført som ovenfor omhandlet vilde gi 40 563 dage. Ifølge de nævnte maanedsrapporter for 10 fagforeninger tapte 468 av disses medlemmer tilsammen 16 882 arbeidsdage, mens man efter beregningerne vilde faa 18 149. I det første tilfælde viser altsaa beregningerne et noget lavere, i det andet tilfælde et noget høiere resultat end de direkte opgaver. I tabellen side 39 flg. er antallet av tapte arbeidsdage for de under nr. 1—4, 6, 7, 10—15, 33, 42—44 og 50—53 anførte arbeidere beregnet paa den omhandlede maate (tildels med avrunding)[1]), mens det for nr. 18—32, 34—41, 47 og 48 er direkte opgit fra vedkommende forbund; for nr. 45, 46 og 49 er kilden de ovennævnte maanedsrapporter, for nr. 8, 9 og 17 danner arbeidsmandsforbundets konfliktsutgifter det væsentlige grundlag for beregningen, for nr. 5 og 16 de foreliggende oplysninger om konfliktens varighet og de organiserte deltageres antal.

Foruten de i det foregaaende nævnte kilder (samt trykte beretninger fra jern- og metalarbeiderforbundet (beretning om forbundets virksomhet i 1905—1908), arbeidsmandsforbundet (i «Arbeidsmanden» for 1908, nr. 3—4), træarbeiderforbundet (1 januar 1904—30 juni 1907), murerforbundet (1 august 1906—15 mai 1908) og «Murernes Union»s festskrift til 25 aars jubilæet 1907) er til de i det følgende meddelte oplysninger ogsaa benyttet «Meddelelser fra Norsk Arbeidsgiverforening», opgaver fra Norsk Litografisk Forbund og tildels dagspressen.

Det ved arbeidskonflikter foranledigede tap av arbeidsdage var i 1907 antagelig *større end i de fire foregaaende aar tilsammen*.

I Bureauets oversigt over arbeidskonflikter i 1903—1906 er det nemlig — med skjønsmæssig tillæg for uorganiserte arbeidere — antat, at:

i 1903	omkr.	3 000	arbeidere	ved konflikter	ialt tapte	omkr. 130 000	arbeidsdage,
- 1904	—	1 200	—«—	—«—		45 000	—
- 1905	—	2 000	—«—	—«—		30 000	—
- 1906	—	3 000	—«—	—«—		95 000	—

altsaa tilsammen omkring 9 200 arbeidere med omkring 300 000 tapte arbeidsdage.

I *1907* utgjorde efter de i tabellen side 39 flg. meddelte beregninger antallet av fagforeningsmedlemmer, der deltok i konflikter, som støttedes av den faglige landsorganisation eller i denne indmeldte forbund, 8 194 med tilsammen 295 487 tapte arbeidsdage. Hertil kommer en konflikt vedkommende *kemigraferne* i Kristiania, idet 26 mand nedla arbeidet den 1 oktober 1906; konflikten avsluttedes først i april 1907 og voldte et tap av 1 428 arbeidsdage; i streikeunderstøttelse utredet Norsk Litografisk forbund (der staar utenfor

---

[1]) For nr. 42—44 tillike under hensyn til andre opgaver.

landsorganisationen) kr. 3 746.00. Antagelig over halvdelen av de tapte dage faldt i 1907. — Naar man yderligere medregner uorganiserte deltagere i de i tabellen anførte konflikter (av saadanne var der adskillige under de store træstofkonflikter, men forøvrig ikke mange) samt organiserte eller uorganiserte deltagere i andre konflikter, der kan være forekommet uten at være medregnet i de heromhandlede opgaver, kan man antagelig regne, at henimot eller omtrent 10 000 arbeidere i 1907 ialt tapte omkring 340000 arbeidsdage ved arbeidskonflikter i Norge.

Arbeidskonflikternes store omfang i 1907 maa for en væsentlig del sættes i forbindelse med de for industrien gunstige økonomiske forhold og de i anledning derav fremsatte krav paa lønsforbedringer fra arbeidernes side.

De uten sammenligning største arbeidskonflikter — delvis streik, delvis lockout — forekom i træstof- og papirindustrien fra mai til august og voldte ca. 6 000 organiserte arbeidere et tap av omtrent 219 000 arbeidsdage eller omtrent $^3/_4$ av det samlede antal tapte arbeidsdage for disse. Heri er ogsaa medregnet de jern- og metalarbeidere og andre fagorganiserte, som droges med ind i disse konflikter. Ogsaa adskillige uorganiserte rammedes av samme, og disse tapte antagelig omkring 40—45 000 arbeidsdage.

Konflikterne i træstof- og papirindustrien begyndte i mai ved Embretsfos (i Modum), Borregaard fabrikker med Hafslunds sulfitfabrik og Union og Skotfos bruk (inkl. anlægsarbeidere ved Klosterfos m. v.); ved Embretsfos blev bruket stængt, fordi arbeiderne uten tilladelse forlot arbeidet den 1 mai [1]), Borregaard stansede i slutningen av mai og Union og Skotfos noget før midten av mai — ved de 3 sidstnævnte fabrikker var aarsaken krav fra arbeidernes side om forhøiet arbeidsløn. Ved Borregaard var der lockout; ved Union og Skotfos streik (dog lockout ved Klosterfos m. v.). Efterat forskjellige forhandlinger var mislykket, iverksatte Norsk Arbeidsgiverforening lockout ved alle cellulose- og papirfabrikker inden denne organisation. Disse stanset lørdag den 10de august kl. 6 efterm. og stod hele den følgende uke; den 15 august lykkedes det arbeidsgiverforeningens formand og Norsk Arbeidsmandsforbunds formand ved gjensidig imødekommenhet at enes om et forslag, der vedtoges saavel av arbeidsgiverne som arbeiderne, hvorefter fabrikkerne sattes igang omkring 19 august. Iberegnet de førstnævnte 5 fabrikker, der før arbeidsstansningen sysselsatte ca. 3 900 arbeidere (hvorav ca. 3 160 organiserte), omfattede denne lockout ialt 27 fabrikker med ca. 7 500 arbeidere, hvorav omkring 6 000 organiserte. Utførlige oplysninger om disse konflikter findes saavel i Arbeidernes faglige landsorganisations beretninger for 1ste og 2det halvaar 1907 som i «Meddelelser fra Norsk Arbeidsgiverforening» nr. 38—39 og 40—41.

Hvis man bortser fra disse store konflikter, blir antallet av tapte arbeidsdage ved de øvrige konflikter adskillig mindre end det samlede

---

[1]) Jfr. ogsaa nedenfor side 44.

antal i 1906, nemlig omkring 76 000. Herav falder omtrent 10 200 paa grubearbeiderne i Foldalen, der var i konflikt fra oktober 1907 til januar 1908, omtrent 7 400 paa glasarbeiderne ved Geirfos (Eidskogen) (1 mai —1 november), omtrent 6 000 paa magnesitarbeiderne i Snarum (december 1906—mai 1907), omtrent 4 500 paa grubearbeidere i Aamdal og paa Bømmeløen, omtrent 15 000 paa træarbeidere i forskjellige konflikter (heri ikke indbefattet ca. 5 500, der vedkommer træstofkonflikten og er medregnet ovenfor under de 219 000), omtrent 5 300 likesaa paa jern- og metalarbeiderne (der i anledning av træstofkonflikten desuten tapte ca. 14 400 dage), omtrent 4 300 paa murerne (som derhos tapte 1 100 dage ved træstofkonflikten), omtrent 3 800 paa skotøiarbeiderne o. s. v., jfr. nærmere tabellen, samt Arbeidernes faglige landsorganisations beretninger og «Meddelelser fra Norsk Arbeidsgiverforening».

Ved konflikter, der dels falder i 1907 og dels i 1906 eller 1908, er her kun medregnet det antal dage, der falder indenfor kalenderaaret 1907.

Arbeiderorganisationernes samlede utgifter til understøttelse av deltagere i de i tabellen anførte konflikter i 1907 utgjorde omtrent kr. 454 000; i 1906 utgjorde de tilsvarende utgifter kr. 147 000, i 1905 kun kr. 35 000, i 1904 ca. kr. 53 000 og i 1903 ca. kr. 140 000. Utgifterne til saadanne konflikter var altsaa i 1907 adskillig større end i de fire foregaaende aar tilsammen.

Den følgende tabellariske oversigt indeholder opgaver over arbeidskonflikter, i hvilke de i Arbeidernes faglige landsorganisation indmeldte forbund m. v. har deltat, særskilt for de forskjellige forbund (eller enkeltforeninger, hvor fagforbund ikke findes). Herunder er de vigtigere konflikter opført hver for sig og de øvrige konflikter underett (fordelt efter fagforbund). Der er saavidt mulig meddelt, hvormange medlemmer der deltok i vedkommende konflikter, det beregnede antal tapte arbeidsdage for disse arbeidere, arbeiderorganisationernes samlede understøttelse til de streikende eller utelukkede arbeidere og det bidrag hertil, der er utbetalt vedkommende forbund (eller foreninger) fra den faglige landsorganisation. I tabellens sidste rubrik findes oplysninger — mere eller mindre nøiagtig angivne — om konflikternes varighet (naar de begyndte og naar de avsluttedes); som begyndelsesdatum er vistnok som regel regnet den sidste dag, der arbeidedes før nedlæggelsen, som slutningsdatum den dag, arbeidet gjenoptoges.

(Se tabellen side 39—42.)

Tiltrods for arbeidskonflikternes meget betydelige omfang i 1907 kan det dog ogsaa for dette aar siges, hvad der i oversigten for 1903—1906 er uttalt for disse aar, nemlig at ordning av arbeids- og lønningsforhold overveiende har fundet sted gjennem forhandling uten arbeidsnedlæggelse.

Arbeidskonflikter i 1907

med understøttelse fra Arbeidernes faglige landsorganisation eller fagforbund inden denne organisation.

Grèves et lock-outs pendant l'année 1907.[1])

Nr.	I konflikt deltagende forbund eller foreninger.	I konflikt deltagende medlemmmer. *Nombre de grévistes.*	Tapte arbeidsdage 1907. *Journées de travail perdues en 1907. (Nombre calculé.)*	Tilskud fra Arbeidernes fagl. landsorganisation. *Contribution de l'organisation centrale des ouvriers.*	Arbeidernes samlede konfliktsutgifter [2]). *Dépenses totales des syndicats ouvriers.*	Konfliktens omtrentlige varighet. *Durée du conflit.*
				Kr.	Kr.	
	Arbeidsmandsforbundet:					
	Træstof- og papirfabrikarb. (*Ouvriers de pâte de bois et de papier*):					
1	Sarpsborg	1 715	100 331	120 054	162 360	25 mai—19 aug.
2	Embretsfos	c. 240	21 156	26 288	32 566	1 mai—19 aug.
3	Skotfos	539	39 876	48 856	63 442	11 mai—19 aug.
4	Skien	240	14 838	17 864	27 138	11 mai—19 aug.
5	15 avdelinger (arb. ved 22 træstoffabrikker)	c.2 800	c. 17 000	-	8 815	10—19 aug.
	Sten-, jord- og tomtearb. (*Terrassiers etc.*):					
6	Skien	c. 70	4 206	5 048	6 404	[Mai—19 aug.].
	Grubearb. (*Mineurs*):					
7	Foldalen	c. 200	10 242	12 056	20 478	Ca. 8 oktbr.—(18 jan. 08).
8	Aamdal	95	c. 2 500	-	3 386	26 nov.—(7 mars 08).
9	Bømmeløen	26	c. 2 000	-	2 815	25 febr.—septbr.
	Magnesitarbeidere:					
10	Snarum	54	5 983	7 976	9 963	(15 dec. 06)—6 mai.
	Glasarb. (*Verriers*):					
11	Geirfos	57	7 440	9 464	11 275	1 mai—1 nov.
	Murarb. (*Aides-maçons*):					
12	Trondhjem	c. 50	c. 1 000	976	1 154	7 feb. (4 mars)—25 mars.
13	Drammen	31	810	832	908	Fra beg. av april i 5 uker.
14	Kristiania	100	774	232	477	3 (10) aug.—26 aug.
	Cementarbeidere:					
15	Slemmestad	c. 10	? c. 200	176	207	Ca. beg. av april.
	Stenarb. (*Terrassiers*):					
16	Aalesund	160	960	-	347	1—7 mai.
17	Andre (*Autres*)	? c. 200	c. 11 000	-	17 186	
	Tilsammen Arbeidsmandsforbundet	6 587	240 316	249 822	368 921	

[1]) A l'exception de ceux qui n'ont pas eu de contribution des syndicats appartenant à l'organisation centrale des ouvriers. [2]) Understøttelse til de i konflikterne deltagende.

Nr.	I konflikt deltagende forbund eller foreninger.	I konflikt deltagende medlemmer. *Nombre de grévistes.*	Tapte arbeidsdage 1907. *Journées de travail perdues en 1907. (Nombre calculé.)*	Tilskud fra Arbeidernes fagl. landsorganisation. *Contribution de l'organisation centrale des ouvriers.*	Arbeidernes samlede konfliktsutgifter. *Dépenses totales des syndicats ouvriers.*	Konfliktens omtrentlige varighet. *Durée du conflit.*
				Kr.	Kr.	
	Træarbeiderforbundet *(Ouvriers en bois (charpente, bâtiment etc.)):*					
	Træarbeidere:					
18	Borregaard	90	5 538	4 520		30 mai—20 aug.
	Bødkere *(Tonneliers):*					
19	Bergen	78	6 354	8 340		15 sept.—(13 april 08).
20	Stavanger.....	24	3 077	2 456		(Sept. 06)—nov. 07.
	Tømrere etc. *(Charpentiers etc.):*					
21	Kristiania	172	4 474	5 920	28 015	Mars—juli.
22	Drammen	50	356	240		Mai.
23	Aalesund	2 21	40 507	488		(Nov. 06)—feb. 07. Mai—juli.
	Trævarefabrikarbeidere:					
24	Drammen	c. 28 27	112 142	122		Midten av juni Ca. 1 juli.
25	Andre *(Autres)*.....	2	66	-		Juni; sept.—nov.
	Tilsammen Træarbeiderforbundet.....	494	20 666	22 086		
	Jern- og metalarbeiderforbundet *(Ouvriers en fer et métal):*					
	Reparatører:					
26	Borregaard og Hafslund	180	11 013	10 840	20 658	30 mai—20 aug.
27	Embretsfos	5	401	480	803	1 mai—20 aug.
28	Skotfos	41	2 989	3 192	5 809	16 mai—20 aug.
	Jernarbeidere:					
29	Cathrineholm	83	2 733	1 712	4 208	23 juli—28 aug.
	Rørlæggere *(Poseurs de tube):*					
30	Kristiania	111	1 842	902	2 676	3 juli—22 juli.
	Reparatører:					
31	Foldalen..... ...	7	130	-	315	25 nov.—[januar 08].
32	Andre *(Autres)*.....	44	616	112	992	—
	Tilsammen Jern- og metalarbeiderforbundet	471	19 724	17 238	35 461	

Nr.	I konflikt deltagende forbund eller foreninger.	I konflikt deltagende medlemmer. *Nombre de grévistes.*	Tapte arbeidsdage 1907. *Journées de travail perdues en 1907. (Nombre calculé.)*	Tilskud fra Arbeidernes fagl. landsorganisation. *Contribution de l'organisation centrale des ouvriers.*	Arbeidernes samlede konfliktsutgifter. *Dépenses totales des syndicats ouvriers.*	Konfliktens omtrentlige varighet. *Durée du conflit.*
				Kr.	Kr.	
	Murerforbundet (Maçons):					
33	Sarpsborg [1]	32	1 074	1 176	1 296	[30 mai—19 aug.].
34	Trondhjem	81	1 539	1 584	2 020	4 mars—23 mars.
35	Drammen	46	1 247	1 288	1 675	6 april—10 mai.
36	Kristiania	54	972	912	1 095	3 aug.—24 aug.
37	Kristiansand	6	290	256	361	1 mars—25 mai.
38	Svælgfos (Notodden)	6 7	40 126	108	39 174	10 sept.—18 sept. 9 nov.—28 nov.
39	Andre *(Autres)*	[2] 13	[2] 93	-	[2] 104	—
	Tilsammen Murerforb.	[2] 245	[2] 5 381	[2] 5 324	[2] 6 764	
	Malerforbundet (Peintres):					
40	Kristiania	5 16	572	496	722	(Ca. april). (December).
41	Aalesund	42	411	187	(?) 187	17 mai—28 mai.
	Tilsammen Malerforb.	63	983	683	909	
	Skotøiarbeiderforbundet (Cordonniers):					
	Skofabrikarbeidere:					
42	Stavanger	[3] 39	c. 3 000	3 784	5 382	26 mars—20 aug.
	Haandskomakere:					
43	Bergen	[4] 121	c. 600	732	798	1 april—30 juli.
44	Harstad	8	c 150	128	135	1 juni—24 juni.
	Tilsammen Skotøiarb.forb.	168	c. 3 750	4 644	6 315	

[1]) Desuten en mindre konflikt, antagelig i april (antagelig ingen understøttelse).
[2]) Mulig noget mere. Ifølge en anden opgave utgjorde de samlede konfliktsutgifter kr. 7 501, hvori dog forhandlingsutgifter kan være medregnet. [3]) I Stavanger begyndte konflikten med 17 mand den 26 mars. Den 20 april gjorde 22 mand sympatistreik. Med ovennævnte antal (39) holdtes konflikten gaaende til 20 august 1907.
[4]) Efter 2 dages forløp kun 38, efter en ukes forløp 18. I de sidste 2 maaneder kun 2 à 3.

Nr.	I konflikt deltagende forbund eller foreninger.	I konflikt deltagende medlemmer. *Nombre de grévistes.*	Tapte arbeidsdage 1907. *Journées de travail perdues en 1907. (Nombre calculé.)*	Tilskud fra Arbeidernes fagl. landsorganisation. *Contribution de l'organisation centrale des ouvriers.*	Arbeidernes samlede konfliktsutgifter. *Dépenses totales des syndicats ouvriers.*	Konfliktens omtrentlige varighet. *Durée du conflit.*
				Kr.	Kr.	
	Møbelsnekkerforbundet (Menuisiers):					
45	Fredrikstad	17	567	664	1 301	Sept.—nov. (7 uker)
46	Andre *(Autres)*	c. 15	c. 400	136		—
	Tilsammen Møbelsnekkerforbundet	c. 32	c. 967	800		
	Centralforeningen for boktrykkere (Imprimeurs):					
47	Kristiania	15	875	464	2 118	24 mai—6 juli.
48	Stenkjær	14	336	108	486	5 dec.—(1908).
	Tilsammen Boktrykkere	29	1 211	572	2 604	
	Bokbinderforbundet (Relieurs):					
49	Trondhjem	37	1 289	768	1 667	19 okt.—2 dec.
50	*Formerforbundet (Mouleurs).*	(?)c. 10	(?) c. 600	[1]) 584	659	—
51	*Stenhuggerforbundet (Tailleurs de pierre).*	[2]) c. 10	c. 200	220	357	—
	Slagtere (Bouchers):					
52	Stavanger	[?c. 20]	(c. 300)	304	484	Fra i beg. av dec.
	Handskemakere (Gantiers):					
53	Kristiania	[3]) (28)	(c. 100)	45	147	Nogen dage fra 1 sep. Videre blokade hos 1 mester.
	Hovedsum *(Total)*	8 194	295 487	303 090	453 604	

[1]) Derav vedkommer træstofkonflikten i Sarpsborg (7 understøttede formere) kr. 520.00 og grubekonflikten i Foldalen kr. 64.00. [2]) Derav i Kristiania 7 (understøttelse fra landsorganisationen kr. 196,00). [3]) Medlemstal januar 1908.

Ifølge jern- og metalarbeiderforbundets beretning for 1905—1908 lykkedes det dette forbund i 1907 gjennem forhandling uten arbeidsstansning at opnaa overenskomst med arbeidsgiverne om lønsforhøielse ved 153 verksteder, hvor tilsammen 5 979 medlemmer av forbundet var beskjæftiget [1]). Den derved opnaadde lønsforhøielse utgjorde ifølge nævnte beretning tilsammen kr. 437 117, altsaa kr. 73 pr. mand. (Ved konflikter med arbeidsstansning opnaadde 433 jern- og metalarbeidere ved 29 verksteder en aarlig lønsforhøielse av kr. 31 332, altsaa kr. 72 pr. mand). Likesaa blev uten arbeidsstansning den ukentlige arbeidstid for 1 909 medlemmer forkortet med gjennemsnitlig 6 timer og ved arbeidsstansning for 113 medlemmer med gjennemsnitlig 2 timer.

I boktrykkerfaget blev der sluttet overenskomster uten arbeidsnedlæggelse for ca. 1 600 fagforeningsmedlemmer, for de flestes vedkommende i slutningen av februar 1907; jfr. «Meddelelser fra Norsk Arbeidsgiverforening» nr. 36—37 og Arbeidernes faglige landsorganisations beretning for 1ste og 2det halvaar 1907, i hvilke kilder ogsaa jern- og metalarbeider-overenskomsterne omhandles. (Jfr. ogsaa «Arbeidsmarkedet» for 1906, side 88—89.)

Av en — forøvrig noget ufuldstændig — tabel i «Arbeidsmanden» nr. 3—4 for 1908 fremgaar, at 10 831 av arbeidsmandsforbundets medlemmer i aaret dels med og dels uten arbeidsstans opnaadde en samlet aarlig lønsforhøielse av kr. 1 352 372. Herav opnaadde gjennem forhandlinger uten arbeidsstans omkring 7 600 arbeidere tilsammen omkring 930 000 kroners tillæg (ca. kr. 122 pr. mand), mens omkring 3 200 ved arbeidsstans opnaadde omkring kr. 420 000 (ca. kr. 131 pr. mand). Blandt de sidstnævnte er ikke medregnet de mange cellulose- og papirfabrikarbeidere, der uten at være direkte interessert blev draget ind i den store lockout i august (se tabellen, nr. 5); disse er derimot tildels medregnet i de 7 600, idet de ved forhandling, men ikke under lockouten, fik sine lønninger forhøiet.

Alene blandt disse 3 forbunds medlemmer var der altsaa over 15 000, som fik sine lønningsforhold ordnet gjennem forhandlinger uten arbeidsnedlæggelse, mens det samlede antal fagforeningsmedlemmer, som deltok i konflikter med arbeidsnedlæggelse, utgjorde noget over 8 000 (medregnet adskillige av de nysnævnte 15 000, jfr. ovenfor). Med eller uten konflikt blev i 1907 (ifølge «Meddelelsesblad» utgit av Arbeidernes faglige landsorganisation, nr. 6—7, 1908) arbeidsforholdene fastsat for over 20 000 organiserte arbeidere; disses aarsindtægt blev ialt forøket med henimot 3 millioner kroner.

Av det her anførte fremgaar, at der i 1907 ved overenskomster mellem arbeidere og arbeidsgivere dels efter og dels uten arbeidsstans er opnaadd betydelige forhøielser av arbeidslønnen. Dette var dog ikke altid resultatet. Saaledes endte grubearbeiderkonflikten i Foldalen (nr. 7) med, at arbeiderne

[1]) Herav fik 4 231 medlemmer sine arbeids- og lønningsforhold ordnede ved en fællesoverenskomst, der traadte i kraft 15 april 1907 og desuten kom 2 909 uorganiserte jern- og metalarbeidere tilgode. (Tallene angives forøvrig at være litt usikre).

for en væsentlig del fik mindre løn, end arbeidsgiveren tilbød før streikens utbrud (jfr. «Meddelelser fra Norsk Arbeidsgiverforening» nr. 46), og den langvarige magnesitarbeiderkonflikt i Snarum (nr. 10) endte med et forlig væsentlig paa grundlag av de forslag, der var fremsat av arbeidsgiverforeningens forhandlere (nævnte «Meddelelser» nr. 52—53, side 480); ifølge «Arbeidsmanden» utgjorde den samlede aarlige lønsforøkelse for de 54 deltagere i den sidstnævnte konflikt kr. 2 000.

Likesom i de foregaaende aar — jfr. «Arbeidsmarkedet» for 1906, side 89 (særtrykket side 17) — var det ialfald en sjelden undtagelse, at arbeidet nedlagdes eller arbeiderne utestængtes uten lovlig opsigelse, hvor opsigelsesfrist var fastsat. I anledning av konflikt nr. 2 opstod der en proces, idet arbeiderne forlangte 14 dages løn, fordi fabrikken, som ovenfor omhandlet, var bleven stængt den 1 mai om aftenen, men fabrikken blev frifundet, fordi arbeiderne uten tilladelse hadde forlatt arbeidet samme dags eftermiddag. — Overhodet gjælder det som en almindelig regel, at arbeiderforbundene ikke tillater streiker uten lovlig opsigelse; derimot kan saadant brud forekomme ved «irregulære streiker», jfr. l. c.

Til slutning hitsættes til sammenligning en opgave over antallet av arbeidsdage tapt ved arbeidskonflikter i de 3 nordiske riker (for Sverige efter «Meddelanden från K. Kommerskollegii Afdelning för Arbetsstatistik» 1908, nr. 11, 12, for Danmark efter dansk «Statistisk Aarbog» 1908, side 131; jfr. ogsaa «Arbeidsmarkedet» for 1906, side 89—90 (særtrykket side 17—18):

Antal arbeidsdage tapt ved arbeidskonflikter.
Grèves et lockouts: Nombre de journées de travail perdues.

Aar.	Norge. *Norvège.*	Sverige. *Suède.*	Danmark. *Danemark.*
1903	130 000	642 000	19 000
1904	45 000	386 000	69 000
1905	30 000	2 390 000	498 000
1906	95 000	479 000	68 000
1907	340 000	514 000	254 000
Tilsammen	640 000	4 411 000	908 000

Ifølge en artikel av Erik Sjöstrand i svensk «Ekonomisk Tidskrift» for 1908, side 309 flg. («Om antalet genom arbetsinställelser förlorade arbets-

dagar») utgjorde dette tap i aarlig gjennemsnit pr. arbeider ved industri og haandverk:

i Sverige 1903—1907	ca.	$2^1/_2$	arbeidsdag,
- Danmark 1902—1906	«	$^3/_4$	—
- Tyskland 1903—1907	«	1	—
- England 1902—1906	«	$^1/_4$	—
- Frankrike 1902—1906	«	1	—
- Østerrike 1902—1906	«	$^1/_2$	—

I Norge, hvor der ved sidste folketælling fandtes 152 094 arbeidere ved industri (inkl. haandverk samt kommunikationsanlæg) og bergverksdrift, skulde der efter foranstaaende tabel i 1903—1907 i aarlig gjennemsnit være tapt omtrent $^5/_6$ arbeidsdag pr. industriarbeider, altsaa noget mer end i Danmark gjennemsnitlig i 1902—1906. — I aaret 1907 taptes derimot i Norge noget over 2 arbeidsdage pr. mand, altsaa næsten som i Sverige gjennemsnitlig i 1903—1907, hvor forholdet, som det vil sees av ovenstaaende tal, var betydelig ugunstigere end i noget av de andre av de nævnte land. — I Finland var dog forholdet i 1907 endnu ugunstigere, idet der (ifølge finsk «Arbetsstatistisk Tidskrift» 1908, nr. 4) ialt taptes 595 860 arbeidsdage.

Til sammenligning kan anføres, at der i Norge i aaret 1907 efter opgaver fra ca. 5 500 fagforeningsmedlemmer gjennemsnitlig for hver taptes 5.2 arbeidsdage ved sygdom, og at i samme aar ca. 18 000 fagforeningsmedlemmer ved mangel paa arbeide ialt tapte omtrent 150 000 arbeidsdage eller gjennemsnitlig 8.3 (i 1906 utgjorde efter de foreliggende opgaver det gjennemsnitlige antal tapte arbeidsdage pr. fagforeningsmedlem 10.5, i 1905: 13.6).

Antallet av fagorganiserte arbeidere utgjorde ved utgangen av 1907: i Norge noget over 40 000, i Sverige over 230 000 (ovennævnte «Meddelanden» 1908, nr. 3), i Danmark (gjennemsnitlig i 1907) 109 914 («Statistisk Aarbog», side 132).

VI. Opgaver vedkommende sygdom, militærtjeneste og andre aarsaker til fravær fra arbeide for ca. 5 500 fagforeningsmedlemmer i 1907.

For de fleste av de i «Arbeidsmarkedet»s tabeller medtagne fagforeninger, bortset fra jern- og metalarbeiderforbundets avdelinger, findes i de benyttede maanedsrapporter opgaver over antallet av medlemmer, der i maanedens løp ved sygdom, vernepligt, arbeidskonflikter og forskjellige andre omstændigheter var hindret fra sit arbeide.

Om end disse opgaver maa antages at være noget ufuldstændige — likesom ogsaa opgaverne over arbeidsledigheten (jfr. nr. 6—8, 1905, side 82) — og sammenligningen mellem de forskjellige fag derfor blir noget usikker, tør dog nedenstaaende sammendrag ha sin interesse.

Arbeidstid tapt

Nr.		Bok-trykkere (5 for-eninger.)	Træ-arbeidere (9 for.n.)	Sag-, høvleri- og tomtearb. (3 for n.)	Formere (5 for.n.)	Malere (1 for.n.)	Møbel-snekkere (1 for.n.)	Hermetik-arbeidere (1 for.n.)	Træstof- og papir-fabrikarb. (2 for.n.)
	Antal medlemmer:								
1	Januar	1 341	1 016	570	569	c. 400	250	223	212
2	Februar	[1]) 1 227	929	624	595	c. 400	255	222	270
3	Mars	1 399	930	[1]) 547	592	c. 450	254	?	280
4	April	1 352	977	652	583	c. 550	250	234	281
5	Mai	1 338	960	644	584	c. 600	250	219	272
6	Juni	1 309	956	[2]) 119	598	c. 600	245	243	269
7	Juli	1 318	[2]) 737	623	591	c. 600	240	247	257
8	August	1 334	[1]) 857	608	579	c. 600	240	244	298
9	September	1 307	968	[1]) 300	604	c. 600	245	271	285
10	Oktober	1 309	960	517	598	c. 600	250	277	282
11	November	1 335	973	493	600	c. 550	256	278	365
12	December	1 323	941	481	610	c. 550	260	276	401
	Derav syke:								
13	Januar	103	31	(?) -	29	15	6	4	15
14	Februar	75	26	38	25	9	5	5	14
15	Mars	74	20	14	26	5	4	?	7
16	April	59	(?) 9	16	25	3	3	3	14
17	Mai	43	(?) 9	(?) 9	18	3	4	3	9
18	Juni	60	14	3	16	(?) -	5	6	8
19	Juli	50	22	15	19	2	7	12	7
20	August	71	28	14	17	5	3	13	(?) 1
21	September	54	18	8	17	8	4	5	(?) -
22	Oktober	47	22	17	22	11	6	6	10
23	November	41	24	12	24	(?) -	5	11	9
24	December	45	21	17	26	(?) -	9	9	16
	Antal sykedage:								
25	Januar	c.1 269	263	(?) -	569	163	60	81	211
26	Februar	c. 881	281	255	348	89	81	62	183
27	Mars	1 013	c. 260	192	399	40	78	?	80
28	April	738	(?)102	223	364	34	68	[45]	203
29	Mai	651	(?)120	(?)121	250	18	100	[45]	183
30	Juni	862	c. 263	67	252	(?) -	75	78	89
31	Juli	663	c. 314	288	269	21	108	150	c 108
32	August	1 181	c. 412	204	223	37	75	170	(?) 6
33	September	822	308	c. 134	216	70	70	66	(?) -
34	Oktober	629	359	c. 188	255	135	87	123	95
35	November	537	362	c. 151	294	(?) -	57	198	108
36	December	607	368	233	315	(?) -	125	105	262
	Do. pr. 100 medl.:								
37	Januar	95	26	(?) -	100	41	24	36	100
38	Februar	72	30	41	58	22	32	28	68
39	Mars	72	28	35	67	9	31	?	29
40	April	55	(?) 10	34	62	6	27	19	72
41	Mai	49	(?) 13	(?) 19	43	3	40	21	67
42	Juni	66	28	56	42	(?) -	31	32	33
43	Juli	50	43	46	46	4	45	61	42
44	August	89	48	34	39	6	31	70	(?) 2
45	September	63	32	45	36	12	29	24	(?) -
46	Oktober	48	37	36	43	23	35	44	34
47	November	40	37	31	49	(?) -	22	71	30
48	December	46	39	48	52	(?) -	48	38	65

[1]) Opgave mangler for 1 forening. [2]) Likesaa for 2 foreninger. [3]) 38 foreninger.

ved sygdom.

Bakere (1 for.n.)	Cement-arbeidere (1 for.n.)	Skotøi- og skofabrik-arbeidere (2 for.n.)	Seildugs-fabrikarb. (1 for.n)	Grube-arbeidere (2 for.n.)	Bok-bindere (2 for.n.)	Dynamit-fabrikarb. (1 for.n.)	Tobaks-arbeidere (1 for.n.)	Glas-arbeidere (1 for.n.)	Til-sammen (39 for.n.)	Nr.
195	175	172	94	88	69	61	52	43	5 530	1
177	170	177	94	88	86	57	55	42	[3]) 5 468	2
164	199	199	91	89	84	56	54	40	[4]) 5 428	3
165	179	[1]) (61)	91	91	73	55	52	39	[3]) 5 685	4
170	160	209	90	92	73	?	51	39	[3]) 5 751	5
170	148	202	88	?	74	52	53	42	[5]) 5 168	6
185	142	200	88	88	73	118	53	42	[4]) 5 602	7
185	135	206	109	85	76	104	55	40	[3]) 5 755	8
158	137	228	109	86	82	100	58	38	[3]) 5 576	9
185	?	233	107	89	84	103	65	38	[3]) 5 697	10
172	?	257	?	?	87	102	67	?	[6]) 5 535	11
c. 180	160	232	106	91	81	101	?	52	[3]) 5 845	12
3	6	3	8	5	7	3	5	8	251	13
10	1	4	5	7	3	1	4	2	234	14
2	4	4	3	9	1	1	(?) -	1	175	15
6	1	(4)	3	7	5	2	4	2	166	16
9	3	7	4	4	4	?	4	2	135	17
5	2	4	5	?	5	5	2	2	142	18
5	5	4	3	4	3	3	2	8	171	19
3	1	6	4	4	3	7	2	2	184	20
7	3	8	3	3	1	4	1	1	145	21
5	?	(?) -	4	5	2	7	1	3	168	22
1	?	2	?	?	-	5	-	?	134	23
5	3	4	4	3	4	4	?	3	173	24
24	150	39	90	130	34	18	94	74	3 269	25
71	24	52	78	142	11	6	36	38	2 638	26
14	42	68	50	162	3	18	(?) -	24	2 443	27
70	c. 22	(71)	58	? c. 137	57	30	62	48	2 332	28
106	72	96	62	c. 70	57	?	97	50	2 098	29
41	36	80	74	?	55	96	18	30	2 116	30
88	c. 59	107	60	c. 72	40	57	42	91	2 537	31
10	[15]	132	54	c. 102	59	132	54	6	2 872	32
63	[45]	87	69	75	25	87	26	25	2 188	33
47	?	(?) -	83	135	36	98	27	45	2 342	34
21	?	16	?	?	-	77	-	?	1 821	35
56	72	55	58	? 72	17	96	?	34	2 475	36
12	86	23	96	148	49	30	181	172	59	37
40	14	29	83	161	13	11	65	90	48	38
9	21	34	55	182	4	32	(?) -	60	45	39
42	12	(116)	64	151	78	55	119	123	41	40
62	45	46	69	76	78	?	190	128	36	41
24	24	40	84	?	74	185	34	71	41	42
48	42	54	68	82	55	48	79	217	45	43
5	11	64	50	120	78	127	98	15	50	44
40	33	38	63	87	30	87	45	66	39	45
25	?	(?) -	78	152	43	95	42	118	41	46
12	?	6	?	?	-	75	-	?	33	47
31	45	24	55	79	21	95	?	65	42	48

[4]) 37 do. [5]) 35 do. [6]) 34 do.

Vernepligt [1]).

	Boktrykkere (5 foreninger.)	Træarbeidere (9 for.n.) [2])	Sag-, høvleri- og tomtearb. (3 for.n.) [2])	Formere (5 for.n.)	Malere (1 for.n.)	Træstof- og papirfabrikarb. (2 for.n.)	Hermetikarb. (1 for.n.)	Andre (12 for.n.) [2])	Tilsammen (38 for.n.) [2])
Antal medlemmer med fradrag av anført antal kvinder:									
Mai	960	960	644	584	c. 600	272	219	909	5 148
Juni	951	956	119	598	c. 600	269	243	846	4 582
Juli	957	737	623	591	c. 600	257	247	957	4 969
August	970	857	608	579	c. 600	281	244	964	5 103
September	964	968	300	604	c. 600	268	271	983	4 958
Derav i militærtjeneste:									
Mai	(?) 6	(?) 6	(?) 2	8	(?) -	3	4	16	45
Juni	21	(?) c. 13	1	23	6	2	17	24	107
Juli	31	17	12	24	5	11	17	47	164
August	57	12	42	28	19	25	1	51	235
September	47	4	27	5	19	24	1	24	151
Antal dage:									
Mai	(?) 119	(?) 148	(?) 19	135	(?) -	36	[? 60]	228	745
Juni	377	(?) c. 304	25	498	150	46	301	414	2 115
Juli	678	c. 239	236	515	113	c. 270	258	954	3 263
August	1 128	c. 213	598	572	45	487	27	942	4 012
September	424	42	c. 336	67	150	255	24	355	1 653
Antal dage pr. 100 medlemmer:									
Mai	(?) 12	(?) 15	(?) 3	23	(?) -	13	[27]	25	14
Juni	40	(?) 32	21	83	25	17	124	49	46
Juli	71	32	38	87	19	105	104	100	66
August	116	25	98	99	8	173	11	98	79
September	44	4	112	11	25	95	9	36	33

Der er her væsentlig kun medtat vigtigere fagforeninger, for hvilke de heromhandlede opgaver har git indtryk av at være nogenlunde fuldstændige for de fleste maaneders vedkommende. Hvor der for store foreninger eller for en række foreninger i et fag i en enkelt maaned ingen syke har været anført (idet vedkommende rubrikker i maanedsrapporten var blanke), eller hvor sammenligning med andre maaneder gir særlig anledning til tvil, har man i foranstaaende tabel over sygdom sat et spørsmaalstegn i parentes ved siden av opgaven [3]). Paa samme maate for vernepligt, hvor der av lignende grunde har været særlig anledning til tvil.

---

[1]) Samme foreninger som side 46—47 undtagen bakere. [2]) Jfr. noterne side 46—47 samt forrige note. [3]) Spørsmaalstegn uten parentes betyr, at opgave for vedkommende foreninger mangler eller ikke er benyttet i denne tabel.

I hele aaret 1907 taptes der altsaa ved sygdom 520 arbeidsdage pr. 100 medlemmer — altsaa 5.2 dage for hver. Vernepligten optok 238 dage pr. 100 mandlige medlemmer — 2.4 dage pr. mand i sommertiden; utenfor de i tabellen anførte maaneder var der saagodtsom ingen militærtjeneste for de heromhandlede arbeidere (ialt kun 199 dage = 0.04 dage pr. mand).

Ved arbeidskonflikt tapte de i tabellen over sygdom anførte arbeidere[1]) efter de i maanedsrapporterne anførte, antagelig nogenlunde fuldstændige, opgaver tilsammen 13 320 arbeidsdage = gjennemsnitlig 2.6 dage hver; herav faldt paa træarbeiderne 8 692 (9.3 dage pr. mand), træstof- og papirfabrikarbeiderne (under den store lockout i august) 1 722 (6.0), bokbinderne 1 289 (16.3), sag- og høvleriarbeiderne 790 (1 5), boktrykkerne 533 (0.4) og møbelsnekkerne 294 (1.2); de øvrige fag ingen.

Alderdom eller invaliditet anføres som hindring fra arbeide for 10 à 14 av de heromhandlede ca. 5 500 arbeidere (i januar for 6 formere, 3 malere og 2 boktrykkere, i februar—december for 6 formere, 3 (i november og december 4) malere og 1 boktrykker; i februar desuten for 3, i november og december for 2 bakere, i august for 1 glasarbeider (en fot amputert), i juli for 4 træarbeidere, i mai for 1 hermetikarbeider).

Veirhindringer er ikke anført for nogen av de heromhandlede arbeidere i 1907.

«Andre aarsaker» som hindring fra arbeide anføres i januar for 1 grubearbeider (22 dage), i februar for 1 grubearbeider (24 dage, sygdom i hjemmet) og 2 træarbeidere (10 dage), i april for 1 bokbinder (1 dag) og 1 grubearbeider (11 dage), i mai for 6 grubearbeidere, 4 formere (20 dage) og 2 træarbeidere (15 dage), i juni for tilsammen 2 i 13 dage, i juli for 4 grubearbeidere, 2 dynamitfabrikarbeidere (21 dage), i bokbinder (1 dag), 4 træarbeidere (48 dage) og 37 skofabrikarbeidere (122 dage, rengjøring av fabrikken), i august for 2 grubearbeidere, 10 træarbeidere (60 dage), 1 bokbinder (1 dag), et uopgit antal sag- og høvleriarbeidere i 247 dage, 6 hermetikarbeidere (36 dage) og 24 skofabrikarbeidere (164 dage, samme aarsak som i juli), i september ialt for 17 i 275 dage, derav 5 grubearbeidere i 121 dage (for de 4 mulig mangel paa arbeide) og 8 sag- og høvleriarbeidere i 109 dage, i oktober ialt kun for 6[2]), i november for 2 (10 dage), bortset fra 39 sag- og høvleriarbeidere, der rimeligvis var ledige av mangel paa arbeide, i december for 47 skotøiarbeidere (223 dage, stans mellem jul og nytaar) foruten 6 grubearbeidere og 1 boktrykker, der rimeligvis eller ialfald muligvis var ledige av mangel paa arbeide; paa den anden side er 248 sag- og høvleriarbeidere i decemberrapporterne anført som ledige i tilsammen 1 368 dage, som rimeligvis kun har været reparationsstans ved juletid.

---

[1]) Bortset fra malere (i Kristiania), for hvilke konfliktopgaver mangler i rapporterne; jfr. avsnit V, side 41. [2]) Derav 2 rimeligvis ledige av mangel paa arbeide.

Tillæg.

Arbeidsmarkedet i utlandet 1907.

(Ved assistent cand. filos. Orm Sitje.)

Sverige. (Efter «Meddelanden från K. Kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik», 1908, nr. 3.)

De særdeles gunstige økonomiske konjunkturer, som var fremherskende paa arbeidsmarkedet i Sverige som andensteds i de nærmest forutgaaende aar, fortsatte med uforminsket, tildels forhøiet styrke i løpet av størstedelen av aaret 1907. Imidlertid hadde den langvarige og usedvanlig livlige utvikling av al produktiv virksomhet efterhaanden lagt saa sterkt beslag paa den rørlige kapital, at en trykkende pengeknaphet opstod, hvilket i 1907 begyndte at lægge en alvorlig dæmper paa foretagsomheten. I Sverige var det især bygningsindustrien og hvad dermed hænger sammen, som blev haardest rammet. I vaar- og sommermaanederne fortsattes vistnok de allerede igangsatte bygningsarbeider, men nye kunde mangesteds ikke paabegyndes, saa at enkelte steder saagodtsom al bygningsvirksomhet ophørte tidlig paa høstparten. I forbindelse hermed indtraadte naturligvis stagnation i alle de haandverksgrener, som er avhængige av bygningsvirksomheten, likesom ogsaa tegl- og stenindustrien samt visse grener av jern-, metal- og træforædlingsindustrien paavirkedes derav.

For de fleste øvrige industrigrener var avsætningen i hele aaret saa livlig, at produktionen kun med vanskelighet kunde tilfredsstille behovet. Dog merkedes mot slutten av aaret næsten overalt tegn til indtrædende slaphet. Sagbruksindustrien hadde hele aaret hat noksaa daarlige konjunkturer. Flauheten i industrilivet synes ganske vist at ha staat i forbindelse med den almindelige depression paa verdensmarkedet, men hænger utvilsomt ogsaa sammen med den forholdsvis mindre gode høst, som svækket jordbrukets kjøpeevne.

Den (især i bygningsfagene) opstaaede arbeidsløshet i byerne mot aarets slutning bidrog endel til, at arbeiderne var noget mindre uvillige til at ta arbeide paa landsbygden. De 10 offentlige arbeidskontorer, som var i virksomhet i aarets løp, anbragte ikke mindre end 5 100 arbeidere utenfor de steder, hvor kontorerne er beliggende. Ialt anmeldtes ved kontorerne 68 400 arbeidssøkende og 64 500 ledige pladser, av hvilke 36 600 besattes; herav for mændenes vedkommende henholdsvis 42 900, 31 400 og 22 100 samt for kvindernes vedkommende henholdsvis 25 500, 33 100 og 14 500.

Danmark. Ifølge «Statistisk Aarbog for Danmark» for 1908 var arbeidsledigheten blandt fagforeningsmedlemmer adskillig mindre i 1906 end det foregaaende aar og gik i 1907 kun ganske ubetydelig op, som det vil sees av følgende tabel over arbeidsløse fagforeningsmedlemmer [1]):

(Se tabellen øverst paa næste side.)

Foreningernes samlede utbetalte understøttelse til arbeidsløse og reisende i aarets løp utgjorde i 1905 kr. 461 240, i 1906 kr. 306 863 og i 1907 kr. 282 228.

---

[1]) Antal arbeidsløse medlemmer: efter en tabel i nævnte Aarbog side 128. Procenterne er beregnet efter denne tabel sammenholdt med opgaver, side 132, over det gjennemsnitlige antal fagforeningsmedlemmer i hvert av aarene 1905, 1906 og 1907 (henholdsvis 90 695, 98 432 og 109 914).

Maaneder.	Antal arbeidsløse medlemmer ialt:			I procent av det gj.snitlige antal fagfor.medl. i aaret:		
	1905.	1906.	1907.	1905.	1906.	1907.
Januar	19 778	11 260	15 203	21.8	11.4	13.8
Februar	16 687	10 025	14 264	18.4	10.2	13.0
Mars	12 460	8 031	5 896	13.7	8.2	5.4
April	8 885	3 800	3 600	9.8	3.9	3.3
Mai	8 079	2 625	2 708	8.9	2.7	2.5
Juni	6 897	2 316	3 738	7.6	2.4	3.4
Juli	6 594	2 806	3 874	7.3	2.9	3.5
August	8 201	2 774	4 491	9.0	2.8	4.1
September	6 774	2 969	3 114	7.5	3.0	2.8
Oktober	9 172	3 721	3 558	10.1	3.8	3.2
November	10 104	5 384	5 370	11.1	5.5	4.9
December	12 445	8 606	8 179	13.7	8.7	7.4
Gjennemsnitlig	10 506	5 360	6 166	11.6	5.4	5.6

Finland. (Efter «Arbetsstatistisk Tidskrift», utgit av industristyrelsen, Helsingfors 1908, nr. 4.)

Av distriktsinspektørernes beretninger fremgaar, at ved begyndelsen av aaret 1907 var de økonomiske forhold i industrien gunstige, hvortil ogsaa bidrog den gode høst i det foregaaende aar. Men samtidig virket usikkerheten paa det politiske omraade og i de sociale forhold hemmende paa den industrielle foretagsomhet, hvortil ogsaa senere kom forhøiede renter, prisstigning paa de fleste raastoffer, høie arbeidslønninger og frygt for en daarlig høst. Inden landets vigtigste industrigren, sagbruksindustrien, var virksomheten i aarets løp i det vestre distrikt paa det nærmeste like saa livlig som i 1906. Eksporten var dog mindre og de tidligere høie priser i den sidste del av aaret sterkt nedadgaaende, mens den indenlandske konsumtion var noget større. Fra det nordre distrikt berettes om avtagende virksomhet i sagbruksindustrien mot høsten 1907, fra det østre distrikt ogsaa om avtagende tilvirkning av trævarer. I træstof- og papirindustrien var konjunkturerne i det hele tat gunstige, og det samme kan ogsaa siges om metalindustrien, tiltrods for at bestillinger for den russiske krones regning ialfald for den væsentligste del er ophørt, hvilket har været et haardt slag for mange av de finske mekaniske verksteder.

Storbritannien og Irland. (Efter «The Board of Trade Labour Gazette».) Den almindelige tilstand paa arbeidsmarkedet i første halvaar av 1907 viste nogen bedring sammenlignet med den tilsvarende periode i 1906, mens der i andet halvaar var nogen nedgang. Dette kom især tilsyne i metal- og skibsbygningsindustrien samt i træindustrien m. v. I flere andre industrigrener var imidlertid tilstanden ganske god, saa forholdet i det hele var omtrent som det foregaaende aar. Kulgrubedriften, som i 1906 hadde været bedre end i de tre foregaaende aar, bedredes endda mere i 1907 og var meget livlig den hele tid. Sysselsættelsen i tekstilindustrien var gjennemgaaende god, skjønt bomulds-

væverierne hadde været noget paavirket av garnets knaphet og høie pris. Ved jern- og staalverkerne var arbeidsmarkedet vedvarende livlig gjennem den største del av aaret. Skibsbygningsindustrien var flau i første halvaar og likefrem daarlig i andet halvaar; dog var arbeidsvirksomheten — skjønt daarligere end i 1906 — bedre end i noget av de tre tidligere aar. Det samme var tilfældet i bygningsindustrien.

Tyskland. (Efter «Reichs-Arbeitsblatt».) Forholdene paa det tyske arbeidsmarked var i aaret 1907 overveiende gunstige; først i det sidste kvartal indtraadte et omslag, som dog ikke ved utgangen av aaret antok præget av nogen krise. Der var tvertimot i den tyske industri en forholdsvis støhet, saa at tilbakegangen i virksomheten forløp forholdsvis rolig. I det hele var aaret 1907 præget av en international høikonjunktur, hvis avslutning det samtidig dannet. Paa vare- og pengemarkedet var de første tegn til et omslag indtraadt tidligere, allerede i mars maaned, da sink- og kobberpriserne begyndte at gaa ned, mens beskjæftigelsen i industrien ikke berørtes derav.

Den tyske raajernproduktion steg i aaret 1907 til ca. 13 millioner ton mot ca. 12½ million i 1906 og ca. 11 millioner i 1905. Væsentlig ugunstigere var imidlertid tilstanden for de jernforarbeidende verk. I maskinindustrien var forholdene i det hele gunstige, og det samme gjælder ogsaa for den elektriske og kemiske industri. Tekstilindustrien var sterkt paavirket av priserne paa raamaterialet, især paa uld og bomuld, hvilke begge i den største del av aaret stod høit i pris og først mot slutten viste nogen nedgang; spinderierne hadde dog fuldt op at gjøre hele aaret igjennem. I det hele var 1907 ogsaa for tekstilindustrien et gunstig aar. — Bygningsindustrien og den dermed sammenhængende træindustri og lign. var mer end nogen anden berørt av forstyrrelserne paa det internationale pengemarked. Paa grund av den høie rentefot var det vanskelig eller tildels umulig at opdrive penger til nybygning, og hertil kom ogsaa en række større arbeidskonflikter i Tyskland, som virket forstyrrende paa byggevirksomheten, bl. a. en stor lockout i træindustrien og en byggearbeiderstreik i Berlin, som varet næsten 9 maaneder. — I det hele steg lønningerne samtidig med at arbeidstiden gik ned, og der indtraadte i saa henseende først ro i sidste trediedel av aaret.

Blandt omkring 1 300 000 [1]) tyske fagforeningsmedlemmer utgjorde det opgivne antal arbeidsledige:

Aar og datum.	Pct.	Aar og datum.	Pct.
		26 januar 1907	1.7
		23 februar «	1.6
31 mars 1906	1.1	30 mars «	1.3
		27 april «	1.3
		25 mai «	1.4
30 juni «	1.2	29 juni «	1.4
28 juli «	0.8	27 juli «	1.4
25 august «	0.7	24 august «	1.4
29 september «	1.0	28 september «	1.4
28 oktober «	1.1	26 oktober «	1.5
24 november «	1.1	23 november «	1.7
29 december «	1.6	28 december «	2.6

[1]) Mars 1906: 1 221 760, december 1907: 1 440 627.

Frankrike. Av en artikel om arbeidsledigheten i 1900—1907 i «Bulletin de l'Office du Travail» for februar 1908 sees, at arbeidsledigheten i Frankrike efterhaanden er gaat noget ned fra 1904 til 1907, som det vil fremgaa av nedenstaaende tabel over den gjennemsnitlige ledighetsprocent blandt 157 000—207 000 fagforeningsmedlemmer:

Arbeidsgrener.	1903.	1904.	1905.	1906.	1907.
Jordbruk	23.9	16.1	20.5	22.2	18.4
Skogdrift	22.2	18.1	23.3	15.4	13.6
Næringsindustri	11.6	17.3	16.9	14 2	11.9
Grafisk industri	5.3	4.9	3.5	3.4	3.0
Tekstilindustri	10.2	9.1	8.0	5.4	5.5
Trævareindustri	11.8	13.0	10.2	7.3	9.4
Formere, jern- og metalarbeidere	7.8	5.9	3.1	1.8	2.4
Bygningsindustri	16.4	18.6	19.4	16.8	12.1
Handelsbetjente	3.7	3.9	3.9	3.2	3.0
Almindelig gjennemsnitsprocent	10.2	11.3	10.0	8.4	7.6
Særskilt for industri og handel	9.1	10.7	8.7	7.4	6.8

Indførslen av raastofartikler og utførslen av tilvirkede varer viser ogsaa en betydelig livligere industriel virksomhet i 1907 end i de nærmest foregaaende aar. Der blev nemlig i hvert av aarene 1903—1907 indført raastof til en værdi av henholdsvis 3 021, 2 853, 3 087, 3 687 og 3 878 millioner francs, mens værdien av utførte tilvirkede varer utgjorde 2 150, 2 220, 2 411, 2 699 og 2 852 millioner francs. Det kan dog merkes, at arbeidsledigheten tiltok noget i sidste kvartal av 1907, dog ikke i den grafiske industri.

Med hensyn til arbeidsledigheten blandt fagforeningsmedlemmer hitsættes følgende tabellariske oversigt over forholdet ved utgangen av hver av maanederne i 1906 og 1907 for nogen lands vedkommende (efter forannævnte maanedsskrifter samt det belgiske «Revue du Travail»):

Maaneder.	1906.			1907.		
	Antal medlemmer, hvem opgaverne gjælder.	Derav arbeidsledige:		Antal medlemmer, hvem opgaverne gjælder.	Derav arbeidsledige:	
		ialt.	pct.		ialt.	pct.
Storbritannien og Irland:						
Januar	588 121	27 614	4.7	617 911	25 990	4.2
Februar	586 956	26 064	4.4	618 574	23 932	3.9
Mars	585 376	22 465	3.8	618 150	22 058	3.6
April	582 201	21 037	3.6	619 591	20 310	3.3
Mai	590 919	21 080	3.6	624 993	21 081	3.4
Juni	593 830	21 785	3.7	622 584	22 189	3.6
Juli	595 637	21 464	3.6	631 158	23 291	3.7
August	596 010	22 528	3.8	632 068	25 458	4.0
September	598 611	22 826	3.8	631 241	28 914	4.6
Oktober	600 122	26 313	4.4	638 788	30 079	4.7
November	604 370	27 446	4.5	639 678	32 010	5.0
December	597 198	29 212	4.9	644 298	39 343	6.1

Maaneder.	1906.			1907.		
	Antal medlemmer (jfr. side 53).	Derav arbeidsledige:		Antal medlemmer (jfr. side 53).	Derav arbeidsledige:	
		ialt.	pct.		ialt.	pct.
Frankrike:						
Januar	208 221	24 114	11.6	237 218	16 998	7.8
Februar	196 337	22 517	11.5	223 036	18 871	9.3
Mars	220 316	20 629	9.4	219 854	16 318	7.4
April	187 089	15 995	8.5	199 209	14 165	7.1
Mai	197 614	15 249	7.7	205 942	12 053	5.9
Juni	197 584	16 786	8.5	191 284	12 765	6.7
Juli	247 531	16 786	7.4	240 909	13 055	5.4
August	250 888	16 268	7.5	224 135	16 821	7.5
September	222 399	11 418	5.9	213 360	13 551	6.5
Oktober	216 006	14 743	7.5	200 620	16 012	8.0
November	218 534	15 725	7.9	206 063	19 373	9.4
December	238 322	17 115	7.8	233 209	19 582	8.4
Belgien:						
Januar	31 262	812	2.6	34 545	880	2.5
Februar	32 678	832	2.5	38 733	839	2.2
Mars	37 884	676	2.1	30 763	285	0.9
April	26 163	397	1.5	35 021	343	0.9
Mai	30 968	392	1.3	35 761	511	1.4
Juni	31 697	361	1.1	43 315	785	1.8
Juli	31 222	413	1.3	43 666	643	1.5
August	30 308	592	1.9	42 420	571	1.3
September	31 400	574	1.8	36 744	504	1.4
Oktober	31 225	589	1.9	41 928	634	1.5
November	32 769	606	1.9	45 894	1 458	3.0
December	31 579	715	2.2	39 579	2 298	5.7

Nr. 2.

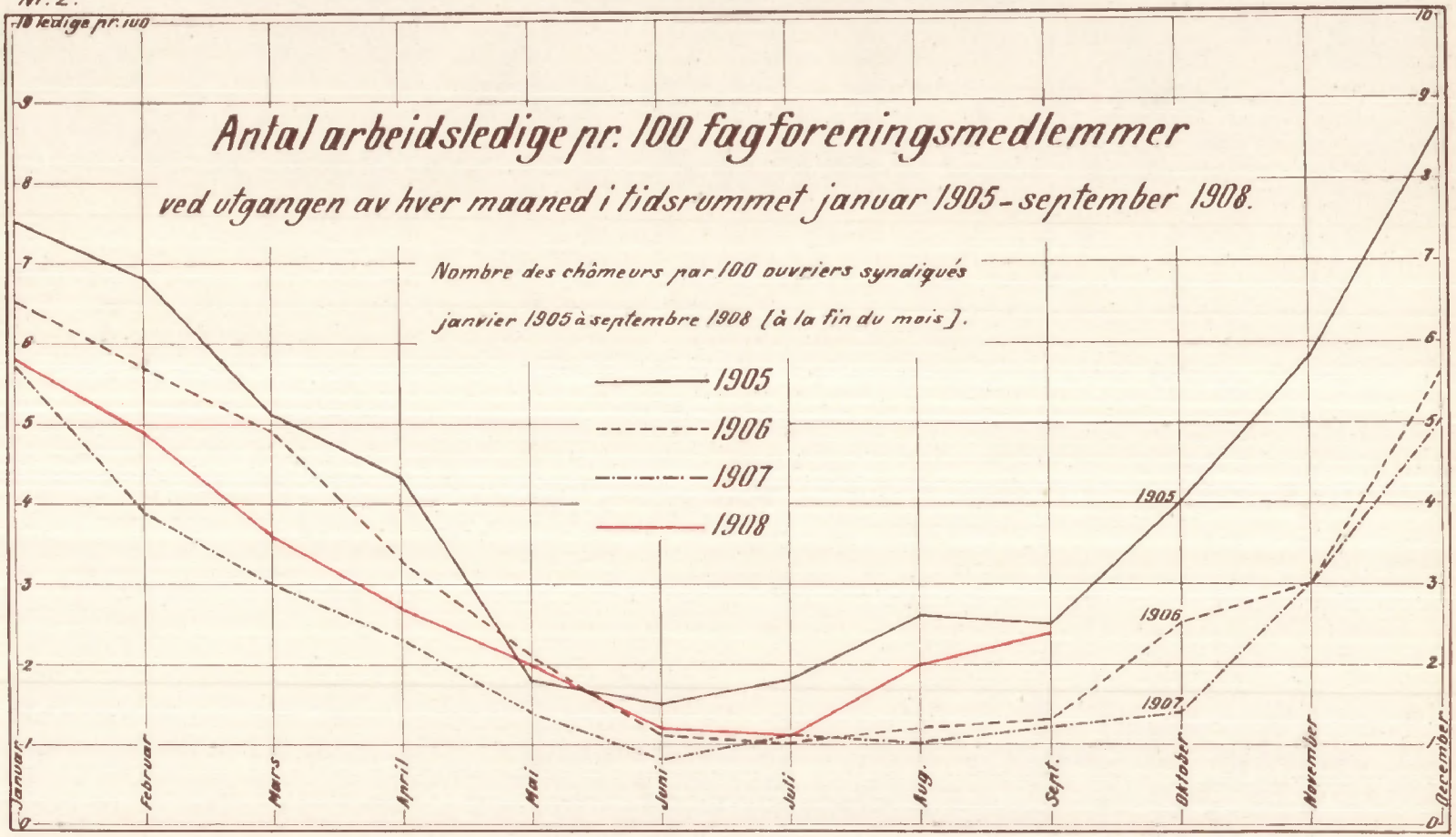

Kristiania lith. Aktiebolag.

Nr. 3.

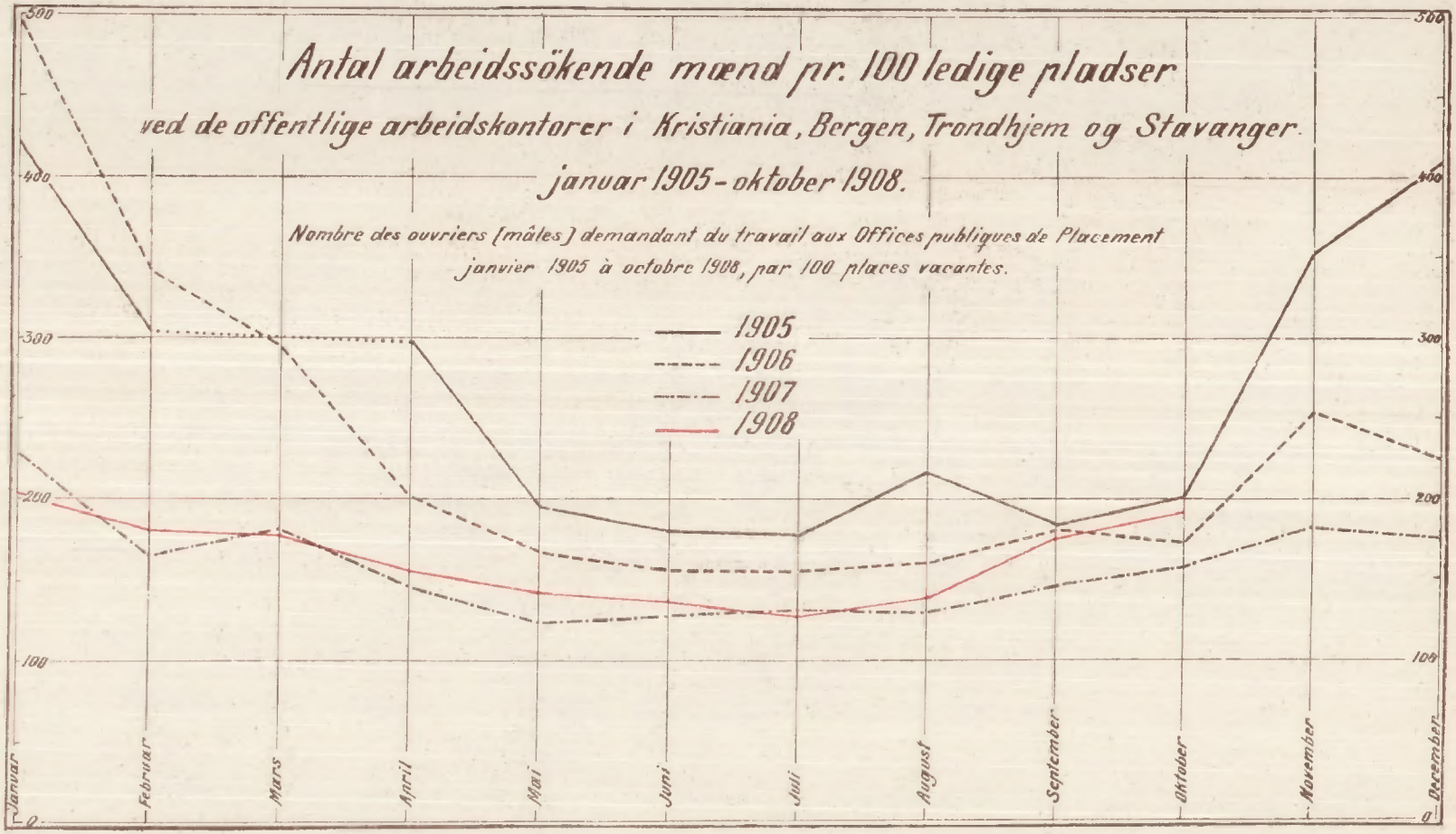
Antal arbeidssökende mænd pr. 100 ledige pladser
ved de offentlige arbeidskontorer i Kristiania, Bergen, Trondhjem og Stavanger.
januar 1905 - oktober 1908.
Nombre des ouvriers (mâles) demandant du travail aux Offices publiques de Placement
janvier 1905 à octobre 1908, par 100 places vacantes.
1905
1906
1907
1908
500
400
300
200
100
0
Januar
Februar
Mars
April
Mai
Juni
Juli
August
September
Oktober
November
December

Nr. 4.

Antal arbeidsledige pr. 1000 medlemmer av endel vigtigere fagforeninger ved utgangen av maanederne januar 1906–september 1908.

Nombre des chômeurs par 1000 ouvriers syndiqués, janvier 1906 à septembre 1908 (à la fin du mois).

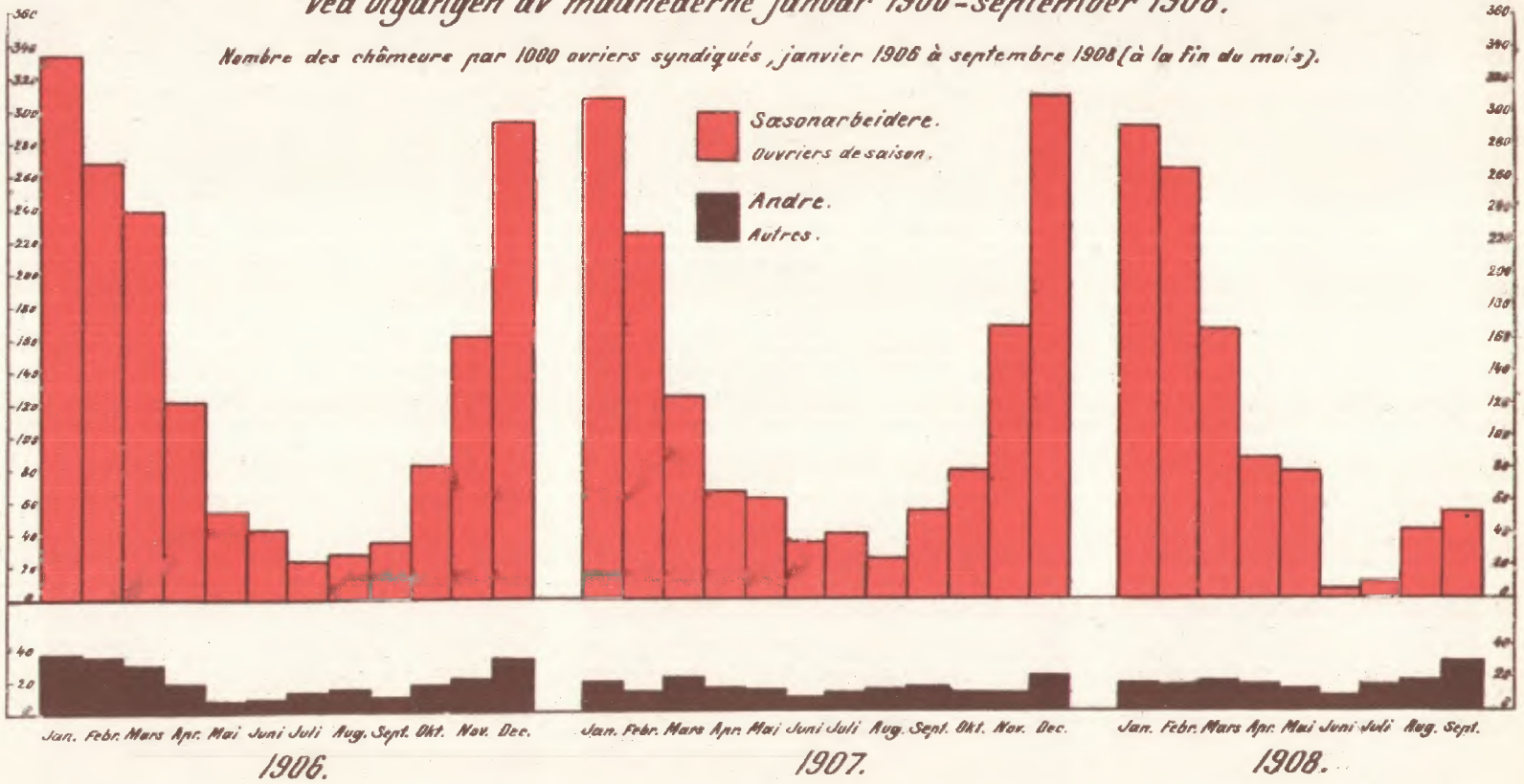

Nr. 5.

Antal arbeidere beskjæftiget hos 230 arbeidsgivere

december 1906 – juni 1908 (naar antallet i august 1907 sættes til 1000).

Nombre des ouvriers chez 230 employeurs decembre 1906 à juin 1908 (en comptant le nombre en août 1907 = 1000).

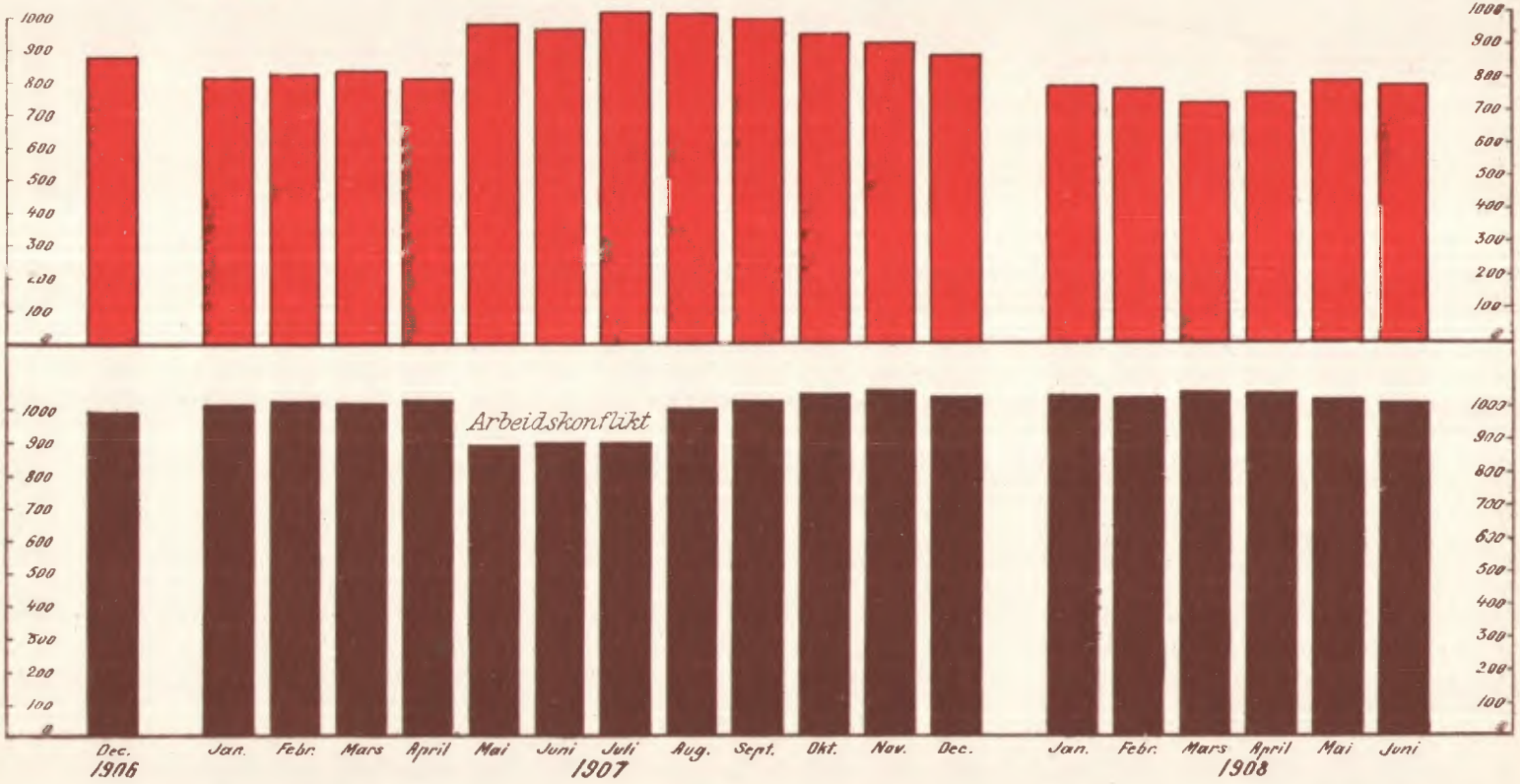

Nr. 6.

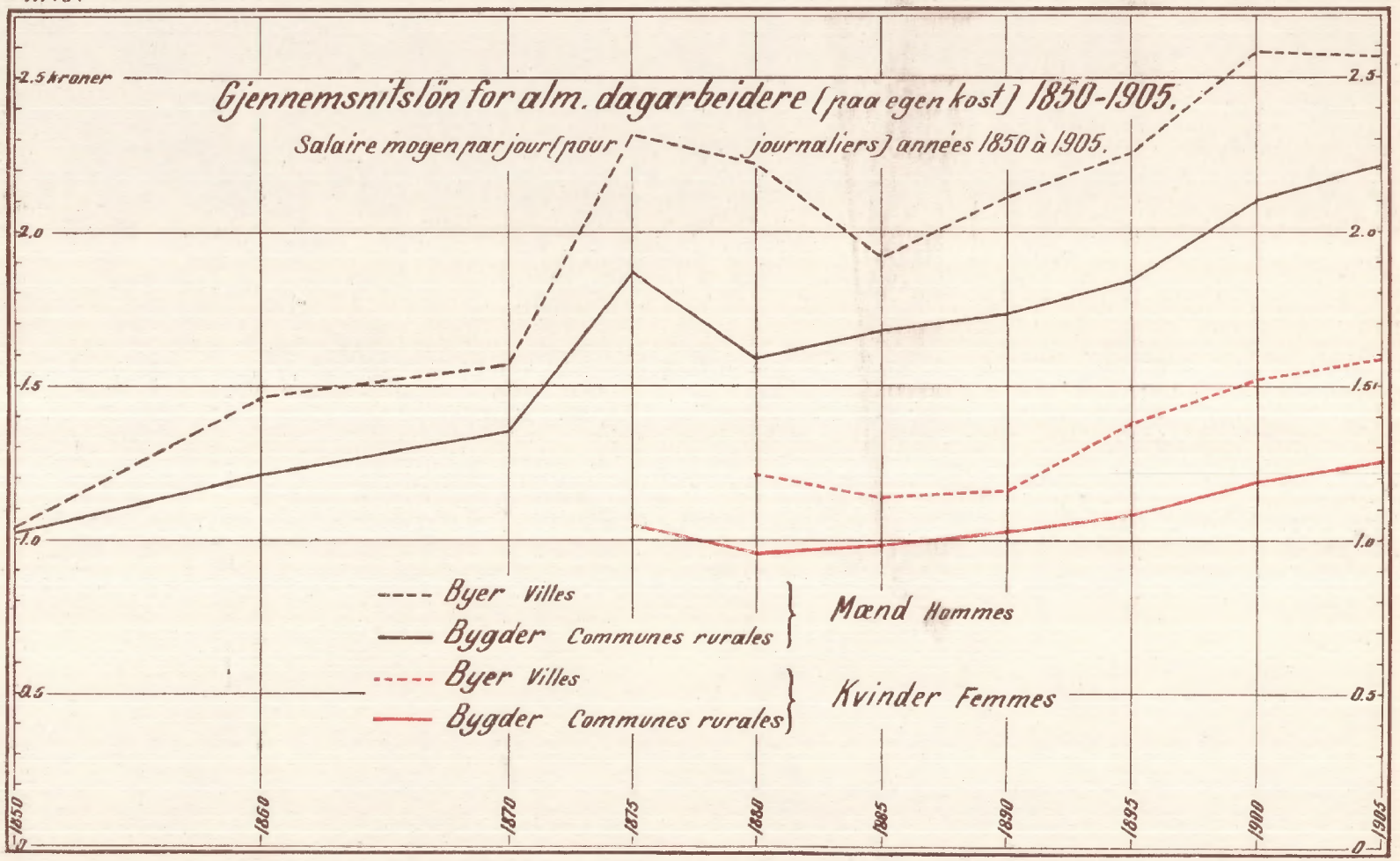
Gjennemsnitslön for alm. dagarbeidere (paa egen kost) 1850-1905.
Salaire moyen par jour (pour journaliers) années 1850 à 1905.
2.5 kroner
2.0
1.5
1.0
0.5
0
2.5
2.0
1.5
1.0
0.5
0
Byer Villes
Bygder Communes rurales
Mænd Hommes
Byer Villes
Bygder Communes rurales
Kvinder Femmes
1850
1860
1870
1875
1880
1885
1890
1895
1900
1905